

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI**

**MEHMET HÂLİS EFENDİ
VE
MEHMET HÂLİS EFENDİ DÎVÂNI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Muammer ATICI

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Filiz KILIÇ

Ankara-2009

ONAY

Muammer ATICI tarafından hazırlanan “Mehmet Hâlis Efendi ve Mehmet Hâlis Efendi Dîvânı” başlıklı bu çalışma 28.04.2009 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim/Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

[İmza]

[Ünvanı, Adı ve Soyadı] (Başkan)

Prof. Dr. Ahmet MERMER

[İmza]

[Ünvanı, Adı ve Soyadı] (Danışman)

Prof. Dr. Filiz KILIÇ

[İmza]

[Ünvanı, Adı ve Soyadı] (Üye)

Prof. Dr. Yaşar AYDEMİR

ÖNSÖZ

Bir toplumun yaşayışı, kültürü, düşünce dünyası ve inançları edebiyatına yansımaktadır. Bu nedenle, bir milletin kendisini tanıması için edebiyatın, dolayısıyla da edebî eserlerin önemi büyüktür. Edebiyat tarihi, edebî eserlerin sistemli bir şekilde incelenmesi ile yazılır. Sağlam ve güvenilir bir edebiyat tarihinin yazılması için de sağlam metinlerin olması gerekir.

Biz de çalışmamızda, 17. yy.'ın ikinci yarısı ile 18. yy.'ın başlarında yaşamış olan Mehmet Hâlis Efendi'nin Divanını sağlam bir metin halinde ortaya koymayı amaçladık. Mehmet Hâlis Efendi, edebiyatımızda bilinen bir şâir değildir. Nitekim şâir hakkında sadece birkaç kaynaktan sınırlı bilgi bulunması bunu doğrulamaktadır. Bu çalışmayla, onun şahsiyetini ve edebî kişiliğini de ortaya koymayı planladık.

Çalışmamıza, Millet Kütüphanesi Ali Emîrî Manzum Eserler Bölümü 129 numarada kayıtlı bulunan divanın nüshasını tespit ederek başladık. Türkiye genelindeki kütüphane kataloglarını, yabancı katalogları incelememiz sonucunda divanın başka bir nüshasının bulunmadığını tespit ettik. Başka bir nüshanın mevcut olmaması çalışmamızı zorlaştırdı. Divanın sayfalarından birinin kenarının kopması sonucu, der-kenara yazılan tahmisin büyük bir kısmını okuyamadık. Bu ve buna benzer durumları metni oluştururken dipnotlarda belirttik.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; şâirin hayatı, eseri ve edebî kişiliği üzerinde durduk. Şâirin edebî kişiliğine dair kaynaklarda detaylı bir bilgiye rastlayamadık. Bu sebeple edebî kişiliğinin tespitinde söyleyeceklerimizi; şâirin şiir ve şâir hakkındaki düşüncelerini, nazire ve tahmislerini göz önünde bulundurmak sûretiyle, şiirlerinden fişleyerek söylemeye çalıştık. Edebî kişiliği ile ilgili incelemelerimizi; şâirin 'Şiir ve Şâir Hakkındaki Görüşleri' ve şâirin 'Etkilendiği Şâirler' başlıkları altında yaptık.

İkinci bölümde, divanı şekil özellikleri ile dil ve üslup bakımından incelemeye çalıştık. Bu inceleme esnasında, şâirin kullandığı nazım şekillerini ve vezinleri, Türk edebiyatındaki genel kullanımları ile karşılaştırarak verdik. İmale ve zihafı metinde göstermedik. Ancak, düzeltemediğimiz vezin aksaklıklarını dipnotta belirttik. Şâirin kafiye ve redif kullanımı ile ilgili bilgiler verdik. Şâirin dil ve üslup özelliklerini, divandaki atasözü ve atasözü hükmündeki söyleyişler ile deyimleri örneklerle açıklamaya çalıştık.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde ise, ‘Metnin Teşkilinde Takip Edilen Yol’ başlığı ve ‘Divanın Metni’ yer almaktadır. Metni oluştururken, bilimsel metin neşri çalışmalarında başvuru transkripsiyon işaretlerini kullandık. Şiir sıralamaları konusunda divana sadık kaldık. Çünkü; tertip bakımından Hâlis Divanı’nda şiirler, kafiye harflerine göre sıralanmıştır. Kıt’a kadar bu şekildeki sıralamayı sürdüren şâir, kıt’a ve lügazlarda çok fazla şiir bulunmadığı için bu sistemi gözetmemiştir. Burada biz divan metnine sadece, şiirlerin özelliklerine uygun olacak şekilde “Gazeliyyât”, “Kıt’a” ve “Lügazlar” gibi bölüm başlıkları ilave ettik.

Son olarak, çalışmamızda ortaya çıkan sonuçları genel hatları ile tespit ettik. Daha sonra divanda geçen bütün kelime ve tamlamaların ek ve çekimleriyle birlikte dahil edildiği, kullanım sıklığını da gösteren ayrıntılı bir dizine yer verdik. Böylece şâirin kelime dünyasını ve kelimelerin kullanım şekillerini de ortaya koymuş olduk. Çalışmamız boyunca istifade ettiğimiz kaynakları da kaynakça bölümünde belirttik.

Çalışmalarımı baştan sona tek tek okuyan ve çalışmam sırasında büyük yardım ve desteğini gördüğüm sayın hocam Prof. Dr. Filiz KILIÇ’a, yardımlarını gördüğüm diğer hocalarıma ve baştan beri maddî ve manevî desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen eşime ve aileme teşekkürlerimi sunarım.

Muammer ATICI

Ankara-2009

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR.....	v
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

MEHMET HÂLİS EFENDİ HAYATI, ESERİ VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

1.1. MEHMET HÂLİS EFENDİ’NİN HAYATI	2
1.1.1. Adı ve Mahlası.....	2
1.1.2. Doğum Tarihi.....	2
1.1.3. Doğum Yeri.....	4
1.1.4. Öğrenimi.....	5
1.1.5. Meslek Hayatı.....	5
1.1.6. Tarîkatı.....	6
1.1.7. Ailesi	12
1.1.8. Ölümü	12
1.1.9. Mizacı	13
1.2. ESERİ.....	13
1.2.1. Dîvân.....	13
1.3. EDEBÎ KİŞİLİĞİ.....	15
1.3.1. Şiir ve Şâir Hakkındaki Görüşleri.....	15
1.3.2. Etkilendiği Şâirler.....	29

İKİNCİ BÖLÜM

DÎVÂNIN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. DÎVÂNIN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ.....	48
2.1.1. Nazım Şekilleri.....	48
2.1.1.1. Gazel.....	48
2.1.1.2. Tahmis	56
2.1.1.3. Kıt'a	56
2.1.1.4. Mesnevî	56
2.1.2. Vezin.....	57
2.1.3. Kafiye ve Redif.....	61
2.2. DİL ve ÜSLÛP.....	63
2.2.1. Atasözü ve Atasözü Hükmünde Söyleyişler.....	71
2.2.2. Deyimler.....	72

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MEHMET HÂLİS EFENDİ DÎVÂNİ'NİN METNİ

3.1. METİN TEŞKİLİNDE TAKİP EDİLEN YOL.....	79
3.2. METİN.....	81
SONUÇ.....	206
DİZİN.....	208
ÖZET	260
ABSTRACT	261
KAYNAKÇA	262

KISALTMALAR

A.g.e.	: Adı geçen eser
A.g.m.	: Adı geçen makale
A.Ü.	: Ankara Üniversitesi
AKM.	: Atatürk Kültür Merkezi
Ank.	: Ankara
Ans.	: Ansiklopedi
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
Ed.	: Editör
G.	: Gazel
H.	: Hicrî
Haz.	: Hazırlayan
H.D.	: Hâlis Dîvânı
H.İ.	: Haluk İpekten
İst.	: İstanbul
Kt.	: Kıt'a
L.	: Lügaz
M.	: Miladî
MEB.	: Millî Eğitim Bakanlığı
öl.	: Ölümü
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
T.	: Tahmis
TDK.	: Türk Dil Kurumu
TTK.	: Türk Tarih Kurumu
Üni.	: Üniversite
vd.	: ve diğerleri
vb.	: ve benzeri
Yay.	: Yayınları
Yy.	: Yüzyıl

GİRİŞ

Mehmet Hâlis Efendi 17. yüzyıl Divan şâirlerindendir. Kaynaklarda İstanbul Kasımpaşa’da doğduğu zikredilen şâir, husûsî surette ilim talep edip çeşitli memurluklarda; müderrislik ve kadılık vazifelerinde bulunmuş, tasavvufa vâkıf bir şâirdir.

Hâlis Efendi, 133 gazel, 2 tahmis, 1 kıt’a ve 4 lügazdan oluşan bir divan tertip etmiştir. Bu çalışmamızda, manzumelerden hareketle şâirin hayata ve eşyaya bakışını, fikir, sanat ve his dünyasını aydınlatmayı amaçlamaktayız. Bu doğrultuda şâirin hayatıyla birlikte edebî kişiliğini, şiir ve şâir hakkındaki düşüncelerini, divanındaki şekil ve dil özelliklerini tespit etmek de yine amaçlarımız arasında yer almaktadır. Bir şâirin fikir ve his dünyasının anlaşılmasında ilk kaynak, eserleridir. Şâirin her yönüyle hayatı ve kendi hayatını yansıttığı divanını inceleyerek elde ettiğimiz malzemeler çerçevesinde, hayatıyla ilgili bugüne kadar söylenenlere yeni bilgiler eklemeyi de amaçlamaktayız.

Bu doğrultuda çalışmamızda Mehmet Hâlis Efendi ve Divanı, belli bölümler altında incelenmiştir. Birinci bölümde; şâirin hayatı, eseri ve edebî kişiliği ortaya konulmuştur. İkinci bölümde; Hâlis Efendi’nin Divanı değerlendirilmiş, nazım şekilleri, vezin, kafiye ve redif kullanımı incelenmiştir. Şâirin dil ve üslûp özellikleri tespit edilmiş; kullandığı atasözü ve deyimler divandan seçilen beyitlerle örneklendirilmiştir. Son bölümde ise; divanın metni transkripsiyon işaretleri kullanılarak ortaya konulmuş, hazırlanan ayrıntılı indeks ile şâirin kelime dünyası tespit edilmiştir.

Bu çalışma ile, daha önce üzerinde akademik çalışma yapılmamış olan Mehmet Hâlis Efendi’nin ilim âlemine tanıtılması amaçlanmış, şâirin divanı mümkün olduğu kadar eksiksiz bir şekilde ortaya konulmaya çalışılmıştır. Divanın metnini oluştururken, yazım birliğine önem verilmiş ve bu konuda Prof. Dr. İsmail Ünver Bey’in Türkoloji Dergisi’ndeki ilgili makalesi¹ esas alınmıştır.

¹ İsmail Ünver, “Çeviri Yazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler”, **Türkoloji Dergisi**, Ankara, A.Ü. Basımevi, XI. Cilt, 1. Sayı, 1993, s. 51-91.

BİRİNCİ BÖLÜM

MEHMET HÂLİS EFENDİ HAYATI, ESERİ VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

1.1. MEHMET HÂLİS EFENDİ’NİN HAYATI

1.1.1. Adı ve Mahlası

Hâlis’in asıl adı Mehmet’tir². “Hâlis” onun şiirlerinde kullandığı mahlasıdır. “Hâlis” Arapça bir sözcük olup, sözlüklerde “hîlesiz, katkısız; saf, sâfi, karışık olmayan” gibi değişik anlamlara gelmektedir.³ Şâir, mahlasını kendisi mi seçmiştir; yoksa bu mahlas şâire başkası tarafından mı verilmiştir konusunda kaynaklarda herhangi bir bilgiye ulaşamadık.

1.1.2. Doğum Tarihi

Kaynaklarda ve şâirin tek eseri olan divanında şâirin doğum tarihine ait herhangi bir bilgiye ve tarihe rastlayamadık. Elimizde sadece şâirin müderrisliğe

² Mustafa Safâyî Efendi, **Tezkire-i Safâyî (Nuhbetü’l-Âsâr Min Fevâ’idi’l-Eş’âr)** (İnceleme-Metin-İndeks), Haz. Pervin Çapan, Ankara, AKM Yay., 2005, s.182.; Haluk İpekten, Mustafa İsen vd., **Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988, s.177.; Mehmed Nail Tuman, **Tuhfe-i Nâ’îlî Divan Şâirlerinin Muhtasar Biyografileri**, Haz. Cemal Kurnaz, Mustafa Tatçı, I.cilt, Ankara, Bizim Büro Yayınları, 2001, s.242.; Sâlim Efendi, **Tezkiretü’ş-Şu’ara**, Haz. Adnan İnce, Ankara, AKM Yayınları, 2005, s.298-299.

³ Ferit Devellioğlu, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, 17. baskı, Ankara, Aydın Kitabevi Yayınları, 2000, s.318.; Ali Nazima, Faik Reşad, **Mükemmel Osmanlı Lügati**, Haz. Necat Birinci vd., Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2005, s.120.

başladığı yıl ve vefat yılı mevcuttur. Bu tarihlere bakarak, biz şâirin son 19 yılından haberdarız. Sâlim tezkiresinde şâirin müderrisliğe başladığı yıl olarak 1691 gösterilmiştir. Fakat bu tarihte şâirin kaç yaşlarında olduğu belirtilmemiştir. Öte yandan, şâirin kaç yıl yaşadığı konusunda da net bir bilgimiz olmadığından doğum tarihiyle ilgili bir tahminde bulunmak oldukça zordur.

Tarih kaynaklarına bakıldığında, çocukların sıbyan mektebine veya küttaba başlama yaşı, 7 civarında idi. Bitirme ise 13-15 yaşları arasında, buluğ çağında olurdu.⁴ Eğitime devam eden çocuklar medreseye başlıyor ve basamak basamak ilerleyerek tahsillerini tamamlıyorlardı.⁵ Medrese eğitiminde talebenin her medresede ne kadar okuması gerektiği konusunda asgarî süreler belirlenmişti. Hâlis döneminde bu süre 5-6 yıl kadardır.⁶

Buna göre; her ne kadar Hâlis'in kaç yaşlarında küttaba başladığını bilmesek de 14-15 yaşlarında küttabdan mezun olduğunu düşünebiliriz. Ardından hafızlık için ayrı bir eğitim almış mıdır ya da mektepten hemen sonra medreseye başlamış mıdır, bilemiyoruz. Yukarıdaki kaynaklardan hareketle, medreseye başladıktan sonra 5-6 yıl içerisinde medrese eğitimini tamamlamış olması muhtemeldir. Şâirimiz eğitime hiç ara vermemiş olsa bile medreseyi bitirdiğinde 20'li yaşlarda olmalıdır. Usûl gereği medreseyi bitirenlerin önce mülazım olması ve müderrislik için sıraya girmesi gerekiyordu. Şâirin böyle bir bekleme dönemini yaşamış olabileceğini de düşünüyoruz. Daha sonra Veziriazam Bıyıklı Mustafa Paşa'ya imam olan Hâlis, bu göreve ne kadar devam etmiştir bilemiyoruz. Nihayetle, 1691 yılında ilk

⁴ Detaylı bilgi için bkz. Mustafa Ergün, "Medreseden Mektebe Osmanlı Eğitim Sistemindeki Değişme", **Yeni Türkiye Dergisi**, sayı 32, Mart-Nisan, Ankara, 2000, s.735.; Mefail Hızlı, "Osmanlı Sıbyan Mektepleri", **Osmanlı**, Ed. Güler Eren, cilt 5, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 1999, s.212.; Cahit Baltacı, **XV-XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri**, İstanbul, İrfan Matbaası, 1976, s.19.

⁵ Detaylı bilgi için bkz. Fahri Unan, "Osmanlılarda Medrese Eğitimi", **Osmanlı**, Ed. Güler Eren, cilt 5, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 1999, s. 155.

⁶ Detaylı bilgi için bkz. Unan, **a.g.m.**, s.160.

basamaktan müderrisliğe başlamıştır. Bu tarihten itibaren vefatına kadar olan dönemi Sâlim tezkiresi⁷nden takip edebiliyoruz.

Sonuç olarak; Hâlis'in 20-25 yaşlarında medrese eğitimini tamamladığını varsayarsak, buna mektep ile medrese arasında, hafızlık için çalışmasında, müderrislik için sıra beklemesinde ve Mustafa Paşa'nın imamlığında geçebilecek muhtemel 8-10 yıllık bir zaman dilimini ilave edersek, şâirin müderrisliğe yaklaşık 30-35 yaşlarında başladığını söyleyebiliriz. Buna müderrislik ve kadılıkta geçen 19-20 yılı da eklersek, şâirimizin yaklaşık olarak 50-60 yıllık bir ömür sürdüğünü tespit ederiz. Kaynakların verdiği bilgilerden hareketle oluşturduğumuz bu mantık silsilesi neticesinde biz, Hâlis Mehmet Efendi'nin 17.yy'ın ortalarında doğmuş olabileceğini düşünüyoruz.

1.1.3. Doğum Yeri

Mehmet Hâlis Efendi, kaynakların verdiği ortak bilgiye göre İstanbul Kasımpaşa'da doğmuştur.⁸ Sâlim tezkiresinde bu bilgi şu şekilde verilir: “Sûy-ı Sıtanbul'da leb-i deryâda revnâk-efzâ-yı sâhil-i baħr olan Kâsım Paşa-nâm maħalde tevellüd edip..”⁹. Safâyî ise bunu; “İstānbūl kurbunda Kâsım Paşa-nām maħalden zuħūr etmiştir.” şeklinde belirtir.¹⁰ Kısaca, diğer kaynaklarda bulunan buna benzer bilgilerden yola çıkarak şâirin İstanbul Kasımpaşalı olduğunu söyleyebiliriz.

⁷ Sâlim, **a.g.e.**, s. 298-299.

⁸ İsmail Belig, **Nuhbetü'l-Âsâr Li-Zeyl-i Zübdetü'l- Eş'âr**, Haz. Abdülkerim Abdülkadiroğlu, Ankara, AKM. Yay., 1999, s. 71.

⁹ Sâlim, **a.g.e.**, s. 298.

¹⁰ Safâyî, **a.g.e.**, s. 182.

1.1.4. Öğrenimi

Şâirin nasıl bir eğitim gördüğüne dair kaynaklarda verilen bilgiler çok detaylı değildir. Kaynaklarda geçen; “Evâil-i hâlinde kesb-i ma‘ârif-i bî-şumârdan soñra hâmele-i Qur‘ân-ı ‘azîmü‘ş-şândan hoş-şavt olmağla Silâhdâr-ı Sultânî Bıyıklı Muştafa Paşa vezîr-i a‘zâm iken imâmı olup tarîk-i tadrîse dâhil olup..”¹¹ ve “..tahşîl-i ma‘ârif ve kesb-i ‘avârifden soñra tarîk-ı ‘âliyyeye ‘âzim ve ‘âdet üzre mülâzım olup..”¹² şeklindeki bilgilerden onun kendisini yetiştirdiğini, Kur‘an-ı Kerîm’i ezberleyerek hâfız olduğunu ve husûsî surette sayısız ilim tahsil ettiğini, medrese eğitimi aldığını söyleyebiliriz. Ayrıca, Mehmet Hâlis Efendi’nin Veziriazam Bıyıklı Mustafa Paşa¹³’ya imam, ardından müderris, daha sonra da Medine kadısı olması; şiirlerinde Arapça ve Farsça’ya hâkim olması, divanında 2 Farsça gazel bulunması onun iyi bir öğrenim gördüğünü, yeterli derecede ilim tahsil ettiğini göstermektedir.

1.1.5. Meslek Hayatı

Mehmet Hâlis Efendi, öğrenimini tamamladıktan sonra sesinin güzelliği ve hâfız olması sebebiyle dönemin sadrazamı Bıyıklı Mustafa Paşa’nın imamı olmuştur.¹⁴ Daha sonra müderrisliğe başlayan Mehmet Hâlis Efendi bu yolda adım adım ilerlemiş ve Medine kadılığına kadar ulaşmıştır. Şâirin meslek hayatıyla ilgili en detaylı bilgiyi veren kaynak Sâlim Tezkiresi’dir. Sâlim Efendi, tezkiresinde

¹¹ Safâyî, a.g.e., s. 182.

¹² Sâlim, a.g.e., s. 298.

¹³ Mustafa Paşa (Bozoklu, Bıyıklı) (Bozok 1638-Edirne 1698). Sadrazam. Enderunda yetişerek 1680’de silahdarlığa, daha sonra da vezirlikle kaptanıderyalığa getirildi. 1690’da Şam valisiyken Sultan İbrahim’in kızı Beyhan Sultan ile evlenerek padişaha damat oldu. Bir yıl sonra Trablusşam valiliğine, 1692’de rikâb-ı hümâyûn kaymakamlığı ve ikinci vezirliğe, 27 Mart 1693’te sadrazamlığa getirildi. Ava düşkünlüğünden dolayı görevini yapmadığı gerekçesiyle görevinden azledilerek ikinci kez Trablusşam valiliğine tayin edildi. 1698’de sadaret kaymakamı oldu. Yedi ay sonra da nüzul sebebiyle vefat etti. Mustafa Paşa’nın çok değerli, dürüst, medenî cesaret sahibi bir asker ve idareci olduğu belirtilir. (Bkz. İ. Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi**, III. Cilt, 2. Kısım, Ankara, TTK. Yay., 1995, s. 440-441; Mehmet Yılmaz, “Mustafa Paşa (Bozoklu, Bıyıklı)”, **Yaşamları ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi**, II.Cilt, İstanbul, Yapı Kredi Kültür ve Sanat Yay., 1999, s.308.)

¹⁴ Safâyî, a.g.e., s. 182.

Hâlis'in ilim tahsilinden sonra kararlı ve alışıldık şekilde şöhret yoluna girerek memurluğa başladığını söyler. M.1691 [H.1103] Zi'l-hiccesinde Ebû Sâ'id-zâde Feyzullâh Efendi'den aldığı hilafetle birinci basamak medrese müderrisliği ile Galata Saray Medresesi'nde müderrisliğe başlamıştır. Daha sonra 1692 [H.1104] Şabanında medresede orta dereceli tahsil verme göreviyle Emre Hoca Medresesi'ne atanmıştır. 1693 [H.1105] yılının Safer ayında Fatih ve Süleymaniye müderrislikleri olan yüksek derecedeki müderrisliğe lâayık görülür. Daha sonra 1697 [H.1109]'nin Rebîü'l-evvel ayında Seyyid Feyzullah Efendi'den aldığı icazetle Sahn müderrisliğine, 1698 [H.1110] Saferinde ibtidâ-i altmışlı ile Nişancı Paşa-yı Cedîde ve 1700 [H.1112] Şabanında hareket-i altmışlı ile Kadırğa Limanı'ndaki Mehmet Paşa Medresesi'ne atanmıştır. Daha sonra 1703 [H.1115] Rebîü'l-âhîrinde Mehmet Efendi'nin icazetiyle en yüksek derecedeki Süleymâniye ve Ayasofya müderrisliklerine getirilmiştir. Ondan sonra 1706 [H.1118] Zi'l-kâdesinde Paşmakçı-zâde Efendi merhumdan aldığı hâmise/rütbe ile Sultan Ahmed Medresesi'ne atanmıştır. Nihayette, 1709[H.1121] yılının Muharrem ayında Medîne-i Münevvere kadısı olmuştur.¹⁵ Ancak; meslek hayatının zirvesi olan kadılık görevi çok uzun sürmemiş, göreve geldikten 3-3,5 ay sonra vefat etmiştir. Bunların dışında şâirin öğrenimi esnasında herhangi bir işle meşgul olup olmadığı, başka görevlerde bulunup bulunmadığı konusunda ise elimizdeki kaynaklarda herhangi bir bilgiye rastlamıyoruz.

1.1.6. Tarîkatı

Sâlim tezkiresinde Mehmet Hâlis Efendi için; “Melâmî-meşreb lafzan ve mânen hâlis bir vücûd idi.”¹⁶ kaydı düşölmüştür. Bu konuda Safâyî tezkiresinde daha detaylı bir bilgi verilmekte ve “‘Asrın şu‘arâsından dervîş-meşreb bir vücûd-ı pür-ma‘rifet olup hâlişân-ı tarîk-i Mevlânâ'ya bende-i hâş olmağla ekşer eş‘ârı

¹⁵ Sâlim, a.g.e., s. 298-299.

¹⁶ Sâlim, a.g.e., s. 299.

sûfiyânedir.”¹⁷ denilmektedir. Bu bilgilerden hareketle Mehmet Hâlis Efendi’nin Mevlevî tarîkatına mensup ve şiirlerinin tasavvuf vadisinde olduğunu¹⁸ söyleyebiliriz. Kaynakların bize aktardığı bu bilgilere rağmen divanında Mevlânâ’nın ismi hiçbir şiirde geçmemektedir. Şiirlerinde Mevlevîliği çağrıştıracak unsurlar da bulunmamaktadır. Öte yandan Hâlis, 13 beyitlik bir gazeli Hacı Bektaş-ı Velî’ye yazmıştır. Burada bu gazeli vermek yararlı olacaktır. Şâir, bu şiirinde Hacı Bektaş-ı Velî’yi birçok yönden över:

Şeyh-i maḥbûb-liḳâdur Ḥâcî Bektaş-ı Velî

Nûr-ı çeşm-i zu‘ afâdur Ḥâcî Bektaş-ı Velî

Ḥâk-i pâ-y-ı ḳademi dîdelere sürme-resâ

‘ Ayn-ı pîrâna cilâdur Ḥâcî Bektaş-ı Velî

Derd-mendâna şifâ-ḥâne-i esrâr-ı Hudâ

Ḥaste-i ‘ ıṣṣa devâdur Ḥâcî Bektaş-ı Velî

Ṭuruḳuñ olsa n’ola şûr ile İsrâfîl’i

Rûḥ-baḥş-ı fuḳarâdur Ḥâcî Bektaş-ı Velî

Ol hüviyyetle ḳabûl itdi fenâfi’llâhı

Mazḥar-ı sırr-ı fenâdur Ḥâcî Bektaş-ı Velî

Luṭf-ı Ḥaḳ’la ne ki istersen olur zîr-i ḳabûl

Güyyâ ḥayr-du‘ âdur Ḥâcî Bektaş-ı Velî

¹⁷ Safâyî, **a.g.e.**, s. 182.

¹⁸ İpekten, İsen, **a.g.e.**, s. 177.

Terk-i ârâyiş idüp delķ [ü] ‘ abâ içre olur
Faķr ile fahre sezâdur Hâcî Bektaş-ı Velî

Zâ ’irân-ı harem-i türbesidür hûr u melek
Himmet-i mevhibe-zâdur Hâcî Bektaş-ı Velî

Nûr-ı tennûresini her seher eyler taķlîd
Şafaķ-ı şevķ-i semâdur Hâcî Bektaş-ı Velî

Keşkül itmez bu hilâl-i feleki destinde
Öyle sulţân-ı Hudâ’dur Hâcî Bektaş-ı Velî

Degme elmâsları zîver-i mengûş itmez
Gerdiş-i Hâķ’da hümâdur Hâcî Bektaş-ı Velî

Pâleheng olmağa şâyeste degül bedr-i kâmer
Maţla‘ -ı nûr-ı fezâdur Hâcî Bektaş-ı Velî

Hâlişâ sırrına Hû himmetüñ iste Hâķ’dan
Fetħa bir sırr-ı ‘ alâdur Hâcî Bektaş-ı Velî

(G.127/1-13)

Bu şiirdeki söyleyiş tarzı ve kullanılan ifâdeler; ayrıca, tasavvufî içerikli bir gazelindeki şu beyit bize şâirin “Bektâşî” olabileceğini düşündürmektedir:

Gerçi firķat-pîşe-i âl-i ‘ abâyem şâkirem
Aţlas-ı pür-mevc-rîz olsa ķabâ itmem ‘ amel

(G.96/5)

Burada özellikle “âl-i ‘abâyem” söylemi bilindiği üzere peygamberimizin soyunu ifâde eder ve Bektâşilik tarîkatını çağrıştırır. Bizim kanaatimiz, üzerinde durduğumuz bu iki belirgin unsur sebebiyle şâirin kaynakların¹⁹ söylediği gibi Mevlevî tarîkatına değil, daha çok Bektâşî tarîkatına bağlı olabileceği yönündedir.

Hâlis Divanı’nda tasavvufî açıdan değerlendirebileceğimiz bir diğer husus da 128. manzumenin redifi olarak kullanılan “Gülşenî” kelimesidir. Şiirinde, Gülşenî’ye veya Gülşenî târikatına övgülerde bulunan²⁰ şâirin, bu isimle kimi kastettiğini kesin olarak bilemiyoruz. Ancak, kaynaklar tarandığında bu mahlas şu iki kişiden birini karşılıyor olabilir. Bunlardan birincisi 15.yy.’da yaşamış ve Gülşenî tarikatının kurucusu olarak bilinen İbrahim Gülşenî’dir. Diğer Gülşenî ise 1598’de Edirne’de doğmuş, asıl adı İbrahim olan ve Semerci Dede’nin oğlu olan zattır. Bu zat, Edirne’de Gülşeniye şeyhlerinden Veli Dede-zâde Şeyh Mehmed Efendi’den el almıştır. İstanbul’a, oradan hacca, oradan da İran’a gitmiş ve otuz yıl inziva halinde yaşayarak 1688’de vefat etmiştir.²¹ Hâlis, bunlardan hangisini kastediyor olursa olsun, her iki şahsiyetin ortak noktası Gülşenî tarikatıdır. Buradan hareketle şâirin, bu şahıslara mı, yoksa Gülşenî tarikatına mı bir yakınlığı ve muhabbeti söz konusudur, bunu söylemek oldukça zordur. Neticede hâlis Efendi’nin, Gülşenî redifli bir manzume yazmış olması üzerinde durulması gereken bir husustur.

Bu şiirlerin dışında şâirin diğer şiirlerinde de tasavvufun izlerini sık sık görmek mümkündür. Şâir, bazen bir düşünceyi aktarırken tasavvufî terimlerden yararlanmıştır. Bazen de tasavvufî değer ve anlayışları okuyucuya aktarmayı amaçlamıştır. Ancak tasavvufî mânâlar, belirgin olarak verilmek yerine bazı kelime ve kavramlar ardına gizlenerek verilmiştir. Aşağıda tasavvufî söyleyişe örnek olabilecek birkaç beyite yer veriyoruz:

¹⁹ Safâyî, **a.g.e.**, s. 182.; İpekten, İsen, **a.g.e.**, s. 177.

²⁰ Bkz. G.128.

²¹ İpekten, İsen, **a.g.e.**, s. 164.

Aşağıdaki beyitte gökyüzünü bir tekkeye benzeten şâir, mehtabın tekbir ederek tevhid halkasında döndüğünü ve adeta dinin en büyük yıldızı olduğunu söyler. Şâir, burada belki de tasavvufî anlayışın tüm âleme hâkim oluşunu dile getirmektedir:

Sipihruñ tekyesinde şanki Necmü'd-dîn-i Kübrâ'dur

Döner bir halka-i tevḥîd ile tekbîr ider mehtâb

(G.9/6)

Şâir kendisinin, Hudâ'nın sırlarla dolu gülbahçesinin hâlis bir kulu olduğunu söyleyerek, muhabbet dikeninin gül yaprağına eziyet veremeyeceğini, onu incitemeyeceğini belirtir. Böylece, İlâhî muhabbetin sıkıntılarına razı olduğunu ifade eder:

Hâliş kûlıdur gülşen-i esrâr-ı Hudâ'nuñ

Renciş viremez berg-i güle hâr-ı maḥabbet

(G.15/5)

Sabahın bereket ve değerini ise tasavvufî bir bakış açısıyla şöyle dile getirir:

Lisân-ı ḥâl ile tesbîḥ ider vuḥûş u tûyûr

Karîñ-i ḥâcet ider âdemi niyâz-ı şabâḥ

O vak̄te oldı müvekkel cenâb-ı Mîkâ'il

O demde maḳsim-i erzâḳ olur bu râz-ı şabâḥ

(G.22/2-3)

Şâir, tasavvufta dış görünüşün değil iç âlemin, gönlün önemli olduğunu; gaybı bilen Allah'ın bir gün kendisine kapı açacağını ve şiiirlerinin bu anlamda bir tevekkül ifadesi olduğu söyler:

Kışra bakma mağza bak ey zâhid-i şûret-perest
Nûr-ı çeşme mağz-ı bādām oldu revğandan murād

Perde-dâr-ı ğayb-ı muṭlaḳ feth ider bir gün saña
Hâlişâ beyt-i tevekküldür bu revzenden murād
(G.26/3-6)

Şâir, Hakk'ın tecellisine tâ ezelden âşinâ olduğunu da şu şekilde belirtir:

Biz âşinâyız o 'aks-i cemâle âyînde
Dilümde şûret-i rûḥ-ı elest olup ḳalmış
(G.71/2)

Başka bir beyitte ise şâir, zikrin coşkunluğundan sonra tevhide parlaklık gelir ve gülbahçesinin tekkesinde bûlbüller gül diye coşmaktadır, der:

Hezārân cûşa geldi tekye-i gülşende gül diye
Gelür tevḥîde revnaḳ cûşîş-i ezḳardan şoñra
(G.117/5)

Başka manzumelerde ise insanın fenayı terk edip gönlü temizlemesinden, su yerine aşk bâdesi içmesinden, kibir illetiyle mahvolmasından; tevhid halkasının tüm âlemin nuru ve ferî olduğundan söz edilmektedir.²²

Bu örneklerin dışında şiirin bütününe bakıldığında genel anlamıyla tasavvufî içeriklidir, diyebileceğimiz başlıca manzumeler de şunlardır: G.19, G.22, G.24, G.26, G.50, G.54, G.61, G.67, G.73, G.96, G.127, G.128.

Bütün bu örneklerden hareketle Mehmet Hâlis Efendi'nin melâmî-meşrep, tasavvufa mâil, Bektâşî bir şâir ve şiirlerinin de yer yer tasavvufî içerikli olduğunu söyleyebiliriz.

²² Konu ile ilgili daha fazla örnek için bkz. G.21/4-5-8, G.24/1-10, G.30/4, G.84/3, G.126/6, G.98/5-6, G.104/4, G.109/2, G.134/7-10.

1.1.7. Ailesi

Elimizdeki kaynaklarda ve şiirlerinde Mehmet Hâlis Efendi'nin ailesi; anne ve babası, -varsa- eşi ve çocukları hakkında hiçbir kayda ve bilgiye rastlayamıyoruz.

1.1.8. Ölümü

Mehmet Hâlis Efendi, elimizdeki kaynakların büyük bir kısmında belirtildiğine göre, 1709 [H.1121]²³ yılında Medine kadısı iken vefat etmiştir.²⁴ Bu konuda Nail Tuman, şâirin vefat târihi konusunda daha net bir tarih vererek şâirin hicrî 14 Rebî' ü'l-âhir 1121²⁵ tarihinde vefat ettiğini beyan eder. Ayrıca, şâirin vefatı konusunda Nail Tuman, "Safâî'nin vefat târihini 1120 göstermesi yanlıştır."²⁶ demesine rağmen Pervin Çapan'ın hazırlamış olduğu Safâyî Tezkiresi'nde, şâirin vefat tarihi Tuman'ın dediği gibi H.1120 olarak değil, 1121 olarak kaydedilmiştir. Şâirin vefat târihini farklı veren bir diğer kaynak da Sicill-i Osmânî'dir ki burada şâirin vefat târihi Rebî' ü'l-âhir H.1114 [M. Eylül 1702] olarak kaydedilmiştir.²⁷ Sonuç olarak, şâirin vefatı konusunda dönem tezkireleri ve diğer kaynaklar incelendiğinde, bunların büyük bir kısmının H. 1121 yılında birleştikleri görülür. Buradan hareketle, Mehmet Hâlis Efendi'nin 1709 [H.1121] yılında vefat etmiş olması kuvvetle muhtemeldir.

Mehmet Hâlis Efendi, üzerinde vefat ettiği bu kutsal topraklara, Medîne-i Münevvere'ye defnedilmiştir.²⁸

²³ Belîğ, **a.g.e.**, s. 71.; Sâlim, **a.g.e.**, s. 299.; Safâyî, **a.g.e.**, s. 182.

²⁴ Sâlim, **a.g.e.**, s. 299.; Safâyî, **a.g.e.**, s. 182.; İpekten, İsen, **a.g.e.**, s. 177.

²⁵ Tuman, **a.g.e.**, s.242.

²⁶ Tuman, **a.g.e.**, s.242.

²⁷ Mehmed Süreyya, **Sicill-i Osmânî**, Haz. Nuri Akbayar, II. cilt, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayınları, 1996, s. 589.

²⁸ Tuman, **a.g.e.**, s.242.; Sâlim, **a.g.e.**, s. 299.; Safâyî, **a.g.e.**, s. 182.

1.1.9. Mîzâcî

Elimizdeki kaynaklardan ve şiirlerinden hareketle Mehmet Hâlis Efendi'nin asrın şâirleri içerisinde derviş-meşreb, Mevlevî tarîkatına mensup ve âlim bir zât²⁹; melâmî-meşreb, lafzan ve ma'nen hâlis bir vücut³⁰; keyif ehli, latîfeci ve güler yüzlü³¹ bir mîzâca sahip olduğunu söyleyebiliriz. Ancak Safâyî Tezkiresi'nde verilen "Mevlevî tarîkatına mensup" bilgisi şâirin divanı incelendiğinde havada kalmakta, şâirin Mevlevî olduğuna dair hiçbir işarete rastlanmamaktadır. Yukarıda "Tarîkatı" başlığı altında ifade edilen hususlar sebebiyle şâirin Mevlevî değil Bektaşî olabileceği fikri daha ağır basmaktadır.

1.2. ESERİ

Hâlis'in bugün için bilinen tek eseri, çalışmamıza konu olan divanıdır. Taradığımız kaynaklarda ve kütüphane kataloglarında şâirin başka bir eserinin olduğuna dair herhangi bir bilgiye rastlayamadık. Divanın şekil ve muhteva özellikleri ilgili bölümlerde incelenecektir.

1.2.1. Divan

Divan, Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Efendi Manzum Eserler bölümü 129 numarada kayıtlıdır.³² Bu kayıta divan ile ilgili şu bilgiler yer almaktadır:

²⁹ Safâyî, **a.g.e.**, s. 182.

³⁰ Sâlim, **a.g.e.**, s. 299.

³¹ Süreyya, **a.g.e.**, s. 589.

³² Tuman, **a.g.e.**, s. 242.

Divanın boyutu (dış-ıç) 203x124 mm'dir. Satır sayısı ise her sayfada 19 satırdır. Divanın yazı türü ta'liktir. Divan toplam 30 varaktan oluşmaktadır. Divanın genel bilgilerinde yazar adı Hâlis Mehmed İstanbûlî (öl.1121/1709) olarak belirtilmiş; müstensih ve telif tarihi ile ilgili bilgi verilmemiştir.

Divanın ilk sayfasında kütüphanenin mührü ve tasnif numarası bulunmaktadır. Ayrıca, bir makam adının başlık olarak kullanıldığı ve şarkı formunda olan şu manzumeye yer verilmiştir:

Evc Edâ

Yokdun bulamam gönüm alamam

Karşı duramam gönüm alamam

Ey çâre-sâzum fâş itdün râzum

Karşı duramam gönüm alamam

Bu manzumenin kim tarafından yazıldığına dâir herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Öte yandan divanın varak numaraları, varakların sol üst köşesine yazılarak belirtilmiştir. Divanda şâirin mahlasının üstü, kırmızı mürekkepli kalemle çizilmiş, gazeller Arap alfabesine göre sıralanmış ve bölüm başlıkları da yine kırmızı mürekkepli kalemle yazılmıştır. Divanda 17a ve 25b de olmak üzere 2 der-kenar bulunmaktadır. 17a'daki der-kenar Nâbî'nin gazeline yapılan bir tahmistir. Ancak sayfanın kenarı kopmuş olduğu için şiirde mısra başlarındaki kelimeler okunamamış ve bu durum metinde de belirtilmiştir. Divanda toplam 140 manzume bulunmaktadır.

Divanın asıl kısmı gazellerle başlar ve ilk gazelin matla' beyti şudur:

“Çokdur bu ilticâya dil-i âhenîn saña

Gelmez mi zerre merhamet ey nâzenîn saña”

Divanın son sayfasında ise “Medrese” başlığını taşıyan bir manzume bulunmaktadır. Bu manzumenin son beyti ise şu şekildedir:

“**Hâlişâ** biz virirüz manşıb-ı el-ğâzına müd
Resen-i hülle yapış eyleye Allâh meded”

1.3. EDEBÎ KİŞİLİĞİ

1.3.1. Şiir ve Şâir Hakkındaki Görüşleri

“Divan şiiri belli estetik anlayışa sahiptir. Sanatçıların ortaya koydukları eserler bu estetik kurallar çerçevesinde değerlendirilir. Değerlendirmeler daha çok tezkireciler tarafından yapılır. Bunun yanında bizzat şâirin kendisi de değerlendirme yapar. Şâirin yaptığı değerlendirme, her ne kadar kendi şiirini övme, büyük üstatlarla kendisini kıyaslama, hatta onları yerme şeklinde olsa da, hem devrin şiir anlayışı hem de şiirde varılması amaçlanan noktayı göstermesi açısından önemlidir. Şâirlerin şiirle ve kendi şâirlikleriyle ilgili yaptıkları bu değerlendirmeler gazelerde çoğunlukla son beyitlerde (genellikle de makta beytinde) birer beyitle, varsa mesnevilerinde, kasidelerinde de böyle olmakla birlikte, farklı üslûp ve muhtevada oldukları için birkaç beyitte de dile getirilebilir.”³³ Böylece biz şâirlerin şiirle ilgili tespitlerini görürüz.

Şâirliği ve edebî kişiliği hakkında kaynaklarda aydınlatıcı bilgilere rastlayamadığımız Hâlis Efendi de şiirlerinde, pek çok divan şâiri gibi, şiir ve şâirliği ile ilgili değerlendirmeler yapmıştır. Şimdilik onun edebî kişiliği hakkında

³³ Harun Tolasa, “Divan Şâirlerinin Kendi Şiirleri Üzerine Düşünce ve Değerlendirmeleri”, **Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi**, Sayı 1, İzmir, 1982, s. 16-17.

söyleyebileceklerimiz onun genellikle gazellerindeki kendi şâirliği, şiir ve şâir hakkındaki düşüncelerini yansıtan beyitlere dayanmaktadır.

Hâlis, her şeyden önce şiirini bir ezgiye, nağmeye benzetir ve şiirlerinin dinleyene lezzet verdiğini belirtir:

Simâ'-ı gûşa **Hâliş** virdi lezzet şî't-i eş'ârûñ

Düşen bu mûsîkâr-ı feyz-i hâmeñden nağamdur hep

(G.11/6)

Ayrıca şiirlerinin, şâirler için kırık bir beste olduğunu da bir beytinde şu şekilde dile getirir:

Taḥsîn-i dest-i püşt-i zemîn ol kalem mişâl

Erbâb-ı ṭab' a bu ğazel işkeste bestedür

(G.44/6)

Şâire göre şiir, taze mânâlar ile lafız cilveyle birleştirilerek letafetle söylenmelidir:

İtmekde rûḥ-ı ma'ni-i ter lafza cilve-ger

Hâliş leṭâfet ile eşer söyleyiş budur

(G.59/7)

Ayrıca şiirin yeni anlamlar içermesi gerektiğini ve bunun şaşılacak bir durum olmadığını³⁴ belirten şâir, şiirlerinin zurefa zümresi tarafından beğenileceğini ve takdir edileceğini düşünmektedir:

Zurefâ zümresi âşârını görse **Hâliş**

Eşer-i kilik-i süḥan-sâzına ḥaḳḳâ dirler

(G.38/5)

³⁴ Divan. G.105/5.

Bir beytinde şiir söyleme, mânâların satranç meydanına veya bir meşin sergiye benzetilerek; söylenen sözlerle kimlerin ferasetli, anlayışlı kimseler, iyi biniciler olduğunun fark edilmesini ister:

Farķ eyle bu elfāz ile fārisleri şāhum

Bu naṭ‘ -ı ma‘ ānīde piyādeyle süvāruñ

(G.90/8)

Hâlis’in sinesindeki yara mühürlenmemiş ve yazıp çizdiği defterler henüz tanınmamıştır.³⁵ Fakat, kalemin yarığından taze bir mânâ çocuğu(şiir) doğmuş ve şâirin sihr-i helâli(şiir) yavaş yavaş duyulmaya başlamıştır:

Bir tâze tıfl-ı ma‘ nî ṭoğup şakķ-ı hāmeden

Hâliş duyuldı sihr-i helâlüm yavaş yavaş

(G.76/7)

Şiirle sevgiliyi bir düşünen şâir bu düşüncesini şöyle dile getirir:

Çār-ebrûları gūyā ki murabba‘ mısra‘

Haṭṭına maṭla‘ -ı eş‘ ār-ı dil-ārā dirler

(G.38/2)

Hâlis’in şiir için kullandığı belli başlı benzetme ve mecazlar şunlardır: “cevher, güher, dür, dürr-i meknûn, dür-efşân, sihr-i helâl, nagam, nûkte, tıfl-ı mânî, tûtî, cevher-fürûş, feyz-bahş, şehd-i mânâ...”

Mesela, aşağıdaki beyitlerde; mânâ bir denize, şiir de oradan çıkarılan bir inciye; Nâbî’nin şiirleri mânâ balına; Vesîm’in şiirleri de feyz-bahş bir güle benzetilmiştir:

Ḳa‘ r-ı deryā-yı ma‘ ānīden ne iḥrāc eylesek

Cevher-i **Hâliş** dür-i meknûna olmaz âşinā

(G.8/8)

³⁵ Divan. G.58/9.

Ḥālīṣā Nābī-i üstāda kim olmış pey-rev
 Şehd-i ma‘ nâ bulunur ḥāme-i hoş-gūsında
 (G.125/8)

Feyz-baḥş olmadadur bu gül-i eş‘ār-ı Vesīm
 Ḥālīṣ’ün sāḥa-i tanzīrine gülzārından
 (G.106/5)

Yine bir beytinde şâir, şiirlerini inci ve cevhere benzeterек bunlarla sermaye ve derece edindiğini dile getirir:

Gencīne-i fuşûl-i dürrer gibi Ḥālīṣā
 Cevher-fürûş nazm olalı var nişābımız
 (G.60/5)

İderse ḥāme-i Ḥālīṣ ney-i şeker ta‘şīr
 Dehān-ı tūṭī-i nazma sūḥan tereşşuḥ ider
 (G.55/5)

Yukarıdaki beyitte, “Hâlis’in kalemi şeker kamışının suyunu sıkarsa şiir papağanının ağzına güzel ve tatlı sözler sızacaktır.” der.

Hâlis, şiirini ayrıca “feyz-i meâsir, âb-dâr, lü’lü’, cılve-ger, zer, sûziş, nâ-şinîde” olarak vasıflandırır. Bu vasıflar şâirin nasıl bir şiir ortaya koymak istediğini de göstermektedir.

Mesela; taze, parlak, nükteli, zarif, hoş gibi anlamlara gelen “âb-dâr”, Hâlis’in şiiri için kullandığı bir sıfattır. Şâir, kalemin güzelleştiren eliyle secili ve kafiyeyle söz söylese, bu “nazm-ı âb-dâr” adeta bir dürr-i Aden gibi olur:

Güşāde dest-i taḥsīn-i kalem inşāk ile Ḥālīṣ
 Bu nazm-ı âb-dâra söylese dürr-i ‘Aden söyler
 (G.43/5)

Şiirini altına benzeten şâir; “Hemen lafzı mana potasından geçirerek söyleyelim ki Hâlis’in altınının ayarı karışık olmasın, saf olsun.” der:

Lafzı kâl eyleyelüm pûte-i ma‘ nîde hemân

Olmaya tâ ki ‘ayâr-ı zer-i **Hâliş** mağşûş

(G.77/5)

Bir pazar manzarası arz eden şu beyitinde ise şâir, şiirlerini altına benzetir. Öyle ki gazelin “bî-revâc” olduğu çarşıda onun şiirleri hep rağbet görmektedir:

Ol cenâb-ı hâzret-i Vessîm Efendi sūkîdur

Bî-revâc olsun ğazel **Hâliş** zerûn parlar geçer

(G.41/7)

Şiirlerinde tasavvufa sık sık yer veren şâir bir şiirinde, tasavvufla ilgili kıymetli ve mükemmel bir gazel tertip ettiğini, kafiyesinin de hikmetle seçildiğini söyler. Şâir, başka bir şiirinde de kaleme seslenerek sözünün hep kitap ile olduğunu belirtir:

Ṭarḥ idüp **Hâliş** taşavvuf-güne fâhîr bir ğazel

Hikmet ile kâfiyemden müntahabdur feylesof

(G.87/7)

Nükte-i ḥaṭ-ı yâri kıl tefsîr

Sözüm ey hâme hep kitâb iledür

(G.56/3)

Şiirin güzelliğini işitilmemiş veya yeni işitilmiş olmasında gören şâir, bunun için şâir yaratılışıyla yine yeni bir tarz ve üslûp, yeni bir zemin açtığını söyleyerek övünür:

Açdum yine bu şeş-per-i ṭab‘ umla bir zemîn

Hâliş bu nev-şinîd iledür âb u tâb-ı ḥaṭ

(G.82/6)

Şâir, “Şiir güzelleri dağınık saçları kaldırdı; şiirimiz güzellik kâbesine asılsa.” diyerek bir temenni ile birlikte şiirini över. Bir sonraki beyitte ise, şiirinin henüz işitilmemiş olduğunu belirtir:

Hisân-ı nazm zülf-i perîşânı kaldırur
Ta' lîk olınsa ka' be-i hüsne kaşîdemüz

Mînâ bezimde gûşını penbeyle hıfz ider
Hâliş işitmesün ğazel-i nâ-şinîdemüz

(G.66/5-6)

Artık mânâ denizinde nüktenin tükendiğini ve bu çer çöpün şiir olamayacağını da;

Dükendi nükte virür sâhil-i yem-i ma' nî
Olur mı bu has u hâşâk Hâlişâ eş'âr

(G.46/5)

diyerek dile getirir.

Şâirin kendisi ile ilgili tanıtım ve değerlendirmeleri, onun “şâirlik yaratılışı, şâirlik cevheri, yaratılıştan sahip olduğu sanatçı varlığı”³⁶ anlamında kullanılan “tab'” çerçevesindedir:

Hâlişâ zîr-i hevâ kil-k-i hümâ-yı tab' uñ
Günde bir beyze-i rengînden olur ma' nî-zâd

(G.27/5)

Şâirin şâirlik tabiatının saadet kalemi her gün, parlak renkli ve latif yumurtadan mânâ çocuğu(şiir) doğurur. Bir başka beyitte; “Hâlis’in kaleminin bulutu güzel eserlerin feyzini sızdırır ki, ne güzel âferin bu yeni/taze üslûp, inci yağdıran/cevher saçan bir yaratılıştan kalmış.” diyerek, şâir kendisini ve şiirini övmektedir:

Şehâb-ı kil-k-i Hâliş reşh ider feyz-i meâşir kim
Zihî bu ter-zemîn bir tab' -ı gevher-bârdan kalmış

(G.75/5)

³⁶ Tolasa, a.g.m., s.36.

Şâir; feleğe rağmen yaratılışının güzel söz söylemeye, kaleme ve şiire olan düşkünlüğünü ise şöyle dile getirir:

İtse de devrân benüm ney-pâre-i bahtum şikest
Şafh-ı tab‘ -ı **Hâliş** olmaz kilik-i hoş-gûdan halâş
(G.79/9)

Aşağıdaki beyitte ise şâirin, sanatçı kişiliğinin ilim ve irfan sahibi, kudretli kimseler tarafından desteklenmesini umduğu hissedilir:

Eylerdi reşh-i âb güher-i hâme **Hâlişâ**
Olsa nigîn-i tab‘ uma bir mâye-dâr-ı feyz
(G.81/6)

Feleğin insaf gözüyle kendisine bakmadığını oysa mânâ doğurmada çok mahir olduğunu ve günde bin tane ıkd-ı Süreyyâ/inci gerdanlık saçtığını söyler:

Günde biñ ‘ ıkd-ı Süreyyâ **Hâlişâ** îşâr ider
Çeşm-i inşâf ile gerdûn baksa ma‘ nî-zâduma
(G.122/6)

Şâire gazel içinde gazel söyleten unsurlardan biri de sevgilinin gözünün nüketesi; kaş, göz işareti ve göz kırpmasıdır:

Ol ğazâlûn nükte-i çeşmi dahı **Hâliş** saña
Söyledür îmâ-yı ğamz ile ğazel-ender-ğazel
(G.97/7)

Bazen, yârin söz söyleyen gözü karşısında kalemin nutkunun tutulduğunu da söyleyen şâir, kendisinin de aşka tutulmuş bir âşık olduğunu ve doktorların bu dert karşısında aciz kaldıklarını ve bundan dolayı uzun zamandır aşk hastası olduğunu belirtir:

Nice kanlar dökilür hamret-i gül-rûsında
Lâl olur nuṭk-ı kalem çeşm-i sühan-gûsında
(G.125/1)

‘ Āşık-ı âluftesin ‘ âciz eţıbbâ derdine

Çok zamândur **Hâlişâ** bîmârsın bildüm seni

(G.133/7)

Hâlis’in dikkati çeken en önemli özelliklerinden biri genellikle gazellerinin son beyitinde kendisini, şiirini ve kalemini övmesidir. Eski mazmunların uyuşukluk verdiği, dolayısıyla yeni üslûplar oluşturmak, taze zeminler açmak gerektiğini ve kendisinin bir dülger(marangoz) gibi bunu başardığını³⁷ söyler. Şâirlik yaratılışını bir denize ve şâiri de bir dalgıca benzeten Hâlis, sürekli inci çıkarmayı düşündüğünü³⁸ belirtir. Şâir aşağıdaki beyitte de, şiirini gözlerin görmediği bir sütuna benzeterek kendisini ve şiirini över:

Çâr mısra‘ la hele böyle ‘ imâdı kıt‘ a

Dîdeler görmedi **Hâliş** bu ne a‘ lâ hattât

(G.83/5)

Sevgilinin güzellik unsurlarını saydığı bir gazelin makta beytinde; nazire alanında kırmızı dudağın şeker vasfı bir şeker kamışlığıdır ve oradan hoş söz söyleyen, güzel sözlü bir kalem yetişir, der:

Vaşf-ı kand-ı la‘ li **Hâliş** sâha-i tanzîrde

Bir neyistân-ı şekerdür hâme-i hoş-gû biter

(G.51/10)

Kaleminin mürekkebinin Sâbit’in edalı şiirine benzeten şâir, mürekkebinin çıra isinden yapıldığını da söyler. “Yalan degül” sözüyle her iki durumun da gerçekliğine vurgu yapar:

Hâliş mürekkebün dahı reftâr-ı Sâbit’e

Beñzer velî yalan degül sâde dâdedür

(G.50/6)

³⁷ Divan. G.37/8.

³⁸ Divan. G.79/8.

Şâir, bir şiirinde, kalemin tabiatından cilveli taze gazel meydana geldiğini³⁹; sevgilinin saç, beni ve yanağının inci saçan kalemi görerek “nükte-sencân” olduğunu⁴⁰ belirtir. Ayrıca, kalemin edanın hoş sesli mânâlarını söylediğini ve hüner kalemiyle belâgat nazımlarını oluşturduğunu, böylece güzel şiirlerin sayılarını arttırdığını⁴¹ ifade eder. Aşağıdaki beyitte de, nadir olan güzel şeyleri düzenleyen kalemin; süslü, nakışlı, üslûplu ve inci gibi/önceden söylenmemiş, dokunulmamış gönül çekici şiirleri delip taktığını söyler:

Bu nazm-ı dil-keş-i lü'lü'-tırâzı ey **Hâliş**

Bu kilik-i nâdire-pîrâ deler taşar geçirür

(G.52/5)

Kalemin, o resim gibi güzel olan sevgilinin siyah saçlarını beyan edemeyeceğini ve mürekkep hokkasından yüzü kara çıkacağını, kinayeli bir şekilde ifade eder:

İdemez zülf-i nigâr-ı siyeh-i yâri beyân

Hâlişâ maḥbereden ḥâme yüzi kâra çıkar

(G.42/7)

Şiirlerinde kalem üzerinde çokça duran şâir, kalemin tabiatının edebî sanatlardan uzak duramayacağını; ayrıca mürekkep yapılan çıra isi ile sürme arasında bir yakınlık olması sebebiyle kalemim siyah gözden vazgeçemediğini bir şiirinde şöyle dile getirir:

İsti'âreyle mecâz itmededür taḫrîri

Olamaz ṭab' -ı kalem vech-i şebekten fârîğ

Dûde vü sürmede var bûy-ı 'alâka **Hâliş**

Olmadı ḥâme daḥı çeşm-i siyehden fârîğ

(G.86/5-6)

³⁹ Divan. G.96/7.

⁴⁰ Divan. G.23/7.

⁴¹ Divan. G.53/1.

Şâir, kaleme hitâben başladığı bir gazelde kaleme ve söze ait çeşitli değerlendirmelere ve övgülere yer vermiştir. Konuya ı ışık tutması bakımından gazeli aynen aşağıya alıyoruz:

Ey hâme nağme-rîz-i nevâ-yı nihânum ol

V'ey nağş-beste satır-ı hüner sen lisânum ol

Gel ey midâd çeşm-i siych-bahtı şerh idüp

Ġâze-tırâz-ı rûy-ı 'arûs-ı zamânum ol

Ey nev-ğubâr-ı hüsn ü melâhat be-gird-i haţ

Şaykal-zidâ-yı levha-i şafvet nişânum ol

Ey şu' le-rîz-i tâbiş-i âh-ı derûn-ı men

Tâb-âver-i şerâre-i âteş-feşânum ol

Ey merdümân-ı hâme-i müyîn-tırâz-ı çeşm

Zîver-nümâ-yı şûret-i taşvîr-i cânum ol

Hüsn ü edâ-yı şîve-i **Hâliş** gibi hemân

Sihr-âşinâ-yı hâme-i mu' ciz-beyânum ol

(G.100/1-6)

Hâlis, sadece kendi şiirlerini değerlendirmekle kalmaz. Kendisini diğer şâirlerle birlikte değerlendirir. Şiirlerinde, şiir ile çevre ve şâir ile çevre münasebetini de aksettirir.

Hâlis, kibirli bir kişiliğe sahip değildir, oldukça alçak gönüllüdür. Diğer şâirleri küçük görmek şöyle dursun, söz yolunda onların önüne geçmenin, kaleminin ve dilinin haddi olmadığını söyler. Nâbî'yi zikrettiği bir kaç beytinde bu düşüncesini şöyle ifade eder:

Şeş-perle pîş-i Nâbî'ye **Hâliş** inüp kalem
 Râh-ı sühanda hadd-i zebânum degül benüm
 (G.101/7)

Görüp zemînini **Hâliş** cenâb-ı Nâbî'nün
 Şikeste hâme-i nâçizi der-debîr idelüm
 (G.104/5)

Söz yolunda nazire alanında işin oldukça zor olduğunu ise şu beyitlerde dile getirir.

Muğberâsâ **Hâlişâ** râh-ı sühan gâyet daķık
 Pey-rev olmak vâdî-i Şâbit'de müşkildür ğarîb
 (G.10/6)

Kendi zu' minca nazîre idicek Nâbî'ye
 Hâmenün itdigi levha tek ü pûyı seyr it
 (G.17/7)

Hâme **Hâliş** meşķ ider tûṭî gibi tanzîrde
 Cevher-i ṭab' -ı Vesîm âyîne-i endâmdur
 (G.29/7)

Ola bu seb' a-i ebyâta nazîreñ ta' lîķ
 Ka' be-i hâzret-i üstâd-ı Vesîm'e ma' zûr
 (G.30/8)

Şâirler arasındaki sözbilirlik ve güzel söz söyleyicilik kavgasının da bir ahiret günü dâvâsı olduğunu ve önceliğinin olmadığını bir şiirinde şöyle dile getirir:

Sühan-dânî nizâ' uñ **Hâlişâ** cânân idüp inşâf
 Bu bir da' vâ-yı rûz-ı âhiretdür hiç nuḥust olmaz
 (G.62/5)

Bazen şâir kendisine ve diğer şâirlere nasihatta bulunarak, devrin ileri gelenlerinden istek ve ricada bulunulmamasını, aksi takdirde az bir hediyeyle adlarının dilenciye çıkabileceğini; devrin ileri gelenlerinden bir şeyler istemenin abes olduğunu ve şâirin bir talebi varsa Allah’a yapışması gerektiğini söyler:

Varma ümmîd-i recâ ile kibâr-ı ‘aşra
Az hedâyâ ile aduñ dañı cerrâre çıkar
(G.42/5)

Bir maṭlabuñ var ise yine Hakk’a pek yapış
Nezd-i kibâr-ı ‘aşrda **Hâliş** ricâ ‘ abes
(G.19/7)

Başka bir gazelinde ise devlet erkanından bir talebi vardır:

Bulup bu nev-zeminde bir defîne Hindû-yı hâme
Gözet efsûnı **Hâliş** nakd-i vâfirdür çalar çarpar

Cenâb-ı nükte-senc-i kilik-i aḥbâdan resîd ister
Cevâb-ı hâme-i meşṭûr defâtirdür çalar çarpar
(G.33/7-8)

Hâlis, bazı gazellerinde kötü şâirleri ise şöyle eleştirir:

Bozuk düzen iken nağam-ı şarkî-i yâre
Endîşe olur levṭa-i kilke müteşâ‘ir
(G.58/6)

Müseddes-hâne-i tekvîn-i eşyâ böyledür **Hâliş**
Nice kem-mâye kilik-i bî-nağam şeş-târe yaşlanmış
(G.78/6)

‘Uşşâkı gâlibâ yine tehdîd için çıkup
Kem-mâye bî-nevâlara itmiş ḥitâb-ı ḥaṭ
(G.82/5)

Kem-māye bī-nevālara zāhid teraḥḥum it

İhlāş-ı penç-gāh oku ‘uṣṣāk ḥastedür

(G.44/2)

Şâir, zaman zaman felekten şikâyet eder, devrinde yazılan şiirlerin kalitesizliğinden yakını; bazen de kalemin, laubâli sözlerden uzak kalamadığını söyler:

Ne rengi ne bûyî olur evrāk perîşân

Az vaktile te’şîr-i figân ile hezâruñ

(G.90/5)

Ehl-i hünerüñ gerdişi yek-sâ‘a kaçardur

Ey çarḥ senüñ şâniyeli yok mı ‘ayâruñ

(G.90/7)

Ḥalâş olmaz zebân-ı ḥâme kayd-ı lâ’ubâliden

Öper ‘ayyâş-meşreb cām ber-leb bellü gelişden

Perîşân söyledür tâb u teb-i hicrân-ı cānāna

Daḥı kil-k-i hüner âvâre **Ḥālîş** kalmasun işden

(G.107/7-8)

Aşağıdaki beyitlerde olduğu gibi bazen de şiirin ve şâirin çaresizliğini ve tevekkülünü dile getirir:

Çār-ebrûlarla vaşf-ı ḥüsni taşvîr itdiler

Dād elinden şâ‘irüñ nâ-çârsın bildüm seni

(G.133/5)

Perde-dâr-ı ğayb-ı muṭlaḳ fetḥ ider bir gün saña

Ḥālîşâ beyt-i tevekküldür bu revzenden murād

(G.26/6)

Şâir, bazen de kendisini eleştirerek, kalemin cızırtısına kaderin güleceğini; kalemin kınalı elleriyle dua ettiğini ve duanın kabul olmasını beklediğini şöyle anlatır:

Görse bu şîve-i haṭ-ı ebrû keşîdesin
 Hâliş şarîr-i hâmemüze ol kâder güler
 (G.39/8)

Kef-i haḍîb-i hâme umar isticâbeti
 İster fûrûḡ-ı pertev-i himmet-şihâb-ı haṭ
 (G.82/7)

Sonuç olarak, Hâlis'in şiir hakkında söylediklerinin büyük bir kısmı kendi şiirlerine yöneliktir. Hâlis'in şiirleri sevgilinin vasıflarını anlatır. Bu sevgili tasavvufla iç içe verilmiştir. Şâir, aşk derdine tutulmuş ve hastadır. Yaratılışı hünerlidir ve şâirliğe uygundur. Şâir tabiatıyla nazireler söyler, hiç işitilmemiş veya yeni duyulmuş gazeller söyler. Şiirlerinin güzellik Kâbesine asılması gerektiğini düşünür. Sözü nü bazen bir inciye, bazen altına, bazen de bir elmasa benzettir. Bazen parlak ve yakıcıdır. Ona göre şiir bir cevher satıcısıdır. Şiirleri su gibi berraktır. Yeni tarzda şiirler tertip ettiğini ve bunların birer sihr-i helâl olduğunu ve yavaş yavaş duyulduğunu belirtir. Zurefâ zümresinin, söz düzen kalemin eserlerini gördüklerinde, "hakkâ" diyerek şaşıracaklarını söyler. Böylece şâir, kendi şiirini çeşitli şekillerde över ve beğendiğini ifade eder.

Düşüncesi ve şâir tabiatı bir denizdir ve bu denizden sayısız ve benzersiz inciler doğmaktadır. Söz incisini doğuran kaleme övgülerde bulunur. Şiirde fikir de önemli bir yer tutar. Fikri bir beytinde fezâyâ⁴² benzettir. Kaleminin hoş sesli, edâlî ve cilveli sözler dizmede hünerli; âdetâ sihirli, mu'ciz-beyan bir tabiatı olduğunu; istiare, mecaz ve teşbih gibi söz ve mânâ sanatlarından vazgeçemediğini söyler. Kaleminin kokulu olduğundan bahseder. Kalem bir mûsikârdır ve eşsiz nağmeler söyler. Kaleminin mürekkebinin ise Sâbit'in edalî şiirine benzettir.

⁴² Divan. G.20/8.

Hâlis, üstad olarak kabul ettiği şâirler karşısında haddini bilir. Söz yolunda onların önüne geçmez. Yaptığı nazirelerle yeni tarzda şiirler ortaya çıktığını söyler. Mânâ denizinde nüktenin tükendiğini ve çer çöpün şiir olamayacağını da belirten Hâlis, felekten şikâyet eder. Feleğin kendisine insaf gözüyle bakmadığından, bu sebeple kaleminden saçılan inci, mercanın henüz fark edilmediğinden yakınır. Belâgat meydanında Nâbî ve Sâbit'i üstad olarak kabul eder.

1.3.2. Etkilendiği Şâirler

Hâlis, 17. yüzyıl divan şâirlerindendir. Bu yüzyıla kadar Divan Edebiyatı kendi kimliğini ve kişiliğini bulmuştur. Özellikle şiir alanında, çok başarılı şâirler yetişmiş ve bu sanatçılar divan şiirinin en güzel örneklerini vermiştir. Bu anlamda Hâlis'in karşısında her yönüyle tekamül etmiş, tabiri câizse rayına oturmuş bir edebiyat geleneği vardır. Bir önceki yüzyılda yaşamış olan Fuzûlî, Bâkî, Zâtî, Hayâlî, Bağdatlı Rûhî gibi büyük şâirleri, 17. yüzyılda Nâbî, Nef'î, Nâilî, Neşâtî, Sâbit gibi çok önemli isimler takip etmiş ve gelenek zenginleşerek gelişmiştir. İşte bu yüzyılda bu önemli isimler arasında gelenek içerisinde bulunan ve onlar kadar tanınmayan ve hâlâ da gün ışığına çıkmamış divan şâirleri vardır. Bu şâirlerden biri de Hâlis Mehmet Efendi'dir. Hâlis Efendi de kendinden önceki şâirlerin yaptığı gibi bu geleneğe uygun şiirler yazarken kendinden önceki Divan Edebiyatı'nın usta isimlerinden etkilenmiş, onlar gibi şiir yazmaya çalışmıştır. Nazire geleneği dediğimiz bu gelenek Osmanlı'da şâir yetiştiren bir okul hükmündedir. Önceki şâirlerin Hâlis üzerindeki etkisini göstermesi bakımından Hâlis'in tahmisleri ve nazîreleri önem arz etmektedir.

Hâlis Divanı’nda iki tahmis yer almaktadır. Bunlardan birisi Nâbî⁴³’nin, biri de “Tâhir” mahlasını kullanan bir şâirin gazellerine yapılmıştır.

Tahmislerin ilki Nâbî’⁴³’nin meşhur,

“Gülsitân-ı dehre geldik reng yok bû kalmamış

Sâye-endâz-ı kerem bir naḥl-i dil-cû kalmamış”

matla‘lı gazeline yapılmıştır. Fakat öyle zannediyoruz ki bu tahmis divana sonradan ilave edilmiş ve der-kenâr olarak yazılmıştır. Ancak sayfanın der-kenâr kısmının yarısı yıpranarak koptuğu için şiirin sadece yarısını okuyabildik. Beyitlerin ön taraflarını ise şeklinde gösterdik.

Tahmislerden ikincisi ise “Tâhir⁴⁴” mahlasını kullanan bir şâirin;

“Nâfe-i müşg-i Ḥoten’dür ‘anberin-gisûlaruñ

Şöhreti seyfü’l-‘Acem’dür gurre-i ebrûlaruñ”

matla‘lı gazeline yapılmıştır.

Hâlis’in tahmisleri dışında nazireyle de çok içli dışlı olduğunu görüyoruz. Etkilendiği şâirlerin şiirlerini tanzir ettiğini hissettiren ifadeler dışında, divanda ismi geçen ve Hâlis tarafından önemsenen, beğenilen ve hattâ üstat kabul edilen isimler vardır. Bunların başında yine 17.yy.’ın en önemli şâirlerinden biri olan Nâbî

⁴³ Nâbî (1642-1712): 1642 yılında Urfa’da doğmuştur. Asıl adı Yusuf’tur. Yetişmesi sırasında sağlam bir eğitim aldığı sanılan şâir, İstanbul’a gelerek Musahip Mustafa Paşa’ya intisap eder ve paşanın divan katibi olur. Paşanın vefatından sonra Halep’e gider ve oraya yerleşir. 1710 yılında tekrar İstanbul’a dönen Nâbî, 1712’de vefat eder. Mezarı, Üsküdar’da Karacaahmet Mezarlığı’ndadır. Nâbî “hikemî tarz” adı verilen şiir anlayışının temsilcisi ve 17. yy.’ın en önemli şâiridir. (Detaylı bilgi için bkz. **Nâbî Dîvânı**, I. Cilt, Haz. Ali Fuat Bilkan, İstanbul, MEB Yay., 1997.)

⁴⁴ Tâhir (Ö.1128/1715): İstanbul’da doğdu. Asıl adı Mehmet olup, Mekki-zâde sanıyla tanındı. Öğrenimini tamamlayıp Minkâri-zâde’den mülâzım olduktan sonra müderrislik ve kadılık görevlerinde bulundu. Kudüs kadılığından azledildikten sonra vefat etmiştir. İhlâs sûresinin tefsiri ve şiirleri vardır. Hâlis’in bu şâirin gazeline tahmis yaptığını düşünüyoruz. Çünkü, bu şâirin İstanbul’da doğması, kadılık ve müderrislik yapması sebebiyle Hâlis’e daha yakın olabileceği kanaatindeyiz. (Detaylı bilgi için bkz. Sâlim, **a.g.e.**, s. 470-471; İpekten, İsen, **a.g.e.**, s.496.; Bursalı Mehmet Tâhir Efendi, **Osmanlı Müellifleri**, II. Cilt, İstanbul, Meral Yay., 1972, s.417.)

gelmektedir. Ardından yine bu dönem şâirlerinden olan Sâbit⁴⁵ gelmektedir. Vesîm Efendi⁴⁶ ve Tâhir, şâirin etkilendiğini düşündüğümüz diğer isimlerdir. Ayrıca bir manzumesine redif olarak seçtiği ve kendisine övgülerde bulunduğu Pertev⁴⁷ de şâirin şiirlerini beğendiği çağdaşı bir başka şâirdir. Bunların dışında Nâilî, Belîğ ve Râgıp gibi şâir isimlerinin bir beyitte geçmesi Hâlis'in etkileşim içerisinde olduğu diğer şâirleri işaret etmektedir, diye düşünüyoruz. Burada ismini saydığımız ve genel olarak 17.yy. şâirleri diyebileceğimiz bu şâirlerin divanda geçme sıklığı ise şu şekildedir:

ŞÂİRİN ADI	DÎVANDA KAÇ KEZ GEÇTİĞİ
Nâbî	9
Sâbit	5
Vesîm Efendi	4
Tâhir	2
Pertev - Nâilî - Belîğ - Râgıp	1

⁴⁵ Sâbit (?-1712): Asıl adı Alaaddin'dir ve Bosna'nın Uziçe/Öziçe kasabasında doğmuştur. Doğum tarihi belli değildir. 1650'lerde doğmuş olabileceği tahmin edilen şâir, eğitime memleketinde başlamış daha sonra İstanbul'a gelmiştir. Burada Seydizade Mehmed Paşa'ya intisap eder, dairesine imam olur. 1678'de mülâzım ardından da müderris olmuştur. Daha sonra Rumeli'deki küçük kazalarda uzun süre kadılık yapmıştır. Tekfurdağı müftülüğü ve Konya mollalığında da bulunan şâir, azlinden sonra 1709 da İstanbul'a döner ve dizanteriye yakalanarak 1712'de vefat eder. Sâbit 17. yy.'da Nâbî'den sonra çağdaşları arasında en fazla şöhret kazanmış orijinal bir şâir olarak görülür. (Detaylı bilgi için bkz. Bosnalı Alaeddin Sâbit; **Divan**, Haz.Turgut Karacan, Sivas, Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, 1991.)

⁴⁶ Kaynaklar tarandığında bu dönemlerde yaşamış olan "Vesîm" mahlaslı iki şâire rastlamaktayız. Bunlardan birincisi hakkında kısaca şu bilgiler verilir: Vesîm (?-1759): Abbas Vesîm Efendi. Abdurrahman Efendi'nin oğludur. İstanbulludur. Tabîb ve hattattır. H.1173/1759 da vefat etmiş ve Edirne kapısı haricinde medfundur. Osmanlı müelliflerinde babasının Ömer Şifâî Efendi olarak gösterilmesi yanlıştır... (Bkz. Tuman, **a.g.e.**, C.II s.1163.)

İkincisi hakkında ise, Vesîm (?-?): Şâfiîzâde Enderunlu Seyyid Ahmet Efendi. Üsküplü. Enderunda yetişmiştir. Seyyid Ahmet Efendi denilmekle meşhurdur. Asrın güzide şâirlerinden ve dönemin önemli bilginlerinden olduğu söylenmektedir. Doğum tarihi ve vefat tarihi ise kaynaklarda verilmemiştir. (Bkz. Tuman, **a.g.e.**, C.II s.1163; Sâlim, **a.g.e.**, s.696.)

Hâlis'in şiirlerinde adı geçen Vesîm Efendi'nin, bunlardan hangisi olduğunu söylemek oldukça zordur. Fakat, Hâlis'in, hattat redifli bir gazel yazması ve tabiplikle ilgili kelimelere (tabip, bîmar, nabz, damar, neşter...) zaman zaman yer vermesi bize, bu şâirin Abbas Vesîm Efendi olabileceğini düşündürdü.

⁴⁷ Pertev(Ö..1710-11): İstanbul'da doğdu. Asıl adı Mehmet olup Muvakkit-zâde sanıyla tanındı. Öğrenimini tamamlayarak hâcegan sınıfına katıldı. Vakanüvislik yaptı. Şiirleri Nedim tarzındadır. Divanı vardır. Ayrıca şâirler tezkiresi yazdığı söylenmektedir. (Bkz. İpekten, İsen, **a.g.e.**, s. 356-357.)

Bu tabloda hareketle şâirin en çok Nâbî ve Sâbit'ten etkilendiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Bu etkilenme daha çok, yukarıda ismi geçen şâirlerin şiirlerine nazire yazma şeklinde ortaya çıkmaktadır.

“Sevilmiş bir şâirin şiirine, aynı vezin ve kafiye olmak üzere yazılmış benzer şiir anlamına gelen nazire, Divan Edebiyatı’nda çok kullanılmıştır. Şâirler şiire konu bakımından yenilikler getiremeyince aynı konuyu daha güzel işleyebilmenin yollarını aramışlar, bunun sonucu olarak da bir kuyumcu titizliği ile işlenmiş, her kelimesi üzerinde ayrı ayrı durulmuş, mânâca dolgun, fazlalıklardan arınmış şiirler ortaya çıkmıştır”⁴⁸. Nazire tanımlarında bazı farklı görüşler olmasına rağmen iyi bir nazirenin tanımında şu üç unsurda ittifak edilmiştir:

1. Örnek alınan şiirle, yani zemin şiirle veya model şiirle vezin birliği,
2. Zemin / model şiirle kafiye, varsa redif birliği,
3. Zemin şiirle söyleyiş (edâ), anlam ve hayâl benzerliği⁴⁹.

Nazirecilik geleneği, divan şiirinin varlığını sürdürdüğü bütün asırlar boyunca önem ve tesirinden bir şey kaybetmeden devam etmiştir.⁵⁰ Bu gelenek Osmanlı’da şâir okulunun en önemli uygulaması olmuştur.⁵¹ Geleneğin bir şâiri olan Hâlis’in Divanı’nda da nazire şiirlere rastlamaktayız. Mesela, divanda Nâbî’nin adı dokuz yerde geçer. Bunlardan bir tanesi gazeline tahmis yapılması sebebiyledir. Diğer sekiz yerde ise Hâlis, Nâbî’nin gazellerine nazireler yazmıştır. Yapılan bu nazirelerin tamamını burada vermemiz asıl konudan uzaklaşmamıza sebep olacaktır. Biz burada Hâlis’in nazire konusundaki -yukarıdaki kıstaslara göre- başarısını ortaya koyabilmek adına birkaç naziresini zemin şiirleriyle birlikte vermeyi daha uygun

⁴⁸ Mustafa İsen, “Divan Şiirinde Nazire Geleneği”, *Ötelerden Bir Ses*, Ankara, 1997, s.326.

⁴⁹ M.Fatih Köksal, *Sana Benzer Güzel Olmaz: Divan Şiirinde Nazire*, Ank., Akçağ Yay.,2006, s. 31.

⁵⁰ Köksal, *a.g.e.*, s. 119.

⁵¹ Detaylı bilgi için bkz. Cemal Kurnaz, *Osmanlı Şâir Okulu*, Ankara, Birleşik Yay., 2007.

bulduk. Aşağıda vereceğimiz zemin şiirleri Nâbî Divanı⁵²'ndan alınmıştır. Nâbî Divanı'nda 28 numaralı gazel olarak verilen manzume şu şekildedir:

-28-

Fe‘i lâ tûn / Fe ‘i lâ tûn / Fe ‘i lâ tûn / Fe ‘i lûn

- 1 *Zâhir ü bâtına bak hây ile hûyı seyr it*
Vaḥdet ü keşreti gör rûy ile mûyı seyr it
- 2 *Mülk içinde melekûtı göreyüm dirseñ eger*
Lafzda mâ‘ niye bak nâfede *bûyı seyr it*
- 3 *İmtiyâzuñ sebebin aşldan isterseñ eger*
Ḥâke bak dîde-i ‘ibretle sebûyı seyr it
- 4 *Bilmek isterseñ eger ḥalk-ı cedîdüñ sırrın*
Gülşenüñ nâmiyesin gör *leb-i cûyı seyr it*
- 5 *Noktadan dâ‘irenüñ gerdişin it istişhâd*
Toḥminuñ za‘fını gör cism-i gedûyı seyr it
- 6 *Bâd-pây-ı nefes üzre sipeh-i şavt-ı ḥurûf*
Şayd-ı ma‘ nâ için eyler *tek ü pûyı seyr it*
- 7 *Mâverâ-yı felege eyle güzër ey Nâbî*
Ḥam-ı çevgân-ı irâdetdeki gûyı seyr it
(Nâbî)

⁵² *Nâbî Dîvânı I-II*, Haz. Ali Fuat Bilkan, İstanbul, MEB Yay., 1997.

Aşağıda verilen manzume ise, yukarıdaki gazele yapılmış bir naziredir. Hâlis Divanı'nda 17 numaralı gazel olan bu şiir şöyledir:

17

Fe 'i lā tūn / Fe 'i lā tūn / Fe 'i lā tūn / Fe 'i lūn

- 1 Al hayāle mey-i gül-gūn ile rūyı seyr it
Şemm-i ruhsār [u] lebiyle mül ü *būyı seyr it*
- 2 Her seher şerm ile gülşende 'araḡ-rīz oluyor
Tābiş-i meyle 'izārındaki hūyı seyr it
- 3 Meye ḡumret getirür 'aks-i lebi sāḡarda
Āteşin reng ile mināda gelūyı seyr it
- 4 Sebz-i ḡaṭṭ ile tekellümde keḡ-i kevşere baḡ
Şaḡn-ı gülzārı temāşā *leb-i cūyı seyr it*
- 5 Āteş-i terle olan şūret-i ruhsārı görüp
Gül-i şad-bergdeki reng-i nigūyı seyr it
- 6 Neyl-i yek-būse ile rif' at-i cāh it ey dil
Ser-firāz olmak ile cāy-ı fūrūyı seyr it
- 7 Kendi zu' mınca nazīre idicek Nābī'ye
Ḥāmenūn itdigi levḡa *tek ü pūyı seyr it*
- 8 Şīti yok köhne sifāl ile sebūnuñ **Ḥālīş**
Pūr-şadā kāse-i çinideki *hūyı seyr it*

(Hâlis)

Nâbî Divanı'ndaki 312 numaralı gazel ve ona nazire olarak yazılan Hâlis Divanı'nın 61. manzumesi aşağıda verilmiştir:

-312-

Me fâ 'î lün / Me fâ 'î lün / Me fâ 'î lün / Me fâ 'î lün

- 1 Temâşâ-yı cemâlün mihr-i 'âlem-tâbdan *kal*maz
Şeb-i hicrânda fikr-i tal'atun *meh-tâbdan kal*maz
- 2 O deryâ-yı letâfet-*hîz*-i mevc-engîzdür sîneñ
Ki anda gerdiş-i pistânlarun *girdâbdan kal*maz
- 3 Egerçi ser-be-ser bîdârlıkdur şâm-ı hicrânuñ
Nümüdâr-ı hayâl olmağda ammâ *h'âbdan kal*maz
- 4 Olan ser-geşte-i cām-ı mecāzî dîğ-meşrebler
Ne nûş eylerse istifrâğda dülâbdan *kal*maz
- 5 Teveccüh-gâh-ı 'uşşâk olmada ebrû degül ancağ
Şifâf-ı cîb-i pîrâhen dahı *mihrâbdan kal*maz
- 6 Ne maqşûda şürû' eylerse ber-'aks olmadur kârı
Esîr-i mihnet-i tûl-i emel mû-tâbdan *kal*maz
- 7 Ne gam sâķî eger şahbâ dükense âb hâzırdur
Senün zemzemleyüp de şunduğun *vişn-âbdan kal*maz
- 8 Murâd-ı dünyevî fevt itdigünden ehl-i dünyānuñ
Sirişk-i hasret-i bed-reng u bû çirk-âbdan *kal*maz

9 Eger böyle kalursa ebr-i nâz u berķ-i istiġnâ
Şâf-ı müjġānumuñ her târı bir *mîzâbdan kalmaz*

10 O şūġuñ lerziş-i endāmunitaġrîre kaçd itsem
Devâtumda mürekkeb **Nâbiyâ** *sîm-âbdan kalmaz*
(Nâbî)

61

Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün

1 Sîrişķ-i dîde ey ebr-i kerem *mîzâbdan kalmaz*
ġayâl-i ħîn-i zülfüñ mevce-i *girdâbdan kalmaz*

2 Eger kaçd ile dil-dâr âb-ı şâfî şunsa sāġarla
O cām ‘ aks-i leb-i rengîn ile *vişn-âbdan kalmaz*

3 Temâşâ eylesem âyîne-i ġulyâda endāmuñ
Dilüm bir ġayli müddet cevher-i *sîm-âbdan kalmaz*

4 Olan ġamyâze-rîz ġasret-i bedr-i cemâlünle
Şeb-i hecrinde rü ‘yâda daġı *meh-tâbdan kalmaz*

5 Perestiş-gâh-ı ġüsnî hedm içün ġaġ gelse sultānum
Şikâf-ı ħâķ-i ceyb-i sînesi *miġrâbdan kalmaz*

6 Bulursam irtifâ‘ı pertev-i mihr-i ‘ izâruñla
Ümîd-i vaķt-i vuşlat sîne uşurlâbdan kalmaz

7 O ġonca-fem ne demde açılur şaġn-ı ħemen-zâra
Ki ħeşm-i mest-i nergis dîde-i pür-*ġâbdan kalmaz*

- 8 Ne mümkün pey-rev olmak azret-i stād Nābī'ye
 alem-i me sühanda **Hliā** rābdan almaz
 (Hlis)

Nābī Divanı'ndaki 528 numaralı gazel ve ona nazire olarak yazılan Hlis Divanı'nın 103. manzumesi de u ekildedir:

-528-

Me fā 'i ln / Fe 'i lā tn / Me fā 'i ln / Fe 'i ln

- 1 Ne 'azm-ı ge-i rhat ne meyl-i hāb idelüm
 Girince dmen-i mad ele *itb idelüm*
- 2 u' ā-ı meyle erg-ı 'izr-ı dil-ber ile
 Sevd-ı mı ziy-ba-ı *fitb idelüm*
- 3 Sirikmz dkelm aqladınca dildrı
 arb-ı gbta-ke-i dde-i pr-b idelüm
- 4 Piyleler ekelm ram-ı ere rekinden
 abh-ı maere dek mest-i *iztrb idelüm*
- 5 Elemle snemzi erazr idüp **Nbī**
 Kitb-ı mineti sr ile bb *bb idelüm*
 (Nbī)

103

Me fā 'i ln / Fe 'i lā tn / Me fā 'i ln / Fe 'i ln

- 1 Görüp mey-i ruh-ı renginn *iztrb idelüm*
 Bugün frg-ı 'izr ile *fitb idelüm*

- 2 Şarāb-ı naḥvet ile mest-i nāz iken cānān
Yüz üstine sürinüp buseye *şitāb idelüm*
- 3 Döküp ‘ ızārına ḥasretle reşk şeb-nem için
Bu eşk-i dīdeyi gül rüyına gül-āb idelüm
- 4 Du‘ ā idüp yine pīr-i muḡāna ey vā‘ ız
Yuṭup şarāb-ı riyāyı biraz şevāb idelüm
- 5 Bu kil-k-i edhemī Nābī cenābına āḥir
Bu dāne-dār olan eş‘ ārumuz cevāb idelüm
- 6 Ḥayālümüzde çeküp yāri sīneye **Hâliş**
Raḳīb-i bed-güheri şöyle ṭard-ı *bāb idelüm*
(Hâlis)

Nâbî ile ilgili vereceğimiz son nazire örneği ise, Nâbî Divanı’ndaki 735 numaralı gazel ve ona nazire olarak yazılan Hâlis Divanı’nın 125. manzumesi de aşağıdaki şekildedir:

-735-

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Ḥam olur ḳadd-i edā nükte-i *ebrūsında*
Süst olur pāy-ı sūḥan ma‘ nī-i *gīsüsında*
- 2 Güller üstinde berāber bulunurdu şebnem
Gülşenüñ olsa müsāvāt *terāzüsında*
- 3 ‘ Arz-ı rāz itmege ḥācet ne o mey-peykere kim
Görinür kām-ı dil āyīne-i *pehlūsında*

- 4 Ne kadar bahş-ı hayât itse gerek zevk-i kenâr
Bu kadar çâşnî-i rûh ki var *bûsında*
- 5 Tâzyâne-sıfat âvîhte olmuş şaf şaf
Müjeler dâ'ire-i gamze-i cādûsında
- 6 'Ârif âyîne-i âfâkda seyrân idemez
Gördüğü 'âlemi *âyîne-i zânûsında*
- 6 Ne kadar ma' nî-i vahşî var ise muzmerdür
Nâbiyâ hâşiye-i çeşm-i *sûhan-gûsında*
(Nâbî)

125

Fe 'i lâ tûn / Fe 'i lâ tûn / Fe 'i lâ tûn / Fe 'i lûn

- 1 Nice kanlar dökilür hamret-i gül-rûsında
Lâl olur nuḡk-ı kalem çeşm-i *sûhan-gûsında*
- 2 Dil berâber olur aḡyâre nevâzişlerde
Olsa yâruñ eger inşâf *terâzûsında*
- 3 Vaşf-ı ma' nîde olur nûkte-i ham-keşte miyân
Çileden çıkdı kemân ol ham-ı *ebrûsında*
- 4 Gicede nâlişi terk itmez idi bûlbûl-i zâr
'Âlemüñ olsa vefâ gül gibi şeb-*bûsında*

Hâlis'in, şiirlerine nazire söylediği şâirlerden biri de Sâbit'tir. Hâlis Divanı'nda Sâbit isminin geçtiği beş şiiri⁵³ Sâbit Divanı⁵⁴ ile karşılaştırdığımızda bunlardan ikisinin nazire olduğunu, diğerlerinin ise divanda karşılığının olmadığını gördük. Karşılığını bulamadığımız şiirlerin de birer nazire olduğunu fakat zemin şiirlerin, Sâbit'in Divanına girmediğini veya şiir mecmualarında kayıtlı olabileceğini düşünüyoruz. Sâbit'in şiirine nazire olduğunu tespit ettiğimiz iki şiiri ve onların zemin şiirlerini değerlendirme yapabilmek için aşağıda veriyoruz:

Sâbit Divanı'ndaki 20 numaralı gazel ve ona nazire olarak yazılan Hâlis Divanı'ndaki 10. manzume şu şekildedir:

-20-

Fâ 'i lâ tûn / Fâ 'i lâ tûn / Fâ 'i lâ tûn / Fâ 'i lûn

- 1 Bûlbülün gönlün alaldan gonca bî-dildür ğarîb
Gelmedi dâr ü diyâr-ı yâre bir yıldur ğarîb
- 2 Şabrına 'aşk olsun ol âvârenün kim yârinün
Yılda bir kez gül cemâlin görse *kâ ildür ğarîb*
- 3 Bâb-ı gamda nuķre-i eşki idüp vech-i ma' aş
Merdüm-i çeşmüm gibi ğurbette sâ'ildür ğarîb
- 4 Nakd-i cânın virmege bir dilsitân ister gönül
Bî-ser ü sāmân iken maḥbûba *mâ ildür ğarîb*
- 5 Dâd-ı Haķ olmayıcaķ çarḥ-ı felekden **Şâbitâ**
Böyle yâd illerde kām almaķ da *müşkildür ğarîb* (Sâbit)

⁵³ Bkz. Divan. G.10, G.50, G.92, G.116, G.126.

⁵⁴ Bosnalı Alaaddin Sâbit, **Divan**, Haz. Turgut Karacan, Sivas, Cumhuriyet Üniversitesi Yay., 1991.

10

Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lūn

- 1 Yād ider feyyāzuñ i‘ tāsında cāhildür ġarīb
Rūz u şeb deryūzeden ‘ālemde *mā’ildür ġarīb*
- 2 Reh-güzār-ı Hāḡ mıdur yā rāh-ı cānān mı ‘aceb
Dest-i a‘ mādā ‘aşāveş pāy-der-gildür ġarīb
- 3 Lezzet-i ġüftārı ḡande yā müzāb-ı la‘ line
Yā nebāt u ney şekerdür şehde şāmildür ġarīb
- 4 Rīziş-i ebr-i ‘aṭūfet gāh düşnām-ı kibār
Her ne bārān olsa gökden aña *ḡā’ildür ġarīb*
- 5 Ebruvānuñ görmege ṭab‘-ı dil imsāk eylemez
Māh-ı rūze gelmedi bu dehre bir *yıldur ġarīb*
- 6 Muğberāsā **Hālişā** rāh-ı sūḡan ġāyet daḡıḡ
Pey-rev olmaḡ vādī-i Şābit’de *müşkildür ġarīb* (Hālis)

Yine Sâbit Divanı’ndaki 224 numaralı gazel ve ona nazire olarak yazılan Hâlis Divanı’ndaki 92. manzume aşağıda verilmiştir:

-224-

Me fā ‘i lūn / Fe ‘i lā tūn / Me fā ‘i lūn / Fe ‘i lūn

- 1 Menāfi‘ in göremezsın biḡa‘ ā-i hūnerūñ
Şaḡife-i eşere dökme nūrını başaruñ

- 2 Eritdi mālını āġūşına o sīm-berün
İki ucu güc ile geldi bir yire *kemerün*
- 3 Gücenme şem‘a-i cāndan alınsa pūşış-i ten
Ḳamīşī ‘āriyetidür bu sūrda *fenerün*
- 4 Şu tāb-hāne misāfirlerün ağırladılar
Nemāzını bile taḥfīf kıldılar seferün
- 5 Ġarībe şehrimüzün külhanında yir yokdur
Göñül ışınmış iken ġurbete şoġutma yirün
- 6 Şu bār-gīr seni zeyn-i cāhdan düşürür
Efendi şoñra mecālisde söylenür *semerün*
- 7 Marīz-i redde şifā ḳavli bevli yeksāndur
Suḡen-furūşı ḳārūrede ṭabīblerün
- 8 Henüz ḳanı aḳar vaşf-ı eşkde **Şābit**
Çekide bir ġazel-i pāki yok mı kil-k-i *terün* (Sābit)

Me fā ‘i lün / Fe ‘i lā tün / Me fā ‘i lün / Fe ‘i lün

- 1 Çü pīş-i ḡam-ı zülfün midür nedür *kemerün*
Miyānına nice bel bağlayam o müşg-i *terün*
- 2 Sifāl-i ġamla kesermiş ḡimār-ı derd-i serün
Yüki boşandı raḳīb arḳadan atar *semerün*

- 3 Maḥabbetüñ göricek şu‘le ṭāb-ı reşkinden
Raḳīb eritdi bütün bağı yağını *fenerüñ*
- 4 Olaydı duḡter-i rezle zifāfı enbīküñ
Dökerdi dür gibi sīmīn-sebīkeden güherüñ
- 5 Şaḫīḫ-i cevhere baḡ ezberümde āyīnedür
Ne farkı var ‘acebā sīm-āyīne ile berüñ
- 6 Ziyāde çekme ḡadeng-i müjeñ kemānından
Tamām-ı temreni sūnnet yerindedür siperüñ
- 7 Bu kūçede dili yanık ta‘āmına çağırur
Ne yerde yangın ‘aceb var mıdur çü çok ḡaberüñ
- 8 Zemīn-i Şābit’e ekmiş bezir-ger-i ḡāmuñ
Şeḫāb-ı feyz ile **Ḥālīs** çemenlenür eṣerüñ (Hālīs)

Yukarıdaki nazire örneklerinde de Hālīs’in vezin, kafiye ve redif birliğine dikkat ettiğini ve söyleyiş, anlam ve hayāl benzerliğine de önem verdiğini söyleyebiliriz. Bütün bu örnekler Hālīs’in, Nâbî ve Sâbit’ten oldukça etkilendiğini ve onların yolundan gitmeye çalıştığını göstermektedir.

Şimdi de Nâbî ve Sâbit dışında divanda ismi geçen -belki şiirlerine nazire yazdığı- diğer şâirlerin beyitlerde nasıl geçtiğini örnekleyelim:

Şu‘le-i mihr-i cihān-tāb-ı sūḡandür Pertev

Nükte-senc-i şu‘arā tāze dehendür Pertev

Dāniş ü ' aql u ħired silk-i necīb-i emced
Şā' ir-i sihr-i nevīn tarz-ı ħasendür Pertev

Şanki bu tab' -ı raşānetle ħişār-ı nazma
Sırr-ı maẓmūn u me' ān ile bedendür Pertev

Ebrū-yı yāre ider nāziş iki mışra' ile
Turre-i kākül-i ħoş-būy u semendür Pertev

Ĥālīşā ħāşılı bu nüh şadef-i devrānda
Şā' irān zümresine dürr-i ' Aden'dür Pertev
(G.114)

Ĥāme-i **Ĥālīş** meşķ ider tūtī gibi tanẓīrde
Cevher-i tab' -ı Vesīm āyīne-i endāmdur
(G.29/7)

Ola bu seb' a-i ebyāta naẓīreñ ta' līķ
Ka' be-i ħāzret-i üstād-ı Vesīm'e ma' zūr
(G.30/8)

Ol cenāb-ı ħāzret-i Vessīm Efendi sūķıdur
Bī-revāc olsun ġazel **Ĥālīş** zerūñ parlar geçer
(G.41/7)

Feyż-baĥş olmadadur bu gül-i eş' ār-ı Vesīm
Ĥālīş' üñ sāĥa-i tanẓīrine gülzārından
(G.106/5)

Buñā Nābī Belīġ ü Nā'ilī Rāġīb dahı çokdur
İder meşķ-i sühanlar **Hâliş**-i nâ-çârdan şöıra
(G.117/7)

Şikenc-i zülf ile **Hâliş** perişân oldu Tâhirveş
Gelelden vâlî-i hüsne muķarrer zülf-i semmûrî
(G.131/5)

Cenâb-ı Şâbit'e tanzîre meydân-ı belâgatde
Hayâl-i hâma düşdi hâme **Hâliş** cüst ü cûlarla
(G.126/7)

Yazdığı bir gazelin makta beytinde Hâlis, eski tarzda yazdığı bu şiiri tanzir edene “Âferin!” diyerek, şiirlerine nazire yazmanın kolay olmadığını da söylemek istemiştir:

Bir zemîn-i köhne buldum **Hâlişâ** açdum yine
Âferîn tanzîr iden üstâdına evbâşına (G.124/7)

Şâirin edebî kişiliğinin şekillenmesinde kimlerin etkili olduğu konusunda kaynaklarda hiçbir bilgiye rastlayamadık. Ancak yukarıda bahsedilen hâliyle, şâirin edebî kişiliğine etki eden isimler, şâirin kendisi tarafından şiirlerinde söylenmektedir. Özellikle yaşadığı dönemde, beğendiği ve takdir ettiği şâirlerin şiirlerine nazireler yazdığını yukarıda örneklemeye çalıştık. Bu isimlerden yola çıkarak Hâlis'te en çok Nâbî tarzında söyleyişler dikkat çekmektedir. Nâbî gibi hikemî ve öğüt verici gazel (G.56, G.95, G.98...) ve beyitlerini müşâhade ettiğimiz şâirin aynı zamanda tasavvuf ve aşkla da yakından ilgili olduğunu söyleyebiliriz. Kısaca; Hâlis'in edebî kişiliğinin oluşmasında, yukarıda saydığımız isimlerin yanında önceki dönemlerde yaşamış birçok şâirin de etkisi olmuştur. Çünkü; divan şiiri, geleneği olan bir şiirdir ve şâirler

kendilerinden önceki şâirlerden haberdar olmak, onların şiirlerini/eserlerini okumak durumundadırlar. Aksi taktirde kaliteyi yakalayıp kendi üsluplarını oluşturmazlar. Bu anlamda Hâlis'in başka hangi şâirlerden etkilendiğine dair de kaynaklarda herhangi bir bilgi yoktur. Şiirlerinden elde ettiğimiz bilgiler de yukarıda söylediklerimizle sınırlıdır. Konuyla ilgili son olarak şunu söylemekle yetinelim: Hâlis Efendi, birçok şâirden etkilenmiş, divan şiiri geleneğinin sınırları içinde kalmış ve kendi üslubunu oluşturmaya çalışmış bir şâirdir. Kanaatimizce, böyle bir şâirin kendisinden sonra gelen şâirleri ciddi anlamda etkilemesi de mümkün gözükmemektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

DÎVÂNIN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. DÎVÂNIN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

2.1.1. NAZIM ŞEKİLLERİ

Gazel	Tahmis	Kıt'a	Mesnevî	TOPLAM
133	2	1	4	140

Divanda 2'si Farsça 133 gazel, gazeller içerisinde yer alan 2 tahmis, daha sonra 1 kıt'a ve 4 lügaz⁵⁵ olmak üzere toplam 140 manzume bulunmaktadır. Divanda kaside nazım şekliyle yazılmış manzume bulunmamaktadır. Öte yandan diğer nazım şekillerine de yer verilmemiştir. Bu verilerden hareketle Hâlis Efendi için “Gazel şâiridir” demek yanlış olmasa gerektir.

2.1.1.1. Gazel

Hâlis Divanı'nda 133 tane gazel nazım şekliyle yazılmış manzume bulunmaktadır. Kafiye sırasına göre sıralanan gazellerin arasına bu sıraya uygun yerleştirilen tahmisleri metinde divanın orijinal yapısını bozmamak için gazeller arasında yazdık. Fakat tahmisleri aşağıda ayrı bir başlık altında inceleyeceğiz. Bu

⁵⁵ Lügazlar mesnevî nazım şekliyle yazılmıştır.

bölümdeki incelememizi 133 gazel üzerinden yaptık. Buna göre gazeller bölümünde yer alan şiirler kafiye harflerine göre sıralandığında karşımıza şöyle bir tablo çıktı:

HARF	GAZEL SAYISI
Elif ا	8
Be ب	4
Te ت	6
Se ث	2
Cim ج	1
Ha ح	1
Hı خ	1
Dal د	4
Zel ذ	1
Re ر	31
Ze ز	9
Sin س	2
Şın ش	7
Sad ص	1
Dad ض	2
Tı ط	2
Zı ظ	1
Ayn ع	1
Gayn غ	1
Fe ف	1
Kaf ق	2
Kef ك	5
Lam ل	5

Mim م	5
Nun ن	6
Vav و	3
He ه	12
Ye ع	9

Bu tabloya göre şâirin Arap alfabesindeki 28 harfin tamamını ve her harfi en az bir defa olmak üzere kafiye/redif olarak kullandığını görüyoruz. Öte yandan şâirin bazı harfleri diğerlerine oranla daha fazla kafiye olarak kullanmayı tercih ettiğini söyleyebiliriz. Bunlar ise; “elif, re, ze, şın, he, ye” harfleridir. Şâir, kafiye yaparken kafiye bulmakta zorlanacağı harflere pek yer vermemiş, genel olarak kafiye bulmakta zorlanmadığı harfleri yoğun bir şekilde kullanmıştır.

Divandaki gazellerin beyit sayılarına göre dağılımı ve yüzdelik oranları aşağıdaki tabloda verildiği gibidir:

BEYÎT SAYISI	GAZEL SAYISI	%
5	42	31,58
6	23	17,29
7	31	23,31
8	17	12,78
9	10	7,52
10	4	3,01
11	3	2,26
12	1	0,75
13	2	1,50
Toplam	133	100

Hâlis'in gazellerinde beyit sayısı Divan Edebiyatı'ndaki yaygın kullanımla⁵⁶ benzerlik göstermektedir. Zîrâ, Divan Edebiyatı'nda gazel nazım şeklinde şâirlerce en fazla tercih edilen beyit sayısı 5 ve 7 olmuştur. İlk yüzyıllarda 15 beyit ve daha uzun olan gazellerin yüzyıllar ilerledikçe beyit sayısı azalmıştır.⁵⁷ Bunlara paralel olarak, 17. yy. şâiri olan Hâlis Efendi de gazellerinin % 55'ini 5 ve 7 beyitten oluşturmuştur. Geriye kalan kısmın önemli bir bölümünü de 6, 8 ve 9 beyitten meydana getirmiştir. 10 beyit ve üzeri gazellerin sayısı ise oldukça azdır. Buradan şöyle bir sonuca ulaşmak mümkündür: Hâlis Efendi, gazellerinin uzunluğu bakımından yaşadığı asra ve geleneğe uygun hareket etmiştir.

Hâlis Divanı'nda bulunan 133 gazelde 7 aruz kalıbı kullanılmıştır. Bunun çoğunluğu Remel ve Hecez bahirlerine ait kalıplardan oluşur. Gazelerde kullanılan kalıplar ve şiir sayıları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Remel Bahri	Gazel Sayısı	%
Fâ 'i lâ tün / Fâ 'i lâ tün / Fâ 'i lâ tün / Fâ 'i lün	24	18,05
Fe 'i lâ tün / Fe 'i lâ tün / Fe 'i lâ tün / Fe 'i lün	23	17,29

Hecez Bahri	Gazel Sayısı	%
Me fâ 'î lün / Me fâ 'î lün / Me fâ 'î lün / Me fâ 'î lün	31	23,31
Mef 'û lü / Me fâ 'î lü / Me fâ 'î lü / Fe 'û lün	13	9,77

Muzârî Bahri	Gazel Sayısı	%
Mef 'û lü / Fâ 'i lâ tû / Me fâ 'î lü / Fâ 'i lün	22	16,54

⁵⁶ Cem Dilçin, "Divan Şiirinde Gazel", *Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)*, cilt. LII, sayı: 415-416-417/Temmuz-Ağustos-Eylül, Ankara, TDK. Yay., 1986, s. 88.

⁵⁷ Haluk İpekten, *Eski Türk Edebiyatı Nazım şekilleri ve Aruz*, I. baskı, İstanbul, Dergah Yayınları, 1994, s.7.

Müctes Bahri	Gazel Sayısı	%
Me fâ ‘i lün / Fe ‘i lâ tün / Me fâ ‘i lün / Fe ‘i lün	19	14,29

Hafif Bahri	Gazel Sayısı	%
Fe ‘i lâ tün / Me fâ ‘i lün / Fe ‘i lün	1	0,75

Divan şâirleri genelde şiirlerinde, isimlerinin yerine asıl adlarından farklı olarak bir nevi imzaları diyebileceğimiz mahlaslarına yer verirler. Hâlis Efendi de divanın gazeliyyat bölümünde yer alan 133 manzumenin 133’ünde de mahlas kullanmıştır. Gazelleri dışında divandaki diğer manzumelere baktığımızda kıt’a dışında mesnevî nazım şekliyle yazılmış olan lügazlarda da şâirin mahlas kullandığını görüyoruz. Kısaca, divanda mahlas kullanılmayan tek şiir kıt’adır.

Gazellerde kafiye ve redife baktığımızda, şâirin tercihinin daha çok rediften yana olduğunu görüyoruz. Divanda bulunan 133 gazelin tamamında kafiye kullanılmıştır. Bunların 123 tanesi ise rediflidir. Bu da genele oranla % 92,48’e tekâbül eder. *“Redifli şiirler, şâirin muhayyilesinin bütün genişliği ile aksettiği şiirlerdir. Denilebilir ki müşahhas rediflerde şâirin en geniş mânâsıyla kültürü ve hayâl gücü aksederken, dil de mefhum zenginliği kazanmaktadır.”*⁵⁸, *“Redifin âhenk yönünden şiiri kanatlandırdığı ve şiire bir bütünlük kazandırdığı da unutulmamalıdır.”*⁵⁹ Gazellerdeki rediflerin 92 tanesi kelime ve ek+kelime hâlinde rediflerdir. Bu 92 gazelin 40 tanesinde ise yalnız kelime redif kullanılmıştır. Bunlardan;

31 tanesi tek kelime rediftir.

5 tanesi iki kelime rediftir.

3 tanesi üç kelime rediftir.

1 tanesi de dört kelimelik rediftir.

⁵⁸ Mehmet Çavuşoğlu, *Necâti Bey Divânı’nın Tahlili*, İstanbul, 1971, s. 286.

⁵⁹ Cemal Kurnaz, *Hayâlî Bey Divânı’nın Tahlili*, İstanbul, MEB Yay., 1996, s. 33.

92 gazelin 52 tanesinde ise ek+kelime redife yer verilmiştir. Bunlardan da;

37 tanesi ek+tek kelime rediftir.

12 tanesi ek+iki kelime rediftir.

2 tanesi ek+üç kelime rediftir.

1 tanesi ek+altı kelime rediftir.

92 gazelin dışında geriye kalan 31 gazelde ise ek ve ek grubu halindeki redifler kullanılmıştır.

Divandaki 133 gazelin 10 tanesinde ise redif kullanılmayıp sadece kafiye kullanılmıştır. Bu da bütün içerisinde % 7,52'ye denk gelmektedir. Şâirin kâfiye açısından da tercihi daha çok “-ân”, “-âm”, “-âr”, “-â”, “-û”, “-âb”, “-îr” gibi hecelerdir ve daha çok tam ve zengin kâfiye kullanılmıştır.

Hâlis, birçok divan şâiri gibi gazellerinin makta beytinde fahriyeye yer vermiş; kendi şiirlerini, kalemini ve şâirliğini övmüştür. Bunun örneklerini daha önceki bölümlerde vermiştik.⁶⁰

Hâlis Divanı'nda iki gazelde, birden çok musarra beyte rastlanmaktadır. Böyle gazeller Divan Edebiyatı'nda “çok matlalı” anlamında zü'l-metâlî ya da zatü'l-metâlî gazel olarak bilinir. İlk iki beyti musarra olan gazeller de gazel-i dü-matla adıyla anılır. Hâlis'te bu tarz gazelin iki örneği mevcuttur. Gazelin biri 8 beyit, diğeri ise 9 beyittir ve gazellerde musarra beyit iki tanedir:

Viren gül-reşk-i şermin yâre âb-ı tâbdur bâ' is

Hemân reng-i hacâlet 'ârıza minâbdur bâ' is

⁶⁰ Bkz. “Şiir ve Şâir Hakkındaki Görüşleri” bölümü.

O çār-erkān-ı yāri hedme mest-i ḥābdur bā' is
 Perestiş-gāh-ı ḥüsne gūşe-i miḥrābdur bā' is
 (G.20)

Mīnāda naḳş-ı reng-i femi mevc-bestedür
 Elmās-tırāş-ı sāğar-ı Cem'dür şikestedür

Ebrūları dü mışra' -ı ber-ceste restedür
 Levḥ-i ḥüsün keşīdesi ḥarf-i ḥucestedür
 (G.49)

Gazellerde dikkat çeken hususlardan biri de, matla beytinin birinci veya ikinci mısrasının makta'da aynen tekrarlanması olarak tanımlanan “redd-i matla”ya başvurulmuş olmasıdır. Halis, 133 gazelin sekizinde redd-i matla yapmıştır. 4., 14., 34., 49., 65., 68., 69. ve 118. şiirlerde rastladığımız bu durum, öyle zannediyoruz ki, hem anlamı ve ahengi kuvvetlendirmek hem de hoş bir etki bırakmak için yapılmıştır. Aşağıdaki beyitler, gazellerdeki redd-i matla'nın birkaç örneğidir:

Matla: *Ne reng virdi 'izār üzre la'l-i cām saña*
 Yeter bu tābiş-i mihr-i ruḥuñ müdām saña
 ...

Makta: Gelince ḥāṭıra tāb-ı maḥabbeti **Hāliş**
Ne reng virdi 'izār üzre la'l-i cām saña
 (G.4)

Matla: Gül ile gülşene baḳ reng-i 'izārı seyr it
Al ḥayāle lebini rūy-ı nigārı seyr it
 ...

Makta: Bağma her hâline **Hâliş** mey içerken cânân
Al hayâle lebini rûy-ı nigârı seyr it

(G.14)

Matla: *Ğumâş-ı hüsnî gibi böyle tâze nakş olmaz*
 Fem-i neşâta lebün gibi mâye bağş olmaz
 ...

Makta: Nesîc-i deffe-i zer-bâf-ı zülfine **Hâliş**
Ğumâş-ı hüsnî gibi böyle tâze nakş olmaz

(G.65)

Hâlis, bazı gazellerinde ve beyitlerinde hayata ilişkin birtakım öğütler vermiş, hayat deneyimlerine dayanan ve bu konudaki görüşlerini içeren birtakım tavsiyelerde bulunmuş, deyim ve atasözü tarzında söyleyişlerle gazeller yazmıştır. Hâlis, bu yönüyle Nâbî’yi anımsatır. Onun bu gazelleri, hayat anlayışını ve yaşadığı dönemin değer yargılarını yansıtmaları bakımından önemlidir. Hâlis’in gazellerinde tasavvuf felsefesini işleyen, yer yer inanç yapısını yansıtan beyitlere de yer verilmiştir. Hattâ başlı başına tasavvuf felsefesini yansıtan gazeller de kaleme alınmıştır. Bunlara yönelik örnekler “Edebî Kişiliği” başlığı altında verildiği için burada bir kez daha vererek tekrara düşmek istemiyoruz.

Hâlis Divanı’nda gazeller bölümünde dikkati çeken ve karşılaşılan başlıca hususiyetler bunlardır. Sonuç olarak; onun gazellerinde bilhassa muhteva bakımından Divan Edebiyatı’nın zirvelerinin yolunda olduğunu, gazellerinin beyit sayısı bakımından gelenekten pek farklılık göstermediğini, bazı gazellerinde redd-i matla’ya başvurduğunu, bütün gazellerinde mahlasına yer verdiğini, 133 gazelde 7 farklı aruz kalıbı kullandığını, genel çizgileri ile Divan Edebiyatı’ndaki klasik gazel anlayışına bağlı kaldığını söyleyebiliriz.

2.1.1.2. Tahmis

Hâlis Divanı'nda iki tahmis yer almaktadır. Bu tahmisler gazeller arasında verilmiştir. Gazeller arasına kafiye harflerine göre yapılan sıralamada uygun yerlere yerleştirilmiştir. Bu tahmislerden ilki Nâbî'nin çok bilinen "kalmamış" redifli gazelini; diğeri dönem şâirlerinden Tâhir'in gazelini tahmistir. Tahmislerin her ikisi de beşer bentten oluşmuştur. Her ikisi de, aruzun remel bahrinin "Fâ' ilâtün / Fâ' ilâ tün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün" kalıbıyla yazılmıştır. Biri kelime hâlinde, biri ek hâlinde rediflidir. Nâbî'nin gazeline yapılan tahmis, der-kenar olarak yazılmış ve der-kenarın bir kısmı yıpranarak koptuğu için mısraların ilk yarısı okunamamıştır.

2.1.1.3. Kıt'a

Hâlis Divanı'nda, kıt'a nazım şekliyle yazılmış ve kıt'a başlığını taşıyan tek bir manzume bulunmaktadır. İki beyitten oluşan bu kıt'a, Bağdat şehrinin kıymetini konu etmekte olup aruzun hece bahrinin; "Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün" kalıbıyla yazılmıştır. xa-xa şeklinde kafiyelenen ve aşağıda verilen kıt'ada şâir mahlas kullanmamıştır.

Cenâb-ı vâhib-i perverd-gâruñ hıttâ-i Bağdâd

Olupdur kıdsiyâna her nefesde cây-ı Raḥmânı

İmâm-ı A'zam'ıñ bu müşg-i tûde merḳad-i pâki

Giyüp Nu'mân-ı vaktüñ sevki ile 'örf-i Nu'mânı

1.1.4. Mesnevî

Divanda mesnevî nazım şekliyle kaleme alınmış dört manzume mevcuttur. Bu manzumeler de lügaz türünde yazılmıştır. Her manzume kendine has bir başlık

taşıır.⁶¹ Birer lügaz olan bu manzumelerin dördünde de; aruzun remel bahrinin; “Fe‘ ilâtün / Fe‘ ilâtün / Fe‘ ilâtün / Fe‘ ilün” kalıbı kullanılmıştır. Bu manzumelerden “Ok Hedefi” başlığını taşıyan lügaz 9 beyitten; “Lügaz-ı Öreke” ve “Rü’ûs” başlığını taşıyan lügazlar 10’ar beyitten ve “Medrese” başlığını taşıyan son lügaz ise 11 beyitten oluşmaktadır. Lügazların dördü de “Nedür ol...” şeklinde bir ifadeyle ve geleneğe uygun bir şekilde başlar.

Lügazlarda mesnevî nazım şekli kullanıldığı ve her beyit kendi arasında kafiyelendiği için redif-kafiye kullanımının detayına girmenin gereksiz olacağı kanaatindeyiz. Sadece şunu söylemekle yetineceğiz ki, bu manzumelerde 5-6 beyitte redif+kafiye kullanılırken geri kalan kısmın tamamında sadece kafiye kullanılmıştır. Kafiyelede de bir-iki ve üç ses benzerliklerine (yarım, tam ve zengin kafiye) daha çok yer verilmiştir.

2.1.2. VEZİN

Hâlis Divanı’na bir bütün olarak baktığımızda toplam 140 şiirde 7 aruz kalıbının kullanıldığını görüyoruz. Bunların her biri bahirler bazında, nazım şekillerinde ayrı ayrı ele alınmıştı. Burada, Hâlis Divanı’nda kullanılan aruz bahirleri ve kalıpların kaçır defa kullanıldığı verilip ardından Haluk İpekten’in Türk Şiirinde Kullanılan Aruz Kalıpları⁶² adlı çalışmasındaki oranlarla Hâlis Divanı’ndaki kalıpların oranları karşılaştırılmıştır.

Hâlis Divanı’nda bulunan 140 manzumede kullanılan aruz bahirleri, kalıplar ve şiir dağılımı şu şekildedir:

⁶¹ Bkz. Divan. Lügazlar 1, 2, 3, 4 nolu manzumeler.

⁶² İpekten, **a.g.e.**, s. 141.

Remel Bahri

Fâ ‘i lâ tün / Fâ ‘i lâ tün / Fâ ‘i lâ tün / Fâ ‘i lün : 26 gazel

Fe ‘i lâ tün / Fe ‘i lâ tün / Fe ‘i lâ tün / Fe ‘i lün : 23 gazel, 4 mesnevî

Hecez Bahri

Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün : 31 gazel, 1 kıt’a

Mef ‘û lü / Me fâ ‘î lü / Me fâ ‘î lü / Fe ‘û lün : 13 gazel

Muzârî Bahri

Mef ‘û lü / Fâ ‘i lâ tü / Me fâ ‘î lü / Fâ ‘i lün : 22 gazel

Müctes Bahri

Me fâ ‘i lün / Fe ‘i lâ tün / Me fâ ‘i lün / Fe ‘i lün : 19 gazel

Hafif Bahri

Fe ‘i lâ tün / Me fâ ‘i lün / Fe ‘i lün : 1 gazel

Bu kalıpların Türk edebiyatındaki genel kullanımıyla Hâlis Divanı’nda kullanımı mukayese edildiğinde karşımıza şöyle bir tablo çıkmaktadır:

VEZİN	Şiir Sayısı	H. D. %	H.İ. %
Me fâ ‘î lün/Me fâ ‘î lün/Me fâ ‘î lün/Me fâ ‘î lün	32	22,9	13,7
Fe ‘i lâ tün/Fe ‘i lâ tün/Fe ‘i lâ tün/Fe ‘i lün	27	19,3	13,5
Fâ ‘i lâ tün/Fâ ‘i lâ tün/Fâ ‘i lâ tün/Fâ ‘i lün	26	18,6	29,1
Mef ‘û lü/Fâ ‘i lâ tü/Me fâ ‘î lü/Fâ ‘i lün	22	15,7	11,9
Me fâ ‘i lün/Fe ‘i lâ tün/Me fâ ‘i lün/Fe ‘i lün	19	13,6	6,1
Mef ‘û lü/Me fâ ‘î lü/Me fâ ‘î lü/Fe ‘û lün	13	9,3	7,2
Fe ‘i lâ tün/Me fâ ‘i lün/Fe ‘i lün	1	0,7	2,9

Tabloda; Şiir Sayısı: Hâlis Divanı’ndaki şiir sayılarını, H.D.: Hâlis Divanı’nı, H.İ.: Haluk İpekten’in verilerini karşılamaktadır.

Yukarıdaki tablodan Hâlis'in şiirlerinde aruz ölçüsünü kullanımına dair birtakım sonuçlar elde etmek mümkündür. Hâlis'in aruz ölçüsü kullanımı Türk edebiyatındaki yaygın kullanım ile paralellik göstermemektedir. En dikkat çekici yön Hâlis'in "Fâ 'î lâ tün/Fâ 'î lâ tün/Fâ 'î lâ tün/Fâ 'î lün" kalıbından daha çok "Me fâ 'î lün/Me fâ 'î lün/Me fâ 'î lün/Me fâ 'î lün" kalıbını tercih etmiş olmasıdır. Sanki bu iki kalıp Hâlis'te yer değiştirmiş gibidir. Bu farkın dışında, Türk edebiyatında ilk dönemlerden başlayarak bütün nazım şekillerinde en çok kullanılan remel bahrinin kalıpları olmuştur. Türk edebiyatında taranan 28038 şiirin % 47,4'ü bu bahirle yazılmıştır.⁶³ Hâlis'in şiirlerinde de bu böyledir. Hâlis, bu bahrin kalıplarıyla şiirlerinin yaklaşık % 38'ini yazmıştır.

Türk edebiyatında remel bahrinden sonra en çok kullanılan bahir hezec bahridir. Türk edebiyatında, şiirlerin % 26,9'u bu bahrin kalıplarıyla yazılmıştır⁶⁴ Hâlis, şiirlerinin % 32,2'sini bu bahrin kalıplarıyla yazmış ve remelden sonra en çok bu bahrin kalıplarını kullanmıştır. Her ne kadar remel bahri şâir tarafından biraz fazla kullanılsa da divanda 140 manzumede en çok kullanılan kalıp -32 şiirle- hecez bahrinin "Me fâ 'î lün/Me fâ 'î lün/Me fâ 'î lün/Me fâ 'î lün" kalıbıdır. Sadece bu iki bahirde ve 4 kalıpta yazılan şiirlerin oranı divandaki şiirlerin toplamının yaklaşık %70'lik kısmını oluşturmaktadır. Geriye kalan % 30'luk kısım ise muzârî, müctes ve hafif bahirlerinin birer kalıpları kullanılarak yazılmıştır.

Hâlis Divanı'nda zaman zaman vezin aksaklıklarıyla karşılaşılır. Bir iki yerde hece fazlalığı ve eksikliği dışında özellikle Türkçe kelimelerde ve eklerde sıkça imale yapıldığı görülür. Öte yandan, Arapça ve Farsça kelimelerde de imâleye, nâdir de olsa zihafa rastlanır. Bu da daha çok kelime sonları veya ortalarındaki uzun î ve û'larda görülür. Hemen hemen her şâirin divânında rastlanan imâle ve uzun "î-û" ile

⁶³ İpekten, a.g.e., s. 199.

⁶⁴ İpekten, a.g.e., s. 151.

yapılan zihaf, bir aruz kusuru olsa da makul karşılanabilir, diye düşünüyoruz. Birkaç beyitte de düzeltilmediğimiz vezin aksamaları olmuş ve bunlar dipnotta gösterilmiştir. Şimdi imale ve zihafa yönelik birkaç örnek verelim:⁶⁵

Gül **ile** gülşene bak reng-i ‘izārı seyr it

Al hayāle lebini rūy-ı nigārı seyr it (G.14/1)

(Fe ‘i lā tün / Fe ‘i lā tün / Fe ‘i lā tün / Fe ‘i lün)

Fenā-yı rüzgārı mevc-i āb **ile** idüp taşır

Vefāsı neş’e-i yek-laḫḫadur **bu** ‘ālem-i ābuñ (G.94/2)

(Me fā ‘i lün / Me fā ‘i lün / Me fā ‘i lün / Me fā ‘i lün)

Şaḫīḥ-i cevhere bak ezberümde āy^{ne}medür

Ne farkı var ‘acebā sīm-āy^{ne}ine ile berün (G.92/5)

(Me fā ‘i lün / Fe ‘i lā tün / Me fā ‘i lün / Fe ‘i lün)

Çok çille-i saḫtuñ çeker ol **kaş**ı kemānuñ

Gelmez dil-i senginine hiç ner^mı hātır (G.58/4)

(Mef ‘ü lü / Me fā ‘i lü / Me fā ‘i lü / Fe ‘ü lün)

Şeş-perle piş-i Nā^{br}ye Hāliş inüp kalem

Rāh-ı süḫanda ḥadd-i zebānum degül benüm (G.101/7)

(Mef ‘ü lü / Fā ‘i lā tü / Me fā ‘i lü / Fā ‘i lün)

İdelden āy^{ne} gözden nihān ol ‘aks-i cānānı

Dili sīm-āb-ı lerziş-yāb-ı hayretdür o bī-tābuñ (G.94/6)

(Me fā ‘i lün / Me fā ‘i lün / Me fā ‘i lün / Me fā ‘i lün)

⁶⁵ Örnek beyitlerde italik ve koyu yazılan hecelerde zihaf, sadece koyu yazılan hecelerde ise imâle yapılmıştır.

Geh ider bīnāları mihr-i sūḥan revnaḡ-şiken

Çeşm-i deryāya gelür **mi** Ḥālīşā dā’-i sebel (G.96/6)

(Fā ‘i lâ tün / Fā ‘i lâ tün / Fā ‘i lâ tün / Fā ‘i lâ tün)

İçinden kendini dāmād idüp neş’eyle şahbāya

Başıldı duḡter-i rezle gice dil güft ü gūlarla (G.126/2)

(Me fā ‘î lün / Me fā ‘î lün / Me fā ‘î lün / Me fā ‘î lün)

...

Sonuç olarak, Hâlis Divanı’nda remel ve hecez bahirleri ile “Me fā ‘î lün/Me fā ‘î lün/Me fā ‘î lün/Me fā ‘î lün”, “Fe ‘i lâ tün/Fe ‘i lâ tün/Fe ‘i lâ tün/Fe ‘i lün”, “Fā ‘i lâ tün/Fā ‘i lâ tün/Fā ‘i lâ tün/Fā ‘i lün” ve “Mef ‘û lü/Fā ‘i lâ tū/Me fā ‘î lü/Fā ‘i lün” kalıpları diğerlerine oranla daha çok tercih edilmiştir. Şiirlerde çok ciddi aruz kusurları olmasa da zaman zaman imâle ve zihaflara rastlanmaktadır.

2.1.3. REDİF ve KAFİYE

Hâlis Divanı’nın redif ve kafiyelerine baktığımızda daha çok redifli kullanımın tercih edildiğini görmekteyiz. Değerlendirmeye aldığımız 140 manzumenin 125 tanesinde redif kullanıldığını görüyoruz. Geriye kalan 15 şiirden 11 tanesinde sadece kafiye kullanılmıştır. 4 tanesi ise mesnevi nazım şekliyle yazıldığı için bazı beyitlerde redife yer verilirken, büyük bir kısmında sadece kafiye kullanılmıştır. Nazım şekillerini incelerken her birinde ayrı ayrı kafiye ve redif üzerinde durulmuştur. Burada, divandan elde ettiğimiz birkaç genel veriden bahsetmekle yetineceğiz.

Şiirlerde kullanılan rediflerin önemli bir kısmı Türkçe’dir. Daha sonra Farsça ve en son da Arapça kelimeler belli oranlarda redif olarak kullanılmıştır.

Divandaki redifler incelendiğinde, bazı ek ve kelime grubu hâlindeki rediflerin farklı manzumede tekrar ettiği görülür: parlar geçer(G.32 ve 41), çalar çarpar(G.33 ve 40), idelüm(G.103 ve 104), -ı seyr it(G.14 ve 17), -dür(G.34-36-44-49 ve 50), -uñ(G.90-91-92-94 ve 95), -den/-dan(G.107-108-109 ve 110), -larla(G.121 ve 126) vb. Bu da bize, şâirin redif bulmada zorlandığını göstermektedir.

Divandaki 140 şiirin 15 tanesinde redif kullanılmayıp sadece kafiye kullanılmıştır. Şâirin kâfiye açısından da tercihi daha çok “-ân”, “-âm”, “-âr”, “-â”, “-û”, “-âb”, “-îr” gibi hecelerdir ve kafiyelerin büyük bir kısmı da tam ve zengin kafiye-dir. Divanda birkaç yerde cinaslı kafiye de rastlanır:

Tıfl iken bilmezdi girdi şimdi on dört yaşına
Bağmadı bir dem benüm dil-dâr çeşmüm yaşına
(G.124/1)

Sâğar-ı ser-şârı rindün büseden maṭleb lebi
Bûs-ı Cem'den mâ-cerâ-yı la'lidür bir leblebi
(G.135/1)

Divanda nadir de olsa kafiye hataları görülür. Beş beyitten oluşan 15 nolu gazelin kafiyesi; “dīnār-ı maḥabbet/ nār-ı.../ gūlzār-ı.../ rāz-ı.../ ser-dār-ı.../ ḥār-ı maḥabbet” şeklindedir. Burada kafiye “-ār”dır. Ancak, dördüncü beyitte “-āz” şeklinde olup kafiye kusuru vardır. Yine 109 nolu şiirin ilk beyitinde “sühre-kārından/ mezākından” kelimeleriyle redif “-ından” iken, sonraki beyitlerde “ehl-i bâṭından/ müftî-i mâcinden/ kâhinden/ zücâcından/ Mâçîn'den/ müdâhinden” şeklinde redif ve kafiye farklı bir durum arz etmektedir. Bu ve buna benzer aksaklıkları 34, 50, 91, 124 ve 135 nolu manzumelerde de görmek mümkündür.

Sonuç olarak Hâlis, şiirlerinde çoğunlukla redifi tercih etmiştir. Redif olarak seçilen kelime ve eklerin büyük bir kısmı Türkçedir. Şâirin kafiyedeki tercihi ise genellikle tam ve zengin kafiye olmuştur. Divanda nadir de olsa kafiye hatalarına rastlanır.

2.2. DİL VE ÜSLÛP

Hâlis'in yaşamış olduğu devir olan 17. asırda, "...Türk-Osmanlı şâirleri artık İran edebiyatına eskisi kadar değer vermiyorlardı. Türk şiir sanatı, asırlardan beri bilhassa Türkçe söyleyiş bakımından hayli yerli ve millî bir istikâmet almış bulunuyordu. Kullanılan Türkçe kelimelerin, Türkçe deyimlerin ve halk söyleyişlerinin, bu arada Türk şiirine mahsus bir seslendirişin bu şiire verdiği çehre şüphesiz çok millî idi. Türk şiiri daha geçen asırlarda Ahmet Paşa, Necâtî ve Nevâî gibi; Fuzûlî ve Bâkî gibi kendi klâsiklerini yetiştirmişti. 17. asrın birçok sanatkârları artık İran şâirlerini değil, kendi klâsiklerini örnek edinmişlerdi."⁶⁶ Bu değerlendirmeye paralel, Hâlis Divanı'na genel olarak bakıldığında şâirin dilinin yer yer sade olduğu, yer yer ise uzun terkiplerle ağırlaştığı görülür. Bu dil yapısı, hikemî tarzın ve sebk-i hindî akımının kendini hissettirdiği 17.yy.'ın dil özelliğine oldukça uygundur.

Hâlis'in şiirlerinde yer yer hikemî üslubun etkisi görülür(G.56, G.95, G.98...). Hikemî şiir, insanı, olayları, dünyayı değerlendiren çeşitli konuları işler. Özelliğini daha çok yol gösterici, eğitici konulara yer vermesinden alır. Mesaj verme, telkinde bulunma amacı gözetildiği için şairlerce anlatımın kısa ve özlü olmasına özen gösterilir. Daha önceki bölümlerde bahsedildiği ve örneklendiği üzere, hikemî tarzın en önemli temsilcisi olan Nâbî'yi üstad olarak kabul eden Hâlis'in, bu üslubu

⁶⁶ Nihad Sami Banarlı, **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi**, I.cilt , İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1997, s. 651.

benimsemesi ve şiirlerinde kullanması gayet normaldir. Bu üslubun etkisine dair örnekler Edebî Kişiliği bölümünde verildiği için burada tekrara gerek görülmemiştir.

Hâlis, şiirlerinde sık sık terkipli söyleyişleri kullanmıştır. Bu terkiplerin çok azı Türkçe kelime olup, çoğunluğunu Arapça ve Farsça kelimeler teşkil etmektedir. Halis'in şiirlerinde 3'lü, 4'lü, 5'li hattâ 6'lı terkipler kullandığını görmekteyiz. Bu terkipler ve şiirlerdeki anlam yoğunluğu bize, şâirin 17. yy.'da etkili olmuş sebk-i hindî akımından kısmen etkilendiğini göstermektedir. Çünkü; sebk-i hindî akımında anlam inceliğine, derinliğine ve giriftliğine dayalı anlam güzelliği önem kazanmıştır. Şiirde anlam derinliğinin üstün tutulması, hayalî unsurlara başvurulmasına neden olmuştur. Anlatımda gerçekten çok hayal gücünden yararlanılması, insan mantığının zorlanmasına, mantığın zorlanması da mübalağalı anlatıma gidilmesine neden olmuştur. Sebk-i hindî üslubunda kısa fakat özlü anlatıma dikkat edilmiş, sözü uzatan edebî sanatların kullanımından kaçınılmış; mecaz, kinaye, telmih vb. yoğun anlatımı sağlayan sanatların kullanılması yoluna gidilmiştir. Hâlis'in gazellerinde de biçim kısalmış, anlam yoğunlaşmıştır. Sebk-i hindîde özlü anlatıma önem verilmekle birlikte dilde tamlamaların özellikle zincirleme tamlamaların çokluğu dikkat çekmektedir. Bu uzun zincirleme tamlamalar-bilhassa soyut ve somut unsurlarla birlikte kurulan tamlamalar- şiirin anlaşılmasını güçleştirmiştir. Bununla birlikte Hâlis'in şiirlerinde bu uzun terkipler, şiirin anlamıyla da örtüşecek şekilde tertip edilmiş, böylece şiirde anlam inceliği, anlam derinliği ve âhenk oluşturularak başarılı bir kompozisyon ortaya konulmuştur. Tüm bu unsurlar bize, Hâlis'in şiirlerinde sebk-i hindî akımının etkisini hissettirmektedir. Aşağıdaki beyitlerde bu tür uzun terkiplerin örnekleri italik yazıyla belirtilerek verilmiştir:

Berg-i ruḥsâr-ı gülîstândur o zülf ü ḥâl ü ruḥ

Bâğ-ı sünbül-zâr-ı cânândur o zülf ü ḥâl ü ruḥ

Mihr-i zer-tār-ı melāḥat yâ meh-i nevred seḥâb
Sāye-i nev-hāle-i āndur o zülf ü ḥāl ü ruḥ
 (G.23/1-3)

Miyân-best-i nevâ-yı şevḳ-i vicdân eyler insânı
Vücūd-ı şāhid-i vecde kemerdür ḥalka-i tevḥîd

Tılsım-ı daḥme-i nūr-ı tecellî Tūr-ı vaḥdetdür
 Ki *seyyâl-âteş-i genc-i güher*dür ḥalka-i tevḥîd

*Celâl-i âteş-i cevvēle-i envār-ı hestî*dür
 Ki rāci^c *nūr-ı Hū-yı pür-şererdür* ḥalka-i tevḥîd
 (G.24/5-6-7)

Gâh olur *bādî-i def-i vaḥşetüñ* geh şevḳ-i vecd
Nāle-i cān-gâh-ı âteş-zây-ı şîvenden murād
 (G.26/5)

Destinde bu şükûfe-i ḥatır-firîbümüz
*Nāçîz-i nîm-sebze-i ḥod-rûy-ı dest*dür

Bîmâr-ı çeşm-i dil-siyeh-i nâz-ı yâr için
 Kevnüñ ṭabîb-i ḥâzıkı gâyetle ḥastedür
 (G.49/6-8)

Bu *naẓm-ı dil-keş-i lü 'lû 'tîrâz* ey Ḥālîş
 Bu kilik-i nâdire-pîrâ deler taḳar geçirür
 (G.52/5)

Bu *dūd-ı âh-ı âteş-zây-ı zülf-i çîndür* yoḥsa
 Çerâğ-ı dilde sūziş rûy-ı âteş-tâbdan yanmış
 (G.73/2)

Başa çıkmaz *ser-i sevdâ-zede-i zülf-i nigâr*

Hoş gelür zülfeleri hüsn-i haţ-ı tuğrānuñ

(G.91/5)

‘ Aceb *tūğ-ı fūrūğ-ı hüsni-i ‘âlem-tâbdur* perçem

Livâ-yı şîve zer-târ-ı melâhat-yâbdur perçem

(G.105/1)

Hâlis Divanı’nda; yukarıda örneklendirdiğimiz uzun terkiplerin yanında, zaman zaman arkaik diyebileceğimiz kelime ve eklere de rastlamaktayız: “Aḥşam(G.50/4, 64/2, 95/3, 98/3, 119/3), bilürem(G.38/1), yoḥsa(G.7/2, 8/7, 20/8, 73/2, 118/3) , ko(G.1/4, G.21/6, G.40/7, G.113/1), kodı(G.57/3), göyün-(G.129/5), şimden girü(G.6/3, T.72/2), buğday eñlü(G.49/4), göricek(G.12/7, 42/1, 63/6, 92/3), gelelden(G.131/1) ... ” gibi. Öte yandan şâirin, çok fazla olmasa da millî unsurlara, deyim ve atasözlerine yer verdiğini; şiirlerde redifi oluşturan kelimelerin bir çoğunu Türkçe kelimelerden seçtiğini ve yer yer halk söyleyişlerini başarıyla kullandığını söyleyebiliriz. Aşağıda bunları örneklendiren beyitler verilmiştir:

Mecnûn-ı melâmet-zede tedbîre münâsib

Çok ‘âkili gördüm hele zencîre münâsib

(G.12/1)

Ceybümde iken ‘aklı düşürdüm yine Hâliş

Yâri *göricek* ḥ’âbda tedbîre münâsib

(G.12/7)

Tıfl iken bilmezdi girdi şimdi on dört yaşına

Bakmadı bir dem benüm dil-dâr çeşmüm yaşına

(G.124/1)

Yâri *çapraz altına almış* pişürmüşler bu şeb

Âferin bu orṭanuñ aşcısına yoldâşına

(G.124/4)

Kendi gibi nev-reste dil-âşûba düşüp âh

Bî-süd o *körpe kuzıcağum berelendi*

(G.132/3)

‘Âşık-ı âluftesin ‘âciz eṭbbâ derdine

Çok zamândur **Hâlişâ** bîmârsın *bildüm seni*

(G.133/7)

Olur işhâba zîr-i eşk-i ḥasret çeşm-i mağmûmı

Hevâ yağmurlıdur âzînemüz çâr-şenbeden kalmaz

(G.68/3)

Hâcet mi kaldı mısra‘ -ı çâr-ı tedebbüre

Ben bildigüm budur hele re‘y-i şavâb-ı ḥaṭ

(G.82/3)

Laḥm u şaḥme müte‘allık şeyi yok cism-i za‘îf

Ak şakallu toğar elbette anadan o ḥarîf

(L.1/3)

O la‘l-i sāğar-ı şahbâ *arar bulur buluşur*

O cām-ı neşve-i minâ *arar bulur buluşur*

(G.31/1)

Ne mescide gelür ü ne mey-ḥāneye gider

Bilmem imām ile dil-i şeydâ ne şudadur

(G.50/2)

Aḥşamdan yidügi şey ‘aqlında kalmamış

Ol âfitâbı gör daḥı zîr-i gelûdadur

(G.50/4)

Şâir, şiirlerinde zaman zaman “hûşe hûşe, yavaş yavaş, tene nâdir tene nâdir, rû-be-rû, dem-â-dem, nûş-â-nûş, gazel-ender-gazel, mû-be-mû, leb-ber-leb...”⁶⁷ gibi

⁶⁷ Bkz. Divan. G.46/2, G.49/7, G.54/4, G.58/5, G.76/1, G.77/1, G.97/7, G.105/4...

ikilemelere ve kelime tekrarlarına da başvurmuş; bu yolla, şiirin anlam ve ahengini kuvvetlendirmeye çalışmıştır.

Hâlis'in şiirlerinde dikkat çeken hususlardan biri de yaklaşık yirmi manzumesinde musikî terimlerine yer vermesidir. Müderrislik ve kadılık gibi görevlerde bulunan şâirin, musikî ile olan münasebeti hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgiye rastlayamadık. Fakat şiirlerde sıkça kullandığı musikî terimleri bize, Hâlis'in musikî ile yakından ilgilendiğini, en azından musikîye karşı bir ilgi duyduğunu düşündürdü. Öyle ki şâir, beyitlerde musikî terimlerini diğer kelimelerle anlam bütünlüğü içinde başarıyla kullanmıştır.⁶⁸ Kanaatimizce, musikî terimlerine vâkıf olmayan birinin bu terimleri bu derece başarılı kullanması pek mümkün gözükmemektedir.

Mesela; aşağıdaki beyitte musikî terimlerini, şâir-gönül ve çalar çarpar kelimeleriyle nasıl bir bütünlük içerisinde kompoze ettiğini görmek mümkündür. Bu yolla şâir, beyte çağrışım zenginliği de kazandırmıştır:

Ne ğam *şeh-nâz* iderse sen *dügâh* it *bûselik* faşluñ

Nühüfte-kâr ile dil naqş-ı şâ' irdür çalar çarpar

(G.33/4)

Beyitte geçen “şeh-nâz, dügâh, bûselik, nühüfte” terimleri Türk musikîsinin en eski makamlarından bazılarıdır. “Fasıl, çal-, nühüfte-kâr” hatta “şâir” kelimeleri de bu kompozisyonu tamamlayan, musikî ile yakından ilişkili kavramlardır.

Şâirin şiirlerinde kullandığı musikî terimlerinin başında makam isimleri gelir. “şeh-nâz, uşşâk, bûselik, dügâh, evc, hüseyinî, nühüfte ve rast” şiirlerde geçen başlıca makam isimleridir. Aşağıda, bu makamların şiirde nasıl kullanıldığının örnekleri verilmiştir:

⁶⁸ Örnekler için bkz. Divan.G.6/6 G.11/6, G.12/5, G.14/5, G.18/10, G.19/5, G.21/2, G.33/4, G.40/1, G.45/1, G.45/5, G.53/3, G.58/5, G.63/6, G.70/2, G.78/6, G.90/4, G.106/3, G.131/3...

Nühüfte nağmedür bu tîre-baht-ı beste-i ‘ *uşşāk*

İder her mû gelû-yı üstüh’ân âgâze-i sevdâ

(G.6/6)

Şeh-nâz ider ‘ *uşşāk*a düşen *bûselik* itmek

Şarmak o miyânı tene nâdir tene nâdir

(G.58/5)

Bir gül göricek *evc* ü *hüseynîye* çıkarsın

Olmaz mısın ey bülbül-i şûrîde nağamsuz

(G.63/6)

O târ-ı perçemi tel kırdı gerdânı nağamlarla

‘ Arağla *bûselik* lebrîz idince ke’s-i tanbûrı

(G.131/3)

Şâir makam isimlerinin dışında musikî aletlerine ve terimlerine de şiirlerinde yer vermiştir. Şiirlerde rastladığımız başlıca müzik aletleri “tanbûr, mızrâb, şeş-târ, sentûr, saz, ney, neyçe”dir:

Güşına girmez iken nağme-i mûsikârı

Ke’s-i tanbûrda mızrâb ile târı seyr it

(G.14/5)

Gehî düzd-i hayâlüm kûy-ı dildârı çalar çarpar

Gehî mızrâb-ı müşt-sîne-i şeş-târı çalar çarpar

(G.40/1)

Makam ve musikî aletlerinin dışında şiirlerde tespit edebildiğimiz başlıca musikî terimleri, kelime ve kavramlarını da “nağme, nagam, âgâze, mûsikâr, usûl, beste, fasıl, nev-perde, miyân, mutrib, nevâ, şarkî, târ(tel), âgâz id-, çal-, tel kır- vb.” şeklinde sıralamak mümkündür. Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi, bu kelime

ve kavramlar çeşitli edebî sanatlarla, beyitlerde anlam ve çağrışım zenginliği oluşturacak şekilde kullanılmıştır:

Sâz-ı nevâ-yı ma‘nî-i ser-bestedür qalem
Nağme-sürûdelikte hemân ney nağam döker
(G.53/3)

Bir nağme için hayli hırâşîdelük eyler
Beyninde ne tanbûr ile mızrâb ile târuñ
(G.90/4)

Sonuç olarak, musikî terimlerini şairlerinde kullanmaya özen gösteren Hâlis’in musikî ile yakından ilgilendiğini ve konuya vâkıf olduğunu düşünüyoruz. Bu ilginin şairin edebî kişiliğini etkilediğini ve ilgisini şairlerine yansıtarak kendine has bir şair dili ve üslûbu oluşturmaya çalıştığını söyleyebiliriz.

Hâlis’in kelime dünyasına baktığımızda ufkunun vasatın üstünde olduğunu söyleyebiliriz. Divanda çekimleri hariç, madde başı olarak alınan kelime sayısı yaklaşık üç bin civarındadır. Divanda sıkça geçen kelimelerin çoğunu Türkçe, özellikle fiil kökenli kelimeler oluşturur. Ol-, it-, eyle-, gel-, çek- en çok kullanılan fiillerdir. Fiiller kadar olmasa da Türkçe sıfatların da sıklıkla tekrar ettiğini görmekteyiz. Mesela, “bu” sıfatı 164, “bir” sıfatı 147, “o” sıfatı 123 kez kullanılmıştır. Bunun yanında edat ve bağlaçların da oldukça sık kullanıldığını söyleyebiliriz. Mesela, “ile” edatı 250 den fazla kullanılmıştır. Bunların dışında en çok kullanılan kelimeler sıralamasında Farsça kelimelerin ardından da Arapça kelimelerin geldiğini söyleyebiliriz. En çok kullanılan kelimelerin başında da; dil, gül, hat, zülf, çeşm, yâr, sevdâ, âşinâ, cânan, hâme, hüsn, tevhid, hezâr, rakîp, bezm, gülşen, sebz, halka...gelmektedir. Sonuç olarak Hâlis, kelime dünyası bakımından klasik bir divan şairi görünümü arz etmektedir.

2.2.1. Atasözü ve Atasözü Hükmünde Söyleyişler

Şiirlerde atasözleri, iktibas esnasında irsâl-i mesel yoluyla zikredilirken ya aynen iktibas edilir veya vezne uydurmak gayesiyle küçük değişiklikler (kelimelerin yerini değiştirme, kelime ilave etme, çıkarma) yapılır. Bazen de atasözünün mana olarak iktibas edildiği, daha doğrusu ona telmih veya işaret edildiği görülür. Şâirler şiirlerinde “meseldir, meseldendir, ki meseldir denilir, denilir, ezelde söylenir, çün bilirsın” gibi ifadelerle yer vererek atasözü kullandıklarını belirtmişlerdir. Birtakım sözlerin ise atasözü olup olmadığını kestirmek mümkün değildir. Bunlar kelâm-ı kibârdan veciz, hikmetli sözler olabileceği gibi, günümüzde unutulmuş atasözleri de olabilirler.

Biz, Hâlis Divanı’nda, çok bilinen bir tane atasözü tespit edebildik. Bu da “Besle kargayı oysun gözünü.” atasözüdür. Beyitte bu söz, gerek vezin gerekse ahenk düşünülerek biraz değiştirilmiş ve şu şekilde kullanılmıştır:

Besle ğurâbı lâzum olur çeşmüñ oymağa

Şeh-bâz-ı ğamzı şayda ne murg-ı hucestedür

(G.44/5)

Divanda bunun dışında atasözü hükmünde söyleyişler olarak adlandırabileceğimiz söyleyişlere yer verilmiştir. Bunların atasözü olup olmadığını tespit edemedik. Bunlar, kelâm-ı kibardan veciz ve hikmetli sözler olabileceği gibi atasözü olup da zaman içerisinde unutulmuş sözler de olabilir. Mesela şu beyitlerdeki:

Dü-çeşmân-ı hayâlinde ğubâr-ı hattı çârubdur

Anuñ çün başma sâ‘at ceyb-i hâtırdâ dîrüst olmaz

(G.62/2)

Hâliş nazar-ı çeşm ü dilüñ ka‘b-ı latîfî

Yâr ile geçinmek güç olur bûs-ı kademsüz

(G.63/9)

Olur işhāba zîr-i eşk-i ḥasret çeşm-i mağmûmı
Hevâ yağmurlıdur âzînemüz çâr-şenbeden kalmaz
 (G.68/3)

Bu sâhil-i ğamda hele sen firḳate düşdüñ
Keştî-i emel ğarḳ oluyor kıçda dümen yok
 (G.89/3)

gibi ifadelerin atasözü mü yoksa kelam-ı kibar mı olduğunu kestirmek zordur. Divanda, bunlara benzer söyleyişlerin hepsi de gazeller bölümünde yer almaktadır.

Sonuç olarak, Hâlis’in diğer Divan şâirlerine göre çok az atasözü kullandığını söyleyebiliriz.

2.2.2. Deyimler

Hâlis Divanı’nda çok fazla deyim yer almamaktadır. En çok gazellerde karşılaştığımız deyimler anlamı kuvvetlendirmek için; tenasüp, iham-ı tenasüp, tezat, tevriye, kinaye gibi sanatlarla birlikte kullanılmıştır.

Mesela şu beyitte “bel bağlamak”, güvenmek, inanıp ummak anlamında bir deyimdir:

Çü pîçiş-i ḥam-ı zülfüñ midür nedür kemerüñ
 Miyânına nice *bel bağlayam* o müşğ-i terüñ
 (G.92/1)

İkinci anlamda ise, kelime anlamı ile bel bağlamak-kemer-miyân arasındaki ilişki iham-ı tenasübü doğurmuştur. Deyim aynı zamanda kinayeli kullanılmıştır.

Başdan çıkmış perîşân zîr-i fesden perçemi
 Bu günâhı zâhid-i istiğfâra şor şorma baña
 (G.7/5)

Beyitte “baştan çıkmak” deymi, kinayeli kullanılarak hem aldatılarak, ayartılarak kötü yola düşmek anlamında hem de saçın, fesin altından çıkması

anlamında kullanılmıştır. Beyitte her iki anlamı da destekleyen günah, istiğfar; perişân, fes, perçem gibi kelimelerle de iham-ı tenasüp yapılmıştır.

Aşağıda, utanılacak bir durumu olma anlamını karşılayan “yüzü kara” deyimini, hem mecaz hem gerçek anlama gelecek şekilde kullanılmıştır. Beyitte siyah rengin hakimiyeti hissedilirken; şâir, diğer beyitlerde de çeşitli edebî sanatlarla kelimeler arasında anlama dayalı sağlam bir bağ kurmuştur:

İdemez zülf-i nigâr-ı siyeh-i yâri beyân
Hâlişâ maḥbereden ḥāme *yüzi kara* çıkar
 (G.42/7)

Kemân-ı saḥtî içün *çilleler çeküp* yârûñ
 Atıldı deşt ü beyâbâna ḥayli tîr-i heves
 (G.70/3)

Maḥabbetûñ göricek şu‘le tâb-ı reşkinden
 Raḳīb *eritdi* bütün *bağrı yağını* fenerûñ
 (G.92/3)

Şu beyitte ise âşık ile sevgili arasındaki yakınlaşmanın rakibi nasıl etkilediği anlatılır. Beyitte “kanı kurumak”, bıkmak, usanmak, canından bezmek anlamında kullanılmış; diğer yandan zayıflamak, güçsüz düşmek anlamı da ihmal edilmemiştir:

Kurudı raḳībûñ çü seg-i meslaḥa *kanı*
 Cānān ile biz ülfet idelden hıralandı

(G.132/4)

Yukarıdaki örnekte olduğu gibi deyimlerin kullanıldığı beyitlerde bazen kelime farklılıkları veya vezne uydurmak için kelimeler arası yer değişikliği yapıldığı görülür. Mesela, “Gönül yapmak” deyimini aşağıdaki beyitte “yapar gönülleri” şeklindedir.

Kimi ħumār serin kimi **Hāliṣā** keyfin
Yapar göñüleri her demde dil-nüvāz-ı şabāh
 (G.22/5)

Müşgīn perçemüñ o nihālūñ *idince yād*
 Ravzumda berg-i bīd cünün-ı ser-fürü virür
 (G.54/2)

Yukarıdaki beyitte de “yād etmek” deyimini, kelimeleri yer değiştirilerek “idince yād” şeklinde kullanılmıştır.

Şu beyitte ise “aralarından su sızmamak” deyimini, “(yârile) miyanumda su sızmaz” şeklinde “ara” yerine “miyan” kelimesi kullanılarak ifade edilmiştir:

Maĥmûrî-i ser-mest-i miyān pāçeye kâni‘
 Yârile *miyānumda şu sızmaz* gözeden yok
 (G.89/5)

Tehlikeli, riskli işler için kullanılan, “ya yükseliş, ya batış” anlamına gelen “Ya devlet başa, ya kuzgun leşe” deyimini, şiirde “devlet” yerine “tâli” kelimesi tercih edilerek şu şekilde dile getirilmiştir:

Şehbâl-i nāzuñ açsa o tāvus ğurer-i nāz
Tâli’ olur başuma yâ kuzğūn düşer leşe
 (G.116/3)

Acemi ve tecrübesiz olmak, henüz çocukluktan kurtulmamış olmak anlamlarına gelen “ağzı süt kokmak” deyimini, yukarıdaki kullanıma benzer bir şekilde karşımıza çıkar:

Baĥ henüz māderinüñ *şîri koĥar ağzında*
 Lezzet-i şîr ü şeker var leb-i gül-būsında
 (G.125/6)

Bazen birden fazla deyimini aynı beyitte kullanıldığını görmek de mümkündür. Aşağıdaki beyitte “gönül almak” ve “el ayak öpmek” deyimleri birlikte kullanılmıştır:

Sâķī *dilin al öp ayağın* pîr-i muğānuñ

Mestāneye bir dem mi olur sâğar-ı Cem'süz

(G.63/4)

Hecr ile *dāmenüm tutuşup düşsem āteşe*

Ol mihr-i nūr-ı şubḥ u şafağ ḥayr u şer güler

(G.39/2)

Beyitte “dāmeni tutuşmak” ve “ateşe düşmek” deyimleri de bir arada kullanılmıştır.

Şu beyitte de, “kara baht” ve “yoğurdum karadır (diyen olmaz)” deyimlerinin, anlam bakımından bir tezat oluşturacak şekilde, bir arada kullanıldığına şahit oluyoruz:

Müdāhaneyle geçer dil-firīb-i va‘d-i vişāl

Şehā bu *baht-ı siyāhum yoğurdı* gör *karadur*

(G.36/4)

Aşağıdaki beyitlerde geçen deyimler ise, yapısında ve söylenişinde hiçbir değişiklik yapılmadan olduğu gibi şiire girmiştir. Beyitlerde, çeşitli edebî sanatlar kullanılarak anlam ve çağrışım zenginliği sağlanmıştır:

‘Arz-ı kālā idicek Yūsuf-ı ḥüsn-i ḥulḳuñ

Bīve-i müfsid-tek *ipligi bāzāra çıkar*

(G.42/3)

Būy-ı ‘izārı *çanına ot tıkdı* goncanuñ

Çok mı olursa bāng-ı verāsı hezār-ı feyẓ

(G.81/4)

Bir *mürekkēb yalamış* zāt-ı ma‘ārif ü dāniş

Menzelet şāhibi erbāb-ı kalem faẓl-meniş

(L.3/5)

Dahı *süd kuzısıdır* yebs-i nebātātı yimez

Gelse de ḥaṭ olamaz tāze giyehden fārīg

(G.86/4)

Şabāhü'l-ḥayr pişān-ı melāḥat hîç *göz açdurmaz*

Ġam endūd-ı ḥaṭuñ tārīkī-i aḥşamdur bunda

(G.119/3)

Görüldüğü gibi Hâlis, deyimleri sadece anlam endişesi ile kullanmamıştır. Şâir, her ne kadar ifade etmek istediği duygu ve düşüncesine bu sözler ile bir zenginlik, pekiştirme katsa da deyimlerin şiirde yer alan diğer kelime ve kelime grupları ile olan ilişkisi oldukça sağlamdır. Zira, şâir bu sözleri kullanırken estetik bir endişe de taşımaktadır. Bu endişeden dolayı deyimler çeşitli edebî sanatlar ile beraber kullanılmıştır. Şâirin özellikle deyimler ile tenasüp, iham-ı tenasüp, kinaye yapması beyitlerde kelimeler arası çağrışımları kuvvetlendirmiştir.

Hâlis Divanı'nda tespit edebildiğimiz deyimler ve yerleri alfabetik sıraya göre aşağıda verilmiştir:

Adı çık-	:G.42/4, 42/5, 116/4
Ağzı süt kok-	:G.125/6
Aklında kalma-	:G.50/4
Aklını oynat-	:G.97/1
Aklını al-	:G.77/3
Aralarından su sızma-	:G.89/5
Arayıp sor-	:G.79/8
Ateşe düş-	:G.39/2
Ayağı toprağı [tozu]	:G.19/3, G.124/5
Ayak bağı ol-	:G.90/10
Bakmaya kıyama-	:G.46/4
Baş başa	:G.116/9
Baş[a] çek-	:G.115/5
Başa çık-	:G.91/5
Başına gün doğma-	:G.64/2
Baştan çık-	:G.7/5
Bel bağla-	:G.92/1

Çanına ot tık-	:G.81/4
Çekip çevir-	:G.47/1
Çile çek-	:G.58/4, 70/3
Çileden çık-	:G.125/3
Diş bile-	:G.91/4
Dört nala git-	:G.76/2
El ayak öp-	:G.19/4, 63/4, 98/5
[El] etek öp-	:G.26/2
Etekleri tutuş-	:G.39/2
Fâş [ifşâ] et-	:G.3/1, 43/4, 98/4
Gece gündüz bilme-/deme-	:G.57/6
Geri bırakma-/koma-	:G.108/5
Gönül ver-	:G.58/1
Gönül yap-	:G.22/5
Gönül yarası	:G.20/6
Gönül/gönlünü al-	:G.63/4, 95/2
Göz açtırma-	:G.119/3
Gözünün yaşına bakma-	:G.124/1
Gücü kuvveti kalma-	:G.76/3
Gülüp geç-	:G.39/5
Günahına gir-	:G.70/5
Hatırına gel-	:G.4/8
İfşâ eyle-	:G.3/2
İpliği pazara çık-	:G.42/3
İki yüzlü	:G.109/3
İsmi çalın- [adı geç-]	:G.58/9
İş başa düş-[ol-]	:G.116/8
Kan dök[ül]-	:G.125/1
Kanı kuru-	:G.132/4
Kara baht	:G.36/4, 79/2, 100/2
Kokusu çık-	:G.91/1
Koynuna al-	:G.36/1, G.98/1

Kucak aç-	:G.75/3, 118/7
Kulağına eser etme-	:G.29/6
Kulağına gir-	:G.14/5
Kulağına küpe ol-/et-	:G.74/4, 130/3
Kulak tıka-	:G.16/8, 66/6
Mest ol-	:G.71/4
Meydana/ortaya çık-	:G.33/6, 66/2
Mürekkep yalamış	:L.3/5
Ömrünü harca-	:G.56/7
Öteden beri	:G.85/4
Pabucu [dama] atıl-	:G.63/8
Sevdasına [sevdalara] düş-	:G.91/7
Sineye çek-	:G.24/3
Süt kuzusu	:G.86/4
Tuzak kur-	:G.53/4
Uzak dur-	:G.86/4
Üstüne dön-/dolan-	:G.30/3
Üstüne düş-	:G.76/3
Ya devlet başa, ya kuzgun leşe	:G.116/3
Yâd et-	:G.10/1, 54/2, 57/6
Yâd eyle-	:G.51/5
Yara aç-	:G.57/2
Yem dök-	:G.53/4
Yoğurdum karadır (diyen olmaz)	:G.36/4
Yürek yağı[nı] erit-	:G.92/3
Yüz sür-	:G.19/4, 40/3, 44/7, 124/5
Yüz ver-	:G.54/1
Yüzü kara	:G.37/7, G.42/7
Zincire çek-	:G.43/3

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MEHMET HÂLİS EFENDİ DİVANI'NIN METNİ

3.1. METİN TEŞKİLİNDE TAKİP EDİLEN YOL

Divan metni oluşturulurken kullanılan transkripsiyon sistemi aşağıdaki şekildedir:

ء	: ʾ, y
ا	: ā, Ā
ث	: s, S
ح	: ḥ, H
خ	: ḫ, Ḫ
ذ	: z, Z
ص	: š, Š
ض	: ḏ, Ḑ / ḍ, Ḍ
ط	: ṭ, Ṭ
ظ	: ṣ, Ṣ
ع	: ʿ
غ	: ġ, Ġ
ق	: q, Q
ك	: k / ħ, Ħ
ي	: y / ī, Ī, ā

Hâlis Divanı'nın transkripsiyonlu metni, tespit edebildiğimiz tek nüshadan⁶⁹ hazırlanmıştır. Metin oluşturulurken, şiirlerin divandaki sıralanışına müdahale edilmedi. Ancak, şiirlerin özelliklerine uygun olacak şekilde “Gazeliyyât”, “Kıt’a” ve “Lügazlar” gibi bölüm başlıkları ilave edildi. Metinde okunamayan, hece eksiği veya fazlası bulunan kelimeler vezne ve anlama dikkat edilerek okunmaya çalışıldı ve dipnotta belirtildi. Yine metinde “Ne”, “ki”, “ve” ile bazı kelimeler arasında yapılan birleştirmelerde vezin gereği düşen vokal apostrofla “n’ola”, “N’idigün”, “v’ey”, “k’ola” şeklinde gösterildi.

İmâle ve zihaf lar şiirde gösterilmedi. Fakat, vezinde düzeltilemeyen bir aksaklık varsa bu durum dipnotta belirtildi.

Divanda zaman zaman “h/h”, “t/t”, “z/z”, “s/s” harflerinin yazımında yanlışlık yapıldığı tespit edildi. Bunların doğru şekilleri metne yazıldı, yanlış yazımları ise dipnotta belirtildi. Ayrıca metinde “nazal n” (ñ) kullanımında da bazı yanlışlıklarla karşılaşıldı. Bunlar da metinde içerisinde düzeltilerek verildi. Tarafımızdan ilave edilen, u/ü bağlacı metinde [u] şeklinde gösterildi. Metinde şüpheli okuduğumuz veya anlam veremediğimiz kelimenin yanına (?) konuldu. Kağıt yıpranması, der-kenar kopması veya mürekkep dağılması gibi sebeplerle okunamayan yerler metinde şeklinde gösterildi.

Metin oluşturulurken Arapça ve Farsça kelimelerin ve eklerin yazımında, Prof. Dr. İsmail Ünver’in “Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler” adlı makalesindeki⁷⁰ esaslara uyulmuştur.

3.2. DÎVÂNIN METNİ

⁶⁹ Hâlis Mehmed İstanbûlî, *Dîvân*, Millet Kütüphanesi, Ali Emîrî Manzum, Nr.129.

⁷⁰ Ünver, *a.g.m.*, s. 51-91.

GAZELİYYĀT

ḤARFŪ'L-ELİF

[1b]

1

Mef' ū lü / Fā 'i lā tū / Me fā 'ī lü / Fā 'i lün

- 1 Çokdur bu ilticāya dil-i āhenīn saña
Gelmez mi zerre merḥamet ey nāzenīn saña
- 2 Bintü'l- ineb dehānuma qor qorqaram biber
Ḥāl-i siyāhı baña hemān dārçīn saña
- 3 Ey zūlf bakma ḥāl-i perişāna raḥm idüp
Varsa sözümde bŷy-ı Hıfā müşg-i Çīn saña
- 4 Yok dil-rübūde olmaduq ey āfitāb-ı ḥüsn
Bir katre şeb-nemi komaduñ āferīn saña
- 5 Gūş itmedüñ mi nāle-i cān-gāh-ı bülbüli
Ey gonca gülşen içre hezārān enīn saña
- 6 Ma' kūs olursa da işümüz rāstdur yine
'İbret degül mi şafḥada naqş-ı nigīn saña
- 7 Urdum zirā' -ı hendese-i ṭab' a Ḥālişā
Ol dil-nişīn şuffe baña şeh-nişīn saña

2

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Zülfi pür-çîn fiten naķş-ı pesend-i sevdā
Āhum olmakda resen-sāz-ı kemend-i sevdā
- 2 Girdi baķt-ı siyehūm beynine zūlf-i siyehūn
Şeb-i hicrāna olup fāşıla bend-i sevdā
- 3 Dil siyeh-mest gelüp meykede-i nāzişden
Tīg u ħaņçer be-kef-i ġamze levend-i sevdā
- 4 Böyle mehcūr-ı ġam-ı ħasrete dizgin mi girer
Eyledi pā-zede-i ‘ıķķ semend-i sevdā
- 5 Dūd-ı āhum daķı feyz-āver-i hicrān olmış
Dāġ-ı sīnemde biter serv-i bülend-i sevdā
- [2a]
- 6 Ĥalka-der-ħalka olup mevcine dūd-ı āhum
‘Āķıbet itdi dilūm silsile bend-i sevdā
- 7 **Ĥālişā** bā-‘ aşer-i vaşf-ı siyeh kākülidür
Ĥāme vü maķberede baķt-ı Ĥocend-i⁷¹ sevdā

⁷¹ Metinde “Ĥocende” şeklinde yazılmış.

3

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 İtdi rāz-ı dilümi çeşm-i sühan-gū ifşā
Nükte-i ğamzı ider cünbiş-i ebrū ifşā
- 2 Dil hayāle alalı sırr-ı fem-i mevhūmuñ
Eyledi ğonca daḡı nūkheth-i hoş-bū ifşā
- 3 Mū-miyānuñ yine teşbīh idecek fikr-i daḡīḡ
‘Āḡıbet eyledi ta‘ rīf ile yek-mū ifşā
- 4 Tutamaz ‘uḡde olur dildeki reng ü būyuñ
Gice de olsa ider būyını şeb-bū ifşā
- 5 Hırz-ı cān itmiş iken va‘ de-i vaşluñ **Hāliş**
‘Āḡıbet eyledi bu hāme-i hoş-gū ifşā

4

Me fā ‘i lūn / Fe ‘i lā tūn / Me fā ‘i lūn / Fe ‘i lūn

- 1 Ne reng virdi ‘izār üzre la‘l-i cām saña
Yeter bu tābiş-i mihr-i ruḡuñ müdām saña
- 2 Durur fütādelerüñ reh-güzār-ı ‘ışḡuñda
Müyesser olmadı ey şūḡ bir selām saña
- 3 Dilüñ senüñ daḡı ol tıfla dil-rubūde imiş
Yeter o şūḡa maḡabbetle bu kıvām saña

- 4 Eküp ḥadīka-i ḥulyāya toḥm-ı nergisini
Bu eşk-i çeşm ile bes reşha-i ḡamām saña
- 5 Müdām merdüm-i çeşm oldu reft ü rûba dūcār
Efendi çok mı bu ḥizmetde bir ḡulām saña
- 6 Şeb-i taḥassürümüz geçdi neyl-i bûse için
Bu cām virmedi ser-mestî-i menām saña
- 7 Tabî‘ at daḥı meyil itdi nükte-i ḥaṭṭa
Yaşıdı bu ḥaṭ u eş‘ār-ı iltiyām saña
- 8 Gelince ḥāṭıra tāb-ı maḥabbeti **Hāliş**
Ne reng virdi ‘izār üzre la‘l-i cām saña

5

Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lūn

- 1 Oldı mir’at-i dile endām-ı cānān āşinā
‘Aks-i yār ile ḥayālüm oldu pinhān āşinā
- [2b]
- 2 Cūşış-i seyl-i sirişk-i nevḥa zārum gördiler
Oldılar şoñra bu nev-mecrā-yı tūfān āşinā
- 3 Olmadan hem-neşve-i ser-mest-i gül-fām-ı femūñ
Oldılar nuḡl-i leb-i gül-nāra rindān āşinā

- 4 Siḥr-i çeşmi öyle ḥurde naḳş-ı efsûn itdi kim
Ġamze-i cānāna şoñra oldı şeyṭān āşinā
- 5 Evvel olmış ol ḥat-ı sebz ü leb-i cāvīd-i yār
Çeşme-i nev-‘ ayn-ı Hızır-ı āb-ı ḥayvān āşinā
- 6 Tāb-ı meyle reng-i zībālar gelür ruḥsārına
Bezm-i meyde yāre olmaz bir gülīstān āşinā
- 7 Olmamışdur dil daḥı pür-zaḥm-ı gülzār-ı cemāl
Dāğ-ı **Ḥālīş** oldı şimdi verd-i ḥandān āşinā

6

Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn

- 1 Kesilse ġisuvānı fitneden ey gāze-i sevdā
Siyeh-kārī-i ḥatṭı virdi rūya ġāze-i sevdā
- 2 Çeker bāzū-yı saḥt-ı naḥvet ile ebruvān hergiz
Ġubār-ı ḥatır-ı ‘uşşāḳdan ḥamyāze-i sevdā
- 3 Nigāh-ı germ ü ġamz-ı çeşm-i ḥūn-ālūdı dāğ urdı
Açıldı sīnede şimden girü dervāze-i sevdā
- 4 Sūrini üzre dökse cār şālūñ püskülūñ dil-dār
Virür āġūşa kālā-yı ḥayāl endāze-i sevdā
- 5 Çeker nāzişle dest-i itminān-ı himmet-i yāri
Teheyyüb eylemez bād-ı hevā yelpāze-i sevdā

- 6 Nühüfte nağmedür bu tîre-baht-ı beste-i ‘uşşāk
İder her mû gelû-yı üstüh‘ân âgâze-i sevdâ
- 7 Meşâm-ı dilde cem‘ iyyet mi ıor bād-ı şabâ **Hâliş**
Hevâ-yı zülfle be-güsistedür şîrâze-i sevdâ

7

Fâ ‘i lâ tûn / Fâ ‘i lâ tûn / Fâ ‘i lâ tûn / Fâ ‘i lûn

- 1 Şevk-i ‘ışkum tâbiş-i ruhsâra şor şorma baña
‘Andelîbüñ sūzişin gūlzâra şor şorma baña
- 2 Neşve-i meyden mi reng-i buseden mi gül-‘izâr
Yohsa ‘aks-i sāgar-ı ser-şâra şor şorma baña
- 3 Çeşm-i âhūsındaki naķş-ı süveydâ-yı fiten
Nevk-i nâzuñ ğamze-i hûn-h‘âra şor şorma baña
- 4 Nokta-i hâl-i siyâhı öyle kâfir-kîş kim
Târ-ı zülf-i ‘anberüñ zünnâra şor şorma baña
- [3a]
- 5 Başdan çıkmış perîşân zîr-i fesden perçemi
Bu günâhı zâhid-i istiğfâra şor şorma baña
- 6 Tîr-i müjgânuñ hezâr ‘uşşâka te’şîr eylemiş
Zahm-ı berg-i gülşeni sen hûra şor şorma baña

- 7 Hoka-i dūr mi ya bir genc̄ine-i cevher midūr
Dāne-i dendān-ı dūr şeh-vāra şor şorma baña
- 8 Şu getürdüm çeşm-i giryānumla kūy-ı dil-bere
Tīşe-i Ferhād'ı sen kūhsāra şor şorma baña
- 9 Saltanatla cünbiş-i şūhı serir-i nāzda
Şeh-pesend tavrını hünkāra şor şorma baña
- 10 Sikkeye gelmez mi bu sīm-i ruḥām-ı gerdeni
Kilk-i sīm-i **Hālīş**'i yek-pāre şor şorma baña
- 11 N'idigün bilmem 'araḫ-riz-i hicāb ol gül-'izār
Hāme-i aḥbār-ı dūr-ışāra şor şorma baña

8

Fā 'i lā tūn / Fā 'i lā tūn / Fā 'i lā tūn / Fā 'i lūn

- 1 Kāmet-i ra' nāsı bir mazmūna olmaz āşinā
Serve bakma ol ḫad-i mevzūna olmaz āşinā
- 2 Hāli seyr it gör bu āteş-reng-i mīnā-gerdeni
Keyf-i efyūn bāde-i gül-gūna olmaz āşinā
- 3 Sūhte olmak ile taḥīr oldı hicrān⁷² sūz-ı 'ışḫ
Şüst ü şularla dilüm şābūna olmaz āşinā

⁷² Metinde “hicrāna” şeklinde yazılmış. Vezin ve anlam gereği bu şekilde okundu.

- 4 İnkisār-ı şīşe-i hātır dururken ber-ṭaraf
Köhne kânûn ile Eflâtûn'a olmaz âşinā
- 5 Eşk-i seyl-â-seyl-i çeşm âteş-hurûş-ı Nîl'dür
Dîde-i hûn-bârumuz Ceyhûn'a olmaz âşinā
- 6 Hurde-kārî-çeşm gūyā sendeki sihr-i ḫelāl
Ġamze-i cādū-pesend efsûna olmaz âşinā
- 7 Bir nevāzişle devā it ey ṭabīb-i rûzgār
Yohsa bu dil-ḫasteler ma' cûna olmaz âşinā
- 8 Ka' r-ı deryā-yı ma' āniden ne iḫrāc eylesek
Cevher-i Ḥālîş dūr-i meknûna olmaz âşinā

ḤARFÜ'L-BĀ'

9

Me fā 'î lûn / Me fā 'î lûn / Me fā 'î lûn / Me fā 'î lûn

- 1 Ne dem nûr-ı cebînüñ mihr ile ta' bîr ider mehtâb
O şeb çün hâle ḫaṭṭ-ı ' anberîn tanzîr ider mehtâb
- [3b]
- 2 Pür-encüm levḫa-i zerrîne sîmîn kilik ile her şeb
Nikât-ı nüṣṣa-i tenvîrini taṣṭîr ider mehtâb
- 3 Gice deşt-i felekde âhuvân-ı encümi şayda
İdüp bu hâleyi dām-ı nihân naḫṣîr ider mehtâb

- 4 Cemālũn perteviyle ħĩre-çeşm olmağla ‘ uşşāķũn
Ziyā-yı nūr-ı mihri gūyiyā taşvĩr ider mehtāb
- 5 Şeb-i ħaţda o rūy-ı bedr yine meş‘ al be-dūş olmış
O mihri seyre çıķmış dīdesin tenvĩr ider mehtāb
- 6 Sipihrũn tekyesinde şanki Necmũ’d-dĩn-i Kũbrā’dur
Döner bir ħalka-i tevĥĩd ile tekbĩr ider mehtāb
- 7 Olur ķurş-ı semenle ġāze-sāy-ı zũlf-i şeb **Ĥālĩş**
Meşām-ı ġĩsuvān-ı encũmi ta‘ tĩr ider mehtāb

10

Fā ‘i lā tũn / Fā ‘i lā tũn / Fā ‘i lā tũn / Fā ‘i lũn

- 1 Yād ider feyyāzuñ i‘ ħāsında cāhildür ġarĩb
Rũz u şeb deryūzedden ‘ ālemde mā’ildür ġarĩb
- 2 Reh-güzār-ı Ĥaķ mıdur yā rāh-ı cānān mı ‘ aceb
Dest-i a‘ mādā ‘ aşāveş pāy-der-gildür ġarĩb
- 3 Lezzet-i ġũftārı ķande yā mũzāb-ı la‘ line
Yā nebāt u ney şekerdür şehde şāmildür ġarĩb
- 4 Rĩziş-i ebr-i ‘ aţũfet ġāh dũşnām-ı kibār
Her ne bārān olsa ġökden āña ķā’ildür ġarĩb

5 Ebruvānuñ görmege ʃab‘ -ı dil imsāk eylemez
Māh-ı rûze gelmedi bu dehre bir yıldur ğarīb

6 Muğberāsā **Hālîşā** rāh-ı sühan ğāyet daķıķ
Pey-rev olmak vādî-i Şābit’de müşkildür ğarīb

11

Me fā ‘î lün / Me fā ‘î lün / Me fā ‘î lün / Me fā ‘î lün

1 Göñül şayd eyle ol çeşm-i ğazālî pür-elemdür hep
Hayāl-i bûy-ı zülfe nāfe-i dil ğamla demdür hep

2 Çekīde-ber-çekīde her seher olmakda ẖasret-rîz
Bahār u nev-ḥazān-ı nuķre-i eşküm diremdür hep

3 O şāhīn-i nigh ‘uşşāķı zîr-i bāl-i emn eyler
Kebūterveş dil-i üftāde gūyā der-ḥaremdür hep

4 Şığār taḥsīn idüp dil herşeyüñ dest-i taşavvurla
O sinnevr-i temelluķ-sāz-ı dil-ber muḥteremdür hep

5 Bu mümsik meşrebi ta‘ yīb iderler şāh-ı ḥūbāna
Şehā kūyuñ senüñ deryūze-kārāna keremdür hep

[4a]

6 Simā‘ -ı gūşa **Hālîş** virdi lezzet şît-i eş‘āruñ
Düşen bu mūsīķār-ı feyż-i ḥāmeñden nağamdur hep

12

Mef 'û lû / Me fâ 'î lû / Me fâ 'î lû / Fe 'û lûn

- 1 Mecnûn-ı melâmet-zede tedbîre münâsib
Çok 'âkili gördüm hele zencîre münâsib
- 2 Baht-ı siyehümden mi bu kec-vaz' ı sipihrüñ
Bir gün idemem re'yümi taqâdîre münâsib
- 3 Bir halka-i sîmîni revâ görmedi devrân
Yârûñ 'aceb engüşti mi zih-gîre münâsib
- 4 Müjgânları ser-tîz durur deste be-deste
Teşbîh idecek şey bulamam tîre münâsib
- 5 Âgâz iderek yâri hüseyniye çıkardûñ
Âgûşı miyân-beste-i zencîre münâsib
- 6 Mâlişüñe rü'yâ-yı hayâl oldu vücûdum
Rü'yâ göremem cism ile ta' bîre münâsib
- 7 Ceybümde iken 'aklı düşürdüm yine **Hâliş**
Yâri göricek h'âbda tedbîre münâsib

ḤARFŪ'T-TĀ'

13⁷³

Mef' ū lū / Me fā 'ī lū / Me fā 'ī lū / Fe 'ū lūn

- 1 Ebrū-yı tu gūyed-i sūḥan rāz-ı dehen nīst
Bā-nokṭa-i cüz' -i deheneş ser-i sūḥan nīst⁷⁴
- 2 Der-ma' reke-i ' ıṣṣ be-leşker ne siperdend
İn ḥıṣn-ı dilem cüz' -ḡam-ı dīrīn fūlen nīst⁷⁵
- 3 Şod bes ki zi-ḥām-ı nıgehem ḥalka çü zencīr
Ber-zülf-i girih-gīr yem-i mevc-şiken nīst⁷⁶
- 4 İmān torā-ger be-reved bā-şanem-i men
Der-belde-i ' ıṣṣ pīş-ez-īn ḥubb-ı vaṭan nīst⁷⁷
- 5 Ez-ḥasret-i cānān be-yek naḡme be-mīrend
Ya' kūb-ı merā pīrehen-i beyt-i ḥüzn nīst⁷⁸
- 6 Ḥālīş ḥaṭ-ı süver ez leb-i ḥāme tırāşīd
Der-levh-i ruḥ-ı yār zi-eş' ār-ı kühen nīst⁷⁹

⁷³ Farsça olan bu şiirin anlamı aşağıda beyit beyit verilmeye çalışılmıştır.

⁷⁴ 1 Senin ebruların, söylenen söz ve ağızdaki sır değildir.

Onun ağzının noktasından başka söz başı olan bir şey yoktur.

⁷⁵ 2 Aşkın savaş meydanında askerle korunmaz.

Bu, gönlümün kalesidir, falanın eski gamından başka bir şey değildir. (?)

⁷⁶ 3 Artık yeter, bakışımın eğriliğinden zincir gibi halka oldu.

Karmakarışık zülûf üzerindeki dalga kıran deniz değildir.

⁷⁷ 4 Sendeki iman eğer benim putuma giderse,

Aşk beldesinde bundan sonra vatan sevgisi olmaz.

⁷⁸ 5 Cananın hasretinden bir nağmeyle ölürlür.

Bu, bizim Yakub'umuza hüzn evinin gömleği değildir.

⁷⁹ 6 Ey Halis, surelerin yazısı (hattı) hamenin dudağını tıraş etti.(?)

Bu, sevgilinin yanağının levhasında köhne şiirlerden değildir.

14

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Gül ile gülşene bak reng-i ‘izārı seyr it
Al hayāle lebini rūy-ı nigārı seyr it
- [4b]
- 2 Şeb-i tārīkini zülfinde görüp gerdenini
Zulmet-i şebde olan reng-i nehārı seyr it
- 3 Mey-i gül-gūn ile nakş oldu ne güller rūya
Semen ü nergis ile faşl-ı bahārı seyr it
- 4 Ne çeker hārīñ elinden ‘acebā gülşende
Gül için itdiği feryād-ı hezārı seyr it
- 5 Güşına girmez iken nağme-i mūsīkārı
Ke’s-i şanbūrda mızrāb ile tārı seyr it
- 6 Bağma her hāline **Hālīş** mey içerken cānān
Al hayāle lebini rūy-ı nigārı seyr it

15

Mef ‘ū lū / Me fā ‘ī lū / Me fā ‘ī lū / Fe ‘ū lūn

- 1 Merhem-zededür ‘āşıkā dīnār-ı maḥabbet
Kāl eylemeden sikke keser nār-ı maḥabbet
- 2 Berg-i gül ü ruḥsāra degül nāle-i bülbul
Ol gönca-femī şemm ile gūlzār-ı maḥabbet

- 3 Ser-tâ-be-ğadem nâle-i cân-gâhumı seyr it
Bülbül olamaz hem-dem ü hem-râz-ı mağabbet
- 4 Kullukla olur penç-geh tã' at-ı dil-dâr
Tard-ı nefer itmez hele ser-dâr-ı mağabbet
- 5 Hâliş kıludur gülşen-i esrâr-ı Hudâ'nuñ
Renciş viremez berg-i güle hâr-ı mağabbet

16

Fe 'i lâ tûn / Fe 'i lâ tûn / Fe 'i lâ tûn / Fe 'i lûn

- 1 Geh olur muğbile sermâye-i ' izzet şerbet
Gâh müdebbirlere cân-gâh-ı veğâhat şerbet
- 2 Lahza hem-bezm-i mey-i ülfet iken meclisde
Geh olur dâfi' a-ı şiklele âlet şerbet
- 3 Henûz âğûş-ı müsemmada iken virmişdür
Leb-i ümniyye-i ' uşşâka leğâfet şerbet
- 4 Dahı bir şîr ü şeker-hürde o mîrân henûz
İdemez ' aşıkına def' -i harâret şerbet
- 5 Dâye-dâr olmak için şerbet-i la' l ile müdâm
Kâse-i dilde çeker hayli eziyyet şerbet
- 6 Çâşnî-bağş-ı hayât olmadadır la' l-i teri
Gül-i la' linden ider kesb-i halâvet şerbet

- 7 Taşt-ı endîşede şüst ideli gül pîrehenüñ
Rûy-ı mînāya döñer reng-i hacâlet şerbet
- [5a]
- 8 Nağam-ı hürmet-i kulkul girilür gûşa deyü
Kıapamış penbe ile gûşını elbet şerbet
- 9 Gördi kârûresini vesveseden dūr oldı
Eyledi ref'-i raķīb ile tabâbet şerbet
- 10 Çekse yek-kaṭresin inbîk-i nevâzişden o şūḥ
Reng-i la' linden ider gül gibi neş'et şerbet
- 11 Leb-i gül māye ile perçem-i eftīmūnı
Virdi sevdā-zede kân-ı dile ḥikmet şerbet
- 12 Naķş-ı būs ile ruḥ u gerden-i reng-â-reng
Virdi bir neşve fem-i la' l-i nezâket şerbet
- 13 Mâ-ḥaşal mîrüm olup manşıb-ı muḥlişle be-kām
Mevsim-i tehniye **Hâliş** olur 'âdet şerbet

17

Fe 'i lā tūn / Fe 'i lā tūn / Fe 'i lā tūn / Fe 'i lūn

- 1 Al ḥayāle mey-i gül-gūn ile rūyı seyr it
Şemm-i ruḥsār [u] lebiyle mül ü bûyı seyr it
- 2 Her seher şerm ile gülşende 'araķ-rîz oluyor
Tābiş-i meyle 'izārındaki ḥūyı seyr it

- 3 Meye Һumret getürür ‘aks-i lebi sāğarda
 Āteşin reng ile mīnāda gelūyı seyr it
- 4 Sebz-i Һaṭṭ ile tekellümde kef-i kevşere bak
 Şahn-ı gülzārı temāşā leb-i cūyı seyr it
- 5 Āteş-i terle olan şūret-i ruhsārı görüp
 Gül-i şad-bergdeki reng-i nigūyı seyr it
- 6 Neyl-i yek-būse ile rif at-i cāh it ey dil
 Ser-firāz olmak ile cāy-ı fūrūyı seyr it
- 7 Kendi zu‘mınca nazīre idicek Nābī’ye
 Hāmenūn itdigi levḥa tek ü pūyı seyr it
- 8 Şītı yok köhne sifāl ile sebūnuñ Hāliş
 Pür-şadā kāse-i çinideki hūyı seyr it

18

Mef ‘ū lü / Me fā ‘ī lü / Me fā ‘ī lü / Fe ‘ū lün

- 1 Çok renge temessül ider āşār-ı ṭabī‘at
 Kāle gelecek şey’ degül esrār-ı ṭabī‘at
- 2 Her sīnede bir taht-gehi şāh-ı ḥayālūn
 Hükminde Süleymān gibi efkār-ı ṭabī‘at

- 3 Zātında o bî-lerziş ü sîm-âb-ı ziyâ-bağş
Ma' kūsına virmekdedür envâr-ı tabî' at
- [5b]
- 4 Eyler lebinüñ lezzet-i rengînini takrîr
Taḥrîr ider ol ḥüsn-i ḥaṭ eş'âr-ı tabî' at
- 5 Bî-çeşm ü dehen eşk ile güftârı nümâyân
Ḥasret çeker ol 'âşık-ı ḥün-bâr-ı tabî' at
- 6 Şemm eylemeden bûy-ı güli eyledi taşvîr
Bûy-ı semen ü nergisi gülzâr-ı tabî' at
- 7 Ülfet idemez kec-rev ü kec-bîn ile hergiz
Yengân iledür cünbiş ü refâtâr-ı tabî' at
- 8 Buldum o nihâd ile siriştinde tabî' at
Eyler nice mânîleri izhâr-ı tabî' at
- 9 Biñ laḥzada taşvîr ider eşkâl-i cihânı
Ol şu' le-i cevval-e-i pergâr-ı tabî' at
- 10 Her sâza nevâ-sâz-ı nühüft olsa da **Hâliş**
Taḥsîn olunur dâniş ü eṭvâr-ı tabî' at

ḤARFÜ'Ş-ŞA' EL-MÜŞELLEŞE

19

Mef'û lû / Fâ 'i lâ tû / Me fâ 'î lû / Fâ 'i lûn

- 1 Būs-1 femüñ taşavvur olunmak şehâ 'abeş
Āğūş-1 mû-miyānı için hulyâ 'abeş
- 2 Yek-ni' met-i 'azîz-i lebün būs-1 'îdde
Pā-der-rikāb-1 devlete bu iştiḥā 'abeş
- 3 Her dem ki pāy-1 nāzişi bu dideye başar
Çeşme ğubār-1 maḳdemi var tūtiyā 'abeş
- 4 Yerler yüzün sürince anuñ keş-i pāyına
Pāyını būs için o şehe ilticā 'abeş
- 5 Āğāz-1 neyçe-gāhuñ idüp rāst zāhidā
Naḳş-1 ḥaṣîr-i cebheye baḳ būriyā 'abeş
- 6 Dil-ḥasteye ṭabîb-i zamānuñ tefāḥurı
Varken bu ihtikān-1 müdārā devā 'abeş
- 7 Bir maṭlabuñ var ise yine Ḥaḳḳ'a pek yapış
Nezd-i kibār-1 'aşrda Ḥālîş ricā 'abeş

20

Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn

- 1 Viren gül-reşk-i şermi yāre āb-ı tābdur bā' is
Hemān reng-i hacālet 'ārıza mīnābdur bā' is
- 2 O çār-erkān-ı yāri hedme mest-i ḥ'ābdur bā' is
Perestiş-gāh-ı ḥüsne gūşe-i miḥrābdur bā' is
- [6a]
- 3 Dökilsün delü delü eşk-i taḥassür dīde-i terden⁸⁰
Ki ḥaṭṭ-ı feyz-i sebz-i gülşene dūlābdur bā' is
- 4 Degül tebhāle gird-i lebde 'aks-i rengi şahbādan
Ḥabāb-ı la' l-gūn-ı sāgar u vişn-ābdur bā' is
- 5 Rubūde itmege kāh-ı vücdı cezbe-i ḥüsnüñ
O mevc-i pīçiş-i zülfindeki girdābdur bā' is
- 6 Girībān-çāk dāğ-ı sīne-i fersūde pīrāhen
İden 'uşşākı nevr-i gerden-i mehtābdur bā' is
- 7 Bilindi irtifā'-ı nāz vakt-i vuşlat-ı cānān
Hemān ālāta dā'ir ḥaṭṭ u usturlābdur bā' is
- 8 Tefeyyüz lafza bu eşhāba rīz-i ma' nīdūr yoḥsa
Fezā-yı fikre **Ḥālīş** reşhaya mīzābdur bā' is

⁸⁰ Mısrada hece fazlalığı var. Vezin aksıyor.

ḤARFŪ'L-CĪM

21

Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn

- 1 Kıpılma lâbe-i ' âlem-firîb-i dil-rubâdan geç
Temelluḡ-sâz-ı istihzâ hezârân âşinâdan geç
- 2 Nühüfte-kâr-ı naḡş âgâz ider ' uşşâḡ-ı dil-beste
Henûz ol şūḡ şeh-nâz itmede muṭrib-nevâdan geç
- 3 Tebessüm-rîz-i gül-ḡand olsada bu şûret-i devrân
Nevâziş-kârî-i aḡbâb-ı vaż' -ı nâ-becâdan geç
- 4 Olursun nâ' il-i ' izzet serây-ı mülk-i istiḡnâ
Velîkin Yūsufâsâ iddi' â-yı mâ-cerâdan geç
- 5 Żamîr-i ṭab' -ı rindân müstekindür saña râci' dür
Çıḡup kürside vâ' ız mey-keşâna bed-du' âdan geç
- 6 Kō dursun bir ṭarafda şîşe-i işkeste-i ḡâṭır
Şaḡın nâz-ı eṭibbâdan şifâ-yı mû-miyâdan geç
- 7 Rüsûm-ı nâziş-i cānâna ta' zîm itme lâzımdur
Dil-i micmer-fürûz ol tehniyet-sâz-ı cefâdan geç
- 8 Şadâkatse murâduñ **Hâlişâ** bu dehr-i fânide
Mürüvvetle dürûḡ-âmiz olan mihr ü vefâdan geç

ḤARFŪ'L-ḤĀ' EL-MÜHMELE

22

Me fā 'i lün / Fe 'i lā tün / Me fā 'i lün / Fe 'i lün

- 1 Virür nuḥūseti elbette ḥāb-ı nāz-ı şabāḥ
Teşebbüs itmede ḥırmāna bī-niyāz-ı şabāḥ
- [6b]
- 2 Lisān-ı ḥāl ile tesbīḥ ider vuḥūş u tuyūr
Ḳarīn-i ḥācet ider ādemi niyāz-ı şabāḥ
- 3 O vakte oldı müvekkel cenāb-ı Mīkā'il
O demde maḳsim-i erzāk olur bu rāz-ı şabāḥ
- 4 Biterse de neferāt-ı sitāre ile ḳula
Bizüm 'ases gibi bārū degül ayāz-ı şabāḥ
- 5 Kimi ḥumār serin kimi Ḥālişā keyfin
Yapar göñülleri her demde dil-nüvāz-ı şabāḥ

ḤARFŪ'L-ḤĀ' EL-MU'CEME

23

Fā 'i lā tün / Fā 'i lā tün / Fā 'i lā tün / Fā 'i lün

- 1 Berg-i ruḥsār-ı gülistāndur o zülf ü ḥāl ü ruḥ
Bāğ-ı sünbül-zār-ı cānāndur o zülf ü ḥāl ü ruḥ
- 2 Mehçe-i rāyāt-ı ḥüsn u şive-i pür-işvedür
Ziver-i ṭūğ-ı zarīfāndur o zülf ü ḥāl ü ruḥ

- 3 Mihr-i zer-tār-ı melāḥat yā meh-i nevred seḥāb
Sāye-i nev-hāle-i āndur o zūlf ü ḥāl ü ruḥ
- 4 Dūd-perver yār mār-ı ḥākinūn taṣvīridür
Şem‘ veş pervāne sūzāndur o zūlf ü ḥāl ü ruḥ
- 5 Müşg-i Çīn’e būyını teşbīh idüp kıldum ḥaṭā
Nāfe-i müşk-i ğazālāndur o zūlf ü ḥāl ü ruḥ
- 6 Nokṭa nokṭa ḥalka ḥalka çīn pūr-çīn pīç pīç
Her ne kim teşbīhe şāyāndur o zūlf ü ḥāl ü ruḥ
- 7 Şāliḥūn **Ḥālīş** görüp bu kıl-k-i dūr-efşānını
Ḥayli demdür nükte-sencāndur o zūlf ü ḥāl ü ruḥ

ḤARFÜ’D-DĀL

24

Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn

- 1 Sipīhr-i feyze mehveş nūr u ferdür ḥalka-i tevḥīd
Gūlistān-ı cemāle verd-i terdür ḥalka-i tevḥīd
- 2 Şeb-i deycūr-ı cehle zā’il eyler şem‘ -i himmetdür
Leb-ā-leb nūr ile bedr-i kamedür ḥalka-i tevḥīd
- 3 Ḥayāl-i vaşl-ı cānānı hem-āğūş eylemiş ‘uşşāk
Çekerler sīneye bir sīm-berdür ḥalka-i tevḥīd

- 4 Yanar bir şu‘le-i nūr-ı maḥabbetdür çü pervâne
Döner ‘uşşâkıma bir bāl ü perdür ḥalka-i tevḥīd
- [7a]
- 5 Miyân-best-i nevâ-yı şevḳ-i vicdân eyler insânı
Vücûd-ı şâhid-i vecde kemerdür ḥalka-i tevḥīd
- 6 Tılsım-ı daḥme-i nūr-ı tecellî Tūr-ı vaḥdetdür
Ki seyyâl-âteş-i genc-i güherdür ḥalka-i tevḥīd
- 7 Celâl-i âteş-i cevvăle-i envâr-ı hestidür
Ki rāci‘ nūr-ı Hû-yı pür-şererdür ḥalka-i tevḥīd
- 8 Huṭûṭ-ı feyzi pergâr-ı ḥaḳîḳat resm ider gūyâ
Cenâb-ı ḳutba merkezveş maḳardur ḥalka-i tevḥīd
- 9 O bir mir’ât-i bî-sîm-âb-ı lerziş bâb-ı hayretdür
Be-ğâyet pür-‘iber naḳş-ı şüverdür ḥalka-i tevḥīd
- 10 ‘Aceb mi kelleler ğaltân olursa reh-güzârında
Ki tîğ-i meşhed-i raḥmet eşerdür ḥalka-i tevḥīd
- 11 Olur **Hâliş** senüñ de belki ‘ayn-ı şems-i taḥḳîḳüñ
Cilâ-yı tütüyâ rād-ı başardur ḥalka-i tevḥīd

25⁸¹*Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn*

- 1 Be girev sebz-i haṭṭ ez-ney-şeker misvāk mī-revīd
Zi-tebhāl-i ser-ābistān-ı leb hāşāk mī-revīd⁸²
- 2 Ze her mū hūn-ı ' işve mī-çeked zaḥm-ı dil-i ' ışket
Be ṭarf-ı meşhedem bes dāğ-ı gül şad-çāk mī-revīd⁸³
- 3 Çemenhā revīd ez-toḥm-ı nigāh-ı āhuvān ber-ḥaṭ⁸⁴
Ki ber īn ravza mest-i nergiset ğamnāk mī-revīd⁸⁵
- 4 Be-rīş-i dil ze-elmās-ı sitem sevdā 'st resm-i nāz
Çe zaḥm-ı gül zi-kilk-i cevher-i ḥakkāk mī-revīd⁸⁶
- 5 Becāy-ı mū fezā-yı sīne em revīd reg-i neşve
Şenīdem haṭṭ-ı to nev-sebz-i berg-i tāk mī-revīd⁸⁷
- 6 Tirā der-pertev-i mihr-i sūḥan ez-gerdiş-i tanẓīr
Ze bāğ-ı **Hāliš**'em cāy-ı kedū eflāk mī-revīd⁸⁸

⁸¹ Farsça olan bu gazelin anlamı aşağıda beyit beyit verilmeye çalışılmıştır.

⁸² 1 Hattın tazeliğini tut, çünkü şeker kamışından misvak gelir,
Dudak suyunun kenarına ise çer çöp gelir/birikir.

⁸³ 2 Aşkın gönül acısıyla her bir saç telinden işve kanı akar.
Şehit olduğum yerden onlarca yüz parça olmuş gül yaraları biter.

⁸⁴ Mısrada vezin aksıyor.

⁸⁵ 3 Ahuların bakış tohumlarından hat üzre yeşillikler bitti,(?)
Ki sarhoş nergis bu bahçeye gamlı bir şekilde gelir. (?)

⁸⁶ 4 Sitem elmasından(ok, bıçak) gönlün yarasına(?)
Hakkakın cevher kaleminden güle zahmet gelmesi gibi.

⁸⁷ 5 Saçın bulunduğu yerden sinemin fezasına bir mutluluk damarı gelir.
Senin hattının, asmanın taze yaprağı olduğunu işittim.

⁸⁸ 6 Nazire çabasıyla söz güneşinin parıltısında,
Hâlis bağımdan kabak yerine felekler yetişir.

26

Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lūn

- 1 Pertev-ārā-yı ruḥuñ gülzār u gülşenden murād
Vaşf-ı tīg-i ebr[uv]ān⁸⁹ ser-berg-i sūsinden murād
- 2 İrtifā‘-ı kadrīdūr mihrūñ seḥer rū-māl ile
Cism-i rengīn-i şafaḳla būs-ı dāmenden murād
- 3 Kışra bakma mağza bak ey zāhid-i şūret-perest
Nūr-ı çeşme mağz-ı bādām oldı revgandan murād
- 4 Tīre-i perçemle reşk-i nev-zuhūr-ı ḥaṭṭıdur
İnkisāf-ı mihr-i ‘ālem-tāb rūşenden murād
- [7b]
- 5 Gāh olur bādī-i def‘-i vaḥşetūñ geh şevk-i vecd
Nāle-i cān-gāh-ı āteş-zāy-ı şīvenden murād
- 6 Perde-dār-ı ğayb-ı muṭlaḳ fetḥ ider bir gün saña
Ḥālīşā beyt-i tevekküldür bu revzenden murād

27

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Neşve bintü’l-‘inebi tā ki olaldan dāmād
Mey-fürüş-ı ğamı ğamzeyle başup virdi güşād

⁸⁹ Metinde ‘ebrân’ şeklinde olan bu kelime de hece unutulduğunu düşünüyoruz..

- 2 Püşt-i lebde çemen-i Hızr-ı hayât-engîzûñ
Nefes-i ‘İsî-i dem-bahşâ virür naķş-ı kesâd
- 3 Leb-i sâķî ile gül-bûs olalı leb-ber-leb
Çeşm-i pür-eşķüm ider sâġar-ı ser-şârı müzâd
- 4 İtsem ol sîm-tenî zîver-i âġûş-ı hayâl
Ceyb-i endîşededür kîse durur naķd-i murâd
- 5 Hâlişâ zir-i hevâ kilik-i hümâ-yı tab‘uñ
Günde bir beyze-i rengînden olur ma‘nî-zâd

ḤARFÜ’Z-ZÂL EL-MU‘CEME

28

Mef‘û lû / Me fâ ‘î lû / Me fâ ‘î lû / Fe ‘û lûn

- 1 Vaşf itsem olur kând-i lebûñ cân mütelezziz
Bu ġonca-femûñle gül-i ġandân mütelezziz
- 2 Alma o perî-peykeri âġûş-ı hayâle
Rû ‘yâda ider âdemi şeytân mütelezziz
- 3 Ol bezm-i muşavvirdeki taşvîrûmî seyr it
Cânâne ile ol meh-i Ken‘ân mütelezziz
- 4 Çeşm-i hevesüm revzen-i endîşede kaldı
Gâhî ider ‘uşşâķını hicrân mütelezziz

- 5 Sākī ile duht-ı reze rağmen yine **Hāliş**
Būs-ı leb-i sāğar ile rindān mütelezziz

ḤARFÜ'R-RĀ' EL-MÜHMELET

29

Fā 'i lā tūn / Fā 'i lā tūn / Fā 'i lā tūn / Fā 'i lūn

- 1 Bu dehen ey gonca-fem bir nokta-i evhāmdur
Pertev-i mihrūñle dil çün jāle bī-ārāmdur
- 2 Sūz-ı çeşmūñ parlatur ey gonca çeşm-i bülbüli
Şu' le-i āvāze bādī revğan-ı bādāmdur
- [8a]
- 3 Gül degüldür reng-i rūyuñ gösterür cām-ı ḥabāb
' Aks-i sāğarda ruḥuñ gülzār-ı āteş-fāmdur
- 4 La' line ol zaḥm-nāk-ı niş-i elmās-ı sitem
Çākey(?) -i naqş-ı nigīn zīver-nümā-yı nāmdur
- 5 Kişver-i kāfir ziḥām-ı ' işve-i pür-neşvesin
Ġamze pür-āşūb bir serḥadd-i bī-İslām'dur
- 6 Gūşına itmez eşer āh-ı ciger-sūz-ı seḥer
Ol gül-i ter nām-ver bir māye-i ibrāmdur
- 7 Hāme **Hāliş** meşķ ider tūṭī gibi tanzīrde
Cevher-i ṭab' -ı Vesīm āyīne-i endāmdur

30

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 İdüp efserde hayāl-i nighūñle ey nūr
Şīşede merdüm-i çeşm oldı perīveş maḥşūr
- 2 Ben o ‘İsī lebi şordum daḥı Mūsā’da iken
Ṭūr-ı vuşlatda yaḳar gerdene şem‘-i kāfūr
- 3 O mehi eyleyeli burc-ı sipihr āgūş
Ṭolanur üstüme ol mihr-i cihān dūr-ā-dūr
- 4 Heft sūrāḥ-ı ḥavāssı ḳapa ol dem-beste
Evc-i ṭāḳ-ı nigh eylerse de şeh çün Maṣṣūr
- 5 Öyle işkeste-dil oldı o şikenc-i ṭurreñ
Terk-i āsāyiş ile çīn didi maḡz-ı faḡfūr
- 6 Zīb-i dūş oldı görüp nūr-ı hilāl-i ‘īdi
Yaḳışur merdüm-i çeşmine ol ebrū semmūr
- 7 Şeb-i zülfi yine iḥyāda mı **Hāliş** beḥūruñ
Eyle bu ḥāmeyi miḥrāb-ı dü ebrūya buḥūr
- 8 Ola bu seb‘a-i ebyāta nazīreñ ta‘līḳ
Ka‘be-i ḥazret-i üstād-ı Vesīm’e ma‘zūr

31

Me fā ‘i lün / Fe ‘i lā tün / Me fā ‘i lün / Fe ‘i lün

- 1 O la‘l-i sāğar-ı şahbā arar bulur buluşur
O cām-ı neşve-i mīnā arar bulur buluşur
- 2 Şebāne turre-i gīsū-yı müşg semāsını āh
O şūh-ı leyle-i zalmā arar bulur buluşur
- 3 Çü ‘ışk-ı sūziş-i Mecnūn’dur şeb-i hicrān
O kūy-ı nāka-i Leylā arar bulur buluşur
- 4 Hezār eşerle seher hem-çü âteş-i gül-i ter
Bir ‘andelīb-i nevāzā⁹⁰ arar bulur buluşur
- [8b]
- 5 Telāṭum itmede mevc-i yem-i hüner **Hāliş**
Kenār-ı lücce-i deryā arar bulur buluşur

32

Fā ‘i lā tün / Fā ‘i lā tün / Fā ‘i lā tün / Fā ‘i lün

- 1 Rūya ey meh gelse ḥaṭ bu ḥüsn ü ān parlar geçer
Dür şehāb olsa gehī mihr-i cihān parlar geçer

⁹⁰ Metinde “nevāz” şeklinde yazılmış. Vezin ve kafiye gereği bu şekilde okundu.

- 2 Kavs-i ebrūdan mı haṭṭ-ı sebz-i la‘le mūmtezic
Nūr-ı ‘ārızdur çü berg-i āsmān parlar geçer
- 3 Ol perī bir laḥza ünsiyyet ne bilmez gūyiyā
Dīde-i ḥulyāda šāh-ı kavm-i cān parlar geçer
- 4 Bāzū-yı ğamz ile müjgānuñ idermiş meşķ-i ḍarb
Şöhretüñ var nīze-i šāhib-ķırān parlar geçer
- 5 Rīze-hāy-ı ‘anberi memzūc-ı müşğ itmek ḥaṭā
Micmer-i dil ḥāl-i dīgerdür hemān parlar geçer
- 6 **Ḥālīṣā** maẓmūn-ı ḥālī yazsa levḥ-i sādeye
Bu ḥaṭāyī kāğıdından zer-niṣān parlar geçer

33

Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn

- 1 O çeşm-i mesti bir ‘ayyār-ı sāḥirdür çalar çarpar
Ḥayālüm ey perī-rū ğamze kāfirdür çalar çarpar
- 2 O şūḥuñ mihr-i pertev-sūzı sārī rub‘-ı meskūna
Dil-i ‘uṣṣāķı gūyā faẓl-ı dā’irdür çalar çarpar
- 3 Ciger-gāhı kenār-ı lücce-i āġūş-ı ḥulyāya
Dil-i sīm-ābumuz deryā meķāṭirdür çalar çarpar
- 4 Ne ğam şeh-nāz iderse sen düġāh it būselik faşluñ
Nühüfte-kār ile dil naķş-ı şā‘irdür çalar çarpar

- 5 Tanīn-i tās-ı gerdūn-ı visālūñ vaḳti yaḳlaşdı
Güzīne sâ' at-i dem-sâzı hâzırdur çalar çarpar
- 6 Zuhūr itse eger bu hâne-i endîşede iḥrâḳ
Bu şu' lem şeh-nişīn-i yâre nâzırdur çalar çarpar
- 7 Bulup bu nev-zemīnde bir defîne Hindū-yı hâme
Gözet efsūnı **Hâliş** naḳd-i vâfırdür çalar çarpar
- 8 Cenâb-ı nükte-senc-i kilḳ-i aḥbâdan resîd ister
Cevâb-ı hâme-i meşṭūr defâtırdür çalar çarpar

34

Fâ 'i lâ tûn / Fâ 'i lâ tûn / Fâ 'i lâ tûn / Fâ 'i lûn

- 1 Sâğar-ı şahbâyı gör Cem nesli bir tîredür
Duḡt-ı rezle şıḳma pek bintü'l-'ineb hemşîredür
- [9a]
- 2 Gösterür âyīnemüz şüretde kendin sâde levḥ
Niyyet-i meclâ-yı ṭab' -ı rûyını taşvîredür
- 3 Çekse de ḥamyâze ḳavs ebrûları şaştındadır
Tîr-bâzuñ çeşmi her dem ḥalkâ-i zih-gîredür
- 4 Nâmlı cevherli ebrûlarla dil mecrûḥ iken
Şimdi nevbet pür-cilâ destindeki şemşîredür

- 5 Bâğ-ı ümniyyemde **Hâliş** neşve-i rûy-ı nigâr
Duht-ı rezle şıkma pek bintü'l-‘ineb hemşîredür
- 6 Pîçiş-i zülf-i müselsel hecme-i nuzzâradan
Dîde-i Mecnûn-ı ‘ışkında heves zencîredür
- 7 Ezber itmiş sînede harf-i vişâl-i dil-beri
Dilde kudret yok nazar-ı hüsn-edâ ta‘bîredür

35

Me fâ ‘i lûn / Fe ‘i lâ tûn / Me fâ ‘i lûn / Fe ‘i lûn

- 1 Ğazab o şûha melâhatle hüsn ü ân getürür
Bu pertev-i ruhlı çeşm-i dile tuman getürür
- 2 Ne dem ki nâvek-i nâza olursa sîne nişân
Nigâh-ı diqqatüm ebrûsına kemân getürür
- 3 Raķîbi bağlayalum tûle-i nuhûsete kim
Semend-i eşheb-i nâzişlere kırân getürür
- 4 O rütbe virdi dürûğ-ı vişâline şûret
Bu sâl-i nevdeki laķlaķ yalan yılan getürür
- 5 Bezim de ‘aks-i ‘izâruñ görince minâda
Dimiş ki **Hâliş**’e gör naḥl-i erguvân getürür

36

Me fā ‘i lün / Fe ‘i lā tün / Me fā ‘i lün / Fe ‘i lün

- 1 O tengî-i dehenüñ meyli gonca-i teredür
O şîr-i ħurdeyi al kıoyına kıuzum beredür
- 2 Ħayâlini o nihâlüñ nigâha almayalı
Bu eşk-i cûşîş-i ħasretle dîde bir deredür
- 3 Fezâ-yı sîne-i behcet-fürûz-ı dil-dâra
Raķîb ‘uşâre-i tûr-ı ħasedle cenderedür
- 4 Müdâhaneyle geđer dil-firîb-i va‘d-i vişâl
Şehâ bu baĥt-ı siyâhum yoğurdı gör kıaradur
- 5 Dilüñ kemerde degül çâr-mışra‘ a nazarı
O mü-miyânına beste uşûl-i çenberedür
- [9b]
- 6 Görür mi şehvet ile duĥter-i rezi ‘ayyâş
Nigâh-ı pîre-zen-i gerdiş-i fenâ aradur
- 7 Şadâ-yı ħande-i şemmüm kemâl-i nâzından
Nikât-ı kâfiyemüz **Ħâlişâ** ne maşĥaradur

37

Fe ‘i lā tün / Fe ‘i lā tün / Fe ‘i lā tün / Fe ‘i lün

- 1 Ħam-ı gîsûlara bir baĥt-ı siyeh-kâr ister
Terkeş-i nâzişine ħamze-i Tâtâr ister

- 2 Rāyet-i āh-ı seher-ḥīze muḳābil olamaz
Ceyş-i ḥaṭ-ı ruḥı zülfi gibi cā-sār ister
- 3 Çarpmışdur o perīyi yine bir çār-ebrū
Dil düçār olmağ ile ol teb-i nā-çār ister
- 4 Ḥarf-i şıḥḥat ile eczā-yı tesellī virse
Hezeyān-gūy-ı ṭabībī dil-i bīmār ister
- 5 Neyl için bender-i nāzişde ḳumāş-ı ḥüsne
Dil-i şad-pāremüzi zīver-i bāzār ister
- 6 Çār-rükn üzre zarūretle durur ḳaşr-ı visāl
Bu ḥarābāt da ey muğbeçe mi‘ mār ister
- 7 Şüst ü şū itmege deryā-yı firāvānında
Rū-siyeh ben gibi bir ‘abd-ı siyeh-kār ister
- 8 Ḥālīşā virdi kesel köhne-binā-yı mażmūn
Böyle bir tāze zemīn açmağa neccār ister

38

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Bilürem ben bu dile bülbül-i şeydā dirler
Saña bir gonca-i nev-reste-i zībā dirler
- 2 Çār-ebrūları gūyā ki murabba‘ mısra‘
Ḥaṭṭına maṭla‘ -ı eş‘ār-ı dil-ārā dirler

- 3 Berg-i hüsnüñ idiyor bīm-i hazān pejmürde
Bī-vefāsın a sitem-ger buña dünyā dirler
- 4 Zülf-i pür-çīn ki vaşfinda ğazab-ı dü ebrū
Bu haṭā çok saña ey hāme-i bī-cā dirler
- 5 Zurefā zümresi āşārını görse **Hāliş**
Eşer-i kil-k-i süḥan-sāzına ḥaḳḳā dirler

39

Mef'ū lū / Fā 'i lā tū / Me fā 'ī lū / Fā 'i lūn

- 1 Mā'il o rütbe ḥandeye ol verd-i ter güler
Mānend-i ğonca gülşen içinde seḥer güler
- [10a]
- 2 Hecr ile dāmenüm tūtuşup düşsem āteşe
Ol mihr-i nūr-ı şubḥ u şafaḳ ḥayr u şer güler
- 3 Şaştında ursa nāvek-i ğamzı nişānemüz
Ol ḥande-i verālarına bī-siper güler
- 4 Nezzāre itse merdüm-i çeşmi ta'abbüsi
Mānend-i sürme durmaz o nūr-ı başar güler
- 5 Feryād-ı 'andelībe tebessümde ğoncamuz
Bu gülşenüñ hezārını görmiş güzer güler

- 6 Nakş-ı haṭı şaḥīfe-i dillerde mün^ç akis
Hâtem-meniş başa dile ol nâm-ver güler
- 7 Eyler tebessüm-i sipeh-i encüme o mâh
Bu ğurre-i kemâle o bedr-i kâmer güler
- 8 Görse bu şîve-i haṭ-ı ebrû keşîdesin
Hâliş şarîr-i hâmemüze ol kâder güler

40

Me fâ 'î lün / Me fâ 'î lün / Me fâ 'î lün / Me fâ 'î lün

- 1 Gehî düzd-i ḥayâlüm kūy-ı dil-dârı çalar çarpar
Gehî mızrâb-ı müşt-sîne-i şeş-târı çalar çarpar
- 2 Taḫınmış zîr-i ṭarf-ı ebruvâna gerçi gül ammâ
Şabâ hem-şemm-i güldür bûy-ı ruḥsârı çalar çarpar
- 3 Amân ey dîde pâ-yı merdüm-i çeşmine yüz sürme
Gözet mîl-i müje sevdâ-yı enzârı çalar çarpar
- 4 Ne vahşetler bırakmış çeşm-i şûr-engîzi yek-ṭarfa
Gürîze çeşm-i âhû deşt ü kühsârı çalar çarpar
- 5 Şaḫın murğ-ı nazardan ḥüsn-i bâl-i kâküli setr it
Şabâ ol müşğ-bûy-ı zülf-i ṭarrârı çalar çarpar

- 6 Gül-i rüyuñ tayanmaz nazra-i bārīk-i aḡyāre
 Temūz-ı ‘ışķı berg ü reng-i ezhārı çalar çarpar
- 7 Yazıķdur şāḡ-ı şeft-ālūya baķ rūbāhveş aḡyār
 Kıomaz bir mīve bāḡ-ı ‘ışvede bārı çalar çarpar
- 8 Olur bir köhne mazmūn ḡamze-i Tātār aña **Hālīş**
 Şebīḡūn⁹¹ itse çeşmi kıavm-i Tātārı çalar çarpar

41

Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lūn

- 1 Şu‘ le-i elmāsveş zīb ü ferūñ parlar geķer
 Ḡırre itme ḡüsne mihr-i enverūñ parlar geķer
- 2 Ay sipihr-i ‘ışve hem-ķün ra‘ d bu üftāde nūh
 Hiddet-i berķ ü nigāh-ı şeş-perūñ parlar geķer
- [10b]
- 3 Sā‘ id-i fitneyle meşķ-i ķüb ider ol şeh-süvār
 Nīze-i pūr-şayķal-i nāziş-gerūñ parlar geķer
- 4 Keşret-i nuzẓār ile gül-rū ‘ araķ-rīz-i ḡicāb
 Bu ḡāzabla ķün ‘ araķ rūḡ-ı terūñ parlar geķer
- 5 Biz būn-i ķāh-ı taḡassūr beklerüz ey ķerḡ-i dūn
 Bu raşad-gehde kıumāş-ı ülkerīn parlar geķer

⁹¹ Metinde ‘şebīḡūn’ şeklinde ḡ ile yazılmıştır.

- 6 Kaṭre dem cismümde kıymaz bî-amân feşşâdsın
Öz reg-i nabz-ı hayâle nişterün parlar geçer
- 7 Ol cenâb-ı ḥazret-i Vessîm⁹² Efendi sūqıdur
Bî-revâc olsun ğazel **Hâliş** zerün parlar geçer

42

Fe ‘i lâ tûn / Fe ‘i lâ tûn / Fe ‘i lâ tûn / Fe ‘i lûn

- 1 Çeşm-i bülbül göricek bir güli gülzâra çıkar
Gösteriş reng-i figân nâliş-i dil-dâra çıkar
- 2 Zıkr-i ezhâr ile şem itseñ eger zülf-i ‘arûs
Bir ucı kâkül-i müşğîn-i ruḥ-ı yâra çıkar
- 3 ‘Arz-ı kâlâ idicek Yûsuf-ı ḥüsn-i ḥulḥuñ
Bîve-i müfsid-tek ipligi bâzâra çıkar⁹³
- 4 Olma zer-dîde nigeḥ rûy-ı hayâl-i dil-dâr
Aduñ ey çeşm-i ḥired şan‘at-ı ‘ayyâra çıkar
- 5 Varma ümmîd-i recâ ile kibâr-ı ‘aşra
Az hedâyâ ile aduñ daḥı cerrâra çıkar
- 6 Ne kadar faqr ile âlûde ise şeyḥ-i riyâ
Ḥân-ķâhında yine sofrası züvvâra çıkar

⁹² Vesîm ismi vezin gereği bu şekilde okundu.

⁹³ Mısırda vezin aksıyor.

- 7 İdemez zülf-i nigâr-ı siyeh-i yâri beyân
 Hâlişâ maḥbereden ḥâme yüzi kara çıkar

43

Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün

- 1 ‘ Aceb imâ-yı ebrû ḥâmeveş sırr-ı süḥan söyler
 İştise bir ḥafî sırr-ı dehânuñ bu dehen söyler
- 2 Olursañ ḥıfz ile ‘ işmet-sezâ-yı Yūsuf-ı himmet
 Senüñ dünyâda dâmen-çâk-ı şıdkuñ pîrchen söyler
- 3 Dilin zencîre çekmiş zülf-i Leylî gerçi Mecnûn’uñ
 Ferâmûş itse bahş-i ‘ ışkî târîḡ-i kühen söyler
- 4 Şaḡın fâş itme mihrüñ ol hilâl-i ğurre-i nâza
 İder çîn-i cebîn ol ebrû-yı ḥâtır-şiken söyler
- 5 Güşâde dest-i taḥsîn-i kâlem insâk ile Hâliş
 Bu nazm-ı âb-dâra söylese dürr-i ‘ Aden söyler

[11a]

44

Mef ‘û lü / Fâ ‘i lâ tü / Me fâ ‘î lü / Fâ ‘i lün

- 1 Her şeb şikenc-i zülf ile diller şikestedür
 Ol mû-miyâna besteligüm köhne bestedür

- 2 Kem-māye bī-nevālara zāhid teraḥḥum it
İhlāş-ı penç-gāh oku ‘uşşāk ḥastedür
- 3 Yek tîr-i ğamzesi yetişürken dü ‘āleme
Müjgān nişāne-i dil için deste destedür
- 4 Gāhî nevāziş-i nigehi geh ‘itāb-ı nāz
Teslîm-i defter-i dilümüz ceste cestedür
- 5 Besle ğurābı lâzum olur çeşmüñ oymağa
Şeh-bāz-ı ğamzı şayda ne murg-ı ḥucestedür
- 6 Taḥsîn-i dest-i püşt-i zemîn ol kalem mişāl
Erbāb-ı ṭab‘a bu ğazel işkeste bestedür
- 7 Sem‘an ve ṭā‘a ḥaṭ-ı hümâyûna sür yüzün
Ḥālîş şükât(?)’ı cem-i ğafîr ile restedür

45

Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün

- 1 Nühüfte nağmemüz nev-perde ṭanbūr oldığındandır
Bu aḥdeblige kevnüñ meylî ḳanbūr oldığındandır
- 2 Sifāl-i köhne gül-gün rengüñ itmez zerrece izḥār
Virürse reng-i şahbâ cām-ı billūr oldığındandır
- 3 Olursun zāhidā zehr-āba-nüş-ı sāğar-ı ekdār
Derünüñ pür-güneh ber-düş-ı semmūr oldığındandır

- 4 Olan mesbûk-ı fen-i şoñ ile ol şatr-ı evvelde
O kâfir tıynetüñ ta‘bîr-i mesfûr oldığındandır
- 5 Bu dehrüñ sîne-kübân olması mızrâb-ı tîşeyle
Hezârân târ-ı nev-âğâz-ı sanğûr oldığındandır
- 6 Meh-i temmûzda gâhî olur sermâye-i sermâ
Raķîb-i bâridüñ ħammâma nâğûr oldığındandır
- 7 A Ĥâlîş bu müseddes hânemüz bî-engübîn olmak
O zî-bâl-i cihānuñ mîr-i zenbûr oldığındandır

46

Me fâ ‘i lûn / Fe ‘i lâ tûn / Me fâ ‘i lûn / Fe ‘i lûn

- 1 Teh-i nihâl-i güle dökdi ħûn-ı eşki hezâr
Nümâyiş-i gül ile oldu rengi faşl-ı bahâr
- 2 Fûrûğ-ı âteş-i terle ‘izârı gördükce
Bu bâğ-ı dilde biter ħûşe ħûşe rûy-ı nigâr
- 3 Olursa reşk-i lebüñ ile dūd-ĥâr-ı şikem
Tarâvetinde lebinden füzûn degül gül-nâr
- [11b]
- 4 Ĥayâlde kıyamam bakmağa o gül-rûya
İderse cünbiş-i müjgân-ı nazra ħâr-ı âzâr
- 5 Dükendi nükte virür sâhil-i yem-i ma‘nî
Olur mı bu ħas u ħaşâk Ĥâlîşâ eş‘âr

47

Me fā ‘i lün / Fe ‘i lā tün / Me fā ‘i lün / Fe ‘i lün

- 1 Ne dem ki bezm-i meyi mey-keşān çeker çevirür
O kār-ḥāneyi pīr-i muḡān çeker çevirür
- 2 Ḥayāl-i vuşlat-ı dil-ber müsāfır olsa dile
O būs-ı la‘l ü miyānuñ nihān çeker çevirür
- 3 Virür nu‘ūmeti elbet sebīke-i sīme
Ne saḡt-sīmleri sīm-keşān çeker çevirür
- 4 Kimisi gerdiş-i mey kimi ḥalka-i tevḥīd
Felek bu çarḡı daḡı çok zamān çeker çevirür
- 5 Raḡīb bulsa daḡı gerdiş içre şān **Ḥālīş**
Ol āsiyāyı ḡar-ı nā-tüvān çeker çevirür

48

Fā ‘i lā tün / Fā ‘i lā tün / Fā ‘i lā tün / Fā ‘i lün

- 1 Bāde ey gül ḡamze-i pūr-kīne söyler söyledür
Çeşm-i mestūñ tıfl-ı bī-temkīne söyler söyledür
- 2 Bu ne sır şahbā-yı la‘linden çıkar reng-i neşāt
Mā-cerāsın ḡatır-ı ḡam-ḡīne söyler söyledür

- 3 Ol dehān-ı lüknet-ām̄zinde ḥarf-i vuşlatı
Neş'e-sāz-ı bāde-i dīr̄ine söyler söyledür
- 4 Rūḥ bir murğ-ı muşavverdür kafes cism-i nizār
Tūt̄i-i taşviri ol āyine söyler söyledür
- 5 Eyledi dāmād iken bintü'ş-şefeyle imtizāc
Ḥāme Ḥāl̄iş ol şeb-i āzine söyler söyledür

49

Mef'ū lū / Fā 'i lā tū / Me fā 'ī lū / Fā 'i lūn

- 1 Mīnāda naḳş-ı reng-i femi mevc-bestedür
Elmās-tırāş-ı sāğar-ı Cem'dür şikestedür
- 2 Ebrūları dü mışra' -ı ber-cestē restedür
Levh-i ḥüsün keşidesi ḥarf-i ḥucestedür
- 3 Ḥaṭ geldi gitmez oldu derūnumdan ārzū
Kūyına şimdi pāy-ı dil āheste bestedür
- 4 Ol buğday eñlü dil-bere fīkr-i daḳīḳ idüp
Ey çarḥ-ı āsiyā ḥum-ı dilde nişestedür
- 5 Cezb-i ta' affünāt ile bulmuş metāneti
Enf-i raḳīb lehcede ḥayli kerestedür
- [12a]
- 6 Destinde bu şükūfe-i ḥāṭır-firibümüz
Nāçiz-i nīm-sebze-i ḥod-rūy-ı destedür

- 7 Ol va‘de-i dūrūġ-ı gūzeşte ħisābumuz
Yār ile rū-be-rūda bütūn neste nestedür
- 8 Bīmār-ı çeşm-i dil-siyeh-i nāz-ı yār için
Kevnūñ ṭabīb-i ḥāzıkı ġāyetle ḥastedür
- 9 Āġāz-ı būs idince uşul ile **Ḥālīşā**
Mīnāda naķş-ı reng-i femi mevc-bestedür

50

Mef ‘ū lū / Fā ‘i lā tū / Me fā ‘ī lū / Fā ‘i lūn

- 1 Bu yebs-i zūhdi ile ne yaş u kurudadur
Mīnā hemīşe şeyḥe daḥı ser-fürudadur
- 2 Ne mescide gelür ü ne mey-ḥāneye gider
Bilmem imām ile dil-i şeydā ne şudadur
- 3 Şordı namāzsız mı diyü duḥter-i reze
Zāhid görüp o reng-i demi kim sebūdadur
- 4 Aḥşamdan yidüġi şey ‘aqlında ḳalmamış
Ol āfītābı gör daḥı zīr-i gelūdadur
- 5 Bintü’l-‘inebcigūñ başı mı çıķdı bacadan
İnbīķ-i ḥacr-ı terbiyede dil-rübūdedür
- 6 **Ḥālīş** mürekkebūñ daḥı reftār-ı Sābit’e
Beñzer velī yalan degül sāde dūdedür

51

Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lūn

- 1 Gül-‘ izārında o yāruñ hāl-i ‘ anber-bū biter
 Ḥaṭṭı ser-berg-i gül-i taşvirdür şeb-bū biter
- 2 Mevce-i girdāb-ı hūsn ü ānı olmış dil-şiken
 Çeşm-i pür-eşkümde nev-sebze ḥam-ı gīsū biter
- 3 Ḥaṭṭıdur ser-sebz-i şad-berg-i gül-i gülzār-ı nār
 Deşt-i ğamz-ı sāḥir-i çeşminde hep āhū biter
- 4 Dil hevā-yı āteş-i hicrān ile oldı ḥarāb
 Ḥār u gül bu gülşen içre āh hem-zānū biter
- 5 Çeşm-i pür-efsūnını yād ile bir āh eylesem
 Dūd-ı āteş-zād-ı ser-şişemde tenbākū biter
- 6 Ḥasret-i ruḥsār-ı nesrīnūñle rū berg-i ḥazān
 Ravz-ı endişemde şāhum şāḥ-ı zerdālū biter
- 8 Pīçiş-i zülf-i tılısm-ı zaḥme-i naḥvet⁹⁴ midür
 Ol raḳīb-i bed-liḳā mānende-i cāzū biter
- [12b]
- 9 Reng-i gül-būy-ı lebūñ yazsa medār-ı la‘ l ile
 Bu beyān-ı ḥāmede ezhār-ı şeft-ālū biter

⁹⁴ Metinde naḥvet şeklinde ḥ ile yazılmış.

- 10 Vaşf-ı kând-ı la'li **Hâliş** sâha-i tanzîrde
Bir neyistân-ı şekerdür hâme-i hoş-gû biter

52

Me fâ 'i lûn / Fe 'i lâ tûn / Me fâ 'i lûn / Fe 'i lûn

- 1 O şûh sübhayı ra' nâ deler taķar geçirür
Mişâl-i cevher-i a' lâ deler taķar geçirür
- 2 O tār-ı zülfine eşk-i yetim-i hâtırımı
Çü dâne-i dür-i yektâ deler taķar geçirür
- 3 Koşar kemânına bu dest-gâh-ı nâzende
Çü keh-rübâ dili tenhâ deler taķar geçirür
- 4 O çeşm-i sūzen-i müjgāna rişte-i emeli
Kumāş-ı hüsnine bî-câ deler taķar geçirür
- 5 Bu nazm-ı dil-keş-i lû' lû' -tırâzı ey **Hâliş**
Bu kilik-i nâdire-pîrâ deler taķar geçirür

53

Mef'û lû / Fâ 'i lâ tû / Me fâ 'i lû / Fâ 'i lûn

- 1 Ma' nî-i hoş-nevâ-yı edâyı kalem döker
Kilk-i hünlerle nazm-ı belâgat raķam döker

- 2 Virmez şafâ-yı neşve-i ser-şâr-ı vuşlatı
Ser-mest-i ‘ışk-ı nâz ne dem cām-ı Cem döker
- 3 Sâz-ı nevâ-yı ma‘ni-i ser-bestedür kalem
Nağme-sürûdelikte hemân ney nağam döker
- 4 Kırmış dü ebruvânını mânend-i dâm o şüh
Murğân-ı dil-figende-i ‘uşşâka yem döker
- 5 Tâkat-güdâz olsa eger darb-ı nuţkuma
Hâliş sebîke-i kalemüm hep derem döker

54

Mef‘û lû / Fâ ‘i lâ tü / Me fâ ‘î lû / Fâ ‘i lûn

- 1 Hattıñ şeb-i hayâle meh-i hâle rû virür
Ol turreler meşâm-ı dile müşg-bû virür
- 2 Müşgîn perçemüñ o nihâlüñ idince yâd
Ravzumda berg-i bîd-i cünûn ser-fürû virür
- 3 Bâğ-ı dilümde neşve-i rûy-ı nigâr ile
Tâk-ı kemîni hûşe yerine sebû virür
- 4 Ol muşhaf-ı cemâli hem-âğûş seyir için
Eşk-i dem-â-dem ile dü çeşmüm vuzû virür
- [13a]
- 5 Dil-teşne hastedür mül-i la‘l ile Hâlişâ
Mînâ-yı çeşm-i terdeki penbeyle şu virür

55

Me fā ‘i lün / Fe ‘i lā tün / Me fā ‘i lün / Fe ‘i lün

- 1 Bu haṭ-ı sebz ile rūy-ı çemen tereşşuḥ ider
O ḥüsn-i Yūsuf’a çāh-ı zekān tereşşuḥ ider
- 2 O gīsuvānı idüp resm-i āhumı taşvır
Bu āh-ı germle dehen-i semen tereşşuḥ ider
- 3 Baḫup o zūlfine ta‘līk-nüvīs-i cīm olsam
Şahīfe-i ruḥ-ı yāre şiken tereşşuḥ ider
- 4 Nigāh-ı germ ile ruḥsār-ı tāb-nākında
Mişāl-i şeb-nem-i dürr-i ‘Aden tereşşuḥ ider
- 5 İderse ḥāme-i **Hāliş** ney-i şeker ta‘şır
Dehān-ı tūṭi-i nazma süḥan tereşşuḥ ider

56

Fe ‘i lā tün / Me fā ‘i lün / Fe ‘i lün

- 1 Tābiş-i yār āb u tāb iledür
Nūr-ı devrān āfitāb iledür
- 2 Vir zekūt-ı cemālūñ ‘uşşāka
Bu kemāl-i ḥasen nişāb iledür
- 3 Nükte-i haṭ-ı yāri kıl tefsīr
Sözüm ey ḥāme hep kitāb iledür

- 4 Şanma tebhāle gird-i leb sāķī
Sāġar-ı la‘ li gör ħabāb iledür
- 5 Dil olup la‘ l-i yār ile sūzān
Bezm-i cānān daħı kebāb iledür
- 6 İtme kürsīde daħl-i pīr-i muġān
Vā‘ izüñ meclisi şevāb iledür
- 7 Vaķt-i ‘ ömrini itme şarf-ı hevā
Naķd-i enfāsı bil ħisāb iledür
- 8 Zer-i **Hāliş** dökilmede yolına
Gerdiş-i çarĥumuz dolāb iledür

57

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Tābiş-i ‘ ışķ ile rindān-ı şerer bilmezler
Sālikān-ı reh-i cānān faner bilmezler
- 2 Her zamān nāvek-i müjgān ile zaħm urmadadur
Tīr-bāzān-ı cefā şimdi siper bilmezler
- [13b]
- 3 Dilde şafvet mi ķodı zūlf-i seĥāb-endūduñ
Leşker-i ġam hele bir dürlü keder bilmezler

- 4 Eyledi ceyş-i haṭuñ perçem-i müşgîne ğulüv
Kişver-i kāfir-i nāzişde sefer bilmezler
- 5 Terk-i ārāyiş idüp sâde dil ü bî-naķş ol
Felek-i atlesiyân mihr ü kâmer bilmezler
- 6 **Ḥālîşâ** yâd ideli ol şeb-i deycûr-ı haṭı
Ḥâme vü ṭab^c -ı hüner şâm u seher bilmezler

58

Mef 'û lû / Me fâ 'î lû / Me fâ 'î lû / Fe 'û lûn

- 1 Bir dil-bere dil vir ki ola ' işvede mâhir
Olsa reviş ü nâz u edâ ḥüsn ile nâdir
- 2 Āşüb-ı fiten ğamze-i şûr-ı nigehinden
Yanından i' âz ile geç ey sâḥir-i kāfir
- 3 Teşne-leb-i gül-fâmına ol sâġar-ı ser-şâr
Revnaķ bulamaz çeşm-i ḥabâb olmasa nâzır
- 4 Çok çille-i saḥtuñ çeker ol kaşı kemânuñ
Gelmez dil-i sengînine hîç nermî-i ḥâtır
- 5 Şeh-nâz ider ' uşşâķa düşen bûselik itmek
Şarmaķ o miyânı tene nâdir tene nâdir
- 6 Bozuķ düzen iken naġam-ı şarkî-i yâre
Endîşe olur levṭa(?) -i kilke müteşâ' ir

- 7 Dil sâha-i hulyâda vişâlûñ gözedürken
Gördüm ruḳabâ şûret-i aḡyâr ile hâzır
- 8 Ḳalmazdı bu sînemde hümûm-ı ğam-ı hayret
Şâdî-i ḳudûmüñ dile olsaydı müsâfir
- 9 Memhûrî-i zaḥmuñ arama sînede **Hâliş**
Çalınmadı ismüñ hele meşṭur-ı defâtir

59

Mef'û lû / Fâ 'i lâ tû / Me fâ 'î lû / Fâ 'i lûn

- 1 Gel bâde-nûş-ı sâġar-ı 'ışḳ ol reviş budur
Açma ḥabâb-ı çeşm-i mecâz işte iş budur
- 2 Besle seḥâb-ı eşḳ ile nev-sebze-i ḥaṭuñ
Āġûş-ı feyz-i leb be-leb-i perveriş budur
- 3 Çekse evân câzibe-i ḥüsn-i dil-rübâ
Kâh-ı vücûd ḥ'âhiş-i vuşlat çekiş budur
- 4 Târ-ı ḥarîr-i zülf-i siyeh naḳş-ı nâz ide
Müşġîn-perend-i nev-ḥaṭ-ı sebze eriş budur
- [14a]
- 5 Dest-i ḥayâle almaya gör ba'z tavrını
Ḥ'âbîde nâz iken o bütüñ gill ü ğiş budur

- 6 Evvel remide bāl-i nigh āšnāyī idi
Zānū-yı fikre gelmede şimdi geliř budur
- 7 İtmekde rūḥ-ı ma‘ ni-i ter lafza cilde-ger
Ḥālīř leṭāfet ile eşer söyleyiş budur

ḤARFÜ’Z-ZÂ’

60

Mef ‘û lû / Fâ ‘i lâ tû / Me fâ ‘î lû / Fâ ‘i lûn

- 1 İtdi şikeste kulḳul-ı minā ḥabābumuz
Kej-dûn āb-ı rūy ile virmez řarābumuz
- 2 Biz görmedik mi tûṭî-i ḥoř-güfte ey raḳîb
Feryād-ı ‘ andelîbe yetişdi ğurābumuz
- 3 Sâḳî çü hāle şem‘ ine pervānelikledür
Bezm-i cemāl-i yāre bizüm intisābumuz
- 4 Mîzābıdur ḥarîmine ey Ka‘ be-i ḥasen
Āb-ı sirişk-i çeşme-i raḥmet-i nābumuz
- 5 Gencîne-i fuşûl-i dürer gibi Ḥālīřā
Cevher-fürûş nazm olalı var niřābumuz

61

Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn

- 1 Sirişk-i dīde ey ebr-i kerem mīzābdan qalmaz
Hayāl-i çin-i zülfüñ mevce-i girdābdan qalmaz
- 2 Eger kaşd ile dil-dār āb-ı şāfī şunsa sāğarla
O cām ‘ aks-i leb-i rengīn ile vişn-ābdan qalmaz
- 3 Temāşā eylesem āyīne-i hulyāda endāmuñ
Dilüm bir hayli müddet cevher-i sīm-ābdan qalmaz
- 4 Olan hamyāze-rīz ḥasret-i bedr-i cemālūñle⁹⁵
Şeb-i hecrinde rü ‘yāda dahı meh-tābdan qalmaz
- 5 Perestiş-gāh-ı ḥüsnī hedm içün ḥaṭ gelse sultānum
Şikāf-ı çāk-i ceyb-i sīnesi mihrābdan qalmaz
- 6 Bulursam irtifā‘ ı pertev-i mihr-i ‘ izāruñla
Ümīd-i vaḳt-i vuşlat sīne uşurlābdan qalmaz
- 7 O gonca-fem ne demde açılur şahn-ı çemen-zāra
Ki çeşm-i mest-i nergis dīde-i pür-h‘ābdan qalmaz
- 8 Ne mümkin pey-rev olmaḳ ḥazret-i üstād Nābī’ye
Kalem-i meşḳ sūḥanda **H**ālīşā ārābdan qalmaz

⁹⁵ Mısrada vezin aksıyor.

[14b]

62

Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn

- 1 Siyeh-bahtān-ı 'ıŝkuñ 'afv-ı cürmi dilde cüst olmaz
Olur 'afv ile dāmān-ı güneh mā ile şüst olmaz
- 2 Dü-çeşmān-ı hayālinde ğubār-ı hattı çarubdur
Anuñ çün başma sâ' at ceyb-i hâtırda dürüst olmaz
- 3 Olur deryā dilān sīm-āb-ı mevc-i ıztırāb-ālūd
Dil-i şafvet-nihāduñ ṭab' u endāmında süst olmaz
- 4 O sebzīn nükte ḥaṭ semmūrı zülfe itdiler taḥşīş
Bu gül-gün atlasa her cins ferve şevb-i üst olmaz
- 5 Süḥan-dānī nizā' uñ **H**ālīşā cānān idüp inşāf
Bu bir da' vā-yı rüz-ı āḥiretdür hīç nuḥust olmaz

63

Mef 'ū lū / Me fā 'ī lū / Me fā 'ī lū / Fe 'ū lūn

- 1 Söyler dehen-i ğamze baña lā vü ne' amsüz
Ebrūları taḥrīr-i rumūz itdi kalemsüz
- 2 Te'līf idiyor kudreti var faşl-ı dürūĝı
Āġāz idemez şohbet-i cānān kaşemsüz
- 3 'Uşşāk görür zülfini sevdāları kalkar
Gelmez hele bir ḥaste eṭibbāya veremsüz

- 4 Sākī dilūñ al öp ayağūñ pīr-i muğānuñ
Mestāneye bir dem mi olur sāğar-ı Cem'süz
- 5 Ham-geşte miyān merdümek-i çeşm çü halka
Çeşmüm göremez zülfini ārāyış-i hamsüz
- 6 Bir gül göricek evc ü hüseyñiye çıkarsın
Olmaz mısın ey bülbul-i şūrīde nağamsuz
- 7 İtmiş yine meh sünbülü zīb-āver-i kākül
Bir gün nażar-ı mihr olamaz bağ-ı iremsüz
- 8 Pāpūşını kaldırmadadır merdümek-i çeşm
Cānān olamaz hizmeti çok iki hademsüz
- 9 Hālīş nażar-ı çeşm ü dilūñ ka' b-ı latīfi
Yār ile geçinmek güç olur būs-ı kademsüz

64

Fā 'i lā tūn / Fā 'i lā tūn / Fā 'i lā tūn / Fā 'i lūn

- 1 La' l-i nāb-ı cāzibūñ olmuş mey-i gül-fāmsuz
Bulmuş ārāyış cemāl āyīne-i endāmsuz
- 2 Bir taraftan haţ gumūm-ı perçem-i zülf-i siyeh
Başuma gün toğmadı ey āfitāb aḥşamsuz

- 3 Ārzū-yı la‘l-i gül-fāmuñla ey mihr-i münīr
Rind-i kec-mest-i felek devr idemez bir cāmsuz

[15a]

- 4 İtdi hulyāda fem-i āmāli yek-būseyle şād
Nā’il oldı lezzet-i la‘l-i lebe bayramsuz
- 5 Çın seher **Hāliş** nesīme şordı dil reng-i lebūñ
Şemme-yāb-ı bŷ-ı ruhsār oldı istişmāmsuz

65

Me fā ‘i lün / Fe ‘i lā tün / Me fā ‘i lün / Fe ‘i lün

- 1 Kūmāş-ı hüsni gibi böyle tāze naķş olmaz
Fem-i neşāta lebūñ gibi māye baķş olmaz
- 2 Raḥīķ-i bŷ-ı ‘izāruñla ehl-i keyf-i dile
Bu neşve-ḥānede rengīñ ğidā-yı berş olmaz
- 3 Hezār-ġāze tırāz olsa āb-ruvān-ı bütān
Hilāl-i nāzişe nisbetle köhne-kefş olmaz
- 4 O çār encümen-ārā-yı ḥaṭ-ı sebzi gibi
Serir-i ḥüsn-i melāḥat-tırāza ferş olmaz
- 5 Nesīc-i deffe-i zer-bāf-ı zülfine **Hāliş**
Kūmāş-ı hüsni gibi böyle tāze naķş olmaz

66

Mef' ū lū / Fā 'i lā tū / Me fā 'ī lū / Fā 'i lūn

- 1 Ebrūlarındadır nazar-ı dil keşidemüz
La' l-i lebūn görünce bozıldı ' aķidemüz
- 2 Çeşm-i hayāt-ı rīziş-i Hızır oldu eşk ile
İtmiş zuhūr ol haţ-ı sebz-i demidemüz
- 3 Gördüm taşavvurumda hem-āgūş iken raķīb
Bāl açdı rūy-ı zerdī-i reng-i peridemüz
- 4 Zerrīn kumāş o mihre ne pek zīb ü fer virür
Pür-ıyire itdi pertev-i ruhsārı dīdemüz
- 5 Hisān-ı nazm zūlf-i perişānı kaldırur
Ta' līk olınsa Ka' be-i hüsne kaşidemüz
- 6 Mīnā bezimde gūşını penbeyle hıfz ider
Hāliş işitmesün ğazel-i nā-şinidemüz

67

Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn

- 1 Şehā gülşende feyz-i şevķüm āteş-bārdur sensüz
Nigāh-ı mest-i nergis çeşm-i bī-envārdur sensüz
- 2 Riyāz-ı sīne nīlī-reng ile bir havz idüp inşā
Şirişk-i dīde mevc-i cūşış-i enhārdur sensüz

- 3 Gül ü mül âteş-i ter hem zebân-ı şu‘ le bir sâgar
 Ḥabâb-ı çeşm-i bî-fer bezm-i mey bîzârdur sensüz
- [15b]
- 4 Bu zaḥm-ı dil nihân bir ḡonca-i ne’şküftedür her ân
 Ser-â-pâ gülsitân bir âteşîn civârdur sensüz
- 5 Nevâ-sâz oldı zaḥmuñ dilde râḥat yok bu gülşende
 Enîn ü âh-ı feryâdum hezâr âzârdur sensüz
- 6 Dökerdüm çeşm-i ḥasret-keş bu gülşen bir yanar âteş
 Ki zehr-i erguvânveş naḥl-i gül pür-nârdur sensüz
- 7 O rütbe cism-i za‘ f-ı hecr-i cānân ile dil-ḥaste
 Zemîn üzre düşen sâyem daḥı bîmârdur sensüz
- 8 Piyâle bir gül-i bî-jâledür pür-dâğ-ı dil lâle
 Dil-i Ḥâliş iderse nâle pür-efkârdur sensüz

68

Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün

- 1 ‘ Aceb âyîne-i pülâddan sîmîn beden qalmaz
 Nu‘ ümet gelse ṭab‘ -ı saḥt-ı yâre penbenden qalmaz
- 2 Mişâl-i dūd-ı tenbākū ider âh-ı fūrū-bürde
 Raḳîbüñ cismi lâgar olsa da işkenbenden qalmaz
- 3 Olur işhâba zîr-i eşk-i ḥasret çeşm-i mağmūı
 Hevâ yağmurlıdur âzînemüz çâr-şenbenden qalmaz

- 4 H̱ayālinden çıkarmaz ẖalvetinde tıfl-ı ibḻisi
Müṟidi ile bir meclisde vā‘ ız ḏunbeden almaz
- 5 H̱aṟir-i va‘ d-i vuşlat nerm olurdu **H̱āḻiṣā** ammā
Nu‘ ūmet gelse ṭab‘ -ı saḥt-ı yāre penbeden almaz

ḤARFÜ’S-SİN

69

Mef‘ ū lū / Me fā ‘ī lū / Me fā ‘ī lū / Fe ‘ ū lūn

- 1 Yāre ne adar virse şafā-güster-i elmās
Zīnet-dih-i ārāyiş olur cevher-i elmās
- 2 Gūyā ufuk-ı nāzda bir mihr-i müṣa‘ ṣa‘
Ol rütbe eşi‘ ayla durur ẖāver-i elmās
- 3 Engüṣti virür zīnet-i engüṣter-i zīver
Raḥşındaki şafvetle nümāyiş-ger-i elmās
- 4 Būs eyler iken ğabğab-ı sīm̱inini yārūñ
Çekdi yine dil neşve ile sāğar-ı elmās
- 5 Gūyā ḥaṭ-ı sebzindeki ālāyişi almış
Geh reng-i kebūḏin görünür zīver-i elmās
- 6 ‘ Aks-i gül-i ruḥsārı ile la‘ l-nümādur
Reng̱in görünür zīb-i şafā-āver-i elmās

[16a]

- 7 Hāşşiyet-i **Hâliş** leb-i yâķūt ile gūyā
Zīnet-dih-i ārāyış olur cevher-i elmās

70

Me fā ‘i lūn / Fe ‘i lā tūn / Me fā ‘i lūn / Fe ‘i lūn

- 1 Bu ḥāhiş ile dil olmuş ‘aceb esīr-i heves
Heves heves diyerek oldu dil faķīr-i heves
- 2 Nühüfte māye miyān-beste-i nevā-yı emel
Ne ğam naĝam diyerek ötmede nefīr-i heves
- 3 Kemān-ı saħtı içün çilleler çeküp yārūñ
Atıldı deşt ü beyābāna ħayli tīr-i heves
- 4 Biraz bacaklı biraz fındık ile zer maħbūb
Bu idi evvel olan ḥāhiş-i kebīr-i heves
- 5 Kimūñ vebāline girsem ki cem‘ zer maħbūb
Kim itdi kim yidi āyā kim oldu sīr-i heves
- 6 Geçirdūñ ‘ömri cebīn-sāy-ı ħāk olup yek-vār
Budur cihānda hemān māye-i ħamīr-i heves
- 7 Hilāl-i rūzeyi gördüm saħūr idüp **Hâliş**
Helāl-i mā ‘ide-i yārdur faķīr-i heves

ḤARFŪ'Ş-ŞĪN

71

Me fā 'i lūn / Fe 'i lā tūn / Me fā 'i lūn / Fe 'i lūn

- 1 Atup ḥadengi kemān qaşı şaşt olup qalmış
Bu zūr-ı ḥüsnele zānū-nişest olup qalmış
- 2 Biz āşināyız o 'aks-i cemāle āyīnede
Dilümde şūret-i rūḥ-ı elest olup qalmış
- 3 Perī midür o mehūñ şūreti ḥayālümde
Vücūdī şīşe-i çeşmümde hest olup qalmış
- 4 Şarāb-ı naḥvet ile gördi çeşm-i maḥmūruñ
Çemende nergisi seyr ile mest olup qalmış
- 5 Hemān gülde mi tertīb bir güle evrāk
Ṭībāk-ı nūh daḥı ber-dest dest olup qalmış
- 6 Ḥarīr-i pāre-i zūlfi derīçehā-yı dile
Ḥavās-ı teb zer-i kānumda best olup qalmış
- 7 O cām-ı meyde görüp 'aks-i tīg-i ebrūsın
Dü-nīm olup dil-i Ḥālīş şikest olup qalmış

[16b]

72⁹⁶

Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lūn

- 1kalmamış
kalmamış
ile pūr sebz-i ḥod-rū kalmamış
[Gülsitān-ı] dehre geldük reng yok bû kalmamış
[Sāye-endāz-ı] kerem bir naḥl-i dil-cû kalmamış
- 2 cûy olsa şevḳ-i bî-ḳarār
 ‘ışḳa elbet âşikār
şimden girü sāğardur ‘ömr olduñ şikār
[Eylemiş der]-beste dükkānuñ ṭabīb-i rûzgār
[Hoḳḳa-i pî]rûze-i gerdûnda dārû kalmamış
- 3 ‘ömrî zevḳi yokdur cîdenüñ
dīnār ḳalbi ḥabbeden rencîdenüñ
yine naḳdine gencîdenüñ
[Ḳadrin] aṇlar yok bilür yok merdüm-i sencîdenüñ
[Çār-sūy-ı] ḳābiliyyetde terāzû kalmamış
- 4engüştden āb-ı ḥayāt kevşeri
pendi evvel itti reyyān leşkeri
şorsun belki yok der ḳatre cāvīd teri
[Teşnegānuñ] çāk çāk olmuş leb-i ḥîāhişgeri
[Çeşmesār-ı] merḥametde bir içim şu kalmamış

⁹⁶ Der-kenâr olarak yazılan ve bir tahmis olan bu şiirde, yaprağın der-kenâr kısmının yarısının kopması sebebiyle beyitlerin baş tarafları okunamamıştır. Nâbî'nin gazeline yapılan bu tahmiste zemin şiirin okunamayan kısımları Nâbî Divanı'ndan (C.II, s. 720) yararlanılarak tamamlanmış ve tamamlanan kısımlar şiirde köşeli parantez içerisinde gösterilmiştir.

- 5üstād iseñ tahmīsde itme dırāz
āteş içre dil yār olmada gerden fīrāz
top u tūfeng āhı yerden göge bāz
[Ceyş-i] ğamdan kıanda itsün ilticā ehl-i niyāz
[Kāl‘a-i] himmetde Nābī burc u bārû kıalmamış

73

Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn

- 1 Şehā şevķ-i ‘izāruñ mihr-i ‘ālem-tābdan yanmış
 Fūrūĝ-ı şem‘ -i ‘ışķum şu‘ le-i mehtābdan yanmış
- 2 Bu dūd-ı āh-ı āteş-zāy-ı zūlf-i çīndūr yoķsa
 Çerāĝ-ı dilde sūziş rüy-ı āteş-tābdan yanmış
- 3 Kızarmış āteş-i terle gül-i şermendeveş sākī
 Degül tebhāle gerd-i leb henūz vişn-ābdan yanmış
- 4 Dü çeşmānum teveccüh eyle kıandīl-i fūrūzāndur
 Dilüm tāk-ı hayāl-i gūşe-i mihrābdan yanmış
- 5 Bu nev-ħať çār mışra‘ la melāħat resmini **Hālīş**
 Siyeh-rū ħāme yazmış şīve-i küttābdan yanmış

74

Me fā ‘ī lūn / Fe ‘ī lā tūn / Me fā ‘ī lūn / Fe ‘ī lūn

- 1 İderse mevc-i yüm-i çeşm-i ‘andelīb ħurūş
 Dehān-ı ĝonca olur jālelerle bāde-fūrūş

- 2 O çeşm-i meste füsûn u fiten ne kâr eyler
Kadîmi oldu o hem-hâb-ı nâziş-i ser-nûş
- 3 Şerâr-ı âteş-i ‘ışkı nihân için dolaşur
Zebân-ı şu‘leyi pervâne eyledi hāmûş
- 4 Tehâlûk-i ser-i sevdâ-yı zülf için kûhsâr
O zaḥm-ı tîşe-i Ferhâd’ı itdi zîver-i gûş
- 5 Viren şafâyı şeb-i intizârdur **Hâliş**
Hayâl-i vaşl ile kalur mı dil tehî âgûş

75

Me fâ ‘î lûn / Me fâ ‘î lûn / Me fâ ‘î lûn / Me fâ ‘î lûn

- 1 Gelüp haṭ ol nihâl-i ḥüsn ü nâz eşmârdan kalmış
Ḥulî şeft-âlûlardan dūr olup dil bârdan kalmış
- 2 Görince ḥalka-i çeşm üzre müyîn-kilk-i müjgānuñ
Ol âhen-pây-ı pergâr-ı nigh reftârdan kalmış
- 3 Açar âgûşını şekl-i çelîpâ deyr-i ḥulyâda
Bu resm-i kâfiri ğamzeñ senüñ çāsârdan kalmış
- 4 Yübüset viridi ṭavr-ı serd-i nâz-ı şîve-i cānân
Raḳîbüñ mişḳab-ı enfî dahı idrârdan kalmış

- 5 Seḫāb-ı kilik-i **Hāliş** reşh ider feyz-i meāşir kim
Zihî bu ter-zemîn bir ṭab‘ -ı gevher-bārdan ḳalmış

76

Mef‘û lû / Fā‘i lâ tû / Me fā‘î lû / Fā‘i lûn

- 1 Vardı firāş-ı yāre ḥayālüm yavaş yavaş
Gitdi bu şuşa ile mecālüm yavaş yavaş
[17a]
- 2 Hulyā ḥuveys-i şuşa olup çār-pā gidüp
Ol çār-ebrūya dil ü ḥālüm yavaş yavaş
- 3 Tāb u tüvānı ḳalmadı murğ-ı ḥuzūrumuñ
Düşince üstine per ü bālüm yavaş yavaş
- 4 Çok daḳḳ u laḳ muşāḥabet itdi firāşda
Ülfetde şimdi hecr-i vişālüm yavaş yavaş
- 5 Besler seḫāb-ı eşkle mihr ü maḥabbetüm
Neşv ü nemā bulur o nihālüm yavaş yavaş
- 6 Nüş eyleyince sāğar-ı şahbā-yı la‘ lini
Geldi o demde ol ruḥ-ı ālüm yavaş yavaş
- 7 Bir tāze tıfl-ı ma‘ nî ṭoğup şaḳḳ-ı ḥāmeden
Hāliş duyıldı sihr-i ḥelālüm yavaş yavaş

77

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Eşk-i seyl-âb dem-â-demle dil oldı pür-cüş
Şaf-ı müjgānum ile dīde çü nehr-i ḥas-pūş
- 2 Ḥāle yek-naẓra ile itdi dimāğ-ı nigeḥi
Ṭarfetü’l-‘ayn ile bu nūkhet-i dārū medhūş
- 3 Çeşm-i zer dīdesine degme bir ‘ayyār uymaz
Ceybden ‘aklumu almış beni itdi bī-hūş
- 4 Fıkr ü endīşe durur mı diyü sīnemde bakup
Fıkri āğūşına endīşemi itmiş ber-dūş
- 5 Lafzı kāl eyleyelüm pūte-i ma‘nīde hemān
Olmaya tā ki ‘ayār-ı zer-i Ḥālīş mağşūş

78

Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn

- 1 Hezār āḥ ile bülbul gūy-ı gülşen-zāre yaşlanmış
Görüp şevkuñ o ğonca ‘andelīb-i zāre yaşlanmış
- 2 Der-āğūş itmeden āyīne ‘aks-i sīne-i yāri
Olursam mest-i bī-hūşı diyü dīvāre yaşlanmış

- 3 Gice hulyāda sīmīn āstān-ı yār içün ağıyār
Visāde zann idüp kıoymış başun şalvāre yaşlanmış
- 4 Hıa-ı nev sebze dökmiş perçemün ol ğamze-i cādū
O nergisler çemen-zār içre sünbül-zāre yaşlanmış
- 5 Şeker-ħand olmada elfāz-ı ma‘ nī nükte bulduķça
Hele pāy-ı kalem şavṭī-şifat minķāre yaşlanmış
- 6 Müseddes-ħāne-i tekvin-i eşyā böyledür **Hāliş**
Nice kem-māye kilik-i bī-nağam şeş-tāre yaşlanmış

[17b]

HARFÜ’Ş-ŞĀD

79

Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lūn

- 1 Deşt-i nāz-ı vahşet olmaz çeşm-i āhūdan ħalāş
Olmadı bir būy-ı nāfe çīn-i ğīsūdan ħalāş
- 2 Ṭālī‘ -i vārūne mi baht-ı siyāhından mıdur
Merdüm-i çeşm olamaz şemşīr-i ebrūdan ħalāş
- 3 Lāne-sāz-ı şāhiķ-i nāz iken ol şāhīnler
Mezra‘ -ı neyl-i merām olmaz piristūdan ħalāş
- 4 Çār-ebrūsıyla sebz-i ħaṭ tesellī-sāz iken
Olmadı bir laḫza yāre dil tekāpūdan ħalāş

- 5 Viridi gül-reng-i ruḥuñ şahbāya meclisde ḥicāb
Olmadı bī-çāre mey sāğarda gül-rūdan ḥalāş
- 6 Böyle bŷy-ı kākŷlŷñ ruḥsāra eylerse dirīĝ
Bir giyāh olmaz çemende bŷy-ı şeb-bŷdan ḥalāş
- 7 Tekye-i gülşende feryād-ı hezār itmekdedŷr
Bŷlbŷl-i dehr olmadı bu hāy ile hŷdan ḥalāş
- 8 Cŷst ŷ cŷ itmekde baḥr-i ṭab‘ ı ĝavvāş-ı hŷner
Bulamaz endīşemŷz iḥrāc-ı lŷ ’lŷ ’den ḥalāş
- 9 İtse de devrān benŷm ney-pāre-i baḥtum şikest
Şafḥ-ı ṭab‘ -ı **Ḥālīş** olmaz kilik-i ḥoş-gŷdan ḥalāş

ḤARFŪ’Ḍ-ḌĀDŪ’L-MU‘CEME

80

Mef‘ ŷ lŷ / Fā ‘i lā tŷ / Me fā ‘ī lŷ / Fā ‘i lŷn

- 1 Ūmmīz-i neşve ḥāḥiş-i meyḥāneden ĝaraż
Taḳlīd-i şīve cŷnbiş-i mestāneden ĝaraż
- 2 Ferdādaki lezā ’iz-i gül-bŷs-i la‘ lidŷr
Şŷfī bezimde bŷse-i peymāneden ĝaraż
- 3 Mŷşĝīn-i tār-ı zŷlf-i perīşānı vaşf içŷn
Efsāne-gŷy-ı şā‘ir-i dīvāneden ĝaraż

- 4 Maḥv-ı vüçüd-ı ‘āşıkı her şeb ifâdedür
Şem-i cemâle sūziş-i pervāneden ğaraż
- 5 Ancaḳ mürüvvet itmedür ebnāya **Hālişā**
Bu teng-nāy-ı kūçe-i virāneden ğaraż

81

Mef ‘ū lū / Fā ‘i lā tū / Me fā ‘ī lū / Fā ‘i lūn

- 1 Eyler şüküfte ol gül-i kām-ı bahār-ı feyż
Ezhār-ı şevḳe olsa vezān rūzgār-ı feyż
- [18a]
- 2 Rūyuñ görürse gülşen ‘araḳ-rīz-i şerm olur
Pür-jāle itdi ğoncaları müşg-bār-ı feyż
- 3 Ol zūlf-i çine ḳāfile-sālār-ı gül çeker
Būy-ı benefşe nūkhet-i ‘anber ḳaṭār-ı feyż
- 4 Būy-ı ‘izārı çanına ot tıḳdı ğoncanuñ
Çok mı olursa bāng-ı verāsı hezār-ı feyż
- 5 Zerrāt-ı gird-i ḥaṭt-ı melāḥat ğorinmedi
Gelmiş o gird-i lebdeki müşgīn-ğubār-ı feyż
- 6 Eylerdi reşḥ-i āb güher-i ḥāme **Hālişā**
Olsa nigīn-i ṭab‘uma bir māye-dār-ı feyż

ḤARFŪ'Ṭ-ṬĀ'

82

Mef' ū lū / Fā 'i lā tū / Me fā 'ī lū / Fā 'i lūn

- 1 Kıl nazra vech-i hüsnini açdı kitāb-ı haṭ
Şad-nükte ile şīve-i müşgīn niķāb-ı haṭ
- 2 Açıldı bahş-i fenn-i beyān-ı melāḥati
Çok kıl ü kāl olındı dükenmez hisāb-ı haṭ
- 3 Hācet mi kaldı mışra' -ı çār-ı tedebbüre
Ben bildigüm budur hele re'y-i şavāb-ı haṭ
- 4 Haṭ geldi daḥı mesned-i hüsninden inmedi
Şān-ı muḳarrer ile virildi cevāb-ı haṭ
- 5 'Uşşākı ġālibā yine tehdīd içün çıkup
Kem-māye bī-nevālara itmiş ḥiṭāb-ı haṭ
- 6 Açdum yine bu şeş-per-i ṭab' umla bir zemīn
Hāliş bu nev-şinīd iledür āb u tāb-ı haṭ
- 7 Kef-i ḥaḍīb⁹⁷-i ḥāme umar isticābeti
İster fūrūġ-ı pertev-i himmet-şihāb-ı haṭ

⁹⁷ Metinde 'ḥaḍīb' şeklinde yazılmıştır.

83

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Çıkarup sīn ile kâfı idüp īmā ḥaṭṭāt
Şīve-i ḥaṭṭı güzel eyledi imlā ḥaṭṭāt
- 2 Münşī-i levḥ-i hūner kil-k-i ‘uṭārid rehber
Maḥv-ı işbāt-ı ḥurūf itmede ḥaḳḳā ḥaṭṭāt
- 3 Ḥarf-i ümmīdleri nūsaḥ ile me’lūf olmış
Nokṭa-i reml ile baṣṭ itmede ḥayfā ḥaṭṭāt
- 4 ‘Āşık-ı zāre ider nūkte-i ḥaṭṭı ta‘līm
Virdi ebrūya keşīde yine ra‘nā ḥaṭṭāt
- [18b]
- 5 Çār mışra‘ la hele böyle ‘imādı kıṭ‘a
Dīdeler görmedi Ḥālīş bu ne a‘lā ḥaṭṭāt

ḤARFÜ’Z-ZĀ’Ü’L-MU‘CEME

84

Mef ‘ū lū / Me fā ‘ī lū / Me fā ‘ī lū / Fe ‘ū lūn

- 1 Bir anda ḥayālūn idemem sīnede maḥfūz
Sīmīn-berin itdüm hele āyīnede maḥfūz
- 2 Yāḳūt-ı femūn la‘l-i lebūn cevher-i nāzuñ
İtdüm gice ḥulyā ile gencīnede maḥfūz

- 3 Kālā-yı tefāhur düşürür āfet-i ‘ayne
Faqr ehli olur hırka-i peşmīnede maḥfūz
- 4 Reng virmede şahbā gibidür ‘āşık-ı şeydā
Yāri idemez sīne-i bī-kīnede maḥfūz
- 5 Kūhsāra daḥı söyleme esrārını **H**ālīş
Bi’r(?) -i kaşabāsā idemez sīnede maḥfūz

ḤARFÜ’L-‘AYNÜ’L-MÜHMELETE

85

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Teng ise çeşm-i siyeh ğamze-i cānān vāsi‘
Bāde-ḥ̣ārāna olur kīse-i iḥsān vāsi‘
- 2 O ğazāle nigeḥ-endāz olalı çeşm-i ḥayāl
Dil-i ‘uşşāka yine oldu beyābān vāsi‘
- 3 Bendesi ğavṭa-ḥor-ı lücce-i ‘iṣyān olsa
Ol yüm-i maġfīret-i ḥazret-i Ġufrān vāsi‘
- 4 Öyle mikşīr degüldür yine şimdi vā‘ iz
Öteden berü olur soḥbet-i rindān vāsi‘
- 5 Dil-berüñ naḳd-i ḥayālūñ viremez ‘uşşāka
Olamaz bir dil-i aġyār-ı le’īmān vāsi‘

- 6 Ol perī ile hem-âgûş-ı hayāl olmayalum
 Hâlişā vesvesedür hîle-i şeytān vāsi‘

ḤARFÜ’L-ĞAYN EL-MU‘CEME

86

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Mihr-i ‘āşık olamaz nazra-i mehden fārīg
 Olmadı bir meh-i nev nūr-ı nighden fārīg

- 2 Yapışur tırmaz eli her şeyine dil-dāruñ
 Olmadı ‘āşık-ı şūrīde ‘atehden fārīg

[19a]

- 3 Va‘de-i hulfını ben ol dedenūñ bilmez idüm⁹⁸
 Bize de olmadı bir demde külehden fārīg

- 4 Dağı süd kızısıdur yebs-i nebātātı yimez
 Gelse de haṭ olamaz tāze giyehten fārīg

- 5 İsti‘āreyle mecāz itmededür taḫriri
 Olamaz ṭab‘-ı kalem vech-i şebekten fārīg

- 6 Dūde vü sürmede var bŷ-ı ‘alāka Hâliş
 Olmadı hāme dağı çeşm-i siychden fārīg

⁹⁸ Metinde “bilmezem idüm” şeklindedir. Vezin gereği bu şekilde okundu.

ḤARFŪ'L-FĀ'

87

Fā 'i lā tūn / Fā 'i lā tūn / Fā 'i lā tūn / Fā 'i lūn

- 1 Her giyāha ḥāṣṣiyet yazmış 'acebdür feylesof
Hep beyān itmiş nebâtı zū-nesebdür feylesof
- 2 Cevheri ta'rif idüp ābek tereṣṣuḥ itdirür
Zīr-gehdēn āb-ı cārīye sebebdür feylesof
- 3 Mātürīdiyye ta'arruż eyle fi'lūn ḥālīkī
İ'tikād ü mezhebinde pek celebdür feylesof
- 4 Şūret-i eşkāl-i ḥuṣyeyle zeker teşriḥine
Çok tedebbür eylemişdür bī-edebdür feylesof
- 5 Edviyeyle ḥuṣyeyi taḥrīk ider hem-çün zeker
İtse taḥrīkūn murād 'ālī rütebdür feylesof
- 6 Eyledi taḫṭīr inbīḳ-i hūnerle mā'-i pīḥ
Dest-i ḥikmet ile her şū⁹⁹ müktesebdür feylesof
- 7 Tarḥ idüp **Ḥālīş** taşavvuf-güne fāḥir bir ğazel
Ḥikmet ile kāfiyemden müntaḥabdur feylesof¹⁰⁰

⁹⁹ Metinde “su” şeklinde sin’le yazılmıştır.

¹⁰⁰ Beyitte geçen ‘fāḥir’ ve ‘müntaḥab’ kelimeleri ‘fāḥir’ ve ‘müntaḥab’ şeklinde ḥ’lı yazılmıştır.

ḤARFŪ'L-ḲĀF

88

Mef' ū lū / Fā 'i lā tū / Me fā 'ī lū / Fā 'i lūn

- 1 Ḥaṭṭında sebz-i nev çemen-i ter ne var ne yok
La' linde neşve-i gül-i sāgar ne var ne yok
- 2 Aldum ḥayāle āyīnede ' aks-i sīnesin
Endām-ı şafvet-i dil-i dil-ber ne var ne yok
- 3 Semmūra ġarķ kākül ü perçemle rūyı gör
Dil-berler içre ol meh-i peyker ne var ne yok
- 4 Yārūñ vefā-yı ḥüsn ü ferī ' ālem-i mişāl
Seyr it şafā-yı bezm-i muşavver ne var ne yok
- [19b]
- 5 Zerrīn şu' ā' a çeşm-i ḥired olmadı resā
Rūy-ı mihrde zīnet ü zīver ne var ne yok¹⁰¹
- 6 Şükr-i hezār o çeşm-i sebel dīde-i raķīb
Ḥālīş olındı tecrübese fer ne var ne yok

89

Mef' ū lū / Me fā 'ī lū / Me fā 'ī lū / Fe ' ū lūn

- 1 Söyler süḥanı ġamze-i gūyāda dehen yok
Söylerse daḥı vuşlata vā-beste-süḥan yok

¹⁰¹ Mısrada vezin aksıyor.

- 2 Çāk itdi meşām-ı dil-i nālān-ı hezārı
Būy-ı leb-i gül-fāme yaqīn müşg-i Ḥoten yok
- 3 Bu sāhil-i ğamda hele sen firqate düşdüñ
Keşti-i emel ğark oluyor kıçda dümen yok
- 4 Ḥaṭ gelmedi gūş eyleme feryād-ı hezārı
Bu deşt-i melāḥatde henūz tāze çemen yok
- 5 Maḥmūrī¹⁰²-i ser-mest-i miyān pāçeye kani‘
Yārile miyānumda şu sızmaz gözeden yok
- 6 Ḥālīş bu taşavvufla taşarruf ne belādur
Sūz-ı dili ifhāma yarar sīm-beden yok

ḤARFŪ’L-KĀF

90

Meḥ ‘ū lū / Me fā ‘ī lū / Me fā ‘ī lū / Fe ‘ū lūn

- 1 Ol ‘akse ḥased kim görür endāmını yāruñ
Sīm-āba döner qalbi hemān ‘āşık-ı zāruñ
- 2 Bu bāğ-ı terüñ sünbüli de müşge yaqīndür
Ta‘bır idemem būyını ben zūlf-i nigāruñ

¹⁰² Metinde ‘maḥmūrī’ şeklinde ḥ’lı yazılmıştır.

- 3 Gāhī semene geh güle geh ‘ ıtra mümāşil
Şeft-ālū gibi şāmmede būy-ı ‘ izāruñ
- 4 Bir nağme için hayli hırāşidelük eyler
Beyninde ne tanbūr ile mızrāb ile tāruñ
- 5 Ne rengi ne būyı olur evrāk perīşān
Az vaqtile te ‘ şīr-i figān ile hezāruñ
- 6 Toḥm-ı emeli ekmek için besleme şevri
Hāzır bulunur mezra‘ ada belki şiyāruñ
- 7 Ehl-i hünerüñ gerdişi yek-sā‘ a kadardur
Ey çarḫ senüñ şāniyeli yok mı ‘ ayāruñ
- 8 Farḫ eyle bu elfāz ile fārisleri şāhum
Bu naṭ‘ -ı ma‘ ānīde piyādeyle süvāruñ
- [20a]
- 9 Nābī‘ye nerm-revlik ider gāhīce **Hāliş**¹⁰³
Bu hāme-i edhem-revişüñ yokla kayāruñ
- 10 Sāmān-ı cevābı ile pā-bend olur āḫir
Haylice bilür pertev-i üstād-ı gubāruñ

¹⁰³ Bu mısradaki vezin aksıyor.

91

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Çıkdı b̄uyı yine ol z̄ülf-i ‘abīr-ef̄ṣānuñ
Z̄īr-i fesden görinen per̄çemidür cānānuñ
- 2 Destde sāğarı h̄ūy-gerde olup şerminden
Reng-i gül-ḡūn-ı leb-i la‘ li budur h̄ūbānuñ
- 3 Olma gül-ç̄īn-i ğāzab rūy-ı cebīn-i d̄üşnām
Nūş-ı zehr-āblaruñ meşrebidür rindānuñ
- 4 Z̄ülf-i tarrārı içün şāne-zen-i ta‘ n olmış
Zāhidā itme h̄aṭā d̄ış biliyor dendānuñ
- 5 Başa çıkmaz ser-i sevdā-zede-i z̄ülf-i nigār
Hoş gelür z̄ülfeleri h̄üsn-i h̄aṭ-ı tuğrānuñ
- 6 Ç̄īn-i z̄ülfüñ heves-i ḡīsū-yı müşḡīnūñ içün
Girdi zenc̄ire nigeḥ şun‘ ı nedür zindānuñ
- 7 Pāyına sürmek içün sürme çeküp d̄īdeleri
Düşdi sevdālara bu ‘ākıbeti hicrānuñ
- 8 H̄ūrde-efsūn ile ğamz-ı nigeḥ-i s̄āhiri gör
Hayfdur şöhreti ‘ayyārlaruñ z̄ürdānuñ

- 9 Öyle ser-mest o nergisleri yāruñ **Hāliş**
Na‘relerle adı var mey-kedenüñ mestānuñ

92

Me fā ‘i lūn / Fe ‘i lā tūn / Me fā ‘i lūn / Fe ‘i lūn

- 1 Çü pīçiş-i ḥam-ı zūlfūñ midür nedür kemerūñ
Miyānına nice bel bağlayam o müşg-i terūñ
- 2 Sifāl-i ğamla kesermiş ḥimār-ı derd-i serūñ
Yüki boşandı raķīb arķadan atar semerūñ
- 3 Maḥabbetūñ göricek şu‘le t̄āb-ı reşkinden
Raķīb eritdi bütün baĝrı yağını fenerūñ
- 4 Olaydı duḡter-i rezle zifāfı enbīkūñ
Dökerdi dūr gibi sīmīn-sebīkeden güherūñ
- 5 Şaḡīḡ-i cevhere baķ ezberümde āyīnedür
Ne farkı var ‘acebā sīm-āyīne ile berūñ
- 6 Ziyāde çekme ḥadeng-i müjeñ kemānından
Tamām-ı temreni sūnnet yerindedür siperūñ
- [20b]
- 7 Bu kūçede dili yanık ta‘āmına çağırur
Ne yerde yangın ‘aceb var mıdur çü çok ḡaberūñ

- 8 Zemīn-i Şābit'e ekmiş bezir-ger-i hāmuñ
Sehāb-ı feyz ile **Hāliş** çemenlenür eşerüñ

93

Fā 'i lā tūn / Fā 'i lā tūn / Fā 'i lā tūn / Fā 'i lūn

- 1 Müşg-sāy itdi dimāğı zülf-i 'anber-būlaruñ
Kālīb-ı dilde münakkaş levha-i tenzūlaruñ
Resm-i bismillāh-ı şāfīdür leb-i mül būlaruñ
Nāfe-i müşg-i Hoten'dür 'anberīn-gīsūlaruñ
Şöhreti seyfü'l-'Acem'dür ğurre-i ebrūlaruñ
- 2 Şevket ü vāret-i hüsnüñ dilde rāhat mı virür
Ol şeb-i deycūr-ı zülfüñ āha tākāt mı virür
Tābiş-i mihr-i ruḥı çeşmāna kudret mı virür
Nūr-ı vechüñ şu'lesi hiç şemme ruḥşat mı virür
Āsmānı kaplamışdur zülf-i sūnbül būlaruñ
- 3 Çekmege cevruñ kemān ebrūlaruñ yok çāresi
Ebruvānı ol sipihr-i hüsninüñ meh-pāresi
Oldı bu dāğ-ı derūn ile gönül āvāresi
Lāle-i bāğ-ı İrem'dür ebrī-i ruḥsāresi
Hāṭıra geldükce mest eyler beni dil-cūlaruñ
- 4 Āsmān-ı hüsnī ḥāl u ḥaṭ ile zīnetlidür
Müşteri tāli' velī zühreyle ünsiyyetlidür
Bir münecim itmiş istihrācı cem'iyyetlidür
Ol kadar zülf-i siyāhuñ tāli'i kuvvetlidür
Kim beni zencīr olup bend eyledi her mūlaruñ

- 5 Bir gice teşrîfine bu naqd-i cân olsun fedâ
 Sîneme şarsam o sîmîn-sîne-i yâri şehâ
 Ârzû-yı vuşlat ile **Hâlişâ** kıddüm dü-tâ
*Mihnet-i hecr ile öyle nâ-tüvânem **Tâhirâ***
Sâyesinden fark olunmam dîde-i âhûlaruñ

94

Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün

- 1 Mizâc-ı sahtını nerm itdi mînâ ol cihân-tâbuñ
 İder penbeyle memzûc âteşi la‘ l-i mey-i nâbuñ
 [21a]
- 2 Fenâ-yı rûzgârı mevc-i âb ile idüp taştîr
 Vefâsı neş’e-i yek-laḫḫadur bu ‘ âlem-i âbuñ
- 3 Olursa sîne pür-dâğ-ı şükûfe sebz-i ḥaṭṭuñla
 Düşer faşl-ı bahâra bedr-i ḥüsn ü rûy-ı meh-tâbuñ
- 4 Dehâna gonca yâ cüz’ eyle maẓmûn nükte-i ma‘ düm
 Kelâl-i ṭab‘ a bâdî cüst ü cûsı şey’-i nâ-yâbuñ
- 5 Döker zülfüñ ‘ izâra ḥavf-ı tâb-ı dūd-ı âhumdan
 Esen yelden toğan aydan şaķınmış rûy-ı pür-tâbuñ
- 6 İdelden âyîne gözden nihân ol ‘ aks-i cânânı
 Dili sîm-âb-ı lerziş-yâb-ı ḥayretdür o bî-tâbuñ

- 7 Olup āyīnede ‘aksün senün āgūş-ı hulyāya
Ki lezzet-bahş olur rü’yāsı **Hāliş** ‘ālem-i ḥ’ābuñ

95

Fe ‘i lā tün / Fe ‘i lā tün / Fe ‘i lā tün / Fe ‘i lün

- 1 Sa‘y u ibrām u taleb māyesidür her kāmūñ
Maṭlaba ḥā’il olur diḳḳat ile ibrāmūñ
- 2 Eyle talṭīf dil-i münkesirān-ı çarḥı
Şīga taḥsīn ile zahrın dilin¹⁰⁴ al eytāmūñ
- 3 İtse de tāb-ı ruḥuñ ḥaṭṭ-ı siyeh-fāme dü-çār
Belki ey meh saña ḥayr olsa gerek aḥşamūñ
- 4 Her işūñ şonı olur şīve-i taḳdīre vuşul
‘İllet-i kec derekātında ne var nüh cāmūñ
- 5 Ter dimāğ eyledi terṭīb midād-ı ḥāme
Hāliş imdādı olur ḳāfiyeye zükkāmūñ

ḤARFŪ’L-LĀM

96

Fā ‘i lā tün / Fā ‘i lā tün / Fā ‘i lā tün / Fā ‘i lün

- 1 Neşve-i cām-ı ḳaderden ṭab‘uma gelmez kesel
Bezm-i nūş-ā-nūş-ı ser-mest-i Ḥudā’yem tā ezel

¹⁰⁴ Metinde “zahrūñ dilūñ” şeklinde yazılmış. Beytin anlamı gereği bu şekilde okundu.

- 2 Dil tesellî-yâb-ı vuşlatdur sezâ u nâ-sezâ
Baḥş-i istiḥkāk olur ḳalbümde dâ'im mürtecel
- 3 Telḥ-kām olsam da tekvinât-ı eşyâdan degül
Olmışam ḥulvü'l-mezāk-ı ḳand-i esrâr-ı başal
- 4 Giryē-ḥîz-i 'aks-i ruḥsâr-ı sirişk-i ḥasretem
Cüşiş-i enhâr-ı tûfân-zâr-ı 'ışkum bî-cedel
- 5 Gerçi firḳat-pîşe-i âl-i 'abâyem şâkirem
Aṭlas-ı pür-mevc-rîz olsa ḳabâ itmē 'amel
- [21b]
- 6 Geh ider bînâları mihr-i süḥan revnaḳ-şiken
Çeşm-i deryâya gelür mi **Hâlişâ** dâ'-i sebel
- 7 Şâkirüñ tanẓîri eşnâsında ṭab'-ı ḥâmeden
Oldı bir naḳş-ı digərle cılve-ger tâze ğazel

97

Fâ 'i lâ tün / Fâ 'i lâ tün / Fâ 'i lâ tün / Fâ 'i lün

- 1 Tîğ-i ğamzeñ itdi 'uşşâḳı 'inân-gîr-i ecel
Eyledüm teslîm-i gerden gelmeden 'aḳla ḥalel
- 2 Tîğ-i ebrû olsa da zehr-âba nûş-ı cûy-ı nâz
Eyler 'uşşâḳı yine sehm-i sa'âdetdür bağal

- 3 Çāṣnī-baḥş olsa ger telḥ-āb-ı düṣnām-ı lebūñ
Bu müseddes-ḥāne-i zenbūr-ı dil bilmez ‘asel
- 4 Bir ṭarafdan ceyş-i ḥaṭṭı bir ṭaraf çāsār-ı nāz
Ġamze-i Tātār ile ārāmiş itmez bir düvel
- 5 Saña kāfīdür şeb-i yeldā-yı zülf-i iftirāk
İtse taḥvīl āfītāb-ı vuşlata burc-ı ḥamel
- 6 Ṭoğrı kaṭ‘ it yār ile güftār-ı vaḳt-i vuşlatı
İnhirāf-ı dest-i ḥāme olmasun bārī eşel
- 7 Ol ġazālūñ nükte-i çeşmi daḥı **Hāliş** saña
Söyledür ĩmā-yı ġamz ile ġazel-ender-ġazel

98

Mef ‘ū lū / Me fā ‘ī lū / Me fā ‘ī lū / Fe ‘ū lūn

- 1 Al ḳoynına yāri şeb-i ḥulyāda ḥabīb ol
Yāri çeküp āġūşa dil-āzār-ı raḳīb ol
- 2 Ol şāhuñ idüp ḥuṭbe ile tekyesin eş‘ār
Çıḳ minber-i yāre ḥaṭ-ı ḥüsninde ḥaṭīb ol
- 3 Diḳḳatle beyāz-ı şafaḳ-ı gerdeni seyr it
Gördükce ḥaṭuñ yalvarup aḥşama ḳarīb ol
- 4 Esrārını bir ġoncaya fāş itme çü bülbul
Feryād-ı hezār it güle ammā ki edīb ol

5 Al hayr du‘āsın elin öp pîr-i muğānuñ
Ey cām-ı şafā tekyede rindāne münîb ol

6 Pür-neşve olup şevk-i ilāhî ile **Hâliş**
İç şu yerine bâdeyi mânend-i nesîb ol

99

Fe ‘i lâ tûn / Fe ‘i lâ tûn / Fe ‘i lâ tûn / Fe ‘i lûn

1 Yine geldi eşer-i zıll-ı hüma-yı iqbâl
Sāye-i şeh-per-i iclâl-i resā-yı iqbâl

[22a]

2 ‘Andelîb itmiş idi nāle-i cān-gāh hezār
Esdı bu gülşene şad-şükr şabā-yı iqbâl

3 Bu zamānuñ yine yek-zerre vefāsındandur
Geh sitem-rîz-i cefā gāh vilā-yı iqbâl

4 Tūtiyā idi ğubār-ı kâdemi evveller
Kondı ruhsârına bir ħüsn-edā-yı iqbâl

5 **Hâlişâ** mehçe-i kilkinde be-dîdār oldu
Nev-zemîn ħıttā-i nev-ħatt-ı livā-yı iqbâl

6 İde ol zāt-ı Hudā cümle ħaṭādan me’mûn
Ola ecdādı gibi her günü cāy-ı iqbâl

100

Mef'û lû / Fâ 'i lâ tû / Me fâ 'î lû / Fâ 'i lûn

- 1 Ey hâme nağme-rîz-i nevâ-yı nihânum ol
V'ey nağş-beste satır-ı hüner sen lisânum ol
- 2 Gel ey midâd çeşm-i siych-bahtı şerh idüp
Ġâze-tırâz-ı rûy-ı 'arûs-ı zamânum ol
- 3 Ey nev-ğubâr-ı hüsñ ü melâhat be-gird-i hať
Şaykal-zidâ-yı levha-i şafvet nişânum ol
- 4 Ey şu'le-rîz-i tâbiş-i âh-ı derûn-ı men
Tâb-âver-i şerâre-i âteş-feşânum ol
- 5 Ey merdümân-ı hâme-i müyîn-tırâz-ı çeşm
Zîver-nümâ-yı şûret-i taşvîr-i cânun ol
- 6 Hüsñ ü edâ-yı şîve-i **Hâliş** gibi hemân
Sihr-âşinâ-yı hâme-i mu'ciz-beyânum ol

ḤARFŪ'L-MĠM

101

Mef'û lû / Fâ 'i lâ tû / Me fâ 'î lû / Fâ 'i lûn

- 1 Esrâr-ı 'ıřķ râz-ı nihânum degül benüm
Râh-ı mecâz fenn-i beyânum degül benüm

- 2 Herkes perestiş itmede mihrâb-ı nâzişe
Ebrû-yı zûr-ı çille kemânum degül benüm
- 3 Gülzâr-ı nâz içinde ne güller görür hezâr
Gül-ḥand-i şevḳ-i ḡonca fiḡânum degül benüm
- 4 Âh eylesem tecessüm idüp serv olur bedîd
Ḳadd-i ḥırâm-ı nâzı lisânum degül benüm
- 5 Sîm-âb-ı mevc berg-i gül-i naḳş-ı ‘ârîzuñ
Âyîne-i dilümde gümânum degül benüm
- [22b]
- 6 Rü’yâda naḳş-ı bûse ile gül gül itdigüm
Ey sîm-ten bu rûḥ-ı revânum degül benüm
- 7 Şeş-perle piş-i Nâbî’ye Ḥâliş inüp ḳalem
Râh-ı süḥanda ḥadd-i zebânum degül benüm

102

Mef‘û lû / Fâ ‘i lâ tû / Me fâ ‘î lû / Fâ ‘i lûn

- 1 Bâlâda yok dilüñ nazarı bestedür bezim
Ebrûda keş-me-keş hele peyvestedür bezim
- 2 Rûya ḡubâr-ı pâyı ḳonup rûzgâr ile
Ḥaṭ diyü vaşfumuz buña vâ-bestedür bezim

- 3 Şîr-i bülendümüz nice gūş eyler ehl-i ṭab‘
Yārūñ dilinde yine kühen-bestedür bezim
- 4 Erbāb-ı fende kalmasa ma‘ nā-yı ebruvān
Hem-çün kepāde mışra‘ -ı ber-cestedür bezim
- 5 Zāhid ile bu meşreb-i rindīyi fark ider
Ḳayd-ı riyaumuz olsa da vārestedür bezim
- 6 Mevc-āver olmada reg-i nabzında bed-mizāc
Kevnūñ ṭabīb-i ḥāzıķı pek ḥastedür bezim
- 7 Yāri görince dağdağa-i iştīyāk ile
Ḥavf u niyāzumuz bedeli nestedür bezim
- 8 Zencir-bend-i ma‘ şiyetüz gerçi Ḥālīşā
‘Afv-ı Ḥudāy ile serümüz restedür bezim

103

Me fā ‘i lūn / Fe ‘i lā tūn / Me fā ‘i lūn / Fe ‘i lūn

- 1 Görüp mey-i ruḥ-ı renginūñ ıztırāb idelüm
Bugün fūrūğ-ı ‘ızār ile āfitāb idelüm
- 2 Şarāb-ı naḥvet ile mest-i nāz iken cānān
Yüz üstine sürinüp buseye şitāb idelüm

- 3 Döküp ‘izārına ḥasretle reşk şeb-nem için
Bu eşk-i dīdeyi gül rûyına gül-âb idelüm
- 4 Du‘ â idüp yine pîr-i muğāna ey vâ‘ iz
Yuṭup şarâb-ı riyyâyı biraz şevâb idelüm
- 5 Bu kil-k-i edhemî Nâbî cenâbına âḥîr
Bu dâne-dâr olan eş‘ ârumuz cevâb idelüm
- 6 Ḥayâlümüzde çeküp yâri sīneye **Ḥālîş**
Raḳīb-i bed-güheri şöyle ṭard-ı bâb idelüm

[23a]

104

Me fâ ‘i lûn / Fe ‘i lâ tûn / Me fâ ‘i lûn / Fe ‘i lûn

- 1 Me’âl-i ḥaṭṭını yâ Hû diyü zamîr idelüm
Meşâma micmer-i dil-sûziş-i ‘abîr idelüm
- 2 Varup firâşına zâhid o çeşm-i ser-mesti
Leb-i taşavvur ile bûs idüp ḥabîr idelüm
- 3 Yolında eyleye gör sûde cebhe-i şevḳi
O mevc-i naḳş-ı ḥaṣîrdür hemân maşîr idelüm
- 4 Fenâyı terk idüp ey şeyḥ sīne-şâf ol kim
Kebîr olan günehi dilde cây-gîr idelüm
- 5 Görüp zemînini **Ḥālîş** cenâb-ı Nâbî’nün
Şikeste ḥâme-i nâçizi der-debîr idelüm

105

Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn

- 1 ‘ Aceb tūġ-ı fūrūġ-ı ħüsn-i ‘ âlem-tâbdur perçem
Livâ-yı şîve zer-târ-ı melâĥat-yâbdur perçem
- 2 Meh-i ħüsninde hâle yâ seĥâb-endûd-ı ħicrândur
Cemâl-i bedr-i yâre sâye-i meh-tâbdur perçem
- 3 Şeb-i deycûr-ı ħüsn ü ândur yâ ‘ anberîn-atlâs
Aşılmış Ka‘ be-i ħüsn üzre bir zer-tâbdur perçem
- 4 Miyân-ı yâre vaĥt ile nazardan mû-be-mû her şeb
Ĥayâl-i târ-ı zulmetde ħalup bî-tâbdur perçem
- 5 ‘ Aceb mi tâze ma‘ nâ reşĥ iderse kilik-i **Ĥâliş**’den
Mesâm-ı şî‘ re müşġîn-sâz bir mîzâbdur perçem

ĤARFÛ’N-NÛN

106

Fe ‘ī lā tûn / Fe ‘ī lā tûn / Fe ‘ī lā tûn / Fe ‘ī lûn

- 1 Meh-i nev ġurrelenür âb-rûy-ı ruĥsârından
Mihr pertev-zededür rûy-ı pür-envârından
- 2 Nev-ĥaţân-ı ruĥ-ı âyîne ġubârâna henûz
Ĥaţ-ı buţlân çekilür ĥaţ-ı siyeh-kârından

- 3 Gerden-i yâri uşûl ile idüp şemme rakîb
Bûselik fehm olunur nağme vü etvârından
- 4 Kaldı nağş-ı nigehe neşve-i pür-‘ işvesinüñ
Pür-ḥabâb oldı şanur sâğar-ı ser-şârından
- 5 Feyz-baḥş olmadadur bu gül-i eş‘âr-ı Vesîm
Ḥālîş’üñ sâḥa-i tanzîrine gülzârından

[23b]

107

Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün

- 1 Kitâb-ı şafḥa-i ruḥsârı bellü ḥaṭṭ u hâmişden
Düşürdi ‘âşıkı bu nâz u istiğnâsı ḥ‘âhişden
- 2 Rakîbe itdigün evzâ‘ ı hep bir bir beyân itdi
Ḥaber virdi münâfıkmış baña yüksekden inişden
- 3 Kād-i bālâ-yı yâr ile vefâ-yı ‘ahdi seyr eyle
Dırâz itme sözi kûtehdür elbet cübbe vü binîşden¹⁰⁵
- 4 Piyâveş olma pâ-mâl esb-i nâza hem-çü ferzâne
Otur ḥâneñde temkîn ile şâhum kaçma bir kişden
- 5 Işırmışlar leb ü ruḥsâr-ı yâri şorma ey zâhid
Dükân-ı sin-keşân pes bellüdür âvîze-i dişden

¹⁰⁵ Mısrada vezne göre hece fazlalığı var.

- 6 Hevā-yı hecr ile dil-germ iken durmaz yine gerdūn
Düşürdi yaz iken yāre bürūdet bu degül kıışdan
- 7 Hālāş olmaz zebān-ı hāme kayd-ı lā'ubālīden
Öper 'ayyāş-meşreb cām ber-leb bellü gelişden
- 8 Perīşān söyledür tāb u teb-i hicrān-ı cānāna
Dağı kilik-i hüner āvāre **Hālīş** kalmasun işden

108

Me fā 'i lūn / Fe 'i lā tūn / Me fā 'i lūn / Fe 'i lūn

- 1 'İzārı fark idemem ben gül-i muḥammerden
Vücūdı tā ser ü pā lū' lū'-i müdevverden
- 2 Lebūñ mül idi gül-i mül femūñdedür şimdi
Nebāt olur mı elezz sükker-i mükerrerden
- 3 Ziyā-yı mihri temāşāya çeşme kudret yok
Felekde ānı şoruñ bir meh-i münevverden
- 4 Bu mihr ü māhı görüp reng ü bū arar zāhid
Gül-āb olur mı muḳaṭṭar gül-i muşavverden
- 5 Bu ihtişāmını dīvān-ı ḥaşre dek **Hālīş**
Girü bırakmadı destārını mükevverden

109

Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn

- 1 İder gül-ḥand-ı istihzā raḳībūñ sühre-kārından
O şūḥuñ va' d-i vuşlat pek nümāyāndur mezāḳından
- 2 Leb-i cānānda gerçi müfīz neş'e-i cārīdür
Şoruñ keyfiyyet-i şahbā-yı 'ışkı ehl-i bātından
- 3 O faşl u vaşlı ki taḳdīm ü te'ḥīrūñ beyān eyler
Dü-şüretli mesā'ilden şaḳın müftī-i mācinden
- 4 Ḥayāl-i vuşlatı şanduk dilden oldu zer-dīde
Su'āl itdüm anı bir sāḥir ü üstād-ı kāhinden
- [24a]
- 5 Gelürdi belki sūy-ı i'tidāle 'unşur-ı cānān
Eṭibbā añlasa ḳār u reh-i yāri zücācından
- 6 Nükāt-ı ḥaṭ u zülf-i müşg-būsında ḥaṭā eyler
Virür eş'āra temhīd-i ḥikāye Çīn ü Māçīn'den
- 7 O çār-ebrū olur reşk-i nevāziş ile **Ḥālīş** rām
Rehā bulsaydı dil bir kerre aḡyār-ı müdāhinden

110

Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn / Me fā 'ī lūn

- 1 Fezā-yı senesinden çeşm-i düzdi gelmedi avdan
Şaḳın pāy-ı nigāhı ey raḳīb dendān-ı ḥavḥavdan

- 2 Dirîğ itmez şerâre-pâş-ı teşvîş-i dil oldukça
O sengin dil ‘ izâr-ı âteşinüñ bir çaķum ķavdan
- 3 Neden geldi suķûnet cünbiş-i sennûr-ı dil-dâra
Ki hâlî olmadı kânûn içinde bâmday mavydan
- 4 Bu rûtbe ķurde-sâl iken ķıvâmuñ hoş bilür ol şûķ
Düşürmez tâbe-i tuķķalı âteş-dândan tavdan
- 5 Degüldür ġâze gül-gûn âķlas zîbâsıdur **Ĥâlîş**
‘ İzârında ķaķ-ı nâ-restesi bes bellüdur ĥâvday

111

Me fâ ‘i lûn / Fe ‘i lâ tûn / Me fâ ‘i lûn / Fe ‘i lûn

- 1 Peyâm-ı ķande-i gül geldi râh-ı bûlbûlden
Nesîm işitdi maķabbet-penâh-ı bûlbûlden
- 2 Gülüñ nümâyişi yek-reng iken olur ferdâ
Diger nümâyiş-i âteşle âh-ı bûlbûlden
- 3 Perestiş itmek içün jâle şanma rûyında
Vuzû’ ider bu gül eşķ-i nigâh-ı bûlbûlden
- 4 Çemende nergisûñ ‘ ömri füzûn-ter gülden
Ĥazân ider o da baķt-ı siyâh-ı bûlbûlden

- 5 Bu nâle rûy-ı güle bûyına degül **Hâliş**
Hezâr gûş iderüz bir şifâh-ı bûlbûlden

ḤARFÜ'L-VÂV

112

Mef'û lû / Fâ 'i lâ tû / Me fâ 'î lû / Fâ 'i lûn

- 1 Bezme idince rûy-ı teveccüh o mäh-rû
Âmâde dilde bâde-i şevki sebû sebû
- 2 Bir kerre esse bād-ı şabā zülf-i yârdan
Bu vâsıta ile alınur kām-ı ârzû
- [24b]
- 3 Tenzû şanur o gerden-i sîmîni şemm ider
Ceyb-i vücûdı bûy-ı dil-âvîz-i müşg-bû
- 4 İtdi raķîb güft ü şenîd ile çok nizâ'
Mâbeyn-i çeşm ü ğamzede var hayli güft ü gû
- 5 'Anber midür bilinmedi **Hâliş** o hâller
Şordum o kıand-ı leb didi sen itme cüst ü cû

113

Me fâ 'î lûn / Me fâ 'î lûn / Me fâ 'î lûn / Me fâ 'î lûn

- 1 Kıomaz ol zülf-i müşğîn sâyesinde olsa 'anberlü
Fezâ-yı çenber itmiş âşiyân gûyâ iki âhû

- 2 Sifāl ü ma‘ den-i billūr ü mīnā sāğar-ı şahbā
Ne fāsıkdur ki çinī kāsede zāhir tanīn-i Hū
- 3 Terāzū-yı şemīme aldı dil būy-ı ‘izār ile
Ki olmaz gonca-i gül bu fem-i cānān ile hem-bū
- 4 Olur mūy-ı şikesti sāğar-ı mīnāda pek zāhir
Olur āyīne olsa sīne-i sīmīne hem-pehlū
- 5 Siyāhī-i şebi teşbīh iderler **Hālişā** zülfe
Mūsāvi olsa būy-ı müşğ ile bāri gül-i şeb-bū

114

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Şu‘ le-i mihr-i cihān-tāb-ı sühandür Pertev
Nükte-senc-i şu‘ arā tāze dehendür Pertev
- 2 Dāniş ü ‘aql u hıred silk-i necīb-i emced
Şā‘ ir-i sihr-i nevīn tarz-ı ḥasendür Pertev
- 3 Şanki bu ṭab‘ -ı raşānetle ḥişār-ı nazma
Sırr-ı mażmūn u me‘ ān ile bedendür Pertev
- 4 Ebrū-yı yāre ider nāziş iki mışra‘ ile
Ṭurre-i kākül-i ḥoş-būy u semendür Pertev
- 5 **Hālişā** ḥāşılı bu nūh şadef-i devrānda
Şā‘ irān zūmresine dürr-i ‘Aden’dür Pertev

ḤARFŪ'L-HĀ'

115

Fe 'i lā tūn / Fe 'i lā tūn / Fe 'i lā tūn / Fe 'i lūn

- 1 Sende varken o melāḥat bu kalem kaşlar ne
Zīb ü ḥāl ü ḥaṭ ile levḥ-i münakkaşlar ne
- 2 Zülfi nāf-i Ḥoten'e perçemi müşg-i Çin'e
Böyle teşbīḥ ḥaṭā vaşf-ı müşevveşler ne
- [25a]
- 3 Yeme şunmaz ne 'aceb ğamze-i vaḥşet-zedesi
'Āşıkānuñ Meke'¹⁰⁶sinde ya o dem-keşler ne
- 4 Dimiş aġyāre raḫīb küştesi meydānda mıdur
Ya o kūyında a cellād yatan leşler ne
- 5 Başa çekdi bizi bir çırpıda dūrzi-i şūḥı
Bī-şügünında a kāfir o beyāz başlar ne
- 6 Tīr-bāz-ı nigeḥi atdı dile taş dikdi
Ya bu meydānda Ḥālīş o kemān-keşler ne

116

Mef'ū lū / Fā 'i lā tū / Me fā 'i lū / Fā 'i lūn

- 1 Ḥayfā ki çeşm-i dil olalı dūş o mehveşe
Ey mihr-i şu'le-sūz-ı cihān dūşdüm āteşe

¹⁰⁶ “Mekke” sözcüğü vezin gereği bu şekilde okundu.

- 2 Sultān-ı ‘ işve hüsni-i melāhat-ger aydur
Bağ tır-i nāzişe o fiten-pişe terkeşe
- 3 Şehbāl-i nāzuñ açsa o tāvus ğurer-i nāz
Tāli‘ olur başuma ya kuzğün düşer leşe
- 4 Bedr-i cemālūñ almadan āğūş-ı fikrine
Çıkdılar benüm de ehibbā adum beşe
- 5 Bu zülf-i çin ü ğisū-yı mergülesin görüp
Dağl itdi şeyh kürsīde tuğrā-yı zerkeşe
- 6 Çār-pāresiyle lu‘ bını nā-çār idüp pesend
Zāhid görince rakş iderek didi biñ yaşa
- 7 Ebrū-yı zūr-ı sâ‘ id-i nāzişle kalmadı
Bāzū-yı iktidārda kuvvet keş-â-keşe
- 8 Havf-ı vişāle reşk ile ağıār idüp nizā‘
Oldı rakīb-i har o mülakķabla iş başa
- 9 Bu nev-zemīn-i Sābit’e beñzer mi Hālīşā
Şūhın tırāz olsa ğazel gelse baş başa

117¹⁰⁷*Me fâ 'î lün / Me fâ 'î lün / Me fâ 'î lün / Me fâ 'î lün*

- 1 Görilmez cām-ı mey 'aks-i 'izār-ı yārdan şöra
Nazar mir'āte olmaz mihr-i pür-envārdan şöra
- 2 Görür ālāy-ı ceyş-i hüsni şöra 'anberin hāli
Gelür dārū's-sa'āde nazariye hünkārdan şöra
- 3 Cüyüş-ı hāl u haṭ ḡamz-ı nigh serhadd-ı İslām'a
Şebihūn itdi kāfir leşker-i Tātārdan şöra
- 4 Hayāl-i yār ile ārāmiş itmez hāṭır-ı 'uşşāk
Gelür rāḥat kibāra keşret-i züvvārdan şöra
- 5 Hezārān cūşa geldi tekye-i gülşende gül diye
Gelür tevḥide revnaḵ cūşış-i ezkārdan şöra
- 6 Hayāl-i mū-miyānuñ alamaz āḡüş-ı hulyāya
Ol āfet va' de durmaz virme bil inkārdan şöra
- 7 Buña Nābī Belīḡ ü Nā'ili Rāḡıb dahı çokdur
İder meşḵ-i sūḥanlar Hāliş-i nā-çārdan şöra

¹⁰⁷ Bu şiir der-kenarda yazılıdır. Divan yazılırken unutulmuş veya divana sonradan ilave edilmiş olabileceğini düşünüyoruz.

118

Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn

- 1 Bu şeb baḥş itdi tār-ı zülf o meh-peyker ḥuşūşında
Nedür ol zīver āyā mihr-i pür-enver ḥuşūşında
- 2 Hemān naḳş-ı der-āğūş-ı miyānı itmede taḳlīd
Dilüm ḥasretle reşk-endāzdur çenber ḥuşūşında
- 3 Reg-i āb-ı güher mi la‘ li yoḥsa reng-i meyden mi
Olur muḥtāc ehl-i ḥibre engüşter ḥuşūşında
- 4 Tıfılken¹⁰⁸ kâle gelmez nükte söyler çeşm-i gūyāsı
Nigeh bir ḥāfız-ı çābük-zebān ezber ḥuşūşında
- [25b]
- 5 Lebinden emr-i kılḳul olsa da sırr-ı dehen çıkmaz
‘ Aceb ḥayretdeyüm minā ile sāğar ḥuşūşında
- 6 Hele bintü’ş-şefeyle duḥt-ı rez düşdi ‘ aceb zevce
Ki bilmem kilḳ ile minā gibi şevher ḥuşūşında
- 7 Açar ‘ aksi daḥı āyīnede āğūş açarsa yār
Hele meftūnı olmaz var mıdur dil-ber ḥuşūşında
- 8 Eṭibbā ma‘ den-i la‘ le daḥı bir ḥāsiyet yazmış
Henūz añlanmaduḳ ma‘ cūndur cevher ḥuşūşında

¹⁰⁸ “Tıfl iken” sözcüğü vezin gereği bu şekilde okundu.

- 9 Şu‘ â‘ -ı zer midür derk itmedi çeşm-i hıred **Hâliş**
Nedür ol zîver âyâ mihr-i pür-enver huşûşında

119

Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün

- 1 Kemer bir halka müy-ı nâ-resâ evhâmdur bunda
Miyân âgûş-ı hulyâya hayâl ihâmdur bunda
- 2 Bu leyl-i kâdr zülfüñ ile şâne oldı bî-imsâk
Faṭîr-i nîme şad leb ḥasret-i bayramdur bunda
- 3 Şabâhü’l-ḥayr pîşân-ı melâḥat hiç göz açdurmaz
Ġam endûd-ı ḥaṭuñ târîkî-i aḥşamdur bunda
- 4 Piristû tîz-bâl-i ġamzeñ olmış terkeş ülfete
O mest-i dil-siyeh Tâtâr pür-ser-sâmdur bunda
- 5 ‘Araḡ-rîz oldı sâġarda görüp ‘aks-i ruḡ-ı yâri
Dil-i sîm-âba sāyeñ bâde-i gül-fâmdur bunda
- 6 Sikender’sin begüm ‘ibretle cism-i şâfı seyr eyle
Ḥabâb-ı eşk-i çeşm-i rindi gör nüh câmdur bunda
- 7 Reg-i nabż-ı hayâle ursa nîşter katre dem çıkmaz
O ḡün-rîz-i müjeñ bir bî-emân ḥaccâmdur bunda

- 8 ‘ Aceb mir ’āt-ı bî-sîm-âbdur âyîne-i hulyâ
Teb-i bî-tâb-ı hayret lerziş-i endâmdur bunda
- 9 Hâṭ u ebrûsı vaḥy-i levḥ-i şâfindan mı nâzildür
Dimâğ-ı kâfiyem ey kilk ter-zükâmdur bunda
- 10 Şemîm âmâde leb yek-bû siyeh bezm-i muşavvirde
Ġaraż bûy-ı fem-i taşvîrûñ istişmâmdur bunda
- 11 Mehâsâ fâzıl olmuş pertevüñ mihr-i sūḥan-tābuñ
Muḳâbildür o mihre ḥaylice eyyâmdur bunda
- 12 O kūyı dūr-bîn-i ḥâmeden seyr eyledüm **Hâliş**
Bu nüh beyte naẓîreñ gerçi bî-hengâmdur bunda

[26a]

120

Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün

- 1 Açup şevḳ-i ‘izâruñ dâğ-ı dil gülzâr şeklinde
Görinür baña sensüz gülşen âteş-zâr şeklinde
- 2 Olurdı nuḳl içün ey ḡonca-fem bezminde rindâna
Lebün bir sâğar-ı ser-şâr ile gül-nâr şeklinde
- 3 Muṭâf-ı rûya zülf-i müşğ-i çînün zîb ü zîverdür
Ḥarîm-i Ka‘be-i ḥüsne siyeh astâr şeklinde
- 4 Hezâruñ nâlişi ḡuş-ı güle hiç eylemez te’şîr
Oḳur ḡüftâr-ı bî-ma‘nî gibi eş‘âr şeklinde

- 5 Tecessüm itdi dūd-ı āh-ı bülbul bāğda **Hāliş**
 Haṭ-ı sebzūnle servān serv-i hoş-reftār şeklinde

121

Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn

- 1 Bu şeb zānū-nişīn olmış o büt āyīne rūlarla
 O gīsūlar dökilmiş şafḥ-ı rûya resm-i hūlarla
- 2 Hezārān nüṣṣa-i evrāk-ı gül devr itdüm ‘ālemde
 Reg-i sırr-ı femūñden bir nişān yok güft ü gūlarla
- 3 Dil oldı leylī-i zūlfūñle ḵanber gibi āşūfte
 Ki gitmez pīş-i çeşmūmden ḥayālūñ arzūlarla
- 4 Hezāruñ gördi gülşen sen gibi ey ḡonca-fem yokdur
 Dimāğ-ı ‘ıtrı çāk itmiş bu zūlf-i müşg-būlarla
- 5 Tutişdı kūçe-i dil şu‘ le-i mihrūñle ey meh-rū
 Yetişdi āteşūm söndürmege rindān sebūlarla
- 6 Boğazdan aḡarak yelken ḵapatdı keştī-i sāḡar
 Leb-i cūya ḥabābāsā düşüp rengīn şularla
- 7 Olup şermende-i būs-ı ‘izārı meclis-i meyde
 Enār-ı nuḡl-i leb oldı müyesser āb-rūlarla

- 8 Miyān-ı haṭ u zülf ü perçemüñle kı̇l ü kı̇l itmiş
Bu şeb diqqatle zāhid itdi mi baḥş mū-be-mūlarla
- 9 Felekde ḥāhiş-i neyl-i meveddet böyledür **Hāliş**
Bulınmış intikām-ı lezzet-i vuşlat ‘adūlarla

122

Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lūn

- 1 İtdi te’şīr-i cūnūn mağz-ı ser-i nā-şāduma
Ṭurre-i Şīrīn’i gelmez ḥāṭır-ı Ferhād’uma
- 2 Cism-i hicrān-geştemi maḥv itdi şol tebeh nūḥūl
Dūr-bīn ile baqarlar cevher-i eb‘āduma
- 3 Hecme-i nuẓẓār-ı ‘uşşāk itdi pā-māl-i cemāl
Reşk iderler gül-‘izārān şīşe-i kı̇annāduma
- [26b]
- 4 Ey kemān ebrū idüp ol ğamze-i cādū hücūm
Kej ü ḥaṭla tīr-i nāzuñ geldiler imdāduma
- 5 Belki bu nev-ğoncanuñ te’şīr iderdi gūşına
Hem-res-i efgānı olsa bülbulūñ feryāduma
- 6 Günde biñ ‘ıkd-ı Süreyyā **Hālişā** īşār ider
Çeşm-i inşāf ile gerdūn baḥsa ma‘nī-zāduma

123

Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lūn

- 1 Zahm-ı nevk-i nāz ile güller açıldı sīnede
Jende-i sad-pāredūr bu hırķa-i peşmīnede
- 2 Maḥv idüp pervāneveş şol rütbe tāb-ı gül-‘ ızār
Kimse görmez şūret-i ‘ aksüm daḥı āyīnede
- 3 Çeşm ü ḥāl ü ānına yārūñ nigāh itmek ne güç
İki āhū-yı muşavver var ser-i gencīnede
- 4 Burķa‘ -ı ruḥsār-ı la‘ linūñ açup ol māh-rū
Va‘ d idüp rūyuñ temāşāya şeb-i āzīnede
- 5 Şafḥ-ı rū pūr-jeng olursa nazra-i ‘ uşşākdan
Māni‘ -i şafvet degül gerd ü ğubār āyīnede
- 6 Ğamla sevdā laḥza olmaz pīş-i çeşmünden cüdā
Ḥālīşā vardur ḥaķīķat bende-i dīrīnede

124

Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lūn

- 1 Tıfl iken bilmezdi girdi şimdi on dört yaşına
Baķmadı bir dem benüm dil-dār çeşmüm yaşına
- 2 Ḥurde-kārı eylemiş mūy-ı ḥaṭ u ḥālūñ ğarīb
Şāni‘ uñ şad-āferīn āşārına naķķāşına

- 3 Görmeden bî-hûş olurlarmış seni ey mest-i nâz
 Âferîñ mey-ğānenüñ ser-ğōşına ‘ ayyāşına
- 4 Yāri çapraz altına almış pişürmişler bu şeb
 Âferîñ bu orṭanuñ aşcısına yoldāşına
- 5 Sürmesün rû zāhidāñ yāruñ ğubār-ı pāyına
 Âferîñ bu mescidüñ kayyūmına ferrāşına
- 6 Ğurre-i rûze şikem-ğ̃ārāna virmiş dā’-i cū‘
 Nice taḥsīñ itmeyem yāruñ hilāl kaşına
- 7 Bir zemīñ-i köhne buldum **H**ālīşā açdum yine
 Âferîñ tanzīr iden üstādına evbāşına

[27a]

125

Fe ‘i lā tūñ / Fe ‘i lā tūñ / Fe ‘i lā tūñ / Fe ‘i lūñ

- 1 Nice kanlar dökilür ḥamret-i gül-rūsında
 Lāl olur nuṭḡ-ı kalem çeşm-i süḥan-ğūsında
- 2 Dil berāber olur aġyāre nevāzişlerde
 Olsa yāruñ eger inşāf terāzūsında
- 3 Vaşf-ı ma‘nide olur nükte-i ḥam-keşte miyāñ
 Çileden çıktı kemāñ ol ḥam-ı ebrūsında

- 4 Gicede nâlişi terk itmez idi bülbul-i zâr
‘Âlemüñ olsa vefâ gül gibi şeb-būsında
- 5 ‘Âlem-i ma‘ni gibi küştesinüñ ervâhı
Hısr olur bir dahı âyine-i zânūsında
- 6 Baḳ henüz mâderinüñ şîri қоқar aḡzında
Lezzet-i şîr ü şeker var leb-i gül-būsında
- 7 İntizârında olur devlet-i hulyâ-yı vişâl
Lezzet olmaz hele yâr olsa da pehlūsında
- 8 Hâlişâ Nâbî-i üstâda kim olmuş pey-rev
Şehd-i ma‘nâ bulunur hâme-i hoş-gūsında

126

Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün / Me fâ ‘î lün

- 1 Mey-âşâm ol leb-i h’âhişle leb-ber-leb sebûlarla
Zifâf it ḳanberi bintü’l-‘ineble ârzûlarla
- 2 İçinden kendini dāmâd idüp neş’eyle şahbâya
Başıldı duḡter-i rezle gice dil güft ü gûlarla
- 3 Hayâl-i zülf ile Ceyhûn’a döndi çeşm-i hûn-bārum
Dil-i nâ-rāmı çekmiş mevce-i zencîre cûlarla

- 4 Leb-i sâğarda reng-i bûse-i yâri temâşâyâ
Dökerdüm haşm-ı haşret-rîz-i minâ ser-fürûlarla
- 5 Yetiş şâbûn neş 'e ile habâb âlûde-dâmendür
Temiz it sâkiyâ minâ-yı terle şüst ü şûlarla
- 6 Hayâl-i mû-miyânuñ tekye-i dilde gelüp vecde
Der-âgûş eyledüm şeyhâna yâri hây u hûlarla
- 7 Cenâb-ı Şâbit'e tanzîre meydân-ı belâgatde
Hayâl-i hâma düşdi hâme **Hâliş** cüst ü cûlarla

ḤARFÜ'L-YÂ'

127

Fe 'i lâ tûn / Fe 'i lâ tûn / Fe 'i lâ tûn / Fe 'i lûn

- 1 Şeyh-i maḥbûb-liḳâdur Ḥacı Bektaş-ı Velî
Nûr-ı çeşm-i zu' afâdur Ḥacı Bektaş-ı Velî
- [27b]
- 2 Hâk-i pâ-yı ḳademi dîdelere sürme-resâ
'Ayn-ı pîrâna cilâdur Ḥacı Bektaş-ı Velî
- 3 Derd-mendâna şifâ-hâne-i esrâr-ı Hudâ
Haste-i 'ışkâ devâdur Ḥacı Bektaş-ı Velî
- 4 Tûruḳuñ olsa n'ola şûr ile İsrâfîl'i
Rûḥ-baḥş-ı fuḳarâdur Ḥacı Bektaş-ı Velî

- 5 Ol hüviyyetle ab l itdi fen fi'll h 
Mazhar-1 sırr-1 fen dur H c  Bektaş-1 Vel 
- 6 Lut f-1 H k'la ne ki istersen olur z r-i ab l
G yyi  hayr-du'  dur H c  Bektaş-1 Vel 
- 7 Terk-i  r yi  idüp del  [ ] '  ab  içre olur
Fa r ile fa re sez dur H c  Bektaş-1 Vel 
- 8 Z 'ir n-1 çarem-i türbesidür   r u melek
Himmet-i mevhibe-z dur H c  Bektaş-1 Vel 
- 9 N r-1 tenn resini her seçer eyler ta l d
 afa -1  ev -i sem dur H c  Bektaş-1 Vel 
- 10 Ke k l itmez bu hil l-i feleki destinde
Öyle sult n-1 Hud 'dur H c  Bektaş-1 Vel 
- 11 Degme elm sları z ver-i meng   itmez
Gerdi -i H k'da h m dur H c  Bektaş-1 Vel 
- 12 P leheng olma a   yeste degül bedr-i  amer
Matla' -1 n r-1 fez dur H c  Bektaş-1 Vel 
- 13 H ali  a sırrına H  himmet  n iste H k'dan
Fet a bir sırr-1 '  al dur H c  Bektaş-1 Vel 

128

Mef' ū lū / Fā 'i lā tū / Me fā 'ī lū / Fā 'i lūn

1 İtmiş güşāde bir gül-i ra' nā-yı Gülşenī
Açmış bu bāğda gül-i zībā-yı Gülşenī

2 İtmiş Ḥalīl'i āteş-i tevḥīd içinde nūr
Te 'şīr-i şevḳ-i vecd ile esmā-yı Gülşenī

3 Gülzār-ı vaḥdet içre açup berg-i rūlaruñ
Olmış hezār-zıkr ile şeydā-yı Gülşenī

4 Sünbülleruñ açarsa n'ola ravza-i behişt
Gīsū-yı müşg-zāy-ı 'ıtr-sā-yı Gülşenī

5 Olmuş o baḥr-i vaḥdet içinde şādef gibi
Ġaltān-ı 'ışk ile dūr-i yektā-yı Gülşenī

6 Teşbīh olur mı gülşen içinde bu nergise
Çeşm-i Ḥudā-yı dīde-i bīnā-yı Gülşenī

[28a]

7 Destinde ğonca şanma o nev-sebz-i şāḥ-ı gül
Şundı şarāb-ı gül ile mīnā-yı Gülşenī

8 Ḥāl-i 'izār-ı feyzidūr ārāyiş-i cemāl
Cennetde ḥūriyāna bu sevdā-yı Gülşenī

- 9 Giymezi bu çarh-ı atlası virse felek aña
Berg-i gül oldı hulle-i hārā¹⁰⁹-yı Gülşenī
- 10 Olsa ‘abāları varak-ı gül ile sirişt
Güldür gül oğlıdur gül-i hamrā-yı Gülşenī
- 11 Enfās-ı tayyibeyle beni hışse-mend idüp
Hālīş virür murādını mevlā-yı Gülşenī

129

Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lūn

- 1 Āh ey çeşm-i füsūn bī-hāba döndürdüñ beni
Seyl-i eşk-i hasretüm mīzāba döndürdüñ beni
- 2 Keşret-i eşküm dü çeşmānumda kuvvet koymadı
Bī-mürekkeb līka-i küttāba döndürdüñ beni
- 3 Vaşl-ı hicrān zār-ı cismüm pür-nizār itdükce sen
Saķf-ı pür-müşrifde yeñi çāpa döndürdüñ beni
- 4 Ārzū-yı şemme-i la‘l ile şordum sāğarı
Bezm-i meyde zāhidā vişn-āba döndürdüñ beni
- 5 Bāb-ı cevruñ beklerüz zencīrveş ey serv-i nāz
Reft ü rūba göyüne(?) bevvāba döndürdüñ beni

¹⁰⁹ Metinde ‘hārā’ şeklinde h’lı yazılmıştır.

- 6 Çār-mıṣra‘ la miyān-beste nevā bu ṭavr ile
Cüfte dü yekdür uṣūl Fārāb’a döndürdüñ beni
- 7 Beñzedüp sīmīn-ber-i yāri ḥaṭāyī kâğıda
Jāj-ḥā mektūb-ı bī-elḳāba döndürdüñ beni
- 8 Vaḳ‘ a-i tāriḥ-i hicrānum benüm mażbūṭ iken
Ḥādiṣāt-ı ravzatü’l-aḥbāba döndürdüñ beni
- 9 Pertevüñ mihr-i süḥan-sūzuñ görüp **Hāliṣ** hemān
İrtifa‘ -ı zıll-i uṣṭurlāba döndürdüñ beni

130

Me fā ‘i lūn / Fe ‘i lā tūn / Me fā ‘i lūn / Fe ‘i lūn

- 1 Nigāh-ı nergis-i taṣvīrine i‘ādemüzi
O şūḥ çeşmine şarf itmedi irādemüzi
- 2 Düşerdi berg-i ‘izār üzre şeb-nem-i çeşmüm
Rubūde eylese mihrüñ dil-i fütādemüzi
- 3 Hezār nālişi ol ğonca zīr-i gūş itmez
Hezār [u] bülbüle virmez leb-i gūşādemüzi
- [28b]
- 4 O duḡter-i reze meclisde daḡl idüp vā‘ iz
Lisān-ı ḥurmete almıṣ efendi-zādemüzi
- 5 Keş-ā-keş-i ruḳabā koymadı ne tīr ü kemān
Ḳırup ğubār-ı ḥaṭı çille-i kepādemüzi

- 6 ‘İnān-ı eşheb-i nāzuñ tutup o pīl-raķīb
Huzūr-ı şāh-ı gama sürdiler piyādemüzi
- 7 Bilād-ı rābi‘ ası çār-şüret-i haṭ ile
Düşürdi hıṭṭa-i Şām’a mevālī-zādemüzi
- 8 Olursa mevsim-i vaşl-ı kalemde-delüm¹¹⁰
Ney-i şeker ile kilik-i Hudā-yı dādemüzi
- 9 ‘Aṭāsı **Hāliş**’e taḫsīm̄den muḫaddemdür
Viren cenāb-ı Hudā rızķ-ı nā-nihādemüzi

131

Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn / Me fā ‘ī lūn

- 1 Ne dem leb-ber-leb olsa sāğar-ı ser-şār-ı engūrı
Habābāsā virür ol nergis-i çeşmāna maḫmūrı
- 2 Olinca cām-ı elmās ile ser-mest-i mey-i gül-gūn
Tutar şahbā gelū-yı sā‘id-i sīmīn-billūrı
- 3 O tār-ı perçemi tel kırdı gerdānı nağamlarla
‘Araķla būselik lebrīz idince ke’s-i ṭanbūrı
- 4 Şafaķ-reng eylemiş tāb-ı ruḫuñ bir āteş-i terle
Ne mümkün ḫīre çeşmāna nazar ol mihr-i pūr-nūrı

¹¹⁰ Burada mürekkep dağıldığı için kelime okunamadı.

- 5 Şikenc-i zülf ile **Hâliş** perişân oldu Tâhirveş
Gelelden vâlî-i hüsne muḳarrer zülf-i semmûr

132

Mef 'û lû / Me fâ 'î lû / Me fâ 'î lû / Fe 'û lûn

- 1 Dil şu'le-i ruḥsâr ile evvel çıralandı
Ḥaṭṭuñ gelüp ârâmiş-i ḥâtır pirelendi
- 2 Evvelleri mânend-i ḥarîr idi ḥaṭ-ı sebz
Dükkânçe-i ḳazzâz-ı melâḥat tîrelendi
- 3 Kendi gibi nev-reste dil-âşûba düşüp âh
Bî-sûd o körpe ḳuzıcağum berelendi
- 4 Ḳurudı raḳîbüñ çü seg-i meslaḥa ḳanı
Cânân ile biz ülfet idelden hıralandı
- 5 Meh-tâba düşüp şevk ü şafâmuz yine **Hâliş**
Bedr-i mehi nev-hâle ile dâ'irelendi

[29a]

133

Fâ 'î lā tûn / Fâ 'î lā tûn / Fâ 'î lā tûn / Fâ 'î lûn

- 1 Tıfl iken mektebde leb gül-nârsın bildüm seni
Gül-^ç izâr-ı ḡonca-i gülzârsın bildüm seni

- 2 Sen kı̇mât-ı mehd-i i' cāz içre ey 'İsî-nefes
Bir şeker-ḥā-ḥor-ı hoş-güftārsın bildüm seni
- 3 Ol mehūñ ḥīn-i ṭulū'ı necm-i gīsū-dār idi
Şimdi kevne mihr-i pūr-envārsın bildüm seni
- 4 Yār der-ḥ'āb idi düşdi berg-i rūya eşk-i ter
Ey şehāb-ı dīde gevher-bārsın bildüm seni
- 5 Çār-ebrūlarla vaşf-ı ḥüsni taşvīr itdiler
Dād elinden şā' irūñ nā-çārsın¹¹¹ bildüm seni
- 6 Dūd-ı āh-ı ' andelīb itmiş teccessüm bāğda
Sen o serv-i nāz-ı hoş-reftārsın bildüm seni
- 7 'Āşık-ı āluftesin 'āciz eṭibbā derdine
Çok zamāndur Ḥālīşā bīmārsın bildüm seni

134

Fā 'i lā tūn / Fā 'i lā tūn / Fā 'i lā tūn / Fā 'i lūn

- 1 La' l-i nābuñ yād ile lezzet helāk eyler beni
Çeşm-i maḥmūrında keyfiyyet helāk eyler beni
- 2 Almasam āgūş-ı ḥulyāya ḥayāl-i vuşlatuñ
Nīm-laḥza sūziş-i ḥasret helāk eyler beni

¹¹¹ Metinde "nār-çār" şeklinde yazılmış

- 3 Eylesem de ol ğazālī zīver-i deşt-i hayāl
Ġamze-i çeşmindeki vahşet helāk eyler beni
- 4 Şevket ü dārāt u şānuñ haṭ ile itdi zuhūr
‘Āķıbet bu behcet ü devlet helāk eyler beni
- 5 Merdümān-ı çeşminüñ āzādesi olsam daḥı
Ġayret-i aķrān-ı hürriyyet helāk eyler beni
- 6 Hayli dem rū-mālsin ey mīl-i sürme çeşmine
Yārda bu sürme-i kudret helāk eyler beni
- 7 ‘İllet-i naḥvet seni dil-ḥaste-i nāz eylemiş
Ey ṭabīb-i ‘ışķ bu ‘illet helāk eyler beni
- 8 Merdüm-i çeşm ile istīnās idermiş bir perī
Bu ḥilāf-ı cins ile ülfet helāk eyler beni
- 9 Ġamz-ı çeşmi nükte-i sırr-ı femüñ ĩmā ider
Çeşm-i gūyāsındaki şöḥbet helāk eyler beni
- 10 Çeşm-i nergis tā ezel olmuş mey-i ser-mest-i nāz
Ḥālīşā ol bāde-i naḥvet helāk eyler beni

[29b]

135

Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lā tūn / Fā ‘i lūn

- 1 Sāġar-ı ser-şarı rindüñ buseden maṭleb lebi
Būs-ı Cem’den mā-cerā-yı la‘lidür bir leblebi

- 2 Beñzedür dil âb-ı yâķûta reg-i la' lüñ müdâm
 Âb-ı şâf-ı dâne-i rummân degül ol leblebi
- 3 Gerd-i lebde sebz-i haţţ-ı Hızır'ı virmekde hayât
 Hüsnuñ efzûn eylemiş ammâ yine ol leblebi
- 4 Ma' den-i yâķût olur vişn-âbı nüş itdükce yâr
 Tâb-ı meyle la' l-günından ğaraż ol leblebi
- 5 Leblebici tıflınuñ la' liyle mest olmaķda dil
 Hâlişâ leb-ber-leb ol maķşad hemân ol leblebi

KİT‘ A

Me fā ‘ī lün / Me fā ‘ī lün / Me fā ‘ī lün / Me fā ‘ī lün

- 1 Cenāb-ı Vāhib-i perverd-gāruñ hıttā-i Bağdād
Olupdur kudsiyāna her nefesde cāy-ı Raḥmānı
- 2 İmām-ı A‘ zām’uñ bu müşg-i tūde merḳad-i pāki
Giyüp Nu‘ mām-ı vaḳtūñ sevḳi ile ‘örf-i Nu‘ mām’ı

LÜGAZLAR

1

LÜĞAZ-I ÖREKE

Fe 'i lā tūn / Fe 'i lā tūn / Fe 'i lā tūn / Fe 'i lūn

- 1 Nedür o sâ'il-i boş torba ki gezmez aşlā
Rūz u şeb kâ'im olur bir ayağ üzre gūyā
- 2 Geh şaru geh mor olur gāh kıızıl gāhī sefid
Kābil-i şūret olur cin gibi her dem o pelīd
- 3 Laḥm u şaḥme müte'allık şeyi yok cism-i za'if
Aḳ şaḳallu toğar elbette anadan o ḥarīf
- 4 Giydigi başına İçil külehidür dā'im
Öreke mollā gibi ekl idemez hep şā'im
- 5 Kendi bir heykel-i bed-siret iken gör ne latif
Anı çār-şenbe qarısıyla ideler taḥvif
- 6 Gice gündüz nazarı neşveyedür dil-beredür
Başa giydigi küleh pek kışadur bir seredür
- 7 Kendi Mecnūn degül kuş oturur başında
Turfā çenber şarınur başına hep kaçında
- 8 Şerḥa-i sīnesi hem şerḥa-i seyfe beñzer
Öyle mükşir degüldür ceste(?) leyle söyler

- 9 Nev‘i vāfir kimi anbūr kimi mu‘avveddūr
‘Arabistān’da biten āhe-i āmulecdūr

[30a]

- 10 Hālia bu ‘araba gibi tekerlekle yūrūr
Cümle nisvān görince aalına tūkūrūr

2

O HEDEFİ

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Nedūr ol dā‘ire-i mūnkesif-i mihr ecrām
Bulmı ārāyı-i encümle felek gibi nizām
- 2 ār-mi ile aup boynına nāūs-ı girān
Gūyiyā bir anemi azıa urmı devrān
- 3 Kāl olup pūte-i ‘ı ire ‘aceb merdāna
Hedef olmı o adeng-i mūje-i cānāna
- 4 Öyle ermende degül vechi uzadan kızarur
Böyle macūb iken gör ki ne zūrlar oparur
- 5 Nice aāb ecā‘atle olurken hem-dem
Zam-ı mār ile olur zamete ancak merhem
- 6 Dū-ı ‘izzetde aurken anı yārān-ı hūner
Bir nefesde olur elbette ‘adū-yı ekber

- 7 ‘Ābidāsā bir ayağ üzre kıyām eylerler
Bī-namāz iken olur secdegehi geh minber
- 8 İrtifā‘ āletidür rem aña çün usturlāb
Menzilet şāhibidür eylediler faşl-ı hıṭāb
- 9 Ehl-i sünnet ile hem ehl-i cemā‘ at ammā
Ḥālīşā müslime beñzer yeri yoktur aşlā

3

RÜ’ŪS

Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lā tūn / Fe ‘i lūn

- 1 Nedür ol şafḥa-i sīmīn-ber ü levḥ-i sāde
Şānına lāyık olur dinse Beyāzī-zāde
- 2 Şīḡa-i müfredi herkesde bulındı ammā
İsmi cem‘ olmasa kesb-i şeref itmez aşlā
- 3 Ber-keşīd oldı dü ebrūları hem sīnesine
Çār-ebrū görünür bak şunuñ āyīnesine
- 4 Cebhesinde çekilüp bir ḥaṭ-ı iḡbāl-fezā
Ser-nüvişt-i ezel itmiş bu sa‘ ādetle edā
- 5 Bir mürekkeb yalamış zāt-ı ma‘ ārif ü dāniş
Menzelet şāhibi erbāb-ı kalem fażl-meniş

- 6 Şuğl ider ders[ine] bir fâzıl-ı ‘aşra beñzer
Çok mülâzım kulu var dâ’iresün beklerler
- [30b]
- 7 Zâtı gâyetle büyük şânına kibr itmez eşer
Gelse erbâbına ikbâl-i işâretle döner
- 8 İsm ü cismi yoğiken bir kişinüñ hem-çü hümâ
Olsa koyunında ider biri ta‘ ayyün peydâ
- 9 Dest ü pâyı dahı yok ‘âlemi eyler dil-bend
Bâz ber-geşte durur kuyruğı mânend-i esed
- 10 Ger bilürsen bu lügaz sırrını **Hâliş** sen sağ
Bir rü’ûs ile iderdüm seni elbette çerâğ

4

MEDRESE

Fe ‘i lâ tün / Fe ‘i lâ tün / Fe ‘i lâ tün / Fe ‘i lün

- 1 Nedür ol beyt-i şeref-zâ ki okunmaz bî-med
Kendisi ism-i mekân olsa degül müsteb‘ad
- 2 Beyt-i ıtlâk olunur oldı nice beyte maşîr
Feth iden hem iki mışra‘dan ider olsa habîr
- 3 Vefk-i ‘ilm oldığı bu şekl-i murabba‘la nihân
Bilinür diğkat ile ol iki mışra‘la hemân

- 4 Giremez hîç aña bî-hünerân [u] nâ-kâm
Oldı bu dâ'ire-i kûtb Ebu'l-Fazl'a maķâm
- 5 Heftede bir iki kerre ider erbâbı sefer
Şa'd-ı vakt ile olur dâ'iresi kûtbı maķar
- 6 Tâķ-ı ebrûlarını görse eger bir 'âbid
Şîfte ü sühtesi olur anuñ her zâhid
- 7 Târik-i şevķ ü hevâ Şeyh Vefâ'ya mesken
Nev'ı çok her biri bir fâzıla olmış me'men
- 8 Beñzemiş gerçi ona künbed-i minâ-fâme
Giymiş ol kûbbe-i eflâke muğâyir câme
- 9 Bu raşânet ile me'lûf iken olmış peyvend
Kimi zencîre giriftâr ü kimi silsile bend
- 10 Kimi vîrân u kimi olmış 'imâretle bekâr
Ekserî mâ'il-i hoş-serv-i hırâmân-reftâr
- 11 **Hâlişâ** biz virirüz manşıb-ı elğâzına müd
Resen-i hülle yapış eyleye Allâh meded

SONUÇ

Hâlis'in hayatını, edebî kişiliğini, divanının şekil, dil ve üslûp özelliklerini incelediğimiz; divan metnini oluşturduğumuz eseri ortaya koymuş bulunuyoruz.

Hâlis Efendi, 17.yy. da yaşamış, kaynaklarda hakkında çok fazla bilgi bulunmayan, kendi edebî kişiliğini oluşturmaya çalışan bir şâirdir. Kendisi ilmiye sınıfından olup Bıyıklı Mustafa Paşa'nın imamlığını yapmıştır. Ardından müderrisliğe başlamış, basamak basamak ilerlemiş, dönemindeki en yüksek dereceli medreselere varıncaya kadar bu görevini devam ettirmiştir. Nihayette, kadı olarak tayin edildiği Medine-i Münevvere'de, 1709 yılında vefat etmiş ve oraya defnedilmiştir.

Hâlis Divanı'nda toplam 140 manzume bulunmaktadır. Bunlardan 133 tanesi gazel, 2 tanesi tahmis, 4 tanesi lügaz ve 1 tanesi de kıt'adır. Bu dağılıma bakarak Hâlis'in bir gazel şâiri olduğu söylenebilir. Gazeller kafiye/redif harflerine göre sıralanmıştır. Gazellerden iki tanesi Farsça yazılmıştır. Metin oluşturulurken bu gazellerin anlamları verilmeye çalışılmıştır.

Hâlis Divanı'ndaki şiirlerin en dikkat çekici yönü tasavvuf vadisinde söylenmiş olmasıdır. Bektaşî olabileceğini düşündüğümüz şâirin divanında aşk, sevgili ve sevgilinin güzellik unsurlarına yönelik şiirleri de önemli bir yer tutar. Ayrıca, divanda içerik bakımından dikkat çekici bir diğer unsur da şâirin musikî terimlerine fazlaca yer vermesidir. Bu şâirin musikî ile yakından ilgilendiğini göstermektedir.

Şiirlerinde daha çok remel ve hecez bahirlerini kullanan şâir, divanında toplam 7 aruz kalıbı kullanmıştır. Şâirin çok büyük aruz kusuruna düşmediği

söylenebilir. Divanda redif kullanılan manzume çoğunluktadır. Rediflerde daha çok Türkçe kelime ve ekler tercih edilmiştir. Kafiye olarak ise, şâirin daha çok tam ve zengin kafiye kullandığı tespit edilmiştir.

Atasözlerinden daha ziyade deyimlere ağırlık veren şâirin dönem şâirlerinden Nâbî ve Sâbit'ten etkilendiği söylenebilir. Divanda, Nâbî'nin etkisiyle olsa gerek zaman zaman hikemî tarzda söyleyişlere, öğüt verici şiirlere rastlanır. Bazı şiirlerinde ise sebk-i hindî akımının etkisi hissedilir.

Divanda bulunan ve mesnevi nazım şekliyle yazılan dört lügazın dördü de aruzun “Fe‘ ilâtün/Fe‘ ilâtün/Fe‘ ilâtün/Fe‘ ilün” kalıbıyla yazılmış ve şiirlere başlıklar verilmiştir. Divanda bir tane de kıt'a mevcuttur. Şâirin mahlas kullanmadığı tek şiiri de kıt'adır. Diğer bütün şiirlerde mahlas kullanılmıştır.

Sonuç olarak; Mehmet Hâlis Efendi, 17. yy.'da yaşamış, döneminde çok da şöhret bulamamış, kendi edebî kişiliğini oluşturmaya çalışan ilmiye sınıfından bir şâirdir. Eser olarak elimizde sadece divanı mevcuttur. Divanı da tek nüshadır. Mehmet Hâlis Efendi Divanı üzerinde bugüne kadar herhangi bir akademik çalışma yapılmamıştır. Edebiyat tarihi adına; bu çalışma ile şairin hayatı ve edebî kişiliğine dair, kaynaklarda söylenenlerin dışında, şiirlerinden hareketle birtakım sonuçlara ulaşılmış, yeni bilgiler ortaya konulmuş ve şâirin divanı ilim âleminin istifadesine sunulmuştur.

DİZİN

A

a (4) G 38/3, G 45/7, G 115/4, G 115/5
a'la (2) G 83/5, G 52/1
a'mâda (1) G 10/2
A'zam'un (1) Kt 1/2
âb (6) G 5/5, G 81/6, G 94/2, G 118/3, G 56/1, G 82/6
âb u tâb (1) G 56/1
âb u tâb-ı hat (1) G 82/6
abâ (1) G 127/7
abâları (1) G 128/10
abâyem (1) G 96/5
âb-dâra (1) G 43/5
abd-ı siyeh-kâr (1) G 37/7
âbek (1) G 87/2
abes (7) G 19/1, G 19/2, G 19/3, G 19/4, G 19/5, G 19/6, G 19/7
âb-ı câriye (1) G 87/2
âb-ı hayât (1) T 72/4
âb-ı rûy (1) G 60/1
âb-ı sâf-ı dâne-i rummân (1) G 135/2
âb-ı sâfi (1) G 61/2
âb-ı sirişk-i çeşme-i rahmet-i nâbumuz (1) G 60/4
âb-ı tâbdur (1) G 20/1
âb-ı yâkûta (1) G 135/2
âbid (1) L 4/6
âbidâsâ (1) L 2/7
abîr (1) G 104/1
abîr-efşânun (1) G 91/1
âb-rûlarla (1) G 121/7
âb-ruvân-ı bütân (1) G 65/3
âbun (1) G 94/2
aceb (14) G 10/2, G 12/3, G 24/10, G 43/1, G 68/1, G 70/1, G 92/7, G 105/1, G 105/5, G 115/3, G 118/5, G 118/6, G 119/8, L 2/3
acebâ (2) G 14/4, G 92/5
acebdür (1) G 87/1
âciz (1) G 133/7
açar (2) G 75/3, G 118/7
açarsa (2) G 118/7, G 128/4
açdı (2) G 66/3, G 82/1
açdum (2) G 82/6, G 124/7
açdurmaz (1) G 119/3
açıldı (3) G 6/3, G 82/2, G 123/1
açılır (1) G 61/7
açma (1) G 59/1
açmaga (1) G 37/8

açmış (1) G 128/1
açsa (1) G 116/3
açup (3) G 120/1, G 123/4, G 128/3
âdemi (2) G 22/2, G 28/2
Aden (2) G 43/5, G 55/4
Aden'dür (1) G 114/5
âdet (1) G 16/13
adı (1) G 91/9
adûlarla (1) G 121/9
adum (1) G 116/4
adun (2) G 42/4, G 42/5
adû-yı ekber (1) L 2/6
âferîn (5) G 1/4, G 124/3, G 124/4, G 124/5, G 124/7
âfet (1) G 117/6
âfet-i 'ayne (1) G 84/3
âfitâb (3) G 56/1, G 64/2, G 103/1
âfitâbı (1) G 50/4
âfitâb-ı hüsn (1) G 1/4
âfitâb-ı vuslata (1) G 97/5
afv (1) G 62/1
afv-ı cürmi (1) G 62/1
afv-ı Hudây (1) G 102/8
âgâz (3) G 12/5, G 21/2, G 63/2
âgâze-i sevdâ (1) G 6/6
âgâz-ı bûs (1) G 49/9
âgâz-ı neyçe-gâhun (1) G 19/5
âgûş (5) G 30/3, G 74/5, G 118/7, G 27/4, G 33/3
âgûşa (2) G 6/4, G 98/1
âgûşı (1) G 12/5
âgûş-ı feyz-i leb (1) G 59/2
âgûş-ı fikrine (1) G 116/4
âgûş-ı hayâle (1) G 28/2
âgûş-ı hulyâya (4) G 94/7, G 117/6, G 119/1, G 134/2
âgûş-ı mû-miyânı (1) G 19/1
âgûş-ı müsemâda (1) G 16/3
âgûşına (1) G 77/4
âgûşımı (1) G 75/3
agyâr (5) G 40/7, G 78/3, G 116/8, G 58/7, G 85/5
agyâre (3) G 115/4, G 125/2, G 40/6
agyâr-ı müdâhinden (1) G 109/7
agzında (1) G 125/6
âh (12) G 31/2, G 51/4, G 51/5, G 78/1, G 101/4, G

129/1, G 132/3, G 37/2, G 73/2, G 100/4, G 120/5, G 133/6
âha (1) T 93/2
ahbâb (1) G 21/3
ahbâdan (1) G 33/8
ahbâr (1) G 7/11
ahdeblige (1) G 45/1
ahdi (1) G 107/3
âhenîn (1) G 1/1
âhen-pây-ı pergâr-ı nigh (1) G 75/2
âheste (1) G 49/3
âhı (1) T 72/5
âh-ı bülbülden (1) G 111/2
âh-ı ciger-sûz-ı seher (1) G 29/6
âh-ı feryâdum (1) G 67/5
âh-ı fûrû-bürde (1) G 68/2
âh-ı germle (1) G 55/2
âhir (2) G 90/10, G 103/5
âhiretdür (1) G 62/5
ahşama (1) G 98/3
ahşamdan (1) G 50/4
ahşamdur (1) G 119/3
ahşamsuz (1) G 64/2
ahşamun (1) G 95/3
âhû (3) G 51/3, G 113/1, G 40/4
âhûdan (1) G 79/1
âhûların (1) T 93/5
âhum (3) G 2/1, G 2/5, G 2/6
âhumdan (1) G 94/5
âhumı (1) G 55/2
âhûsındaki (1) G 7/3
âhuvân (1) G 25/3
âhuvân-ı encümi (1) G 9/3
âhû-yı musavver (1) G 123/3
ak (1) L 1/3
akarak (1) G 121/6
âkıbet (4) G 2/6, G 3/3, G 3/5, G 134/4
âkıbeti (1) G 91/7
akîdemüz (1) G 66/1
âkili (1) G 12/1
akl (1) G 114/2
akla (1) G 97/1
aklı (1) G 12/7
aklında (1) G 50/4
aklumu (1) G 77/3
akrân (1) G 134/5
aks (1) G 96/4
akse (1) G 90/1

- aksi (1) G 118/7
aks-i 'izâr-ı yârdan (1) G 117/1
aks-i 'izârun (1) G 35/5
aks-i cânânı (1) G 94/6
aks-i cemâle (1) G 71/2
aks-i gül-i ruhsârı (1) G 69/6
aks-i lebi (1) G 17/3
aks-i leb-i rengîn (1) G 61/2
aks-i rengi (1) G 20/4
aks-i ruh-ı yâri (1) G 119/5
aks-i sâgarda (1) G 29/3
aks-i sâgar-ı ser-şâra (1) G 7/2
aks-i sîne-i yâri (1) G 78/2
aks-i sînesin (1) G 88/2
aks-i tîg-i ebrûsın (1) G 71/7
aks-i yâr (1) G 5/1
aksüm (1) G 123/2
aksün (1) G 94/7
al (8) G 14/1, G 14/6, G 17/1, G 36/1, G 63/4, G 95/2, G 98/1, G 98/5
âl (1) G 96/5
alâdur (1) G 127/13
alâka (1) G 86/6
alalı (1) G 3/2
alamaz (1) G 117/6
âlâta (1) G 20/7
âlây-ı ceşş-i hüsnî (1) G 117/2
âlâyîşi (1) G 69/5
aldı (1) G 113/3
aldum (1) G 88/2
âlemde (2) G 10/1, G 121/2
âleme (1) G 44/3
âlem-firîb (1) G 21/1
âlemi (1) L 3/9
âlem-i âbun (1) G 94/2
âlem-i hâbun (1) G 94/7
âlem-i ma'nî (1) G 125/5
âlem-i misâl (1) G 88/4
âlem-tâb (1) G 26/4
âlem-tâbdan (1) G 73/1
âlem-tâbdur (1) G 105/1
âlemün (1) G 125/4
âlet (1) G 16/2
âletidür (1) L 2/8
alınur (1) G 112/2
âlî (1) G 87/5
Allâh (1) L 4/11
alma (1) G 28/2
almadan (1) G 116/4
almasam (1) G 134/2
almaya (1) G 59/5
almayalı (1) G 36/2
almış (4) G 69/5, G 77/3, G 124/4, G 130/4
altına (1) G 124/4
âlûde (1) G 42/6
âlûde-dâmendür (1) G 126/5
âluftesin (1) G 133/7
âlüm (1) G 76/6
âmâde (2) G 112/1, G 119/10
âmâli (1) G 64/4
amân (1) G 40/3
amel (1) G 96/5
ammâ (6) G 40/2, G 68/5, G 98/4, G 135/3, L 2/9, L 3/2
âmulecdür (1) L 1/9
ân (3) G 67/4, G 32/1, G 35/1
ana (5) G 10/4, G 40/8, G 128/9, L 2/8, L 4/4
anadan (1) L 1/3
anber (2) G 81/3, G 112/5
anber-bû (1) G 51/1
anber-bûlarun (1) T 93/1
anberi (1) G 32/5
anberîn (2) G 9/1, G 117/2
anberîn-atlâs (1) G 105/3
anberîn-gîsûlarun (1) T 93/1
anberlü (1) G 113/1
anberün (1) G 7/4
ancak (2) G 80/5, L 2/5
anda (1) G 84/1
andelîb (3) G 74/1, G 133/6, G 99/2
andelîbe (2) G 39/5, G 60/2
andelîb-i nevâz(â) (1) G 31/4
andelîb-i zâre (1) G 78/1
andelîbün (1) G 7/1
ândur (3) G 23/3, G 105/3, G 105/3
anı (3) G 109/4, L 1/5, L 2/6
ânı (3) G 108/3, G 51/2, G 51/2
ânına (1) G 123/3
anlanmaduk (1) G 118/8
anlar (1) T 72/3
anlasa (1) G 109/5
anun (3) G 19/4, G 62/2, L 4/6
araba (1) L 1/10
ârâbdan (1) G 61/8
Arabistân'da (1) L 1/9
aradur (1) G 36/6
arak (1) G 41/4
arakla (1) G 131/3
arak-rîz (2) G 17/2, G 119/5
arak-rîz-i hicâb (2) G 7/11, G 41/4
arak-rîz-i şerm (1) G 81/2
arama (1) G 58/9
ârâmiş (2) G 97/4, G 117/4
ârâmiş-i hâtır (1) G 132/1
arar (7) G 31/1, G 31/1, G 31/2, G 31/3, G 31/4, G 31/5, G 108/4
ârâyîş (5) G 64/1, G 57/5, G 69/1, G 69/7, G 127/7
ârâyîş-i cemâl (1) G 128/8
ârâyîş-i encümle (1) L 2/1
ârâyîş-i hamsüz (1) G 63/5
ârıza (1) G 20/1
ârızdur (1) G 32/2
ârızun (1) G 101/5
arkadan (1) G 92/2
arûs (2) G 42/2, G 100/2
arz-ı kâlâ (1) G 42/3
ârzû (2) G 49/3, G 112/2
ârzûlarla (2) G 121/3, G 126/1
ârzû-yı la'î-i gül-fâmunla (1) G 64/3
ârzû-yı şemme-i la'î (1) G 129/4
ârzû-yı vuslat (1) T 93/5
âsâr-ı tabî'at (1) G 18/1
âsârına (1) G 124/2
âsârını (1) G 38/5
asâveş (1) G 10/2
âsâyîş (1) G 30/5
asel (1) G 97/3
ases (1) G 22/4
ashâb (1) L 2/5
asılmış (1) G 105/3
âsiyâ (1) G 49/4
âsiyâyı (1) G 47/5
aslâ (3) L 1/1, L 2/9, L 3/2
âsmân (1) G 32/2
âsmânî (1) T 93/2
âsmân-ı hüsnî (1) T 93/4
asra (2) G 42/5, L 3/6
asrda (1) G 19/7
âstân-ı yâr (1) G 78/3
astâr (1) G 120/3
asup (1) L 2/2
aşcısına (1) G 124/4
âşık (1) G 86/1
âşika (1) G 15/1
âşıkânun (1) G 115/3
âşıkı (2) G 80/4, G 107/1
âşık-ı âluftesin (1) G 133/7
âşık-ı hûn-bâr-ı tabî'at (1) G 18/5
âşık-ı şeydâ (1) G 84/4
âşık-ı şûrîde (1) G 86/2
âşık-ı zâre (1) G 83/4
âşık-ı zârun (1) G 90/1
âşıkına (1) G 16/4
âşikâr (1) T 72/2
âşinâ (17) G 5/1, G 5/1, G 5/2, G 5/3, G 5/4, G 5/5, G 5/6, G 5/7, G 8/1, G 8/1, G

8/2, G 8/3, G 8/4, G 8/5, G 8/6, G 8/7, G 8/8
 âşinâdan (1) G 21/1
 âşinâyız (1) G 71/2
 âşiyân (1) G 113/1
 âşnâyî (1) G 59/6
 âşûb-ı fiten (1) G 58/2
 âşüfte (1) G 121/3
 atar (1) G 92/2
 atâsı (1) G 130/9
 atdı (1) G 115/6
 atehden (1) G 86/2
 âteş (6) G 67/6, T 72/5, G 24/7, G 46/2, G 51/4, G 74/3
 âteş-bârdur (1) G 67/1
 âteş-dândan (1) G 110/4
 âteşe (2) G 39/2, G 116/1
 âteş-fâmdur (1) G 29/3
 âteş-feşânım (1) G 100/4
 âteş-hurûş-ı Nîl'dür (1) G 8/5
 âteşi (1) G 94/1
 âteş-i gül-i ter (1) G 31/4
 âteş-i ter (1) G 67/3
 âteş-i terle (3) G 17/5, G 73/3, G 131/4
 âteş-i tevhîd (1) G 128/2
 âteşin (2) G 17/3, G 67/4
 âteşinün (1) G 110/2
 âteşle (1) G 111/2
 âteş-reng-i minâ-gerdeni (1) G 8/2
 âteş-tâbdan (1) G 73/2
 âteşüm (1) G 121/5
 âteş-zâd (1) G 51/5
 âteş-zâr (1) G 120/1
 âteş-zây (2) G 26/5, G 73/2
 atıldı (1) G 70/3
 âtlas (1) G 110/5
 atlasa (1) G 62/4
 atlası (1) G 128/9
 atlas-ı pür-mevc-rîz (1) G 96/5
 atlesiyân (1) G 57/5
 atûfet (1) G 10/4
 atup (1) G 71/1
 âvâre (1) G 107/8
 âvâresi (1) T 93/3
 âvâze (1) G 29/2
 avdan (1) G 110/1
 âvîze-i dışden (1) G 107/5
 ay (1) G 41/2
 âyâ (3) G 70/5, G 118/1, G 118/9
 ayag (2) L 1/1, L 2/7
 ayagun (1) G 63/4
 ayâr-ı zer-i Hâlis (1) G 77/5
 ayârun (1) G 90/7

ayâz-ı sabâh (1) G 22/4
 aydan (1) G 94/5
 aydur (1) G 116/2
 âyîne (6) G 48/4, G 78/2, G 94/6, G 113/4, G 121/1, G 106/2
 âyîne (7) G 71/2, G 84/1, G 88/2, G 94/7, G 118/7, G 123/2, G 123/5
 âyînedür (1) G 92/5
 âyîne-i dilümde (1) G 101/5
 âyîne-i endâmdur (1) G 29/7
 âyîne-i endâmsuz (1) G 64/1
 âyîne-i hulyâ (1) G 119/8
 âyîne-i hulyâda (1) G 61/3
 âyîne-i pûlâddan (1) G 68/1
 âyîne-i zânûsında (1) G 125/5
 âyînemüz (1) G 34/2
 âyînesine (1) L 3/3
 ayn (1) G 84/3
 ayn-ı pîrâna (1) G 127/2
 ayn-ı şems-i tahkîkûn (1) G 24/11
 ayyâr (1) G 77/3
 ayyâre (1) G 42/4
 ayyâr-ı sâhirdür (1) G 33/1
 ayyârların (1) G 91/8
 ayyâş (1) G 36/6
 ayyâşına (1) G 124/3
 ayyâş-meşreb (1) G 107/7
 az (2) G 42/5, G 90/5
 âzâdesi (1) G 134/5
 âzâr (1) G 46/4
 âzârdur (1) G 67/5
 âzîne (1) G 48/5
 âzîne (1) G 123/4
 âzînemüz (1) G 68/3
 azîz (1) G 19/2
 B
 bâ-‘aşer-i vâsf-ı siyeh (1) G 2/7
 bâ‘is (10) G 20/1, G 20/1, G 20/2, G 20/2, G 20/3, G 20/4, G 20/5, G 20/6, G 20/7, G 20/8
 ba‘z (1) G 59/5
 bâb (1) G 103/6
 bâb-ı cevrun (1) G 129/5
 bâb-ı hayretdür (1) G 24/9
 bacadan (1) G 50/5
 bacaklı (1) G 70/4
 bâdâm (1) G 26/3
 bâdâmdur (1) G 29/2
 bâde (2) G 48/1, G 48/3
 bâde-fürûş (1) G 74/1
 bâde-hârâna (1) G 85/1
 bâde-i gül-fâmdur (1) G 119/5

bâde-i gül-gûna (1) G 8/2
 bâde-i nahvet (1) G 134/10
 bâde-i şevki (1) G 112/1
 bâde-nûş-ı sâgar-ı ‘ışk (1) G 59/1
 bâdeyi (1) G 98/6
 bâd-ı hevâ (1) G 6/5
 bâd-ı sabâ (2) G 6/7, G 112/2
 bâdî (2) G 29/2, G 94/4
 bâdî-i def-i vahşetün (1) G 26/5
 bâg (1) T 93/3
 bagal (1) G 97/2
 bâgda (3) G 120/5, G 128/1, G 133/6
 Bagdâd (1) Kt 1/1
 bâg-ı ‘işvede (1) G 40/7
 bâg-ı dilde (1) G 46/2
 bâg-ı dilümde (1) G 54/3
 bâg-ı Hâlis’em (1) G 25/6
 bâg-ı iremsüz (1) G 63/7
 bâg-ı sünbül-zâr-ı cânândur (1) G 23/1
 bâg-ı terün (1) G 90/2
 bâg-ı ümniyyemde (1) G 34/5
 baglayalum (1) G 35/3
 baglayam (1) G 92/1
 bagrı (1) G 92/3
 bahâr (3) G 46/1, G 81/1, G 11/2
 bahâr u nev-hazân-ı nukre-i eşküm (1) G 11/2
 bahâra (1) G 94/3
 bahârı (1) G 14/3
 bahr-i tab‘ı (1) G 79/8
 bahr-i vahdet (1) G 128/5
 bahs (2) G 118/1, G 121/8
 bahs-i ‘ışkı (1) G 43/3
 bahs-i fenn-i beyân-ı melâhati (1) G 82/2
 bahs-i istihkâk (1) G 96/2
 bahş (1) G 65/1
 baht-ı Hucend-i sevdâ (1) G 2/7
 baht-ı siyâh-ı bülbül (1) G 111/4
 baht-ı siyâhından (1) G 79/2
 baht-ı siyâhum (1) G 36/4
 baht-ı siyeh-kâr (1) G 37/1
 baht-ı siyehüm (1) G 2/2
 baht-ı siyehümden (1) G 12/2
 bahtum (1) G 79/9
 bak (9) G 14/1, G 17/4, G 19/5, G 26/3, G 40/7, G 92/5, G 116/2, G 125/6, L 3/3
 bakarlar (1) G 122/2

bakma (4) G 1/3, G 8/1, G 14/6, G 26/3
 bakmadı (1) G 124/1
 bakmaga (1) G 46/4
 baksa (1) G 122/6
 bakup (2) G 55/3, G 77/4
 bâl (4) G 66/3, G 11/3, G 40/5, G 24/4
 bâl ü perdür (1) G 24/4
 bâlâ (1) G 107/3
 bâlâda (1) G 102/1
 bâl-i nîgeh (1) G 59/6
 bâlüm (1) G 76/3
 bâmda (1) G 110/3
 bana (17) G 1/2, G 1/7, G 7/1, G 7/1, G 7/2, G 7/3, G 7/4, G 7/5, G 7/6, G 7/7, G 7/8, G 7/9, G 7/10, G 7/11, G 63/1, G 107/2, G 120/1
 bâng-ı verâsı (1) G 81/4
 bâ-nokta-i cüz'-i dehenes (1) G 13/1
 bârân (1) G 10/4
 bârdan (1) G 75/1
 bârı (1) G 40/7
 bârı (1) G 113/5
 bârı (1) G 97/6
 bâridün (1) G 45/6
 bârîk (1) G 40/6
 bârû (2) G 22/4, T 72/5
 basal (1) G 96/3
 bâ-sanem-i men (1) G 13/4
 basar (3) G 19/3, G 39/6, G 39/4
 basardur (1) G 24/11
 basıldı (1) G 126/2
 basma (1) G 62/2
 bast (1) G 83/3
 basup (1) G 27/1
 baş (1) G 116/9
 başa (5) G 91/5, G 115/5, G 116/8, G 116/9, L 1/6
 başdan (1) G 7/5
 başı (1) G 50/5
 başına (2) L 1/4, L 1/7
 başında (1) L 1/7
 başlar (1) G 115/5
 başuma (2) G 64/2, G 116/3
 başun (1) G 78/3
 bātından (1) G 109/2
 bayramdur (1) G 119/2
 bayramsuz (1) G 64/4
 bâz (2) T 72/5, L 3/9
 bâzâr (1) G 37/5
 bâzâre (1) G 42/3
 bâzû-yı gamz (1) G 32/4
 bâzû-yı iktidârda (1) G 116/7

bâzû-yı saht-ı nahvet (1) G 6/2
 be (2) G 25/1, G 25/2
 becâ-yı mû (1) G 25/5
 bed-du'âdan (1) G 21/5
 bedeli (1) G 102/7
 beden (1) G 68/1
 bedendür (1) G 114/3
 be-deste (1) G 12/4
 bed-güheri (1) G 103/6
 bedîd (1) G 101/4
 be-dîdâr (1) G 99/5
 bed-likâ (1) G 51/7
 bed-mizâc (1) G 102/6
 bedr (3) G 9/5, G 61/4, G 105/2
 bedr-i cemâlün (1) G 116/4
 bedr-i hüsn (1) G 94/3
 bedr-i hüsn ü rûy-ı meh-tâbun (1) G 94/3
 bedr-i kamer (2) G 39/7, G 127/12
 bedr-i kamerdür (1) G 24/2
 bedr-i mehi (1) G 132/5
 bed-sîret (1) L 1/5
 be-düş (1) G 9/5
 be-gâyet (1) G 24/9
 be-gird-i hat (1) G 100/3
 begüm (1) G 119/6
 be-güsistedür (1) G 6/7
 behcet (1) G 134/4
 behcet ü devlet (1) G 134/4
 behcet-fürûz (1) G 36/3
 behîst (1) G 128/4
 behûrun (1) G 30/7
 be-kâm (1) G 16/13
 bekâr (1) L 4/10
 be-kef-i gamze (1) G 2/3
 beklerler (1) L 3/6
 beklerüz (2) G 41/5, G 129/5
 Bektaş-ı Velî (14) G 127/1, G 127/1, G 127/2, G 127/3, G 127/4, G 127/5, G 127/6, G 127/7, G 127/8, G 127/9, G 127/10, G 127/11, G 127/12, G 127/13
 bel (1) G 92/1
 belâdur (1) G 89/6
 belâgat (1) G 53/1
 belâgatde (1) G 126/7
 be-leb-i perveriş (1) G 59/2
 be-leşker-i ne (1) G 13/2
 Belîg (1) G 117/7
 Belîg ü Nâ'ilî (1) G 117/7
 belki (7) G 24/11, G 45/1, T 72/4, G 90/6, G 95/3, G 109/5, G 122/5

bellü (2) G 107/1, G 107/7
 bellüdür (2) G 107/5, G 110/5
 be-mîrend (1) G 13/5
 ben (7) G 30/2, G 37/7, G 38/1, G 82/3, G 86/3, G 90/2, G 108/1
 bend (3) T 93/4, L 4/9, G 2/6
 bende-i dîrîne (1) G 123/6
 bender-i nâzişde (1) G 37/5
 bendesi (1) G 85/3
 bend-i sevdâ (2) G 2/2, G 2/6
 benefşe (1) G 81/3
 beni (25) G 77/3, T 93/3, T 93/4, G 128/11, G 129/1, G 129/1, G 129/2, G 129/3, G 129/4, G 129/5, G 129/6, G 129/7, G 129/8, G 129/9, G 134/1, G 134/1, G 134/2, G 134/3, G 134/4, G 134/5, G 134/6, G 134/7, G 134/8, G 134/9, G 134/10
 benüm (12) G 79/9, G 101/1, G 101/1, G 101/2, G 101/3, G 101/4, G 101/5, G 101/6, G 101/7, G 116/4, G 124/1, G 129/8
 benzedüp (1) G 129/7
 benzedür (1) G 135/2
 benzemiş (1) L 4/8
 benzer (5) G 50/6, G 116/9, L 1/8, L 2/9, L 3/6
 ber (1) G 25/3
 berâber (1) G 125/2
 ber-ceste (1) G 49/2
 ber-cestedür (1) G 102/4
 ber-dest (1) G 71/5
 ber-düş (1) G 77/4
 ber-düş-ı semmûr (1) G 45/3
 beredür (1) G 36/1
 berelendi (1) G 132/3
 be-reved (1) G 13/4
 berg (3) G 7/6, G 25/5, G 40/6
 berg ü reng-i ezhârı (1) G 40/6
 ber-geşte (1) L 3/9
 berg-i 'izâr (1) G 130/2
 berg-i âsumân (1) G 32/2
 berg-i bîd-i cünûn (1) G 54/2
 berg-i gül (2) G 128/9, G 15/2
 berg-i gül ü ruhsâra (1) G 15/2
 berg-i güle (1) G 15/5
 berg-i gül-i nakş-ı 'ârızun (1) G 101/5
 berg-i hazân (1) G 51/6
 berg-i hüsnün (1) G 38/3

- berg-i ruhsâr-ı gülistândur (1) G 23/1
 berg-i rûlarun (1) G 128/3
 berg-i rûya (1) G 133/4
 ber-hat (1) G 25/3
 be-rîş-i dil (1) G 25/4
 berk (1) G 41/2
 berk ü nigâh (1) G 41/2
 ber-keşîd (1) L 3/3
 ber-leb (1) G 107/7
 berş (1) G 65/2
 ber-taraf (1) G 8/4
 berü (1) G 85/4
 berün (1) G 92/5
 ber-zülf-i girih-gîr (1) G 13/3
 bes (4) G 4/4, G 13/3, G 25/2, G 110/5
 besle (2) G 44/5, G 59/2
 besleme (1) G 90/6
 besler (1) G 76/5
 best (1) G 71/6
 beste (3) G 36/5, T 72/2, G 6/6
 bestedür (4) G 44/1, G 44/6, G 49/3, G 102/1
 besteligüm (1) G 44/1
 beşe (1) G 116/4
 bevvâba (1) G 129/5
 beyâbân (1) G 85/2
 beyâbâna (1) G 70/3
 beyân (5) G 42/7, G 87/1, G 107/2, G 109/3, G 82/2
 beyânüm (1) G 101/1
 beyâz (1) G 115/5
 beyâz-ı şafak-ı gerdeni (1) G 98/3
 Beyâzî-zâde (1) L 3/1
 be-yek (1) G 13/5
 beyninde (1) G 90/4
 beynine (1) G 2/2
 beyt (1) G 13/5
 beyte (2) G 119/12, L 4/2
 beyt-i itlâk (1) L 4/2
 beyt-i şeref-zâ (1) L 4/1
 beyt-i tevekküldür (1) G 26/6
 beyze-i rengînden (1) G 27/5
 bezim (10) G 35/5, G 102/1, G 102/1, G 102/2, G 102/3, G 102/4, G 102/5, G 102/6, G 102/7, G 102/8
 bezimde (1) G 80/2
 bezir-ger-i hâmun (1) G 92/8
 bezm (1) G 88/4
 bezmde (1) G 66/6
 bezme (1) G 112/1
 bezm-i cânân (1) G 56/5
 bezm-i cemâl-i yâre (1) G 60/3
 bezm-i mey (1) G 67/3
 bezm-i meyde (2) G 5/6, G 129/4
 bezm-i meyi (1) G 47/1
 bezm-i musavvirde (1) G 119/10
 bezm-i musavvirdeki (1) G 28/3
 bezm-i nûş-â-nûş-ı ser-mest-i Hudâ'yem (1) G 96/1
 bezminde (1) G 120/2
 bırakmadı (1) G 108/5
 bırakmış (1) G 40/4
 bî-amân (1) G 41/6
 bî-ârâmdur (1) G 29/1
 biber (1) G 1/2
 bî-câ (2) G 52/4, G 38/4
 bî-cedel (1) G 96/4
 bî-çâre (1) G 79/5
 bî-çeşm (1) G 18/5
 bî-çeşm ü dehen (1) G 18/5
 bîd (1) G 54/2
 bî-edebdür (1) G 87/4
 bî-elkâba (1) G 129/7
 bî-emân (1) G 119/7
 bî-engübîn (1) G 45/7
 bî-envârdur (1) G 67/1
 bî-fer (1) G 67/3
 bî-hâba (1) G 129/1
 bî-hengâmdur (1) G 119/12
 bî-hûş (2) G 77/3, G 124/3
 bî-hûşî (1) G 78/2
 bî-hünerân (1) L 4/4
 bî-imsâk (1) G 119/2
 bî-jâledür (1) G 67/8
 bî-karâr (1) T 72/2
 bî-kînede (1) G 84/4
 bil (2) G 56/7, G 117/6
 bilâd-ı râbi'ası (1) G 130/7
 bildigüm (1) G 82/3
 bildüm (8) G 133/1, G 133/1, G 133/2, G 133/3, G 133/4, G 133/5, G 133/6, G 133/7
 bî-lerziş (1) G 18/3
 bî-lerziş ü sîm-âb-ı ziyâ-bahş (1) G 18/3
 bilindi (1) G 20/7
 bilinmedi (1) G 112/5
 bilinür (1) L 4/3
 biliyor (1) G 91/4
 billûr (2) G 45/2, G 113/2
 billûr ü mînâ (1) G 113/2
 bilmem (3) G 7/11, G 50/2, G 118/6
 bilmez (3) G 32/3, G 86/3, G 97/3
 bilmezdi (1) G 124/1
 bilmezler (7) G 57/1, G 57/1, G 57/2, G 57/3, G 57/4, G 57/5, G 57/6
 bilür (3) T 72/3, G 90/10, G 110/4
 bilürem (1) G 38/1
 bilürsen (1) L 3/10
 bî-ma'nî (1) G 120/4
 bîmâr (1) G 37/4
 bîmârdur (1) G 67/7
 bîmâr-ı çeşm-i dil-siyeh-i nâz-ı yâr (1) G 49/8
 bîmârsın (1) G 133/7
 bî-med (1) L 4/1
 bîm-i hazân (1) G 38/3
 bî-mürekkeb (1) G 129/2
 bin (3) G 18/9, G 116/6, G 122/6
 bînâ (1) G 128/6
 bî-nagam (1) G 78/6
 bî-nakş (1) G 57/5
 bînâları (1) G 96/6
 bî-namâz (1) L 2/7
 bî-nevâlara (2) G 44/2, G 82/5
 binîşden (1) G 107/3
 bî-niyâz-ı sabâh (1) G 22/1
 bintü'l-'ineb (3) G 1/2, G 34/1, G 34/5
 bintü'l-'inebcigün (1) G 50/5
 bintü'l-'inebi (1) G 27/1
 bintü'l-'ineble (1) G 126/1
 bintü's-şefeyle (2) G 48/5, G 118/6
 bir (127) G 1/4, G 4/2, G 4/5, G 5/6, G 7/7, G 8/1, G 8/7, G 9/6, G 10/5, G 12/2, G 12/3, G 16/4, G 16/12, G 18/2, G 19/7, G 21/6, G 24/3, G 24/4, G 24/4, G 24/9, G 26/6, G 27/5, G 29/1, G 29/5, G 29/6, G 31/4, G 32/3, G 33/1, G 33/7, G 34/1, G 36/2, G 37/1, G 37/3, G 37/7, G 37/8, G 38/1, G 40/7, G 40/8, G 42/1, G 42/2, G 43/1, G 48/4, G 51/5, G 51/9, G 57/3, G 58/1, G 61/3, G 62/5, G 63/3, G 63/4, G 63/6, G 63/7, G 64/2, G 64/3, G 67/2, G 67/3, G 67/4, G 67/4, G 67/6, G 67/8, G 68/4, G 69/2, G 71/5, T 72/1, T 72/4, G 75/5, G 76/7, G 77/3, G 79/1, G 79/4, G 79/6, G 81/6, G 82/6, G

- 84/1, G 85/5, G 86/1, G 86/3, G 87/7, G 90/4, T 93/4, T 93/5, G 96/7, G 97/4, G 97/4, G 97/4, G 98/4, G 99/4, G 105/3, G 105/5, G 107/2, G 107/2, G 107/4, G 108/3, G 109/4, G 109/7, G 110/2, G 111/5, G 112/2, G 115/5, G 118/4, G 118/8, G 119/1, G 119/7, G 120/2, G 121/2, G 124/1, G 124/7, G 125/5, G 127/13, G 128/1, G 131/4, G 133/2, G 134/8, G 135/1, L 1/1, L 1/5, L 1/6, L 2/2, L 2/6, L 2/7, L 3/4, L 3/5, L 3/6, L 3/8, L 3/10, L 4/5, L 4/6, L 4/7
- biraz (3) G 70/4, G 70/4, G 103/4
- bî-revâc (1) G 41/7
- biri (2) L 3/8, L 4/7
- bî-sîm-âb (1) G 24/9
- bî-sîm-âbdur (1) G 119/8
- bî-siper (1) G 39/3
- bî-İslâm'dur (1) G 29/5
- bismillâh (1) T 93/1
- bî-sûd (1) G 132/3
- bî-şügûnında (1) G 115/5
- bî-tâb (1) G 119/8
- bî-tâbdur (1) G 105/4
- bî-tâbun (1) G 94/6
- bî-temkîne (1) G 48/1
- biten (1) L 1/9
- biter (12) G 2/5, G 46/2, G 51/1, G 51/1, G 51/2, G 51/3, G 51/4, G 51/5, G 51/6, G 51/7, G 51/8, G 51/9
- biterse (1) G 22/4
- bî-vefâsın (1) G 38/3
- bîve-i müfsid-tek (1) G 42/3
- biz (5) G 41/5, G 60/2, G 71/2, G 132/4, L 4/11
- bîzârdur (1) G 67/3
- bize (1) G 86/3
- bizi (1) G 115/5
- bîz-i kasabâsâ (1) G 84/5
- bizüm (2) G 22/4, G 60/3
- bogazdan (1) G 121/6
- boş (1) L 1/1
- boşandı (1) G 92/2
- boynına (1) L 2/2
- bozıldı (1) G 66/1
- bozuk (1) G 58/6
- böyle (8) G 2/4, G 37/8, G 65/1, G 65/5, G 79/6, G 83/5, G 115/2, L 2/4
- böyledür (2) G 78/6, G 121/9
- bu (154) G 1/1, G 3/5, G 4/1, G 4/3, G 4/4, G 4/5, G 4/6, G 4/7, G 5/2, G 6/6, G 7/5, G 7/10, G 8/2, G 8/7, G 9/3, G 10/5, G 11/5, G 11/6, G 12/2, G 19/2, G 19/3, G 19/6, G 20/8, G 21/3, G 21/8, G 22/3, G 23/7, G 26/6, G 28/1, G 29/1, G 30/7, G 30/8, G 32/1, G 32/6, G 33/6, G 33/6, G 33/7, G 35/1, G 35/4, G 36/2, G 36/4, G 37/6, G 38/1, G 38/4, G 39/5, G 39/7, G 39/8, G 41/2, G 41/4, G 41/5, G 43/1, G 43/5, G 44/6, G 45/1, G 45/5, G 45/7, G 46/2, G 46/5, G 47/4, G 48/2, G 49/6, G 50/1, G 51/4, G 52/3, G 52/5, G 52/5, G 55/1, G 55/2, G 56/2, G 58/8, G 62/4, G 62/5, G 65/2, G 67/4, G 67/5, G 67/6, G 70/1, G 70/4, G 71/1, G 73/2, G 73/5, G 75/3, G 75/5, G 76/1, G 77/2, G 79/7, G 80/5, G 82/6, G 82/6, G 83/5, G 89/3, G 89/4, G 89/6, G 90/2, G 90/8, G 90/8, G 90/9, G 91/7, G 92/7, T 93/3, T 93/5, G 94/2, G 97/3, G 99/2, G 99/3, G 101/6, G 102/5, G 103/3, G 103/5, G 103/5, G 106/5, G 107/1, G 107/6, G 108/4, G 108/5, G 110/4, G 111/3, G 111/5, G 112/2, G 113/3, G 114/3, G 114/5, G 115/1, G 115/6, G 116/5, G 116/9, G 118/1, G 119/2, G 119/12, G 121/1, G 121/4, G 121/8, G 122/5, G 123/1, G 124/4, G 124/4, G 124/5, G 127/10, G 128/1, G 128/6, G 128/8, G 128/9, G 129/6, G 134/4, G 134/6, G 134/7, G 134/8, Kt 1/2, L 1/10, L 3/4, L 3/10, L 4/3, L 4/4, L 4/9
- bû (2) T 72/1, G 108/4
- budur (11) G 59/1, G 59/1, G 59/2, G 59/3, G 59/4, G 59/5, G 59/6, G 59/7, G 70/6, G 82/3, G 91/2
- bugday (1) G 49/4
- bugün (1) G 103/1
- buhûr (1) G 30/7
- bulamam (1) G 12/4
- bulamaz (2) G 58/3, G 79/8
- bûlarun (2) T 93/1, T 93/2
- buldukça (1) G 78/5
- buldum (2) G 18/8, G 124/7
- bulındı (1) L 3/2
- bulınmış (1) G 121/9
- bulunur (2) G 90/6, G 125/8
- bulmuş (3) G 49/5, G 64/1, L 2/1
- bulsa (1) G 47/5
- bulsaydı (1) G 109/7
- bulup (1) G 33/7
- bulur (7) G 31/1, G 31/1, G 31/2, G 31/3, G 31/4, G 31/5, G 76/5
- bulursam (1) G 61/6
- buluşur (6) G 31/1, G 31/1, G 31/2, G 31/3, G 31/4, G 31/5
- buna (3) G 38/3, G 102/2, G 117/7
- bunda (13) G 119/1, G 119/1, G 119/2, G 119/3, G 119/4, G 119/5, G 119/6, G 119/7, G 119/8, G 119/9, G 119/10, G 119/11, G 119/12
- burc (1) T 72/5
- burc u bârû (1) T 72/5
- burc-ı hamel (1) G 97/5
- burc-ı sipihr (1) G 30/3
- bûriyâ (1) G 19/5
- burka'-ı ruhsâr-ı la'linün (1) G 123/4
- bûs (7) G 19/4, G 69/4, G 104/2, G 16/12, G 49/9, G 65/2, G 121/7
- bûse (3) G 4/6, G 101/6, G 126/4
- bûseden (2) G 135/1, G 7/2
- bûse-i peymânen (1) G 80/2
- bûselik (4) G 33/4, G 58/5, G 106/3, G 131/3
- bûseye (1) G 103/2
- bûs-ı 'idde (1) G 19/2
- bûs-ı Cem'den (1) G 135/1
- bûs-ı dâmen (1) G 26/2
- bûs-ı femün (1) G 19/1
- bûs-ı kademsüz (1) G 63/9
- bûs-ı la'î (1) G 47/2

bûs-ı la'l ü miyânun (1) G 47/2
 bûs-ı leb-i sâgar (1) G 28/5
 butlân (1) G 106/2
 bûy (2) G 11/1, G 64/5
 bûyî (3) G 90/5, G 91/1, G 17/1
 bûy-ı 'alâka (1) G 86/6
 bûy-ı 'izâr (1) G 113/3
 bûy-ı 'izârî (1) G 81/4
 bûy-ı 'izârün (1) G 90/3
 bûy-ı benefşe (1) G 81/3
 bûy-ı dil-âvîz-i müşg-bû (1) G 112/3
 bûy-ı fem-i tasvîrün (1) G 119/10
 bûy-ı gülî (1) G 18/6
 bûy-ı Hıfâ (1) G 1/3
 bûy-ı kâkülün (1) G 79/6
 bûy-ı leb-i gül-fâme (1) G 89/2
 bûy-ı müşg (1) G 113/5
 bûyına (1) G 111/5
 bûy-ı nâfe (1) G 79/1
 bûy-ı ruhsârî (1) G 40/2
 bûy-ı semen (1) G 18/6
 bûy-ı semen ü nergisi (1) G 18/6
 bûy-ı şeb-bûdan (1) G 79/6
 bûyım (3) G 3/4, G 23/5, G 90/2
 bûyîn-i hâmede (1) G 51/8
 bûyun (1) G 3/4
 bûlbül (6) G 15/3, G 78/1, G 98/4, G 15/2, G 42/1, G 120/5
 bûlbûlden (6) G 111/1, G 111/1, G 111/2, G 111/3, G 111/4, G 111/5
 bûlbûle (1) G 130/3
 bûlbûli (2) G 1/5, G 29/2
 bûlbül-i dehr (1) G 79/7
 bûlbül-i şeydâ (1) G 38/1
 bûlbül-i şûrîde (1) G 63/6
 bûlbül-i zâr (1) G 125/4
 bûlbûlün (1) G 122/5
 bûlend (1) G 2/5
 bûlendümüz (1) G 102/3
 bûn-i çâh-ı tahassür (1) G 41/5
 bûrûdet (1) G 107/6
 bût (1) G 121/1
 bûtân (1) G 65/3
 bûtün (3) G 49/7, G 59/5, G 92/3
 bûyük (1) L 3/7

C
 câdû (2) G 78/4, G 122/4
 câdû-pesend (1) G 8/6
 câh (1) G 17/6
 câhildür (1) G 10/1
 câm (6) G 4/6, G 61/2, G 107/7, G 4/1, G 4/8, G 96/1
 câmdur (1) G 119/6
 câme (1) L 4/8
 câm-ı billûr (1) G 45/2
 câm-ı Cem (1) G 53/2
 câm-ı elmâs (1) G 131/2
 câm-ı habâb (1) G 29/3
 câm-ı mey (1) G 117/1
 câm-ı meyde (1) G 71/7
 câm-ı neşve-i minâ (1) G 31/1
 câm-ı safâ (1) G 98/5
 câmsuz (1) G 64/3
 câmun (1) G 95/4
 cân (4) G 28/1, G 3/5, G 32/3, T 93/5
 cânân (17) G 14/6, G 62/5, G 63/8, G 103/2, G 132/4, G 5/1, G 10/2, G 13/5, G 20/7, G 56/5, G 57/1, G 63/2, G 67/7, G 75/4, G 85/1, G 109/5, G 113/3
 cânâna (5) G 5/4, G 21/7, G 28/3, G 107/8, L 2/3
 cânânda (1) G 109/2
 cânândur (1) G 23/1
 cânânî (2) G 24/3, G 94/6
 cânânun (1) G 91/1
 cân-gâh (3) G 1/5, G 26/5, G 99/2
 cân-gâh-ı vekâhat (1) G 16/1
 cân-gâhumî (1) G 15/3
 cânum (1) G 100/5
 câr (1) G 6/4
 cârîdür (1) G 109/2
 câriye (1) G 87/2
 câ-sâr (1) G 37/2
 câvîd (2) T 72/4, G 5/5
 cây-gîr (1) G 104/4
 cây-ı fûrûyî (1) G 17/6
 cây-ı ikbâl (1) G 99/6
 cây-ı kedû (1) G 25/6
 cây-ı Rahmân'ı (1) Kt 1/1
 câzibe-i hüsn-i dil-rübâ (1) G 59/3
 câzibün (1) G 64/1
 câzû (1) G 51/7
 cebhe-i şevki (1) G 104/3
 cebhesinde (1) L 3/4
 cebheye (1) G 19/5
 cebîn (2) G 43/4, G 91/3
 cebîn-sây-ı hâk (1) G 70/6

cebînün (1) G 9/1
 cefâ (2) G 57/2, G 99/3
 cefâdan (1) G 21/7
 cehle (1) G 24/2
 celâl-i âteş-i cevval-e envâr-ı hestîdür (1) G 24/7
 celebdür (1) G 87/3
 cellâd (1) G 115/4
 Cem (3) G 34/1, G 44/7, G 53/2
 cem' (2) G 70/5, L 3/2
 cem'iyet (1) G 6/7
 cem'iyetlidir (1) T 93/4
 cemâ'at (1) L 2/9
 cemâl (5) G 64/1, G 5/7, G 60/3, G 122/3, G 128/8
 cemâle (3) G 24/1, G 71/2, G 80/4
 cemâlî (1) G 54/4
 cemâl-i bedr-i yâre (1) G 105/2
 cemâlün (3) G 9/4, G 56/2, G 116/4
 cemâlünle (1) G 61/4
 Cem'den (1) G 135/1
 Cem'dür (1) G 49/1
 Cem'süz (1) G 63/4
 cenâb-ı hazret-i Vesîm (1) G 41/7
 cenâb-ı Hudâ (1) G 130/9
 cenâb-ı kutba (1) G 24/8
 cenâb-ı Mikâ'il (1) G 22/3
 cenâb-ı Nâbî'nün (1) G 104/5
 cenâb-ı nükte-senc-i kilik-i ahhâdan (1) G 33/8
 cenâb-ı Sâbit'e (1) G 126/7
 cenâb-ı Vâhib-i perverd-gârun (1) Kt 1/1
 cenâbına (1) G 103/5
 cenderedür (1) G 36/3
 Cennetde (1) G 128/8
 cerrâre (1) G 42/5
 ceste (2) G 44/4, L 1/8
 cestedür (1) G 44/4
 cevâb (1) G 103/5
 cevâbı (1) G 90/10
 cevâb-ı hâme-i mestûr (1) G 33/8
 cevâb-ı hat (1) G 82/4
 cevher (4) G 118/8, G 7/7, G 25/4, G 52/1
 cevhere (1) G 92/5
 cevher-fûrûş (1) G 60/5
 cevheri (1) G 87/2
 cevher-i eb'âduma (1) G 122/2
 cevher-i elmâs (2) G 69/1, G 69/7

cevher-i Hâlis (1) G 8/8
 cevher-i nâzun (1) G 84/2
 cevher-i sîm-âbdan (1) G 61/3
 cevher-i tab‘-ı Vesîm (1) G 29/7
 cevherli (1) G 34/4
 cevrün (2) T 93/3, G 129/5
 cevvalê (2) G 18/9, G 24/7
 ceyb (1) G 61/5
 ceybden (1) G 77/3
 ceyb-i endîşededür (1) G 27/4
 ceyb-i hâtırdı (1) G 62/2
 ceyb-i vücûdî (1) G 112/3
 ceybümde (1) G 12/7
 Ceyhûn’a (2) G 8/5, G 126/3
 ceyş (1) G 117/2
 ceyş-i hat-ı ruhı (1) G 37/2
 ceyş-i hattı (1) G 97/4
 ceyş-i hatun (1) G 57/4
 cezb-e hüsnün (1) G 20/5
 cezb-i ta‘affünât (1) G 49/5
 cîdenün (1) T 72/3
 ciger-gâhı (1) G 33/3
 ciger-sûz (1) G 29/6
 cihân (3) G 30/3, G 32/1, G 116/1
 cihânda (1) G 70/6
 cihâmı (1) G 18/9
 cihân-tâb (1) G 114/1
 cihân-tâbun (1) G 94/1
 cihânun (1) G 45/7
 cilâdur (1) G 127/2
 cilâ-yı tûtıyâ (1) G 24/11
 cilve-ger (2) G 59/7, G 96/7
 cîm (1) G 55/3
 cin (1) L 1/2
 cins (2) G 62/4, G 134/8
 cism (1) G 12/6
 cismi (2) G 68/2, L 3/8
 cism-i hicrân-geştemi (1) G 122/2
 cism-i nizâr (1) G 48/4
 cism-i rengîn-i şafakla (1) G 26/2
 cism-i sâfı (1) G 119/6
 cism-i za‘f-ı hecr-i cânân (1) G 67/7
 cism-i za‘îf (1) L 1/3
 cismüm (1) G 129/3
 cismümde (1) G 41/6
 civârdur (1) G 67/4
 cû (2) G 79/8, G 112/5
 cû‘ (1) G 124/6
 cûlarla (2) G 126/3, G 126/7
 cûsı (1) G 94/4
 cûşa (1) G 117/5
 cûşîş (2) G 36/2, G 67/2

cûşîş-i enhâr-ı tûfân-zâr-ı
 ‘ışkum (1) G 96/4
 cûşîş-i ezkârdan (1) G 117/5
 cûşîş-i seyl-i sirişk-i nevha (1) G 5/2
 cûy (2) T 72/2, G 97/2
 cûya (1) G 121/6
 cûy (1) G 17/4
 cûbbe vü binîşden (1) G 107/3
 cüdâ (1) G 123/6
 cûfte (1) G 129/6
 cümle (2) G 99/6, L 1/10
 cünbiş (1) G 18/7
 cünbiş ü refât-ı tabî‘at (1) G 18/7
 cünbiş-i ebrû (1) G 3/1
 cünbiş-i müjgân-ı nazra (1) G 46/4
 cünbiş-i sennûr-ı dil-dâre (1) G 110/3
 cünbiş-i şûhı (1) G 7/9
 cünbiş-i mestânedden (1) G 80/1
 cünûn (2) G 54/2, G 122/1
 cürmi (1) G 62/1
 cüst (5) G 62/1, G 79/8, G 94/4, G 112/5, G 126/7
 cüst ü cû (2) G 79/8, G 112/5
 cüst ü cûlarla (1) G 126/7
 cüst ü cûsı (1) G 94/4
 cüyûs-ı hâl (1) G 117/3
 cüyûs-ı hâl ü hat (1) G 117/3
 cüz‘ (1) G 13/1
 cüz‘-i gam-ı dîrîn (1) G 13/2
 cüz‘ (1) G 94/4
 Ç
 çâbük-zebân (1) G 118/4
 çağırur (1) G 92/7
 çâh (1) G 41/5
 çâh-ı zekan (1) G 55/1
 çâk (5) T 72/4, T 72/4, G 89/2, G 121/4, G 61/5
 çâkey-i nakş-ı nigîn (1) G 29/4
 çâkum (1) G 110/2
 çalar (18) G 33/1, G 33/1, G 33/2, G 33/3, G 33/4, G 33/5, G 33/6, G 33/7, G 33/8, G 40/1, G 40/1, G 40/2, G 40/3, G 40/4, G 40/5, G 40/6, G 40/7, G 40/8
 çalınmadı (1) G 58/9
 çanına (1) G 81/4
 çâpa (1) G 129/3
 çapraz (1) G 124/4

çar (12) G 20/2, G 36/5, G 37/3, G 37/6, G 38/2, G 65/4, G 73/5, G 76/2, G 76/2, G 109/7, G 130/7, G 82/3
 çâr-ebrû (1) L 3/3
 çâr-ebrûlarla (1) G 133/5
 çâr-ebrûsıyla (1) G 79/4
 çâresi (1) T 93/3
 çarh (1) G 90/7
 çarhı (2) G 47/4, G 95/2
 çarh-ı âsiyâ (1) G 49/4
 çarh-ı atlası (1) G 128/9
 çarhumuz (1) G 56/8
 çâr-mısra‘la (2) G 83/5, G 129/6
 çâr-mîh (1) L 2/2
 çarpar (18) G 33/1, G 33/1, G 33/2, G 33/3, G 33/4, G 33/5, G 33/6, G 33/7, G 33/8, G 40/1, G 40/1, G 40/2, G 40/3, G 40/4, G 40/5, G 40/6, G 40/7, G 40/8
 çâr-pâresiyle (1) G 116/6
 çarpmışdur (1) G 37/3
 çâr-şenbe (1) L 1/5
 çâr-şenbeden (1) G 68/3
 çârubdur (1) G 62/2
 çâsârdan (1) G 75/3
 çâsâr-ı nâz (1) G 97/4
 çâşnî-bahş (1) G 97/3
 çâşnî-bahş-ı hayât (1) G 16/6
 çe (1) G 25/4
 çekdi (2) G 69/4, G 115/5
 çeker (13) G 6/2, G 6/5, G 14/4, G 16/5, G 18/5, G 47/1, G 47/1, G 47/2, G 47/3, G 47/4, G 47/5, G 58/4, G 81/3
 çekerler (1) G 24/3
 çekîde-ber-çekîde (1) G 11/2
 çekilüp (1) L 3/4
 çekilür (1) G 106/2
 çekiş (1) G 59/3
 çekme (1) G 92/6
 çekmege (1) T 93/3
 çekmiş (2) G 43/3, G 126/3
 çekse (3) G 16/10, G 34/3, G 59/3
 çeküp (4) G 70/3, G 91/7, G 98/1, G 103/6
 çelîpâ (1) G 75/3
 çemen (2) G 89/4, G 55/1
 çemende (3) G 71/4, G 79/6, G 111/4
 çemenhâ (1) G 25/3

çemen-i Hızr-ı hayât-engîzün
 (1) G 27/2
 çemen-i ter (1) G 88/1
 çemenlenür (1) G 92/8
 çemen-zâr (1) G 78/4
 çemen-zâra (1) G 61/7
 çenber (3) G 118/2, L 1/7, G
 113/1
 çenberedür (1) G 36/5
 çerâg (1) L 3/10
 çerâg-ı dilde (1) G 73/2
 çerh-i dîn (1) G 41/5
 çeşm (21) G 4/4, G 4/5, G
 6/3, G 8/5, G 30/1, G
 49/8, G 54/5, G 59/1, G
 63/5, G 63/8, G 67/3, G
 74/1, G 75/2, G 79/2, G
 100/5, G 119/6, G 127/1,
 G 134/8, G 123/3, G 63/9,
 G 112/4
 çeşm ü dilün (1) G 63/9
 çeşm ü gamzede (1) G 112/4
 çeşm ü hâl ü ânına (1) G
 123/3
 çeşmâna (3) T 93/2, G 131/4,
 G 131/1
 çeşmânum (1) G 73/4
 çeşmânumda (1) G 129/2
 çeşme (4) G 19/3, G 108/3, G
 26/3, G 60/4
 çeşme-i nev'-ayn-ı Hızr-ı âb-ı
 hayvân (1) G 5/5
 çeşmi (6) G 34/3, G 40/8, G
 5/4, G 39/4, G 97/7, G
 134/9
 çeşm-i âhû (1) G 40/4
 çeşm-i âhûdan (1) G 79/1
 çeşm-i âhûsındaki (1) G 7/3
 çeşm-i bî-envârdur (1) G 67/1
 çeşm-i bülbül (1) G 42/1
 çeşm-i bülbülü (1) G 29/2
 çeşm-i deryâya (1) G 96/6
 çeşm-i dil (1) G 116/1
 çeşm-i dile (1) G 35/1
 çeşm-i düzdi (1) G 110/1
 çeşm-i füsûn (1) G 129/1
 çeşm-i gazâli (1) G 11/1
 çeşm-i giryânumla (1) G 7/8
 çeşm-i gûyâsı (1) G 118/4
 çeşm-i gûyâsındaki (1) G
 134/9
 çeşm-i habâb (1) G 58/3
 çeşm-i hasret-keş (1) G 67/6
 çeşm-i hayâl (1) G 85/2
 çeşm-i hayât-ı rîziş-i Hızr (1)
 G 66/2
 çeşm-i hevesüm (1) G 28/4

çeşm-i hîred (3) G 42/4, G
 88/5, G 118/9
 çeşm-i Hudâ-yı dîde-i bînâ-yı
 Gülşenî (1) G 128/6
 çeşm-i hûn-bârum (1) G
 126/3
 çeşm-i insâf (1) G 122/6
 çeşm-i magmûmı (1) G 68/3
 çeşm-i mahmûrında (1) G
 134/1
 çeşm-i mahmûrun (1) G 71/4
 çeşm-i meste (1) G 74/2
 çeşm-i mesti (1) G 33/1
 çeşm-i mest-i nergis (1) G
 61/7
 çeşm-i mestün (1) G 48/1
 çeşm-i nergis (1) G 134/10
 çeşm-i pür-efsûnını (1) G
 51/5
 çeşm-i pür-eşküm (1) G 27/3
 çeşm-i pür-eşkümde (1) G
 51/2
 çeşm-i sebel (1) G 88/6
 çeşm-i ser-mesti (1) G 104/2
 çeşm-i siyeh (1) G 85/1
 çeşm-i siyeh-bahtı (1) G
 100/2
 çeşm-i siyehden (1) G 86/6
 çeşm-i sûzen-i müjgâna (1) G
 52/4
 çeşm-i sühen-gû (1) G 3/1
 çeşm-i sühen-gûsında (1) G
 125/1
 çeşm-i şûr-engîzi (1) G 40/4
 çeşm-i zer (1) G 77/3
 çeşminde (1) G 51/3
 çeşmindeki (1) G 134/3
 çeşmine (4) G 130/1, G
 134/6, G 30/6, G 40/3
 çeşminün (1) G 134/5
 çeşmüm (4) G 54/4, G 63/5,
 G 124/1, G 130/2
 çeşmümde (1) G 71/3
 çeşmümünden (2) G 121/3, G
 123/6
 çeşmün (2) G 44/5, G 29/2
 çevirür (6) G 47/1, G 47/1, G
 47/2, G 47/3, G 47/4, G
 47/5
 çık (1) G 98/2
 çıkar (9) G 42/1, G 42/1, G
 42/2, G 42/3, G 42/4, G
 42/5, G 42/6, G 42/7, G
 48/2
 çıkardılar (1) G 116/4
 çıkardun (1) G 12/5
 çıkarmaz (1) G 68/4
 çıkarsın (1) G 63/6

çıkarup (1) G 83/1
 çıkdı (3) G 50/5, G 91/1, G
 125/3
 çıkmaz (3) G 91/5, G 118/5,
 G 119/7
 çıkmış (2) G 7/5, G 9/5
 çıkup (2) G 21/5, G 82/5
 çın (1) G 64/5
 çıralandı (1) G 132/1
 çırpıda (1) G 115/5
 çileden (1) G 125/3
 çille (1) G 101/2
 çille-i kepâdemüzi (1) G
 130/5
 çille-i sahtun (1) G 58/4
 çilleler (1) G 70/3
 çîn (6) G 23/6, G 30/5, G 1/3,
 G 61/1, G 109/6, G 116/5
 çîn ü gîsû (1) G 116/5
 Çîn ü Mâçîn'den (1) G 109/6
 Çîn'e (1) G 115/2
 çîndür (1) G 73/2
 çîne (2) G 23/5, G 81/3
 çînî (1) G 113/2
 çîn-i cebîn (1) G 43/4
 çîn-i gîsûdan (1) G 79/1
 çîn-i zülfün (1) G 91/6
 çînîdeki (1) G 17/8
 çînün (1) G 120/3
 çok (16) G 4/5, G 12/1, G
 18/1, G 38/4, G 47/4, G
 58/4, G 63/8, G 76/4, G
 81/4, G 82/2, G 87/4, G
 92/7, G 112/4, G 133/7, L
 3/6, L 4/7
 çokdur (2) G 1/1, G 117/7
 çûb (1) G 41/3
 çü (13) G 13/3, G 24/4, G
 31/3, G 32/2, G 52/2, G
 52/3, G 60/3, G 63/5, G
 77/1, G 92/1, G 92/7, G
 98/4, G 132/4
 çün (6) G 9/1, G 29/1, G 30/4,
 G 41/4, G 62/2, L 2/8

 D
 da (10) G 1/6, G 18/10, G
 37/6, G 68/2, G 96/3, G
 97/2, G 102/5, G 111/4, G
 118/5, G 125/7
 da'vâ-yı rûz-ı âhiretdür (1) G
 62/5
 dâ'-i cû' (1) G 124/6
 dâ'-i sebel (1) G 96/6
 dâ'im (2) G 96/2, L 1/4
 dâ'ir (1) G 20/7
 dâ'irdür (1) G 33/2
 dâ'ire-i kutb (1) L 4/4

- dâ'ire-i münkesif-i mihr (1) L 2/1
dâ'irelendi (1) G 132/5
dâ'iresi (1) L 4/5
dâ'iresün (1) L 3/6
dâd (1) G 133/5
dâdemüzi (1) G 130/8
dâfi'a-ı sıklete (1) G 16/2
dâg (1) G 6/3
dagdaga-i iştiyâk (1) G 102/7
dâg-ı derûn (1) T 93/3
dâg-ı dil (1) G 120/1
dâg-ı gül (1) G 25/2
dâg-ı Hâlis (1) G 5/7
dâg-ı sîne-i fersûde (1) G 20/6
dâg-ı sînemde (1) G 2/5
dahl (32) G 2/5, G 3/2, G 4/3, G 4/7, G 5/7, G 16/4, G 30/2, G 42/5, G 47/4, G 47/5, G 50/1, G 50/4, G 50/6, G 56/5, G 61/4, G 67/7, G 71/5, G 75/4, G 82/4, G 84/5, G 86/4, G 86/6, G 89/1, G 97/7, G 107/8, G 117/7, G 118/7, G 118/8, G 123/2, G 125/5, G 134/5, L 3/9
dahl (2) G 116/5, G 130/4
dahl-i pîr-i mugân (1) G 56/6
dahme (1) G 24/6
dakîk (3) G 10/6, G 3/3, G 49/4
dakk (1) G 76/4
dakk u lak (1) G 76/4
dâm (1) G 53/4
dâmâd (3) G 27/1, G 48/5, G 126/2
dâmân-ı güneh (1) G 62/1
dâmen-çâk-ı sıdkun (1) G 43/2
dâmeden (1) G 26/2
dâmenüm (1) G 39/2
dâm-ı nihân (1) G 9/3
dâne (1) G 135/2
dâne-dâr (1) G 103/5
dâne-i dendân-ı dür (1) G 7/7
dâne-i dür-i yektâ (1) G 52/2
dâniş (4) G 18/10, G 114/2, L 3/5, L 3/5
dâniş ü akl u hîred (1) G 114/2
dâniş ü etvâr-ı tabî'at (1) G 18/10
dârât (1) G 134/4
darb (1) G 32/4
darb-ı nutkuma (1) G 53/5
dârçîn (1) G 1/2
dârû (2) T 72/2, G 77/2
dârû's-sa'âde (1) G 117/2
dâye-dâr (1) G 16/5
de (13) G 3/4, G 22/4, G 24/11, G 30/4, G 34/3, G 35/5, G 79/9, G 86/3, G 86/4, G 90/2, G 95/3, G 116/4, G 134/3
dedenün (1) G 86/3
def' (1) G 26/5
def'-i harâret (1) G 16/4
defâtir (1) G 58/9
defâtirdür (1) G 33/8
deffe (1) G 65/5
define (1) G 33/7
defter (1) G 44/4
degme (2) G 77/3, G 127/11
degül (26) G 1/6, G 15/2, G 18/1, G 20/4, G 22/4, G 36/5, G 46/3, G 50/6, G 73/3, G 96/3, G 101/1, G 101/1, G 101/2, G 101/3, G 101/4, G 101/5, G 101/6, G 101/7, G 107/6, G 111/5, G 123/5, G 127/12, G 135/2, L 1/7, L 2/4, L 4/1
degüldür (4) G 29/3, G 85/4, G 110/5, L 1/8
dehâna (1) G 94/4
dehân-ı gonca (1) G 74/1
dehân-ı lüknet-âmizinde (1) G 48/3
dehân-ı tûtî-i nazma (1) G 55/5
dehânuma (1) G 1/2
dehânun (1) G 43/1
dehen (6) G 29/1, G 43/1, G 89/1, G 13/1, G 118/5, G 18/5
dehendür (1) G 114/1
deheneş (1) G 13/1
dehen-i gamze (1) G 63/1
dehen-i semen (1) G 55/2
dehenün (1) G 36/1
dehr (1) G 79/7
dehre (2) G 10/5, T 72/1
dehr-i fânîde (1) G 21/8
dehrün (1) G 45/5
dek (1) G 108/5
deler (6) G 52/1, G 52/1, G 52/2, G 52/3, G 52/4, G 52/5
delk (1) G 127/7
delü (2) G 20/3, G 20/3
-delüm (1) G 130/8
dem (13) G 9/1, G 19/3, G 34/3, G 35/2, G 41/6, G 47/1, G 53/2, G 63/4, G 119/7, G 124/1, G 131/1, G 134/6, L 1/2
dem-â-dem (1) G 54/4
dem-â-demle (1) G 77/1
dem-bahşa (1) G 27/2
dem-beste (1) G 30/4
demde (5) G 22/3, G 22/5, G 61/7, G 76/6, G 86/3
demdür (2) G 11/1, G 23/7
demi (1) G 50/3
demîdemüz (1) G 66/2
dem-keşler (1) G 115/3
dem-sâzı (1) G 33/5
dendân (1) G 7/7
dendân-ı havhavdan (1) G 110/1
dendânun (1) G 91/4
der (1) T 72/4
der-âgûş (3) G 78/2, G 126/6, G 118/2
der-belde-i 'ışk (1) G 13/4
derd (1) G 92/2
der-debîr (1) G 104/5
derdine (1) G 133/7
derd-mendâna (1) G 127/3
deredür (1) G 36/2
derekâtında (1) G 95/4
derem (1) G 53/5
der-hâb (1) G 133/4
der-haremdür (1) G 11/3
deriçehâ-yı dile (1) G 71/6
derk (1) G 118/9
der-levh-i ruh-ı yâr (1) G 13/6
der-ma'reke-i 'ışk (1) G 13/2
der-pertev-i mihr-i sühen (1) G 25/6
ders (1) L 3/6
derûn (2) T 93/3, G 100/4
derûnumdan (1) G 49/3
derûnun (1) G 45/3
dervâze-i sevda (1) G 6/3
deryâ (4) G 33/3, G 62/3, G 8/8, G 31/5
deryâya (1) G 96/6
deryâ-yı firâvânında (1) G 37/7
deryûzeden (1) G 10/1
deryûze-kârâna (1) G 11/5
dest (4) G 71/5, G 44/6, G 97/6, L 3/9
dest ü pâyı (1) L 3/9
destârını (1) G 108/5
destde (1) G 91/2
deste (2) G 12/4, G 44/3
destedür (2) G 44/3, G 49/6
dest-gâh-ı nâzende (1) G 52/3
dest-i a'mâda (1) G 10/2
dest-i hayâle (1) G 59/5

dest-i hikmet (1) G 87/6
dest-i itminân-ı himmet-i yâri
(1) G 6/5
dest-i tahsîn-i kalem (1) G
43/5
dest-i tasavvurla (1) G 11/4
destinde (3) G 49/6, G
127/10, G 128/7
destindeki (1) G 34/4
deşt (3) G 134/3, G 40/4, G
70/3
deşt ü beyâbâna (1) G 70/3
deşt ü kühsârı (1) G 40/4
deşt-i felekde (1) G 9/3
deşt-i gamz-ı sâhir-i çeşminde
(1) G 51/3
deşt-i melâhatde (1) G 89/4
deşt-i nâz-ı vahşet (1) G 79/1
devâ (2) G 8/7, G 19/6
devâdur (1) G 127/3
devlet (1) G 134/4
devlete (1) G 19/2
devlet-i hulyâ-yı visâl (1) G
125/7
devr (2) G 64/3, G 121/2
devrân (5) G 12/3, G 79/9, L
2/2, G 21/3, G 56/1
devrânda (1) G 114/5
deycûr (4) G 24/2, G 57/6, T
93/2, G 105/3
deyr-i hulyâda (1) G 75/3
deyü (1) G 16/8
dırâz (2) T 72/5, G 107/3
dîde (7) G 36/2, G 40/3, G
77/1, G 61/1, G 67/2, G
128/6, G 133/4
dîde-i âhûların (1) T 93/5
dîde-i hulyâda (1) G 32/3
dîde-i hûn-bârumuz (1) G 8/5
dîde-i Mecnûn-ı 'ışkında (1)
G 34/6
dîde-i pür-hâbdan (1) G 61/7
dîde-i rakîb (1) G 88/6
dîde-i terden (1) G 20/3
dîdeler (1) G 83/5
dîdelere (1) G 127/2
dîdeleri (1) G 91/7
dîdemüz (1) G 66/4
dîdesin (1) G 9/5
dîdesine (1) G 77/3
dîdeye (1) G 19/3
dîdeyi (1) G 103/3
didi (3) G 30/5, G 112/5, G
116/6
diger (1) G 111/2
digerdür (1) G 32/5
digerle (1) G 96/7
dikdi (1) G 115/6

dikkat (2) G 95/1, L 4/3
dikkatle (2) G 98/3, G 121/8
dikkatüm (1) G 35/2
dil (51) G 2/3, G 3/2, G 5/7,
G 11/4, G 17/6, G 29/1, G
33/4, G 34/4, G 37/3, G
51/4, G 56/5, G 58/1, G
58/7, G 64/5, G 69/4, G
70/1, G 70/1, T 72/5, G
74/5, G 75/1, G 77/1, G
79/4, G 96/2, G 109/7, G
110/2, G 113/3, G 121/3,
G 125/2, G 126/2, G
132/1, G 135/2, G 135/5,
G 10/5, G 11/1, G 25/2, G
25/4, G 32/5, G 44/3, G
49/3, G 66/1, G 67/4, G
67/8, G 88/2, G 89/2, G
97/3, G 110/2, G 116/1, G
120/1, G 121/5, G 57/5, G
76/2
dil ü bî-nakş (1) G 57/5
dil ü hâlüm (1) G 76/2
dilân (1) G 62/3
dil-ârâ (1) G 38/2
dil-âşûba (1) G 132/3
dil-âvîz (1) G 112/3
dil-âzâr-ı rakîb (1) G 98/1
dil-bend (1) L 3/9
dil-ber (4) G 118/7, G 11/4, G
47/2, G 88/2
dil-bere (3) G 49/4, G 58/1, G
7/8
dil-beredür (1) L 1/6
dil-beri (1) G 34/7
dil-berler (1) G 88/3
dil-berün (1) G 85/5
dil-beste (1) G 21/2
dil-cû (1) T 72/1
dil-cûlarun (1) T 93/3
dil-dâr (5) G 6/4, G 42/4, G
61/2, G 124/1, G 15/4
dil-dâra (3) G 36/3, G 42/1,
G 110/3
dil-dârı (1) G 40/1
dil-dârun (1) G 86/2
dilde (14) G 34/7, G 57/3, G
62/1, G 67/5, T 93/2, G
104/4, G 112/1, G 6/7, G
16/5, G 46/2, G 49/4, G
73/2, T 93/1, G 126/6
dildeki (1) G 3/4
dilden (1) G 109/4
dile (11) G 38/1, G 39/6, G
47/2, G 58/8, G 115/6, G
5/1, G 16/11, G 35/1,
G 54/1, G 65/2, G 71/6
dilem (1) G 13/2

dil-figende (1) G 53/4
dil-firîb-i va'd-i visâl (1) G
36/4
dil-germ (1) G 107/6
dil-haste (1) G 67/7
dil-haste-i nâz (1) G 134/7
dil-hasteler (1) G 8/7
dil-hasteye (1) G 19/6
dili (4) G 52/3, G 92/7, G
94/6, G 89/6
dil-i 'uşşâka (1) G 85/2
dil-i 'uşşâkı (1) G 33/2
dil-i agyâr-ı le'imân (1) G
85/5
dil-i âhenîn (1) G 1/1
dil-i bîmâr (1) G 37/4
dil-i fütâdemüzi (1) G 130/2
dil-i Hâlis (2) G 67/8, G 71/7
dil-i micmer-fürûz (1) G 21/7
dil-i münkesirân-ı çarhı (1) G
95/2
dil-i nâ-râmı (1) G 126/3
dil-i sad-pâremüzi (1) G 37/5
dil-i safvet-nihâdun (1) G
62/3
dil-i sengînine (1) G 58/4
dil-i sîm-âba (1) G 119/5
dil-i sîm-âbumuz (1) G 33/3
dil-i şeydâ (1) G 50/2
dil-i üftâde (1) G 11/3
dilin (1) G 95/2
dilinde (1) G 102/3
dil-keş (1) G 52/5
diller (1) G 44/1
dillerde (1) G 39/6
dil-nişîn (1) G 1/7
dil-nüvâz-ı sabâh (1) G 22/5
dil-rubâdan (1) G 21/1
dil-rubûde (1) G 4/3
dil-rübâ (1) G 59/3
dil-rübûde (1) G 1/4
dil-rübûdedür (1) G 50/5
dil-siyeh (2) G 49/8, G 119/4
dil-sûziş (1) G 104/1
dil-şiken (1) G 51/2
dil-teşne (1) G 54/5
dilüm (5) G 2/6, G 8/3, G
61/3, G 73/4, G 118/2
dilümde (3) G 71/2, G 54/3, G
101/5
dilümi (1) G 3/1
dilümüz (1) G 44/4
dilün (7) G 4/3, G 36/5, G
43/3, G 63/4, G 102/1, G
63/9, G 63/9
dimâg (1) G 95/5
dimâğı (1) T 93/1
dimâg-ı 'ıtrı (1) G 121/4

dimâg-ı kâfiyem (1) G 119/9
dimâg-ı nigehe (1) G 77/2
dimiş (2) G 35/5, G 115/4
dînâr (1) T 72/3
dînâr-ı mahabbet (1) G 15/1
dinse (1) L 3/1
diremdür (1) G 11/2
dirîg (2) G 79/6, G 110/2
dîrîn (1) G 13/2
dîrîne (1) G 48/3
dîrîne (1) G 123/6
dirler (6) G 38/1, G 38/1,
G 38/2, G 38/3, G 38/4,
G 38/5
diş (1) G 91/4
dişden (1) G 107/5
dîvânen (1) G 80/3
dîvân-ı haşre (1) G 108/5
dîvâre (1) G 78/2
diye (1) G 117/5
diyerek (2) G 70/1, G 70/2
diyü (5) G 50/3, G 77/4, G
78/2, G 102/2, G 104/1
dizgin (1) G 2/4
dolâb (1) G 56/8
dolaşur (1) G 74/3
dökdi (1) G 46/1
döker (7) G 53/1, G 53/1, G
53/2, G 53/3, G 53/4, G
53/5, G 94/5
dökerdi (1) G 92/4
dökerdüm (2) G 67/6, G
126/4
dökilmede (1) G 56/8
dökilmiş (1) G 121/1
dökilsün (1) G 20/3
dökilür (1) G 125/1
dökmiş (1) G 78/4
dökse (1) G 6/4
döküp (1) G 103/3
döndi (1) G 126/3
döndürdün (10) G 129/1, G
129/1, G 129/2, G 129/3,
G 129/4, G 129/5, G
129/6, G 129/7, G 129/8,
G 129/9
döner (5) G 9/6, G 16/7, G
24/4, G 90/1, L 3/7
dört (1) G 124/1
du‘â (1) G 103/4
du‘âsın (1) G 98/5
dûçâr (2) G 4/5, G 37/3
dûd (2) G 68/2, G 94/5
dûde vü sürmede (1) G 86/6
dûdedür (1) G 50/6
dûd-hâr-ı şikem (1) G 46/3
dûd-ı âh-ı ‘andelib (1) G
133/6

dûd-ı âh-ı âteş-zây-ı zülf-i
çindür (1) G 73/2
dûd-ı âh-ı bülbül (1) G 120/5
dûd-ı âhum (2) G 2/5, G 2/6
dûd-ı âteş-zâd-ı ser-şîşemde
(1) G 51/5
dûd-perver-i yâr (1) G 23/4
duhter-i reze (2) G 50/3, G
130/4
duhter-i rezi (1) G 36/6
duhter-i rezle (2) G 92/4, G
126/2
duht-ı rez (1) G 118/6
duht-ı reze (1) G 28/5
duht-ı rezle (2) G 34/1,
G 34/5
dûlâbdür (1) G 20/3
dûn (1) G 41/5
dûr (2) G 16/9, G 75/1
dûr-â-dûr (1) G 30/3
dûr-bîn (1) G 122/2
dûr-bîn-i hâmeden (1) G
119/12
durmaz (3) G 39/4, G 107/6,
G 117/6
dursun (1) G 21/6
durur (7) G 4/2, G 12/4, G
27/4, G 37/6, G 69/2, G
77/4, L 3/9
dururken (1) G 8/4
dûş (2) G 116/1, G 30/6
dûş-ı ‘izzetde (1) L 2/6
duyıldı (1) G 76/7
dü (10) G 44/3, G 49/2, G
53/4, G 54/4, G 73/4, G
129/2, G 129/6, L 3/3, G
30/7, G 38/4
dü-çâr (1) G 95/3
dü-çeşmân-ı hayâlinde (1) G
62/2
dügâh (1) G 33/4
dükân-ı sin-keşân (1) G 107/5
dükendi (1) G 46/5
dükenmez (1) G 82/2
dükkânçe-i kazzâz-ı melâhat
(1) G 132/2
dükkânun (1) T 72/2
dümen (1) G 89/3
dünbeden (1) G 68/4
dü-nîm (1) G 71/7
dünyâ (1) G 38/3
dünyâda (1) G 43/2
dür (5) G 32/1, G 92/4, G 7/7,
G 7/7, G 52/2
dür-eşânını (1) G 23/7
dürer (1) G 60/5
dür-i meknûna (1) G 8/8

dür-i yektâ-yı Gülşenî (1) G
128/5
dür-îsâra (1) G 7/11
dürlü (1) G 57/3
dürri (1) G 55/4
dürri-i ‘Aden (1) G 43/5
dürri-i ‘Aden’dür (1) G 114/5
dürûg (1) G 49/7
dürûg-âmîz (1) G 21/8
dürûgı (1) G 63/2
dürûg-ı visâline (1) G 35/4
dürüst (1) G 62/2
dürzî-i şûhı (1) G 115/5
dü-sûretli (1) G 109/3
düşdi (4) G 91/7, G 118/6, G
126/7, G 133/4
düşdüm (1) G 116/1
düşdün (1) G 89/3
düşen (3) G 11/6, G 58/5, G
67/7
düşer (2) G 94/3, G 116/3
düşerdi (1) G 130/2
düşince (1) G 76/3
düşnâm (2) G 91/3, G 97/3
düşnâm-ı kibâr (1) G 10/4
düşsem (1) G 39/2
düşüp (3) G 121/6, G 132/3,
G 132/5
düşürdi (3) G 107/1, G 107/6,
G 130/7
düşürdüm (1) G 12/7
düşürmez (1) G 110/4
düşürür (1) G 84/3
dü-tâ (1) T 93/5
düvel (1) G 97/4
düzdi (1) G 110/1
düzd-i hayâlüm (1) G 40/1
düzen (1) G 58/6
E
eb‘âduma (1) G 122/2
ebnâya (1) G 80/5
ebr (1) G 10/4
ebr-i kerem (1) G 61/1
ebrî-i ruhsâresi (1) T 93/3
ebrû (9) G 30/6, G 37/3, G
38/4, G 109/7, G 122/4, G
3/1, G 39/8, G 43/1, G
97/2
ebrûda (1) G 102/1
ebrûdan (2) G 32/2, G 79/2
ebrûları (5) G 34/3, G 38/2, G
49/2, G 63/1, L 3/3
ebrûlarındadır (1) G 66/1
ebrûlarını (1) L 4/6
ebrûlarla (1) G 34/4
ebrûların (2) T 93/3, T 93/1
ebrûsı (1) G 119/9

ebrûsın (1) G 71/7
 ebrûsına (1) G 35/2
 ebrûsında (1) G 125/3
 ebruvân (3) G 6/2, G 26/1, G 102/4
 ebruvâna (1) G 40/2
 ebruvânı (1) T 93/3
 ebruvânını (1) G 53/4
 ebruvânun (1) G 10/5
 ebrûy (1) G 106/1
 ebrûy u ruhsârından (1) G 106/1
 ebrûya (3) G 30/7, G 76/2, G 83/4
 ebrû-yı hâtır-şiken (1) G 43/4
 ebrû-yı tu (1) G 13/1
 ebrû-yı yâre (1) G 114/4
 ebrû-yı zûr (1) G 101/2
 ebrû-yı zûr-ı sâ'id-i nâzişle (1) G 116/7
 Ebu'l-Fazl'a (1) L 4/4
 ebyâta (1) G 30/8
 ecdâdı (1) G 99/6
 ecel (1) G 97/1
 ecrâm (1) L 2/1
 eczâ-yı tesellî (1) G 37/4
 edâ (2) L 3/4, G 58/1
 edâyı (1) G 53/1
 edâ-yı şîve-i Hâlis (1) G 100/6
 Edhem'i (1) G 103/5
 edhem-revişün (1) G 90/9
 edîb (1) G 98/4
 edviyeyle (1) G 87/5
 efendi (2) G 4/5, G 41/7
 efendi-zâdemüzi (1) G 130/4
 efgânı (1) G 122/5
 efkâr-ı tabî'at (1) G 18/2
 eflâk (1) G 25/6
 eflâke (1) L 4/8
 Eflâtûn'a (1) G 8/4
 efsâne-gûy-ı şâ'ir-i divânen (1) G 80/3
 efserde (1) G 30/1
 efsûn (1) G 5/4
 efsûna (1) G 8/6
 efsûnı (1) G 33/7
 eftûmûnı (1) G 16/11
 efyûn (1) G 8/2
 eفزûn (1) G 135/3
 eger (6) G 33/6, G 42/2, G 53/5, G 61/2, G 125/2, L 4/6
 ehibbâ (1) G 116/4
 ehli (1) G 84/3
 ehl-i bâtından (1) G 109/2
 ehl-i cemâ'at (1) L 2/9
 ehl-i hîbre (1) G 118/3

ehl-i hünerün (1) G 90/7
 ehl-i keyf-i dile (1) G 65/2
 ehl-i niyâz (1) T 72/5
 ehl-i sünnet (1) L 2/9
 ehl-i tab' (1) G 102/3
 ekber (1) L 2/6
 ekdâr (1) G 45/3
 ekl (1) L 1/4
 ekmek (1) G 90/6
 ekmiş (1) G 92/8
 ekserî (1) L 4/10
 eküp (1) G 4/4
 elbet (4) G 16/8, G 47/3, T 72/2, G 107/3
 elbette (4) G 22/1, L 1/3, L 2/6, L 3/10
 elest (1) G 71/2
 elezz (1) G 108/2
 elfâz (1) G 90/8
 elfâz-ı ma'nî (1) G 78/5
 elgâzına (1) L 4/11
 eli (1) G 86/2
 elin (1) G 98/5
 elinden (2) G 14/4, G 133/5
 elmâs (10) G 29/4, G 69/1, G 69/1, G 69/2, G 69/3, G 69/4, G 69/5, G 69/6, G 69/7, G 131/2
 elmâsları (1) G 127/11
 elmâs-tırâş-ı sâgar-ı Cem'dür (1) G 49/1
 elmâsveş (1) G 41/1
 em (1) G 25/5
 emced (1) G 114/2
 emel (2) G 70/2, G 89/3
 emeli (2) G 52/4, G 90/6
 emn (1) G 11/3
 emr-i kulkul (1) G 118/5
 enâr-ı nukl-i leb (1) G 121/7
 enbik-i nevâzişden (1) G 16/10
 enbikün (1) G 92/4
 encüme (1) G 39/7
 encümen-ârâ-yı hat-ı sebzi (1) G 65/4
 encümi (2) G 9/3, G 9/7
 encümle (1) L 2/1
 endâmdur (2) G 29/7, G 119/8
 endâm-ı cânân (1) G 5/1
 endâm-ı safvet-i dil-i dil-ber (1) G 88/2
 endâmında (1) G 62/3
 endâmını (1) G 90/1
 endâmsuz (1) G 64/1
 endâmun (1) G 61/3
 endâze-i sevdâ (1) G 6/4
 endîşe (2) G 58/6, G 77/4

endîşede (3) G 16/7, G 28/4, G 33/6
 endîşededür (1) G 27/4
 endîşemde (1) G 51/6
 endîşemi (1) G 77/4
 endîşemüz (1) G 79/8
 endûd-ı hatun (1) G 119/3
 enfâsı (1) G 56/7
 enfâs-ı tayyibeyle (1) G 128/11
 enfi (1) G 75/4
 enf-i rakîb (1) G 49/5
 engûrı (1) G 131/1
 engüştden (1) T 72/4
 engüşter (2) G 118/3, G 69/3
 engüşti (2) G 12/3, G 69/3
 enhâr (1) G 96/4
 enhârdur (1) G 67/2
 enîn (2) G 1/5, G 67/5
 enîn ü âh-ı feryâdum (1) G 67/5
 enlü (1) G 49/4
 envâr (1) G 24/7
 envâr-ı tabî'at (1) G 18/3
 enverün (1) G 41/1
 enzârı (1) G 40/3
 erbâbı (1) L 4/5
 erbâb-ı fende (1) G 102/4
 erbâb-ı kalem (1) L 3/5
 erbâb-ı tab'a (1) G 44/6
 erbâbına (1) L 3/7
 erguvân (1) G 35/5
 erguvânveş (1) G 67/6
 eriş (1) G 59/4
 eritdi (1) G 92/3
 erkân-ı yâri (1) G 20/2
 ervâhı (1) G 125/5
 erzâk (1) G 22/3
 esb (1) G 107/4
 esdi (1) G 99/2
 esed (1) L 3/9
 esen (1) G 94/5
 eser (3) G 29/6, G 59/7, L 3/7
 eserdür (1) G 24/10
 eser-i kilik-i sühen-sâzına (1) G 38/5
 eser-i zıll-ı hüma-yı ikbâl (1) G 99/1
 eserle (1) G 31/4
 eserün (1) G 92/8
 eshâba (1) G 20/8
 esîr-i heves (1) G 70/1
 esmârdan (1) G 75/1
 esmâ-yı Gülşenî (1) G 128/2
 esnâsında (1) G 96/7
 esrâr (3) G 15/5, G 96/3, G 127/3
 esrâr-ı ışk (1) G 101/1

esrâr-ı tabî'at (1) G 18/1
 esrârını (2) G 84/5, G 98/4
 esse (1) G 112/2
 eş'âr (5) G 46/5, G 98/2, G 120/4, G 38/2, G 106/5
 eş'âra (1) G 109/6
 eş'âr-ı iltiyâm (1) G 4/7
 eş'âr-ı tabî'at (1) G 18/4
 eş'ârumuz (1) G 103/5
 eş'ârun (1) G 11/6
 eşel (1) G 97/6
 eşheb (2) G 35/3, G 130/6
 eşî'ayla (1) G 69/2
 eşk (6) G 18/5, G 66/2, G 59/2, G 68/3, G 119/6, G 129/1
 eşkâl (1) G 87/4
 eşkâl-i cihânı (1) G 18/9
 eşki (1) G 46/1
 eşk-i cûşîş-i hasretle (1) G 36/2
 eşk-i çeşm (1) G 4/4
 eşk-i dem-â-dem (1) G 54/4
 eşk-i dideyi (1) G 103/3
 eşk-i nigâh-ı bülbülden (1) G 111/3
 eşk-i seyl-âb (1) G 77/1
 eşk-i seyl-â-seyl-i çeşm (1) G 8/5
 eşk-i tahassür (1) G 20/3
 eşk-i ter (1) G 133/4
 eşk-i yetîm-i hâturumı (1) G 52/2
 eşkle (1) G 76/5
 eşküm (2) G 11/2, G 129/2
 eşyâ (1) G 78/6
 eşyâdan (1) G 96/3
 etibbâ (3) G 109/5, G 118/8, G 133/7
 etibbâdan (1) G 21/6
 etibbâya (1) G 63/3
 etvâr-ı tabî'at (1) G 18/10
 etvârından (1) G 106/3
 evân (1) G 59/3
 evbâşına (1) G 124/7
 evc (1) G 63/6
 evc ü hüseyîne (1) G 63/6
 evc-i tâk-ı nîgeh (1) G 30/4
 evhâmdur (2) G 119/1, G 29/1
 evrâk (3) G 71/5, G 90/5, G 121/2
 evvel (5) G 5/5, G 59/6, G 70/4, T 72/4, G 132/1
 evvelde (1) G 45/4
 evveller (1) G 99/4
 evvelleri (1) G 132/2
 evzâ'ı (1) G 107/2

ey (56) G 1/1, G 1/3, G 1/4, G 1/5, G 4/2, G 6/1, G 8/7, G 17/6, G 26/3, G 29/1, G 29/2, G 30/1, G 32/1, G 33/1, G 37/6, G 38/4, G 40/3, G 41/5, G 42/4, G 48/1, G 49/4, G 52/5, G 56/3, G 58/2, G 60/2, G 60/4, G 61/1, G 63/6, G 64/2, G 64/3, G 90/7, G 95/3, G 98/5, G 100/1, G 100/2, G 100/3, G 100/4, G 100/5, G 101/6, G 103/4, G 104/4, G 107/5, G 110/1, G 116/1, G 119/9, G 120/2, G 121/4, G 121/5, G 122/4, G 124/3, G 129/1, G 129/5, G 133/2, G 133/4, G 134/6, G 134/7
 eyle (9) G 11/1, G 30/7, G 73/4, G 87/3, G 90/8, G 94/4, G 95/2, G 107/3, G 119/6
 eyledi (13) G 2/4, G 3/2, G 3/3, G 3/5, G 16/9, G 18/6, G 48/5, G 57/4, G 74/3, G 83/1, G 87/6, T 93/4, G 95/5
 eylediler (1) L 2/8
 eyledüm (3) G 97/1, G 119/12, G 126/6
 eyleme (1) G 89/4
 eylemeden (2) G 15/1, G 18/6
 eylemez (3) G 6/5, G 10/5, G 120/4
 eylemiş (6) G 7/6, G 24/3, G 124/2, G 131/4, G 134/7, G 135/3
 eylemişdür (1) G 87/4
 eyler (19) G 11/3, G 18/4, G 18/8, G 24/2, G 24/5, G 39/7, G 69/4, G 74/2, G 81/1, G 90/4, T 93/3, G 97/2, G 102/3, G 109/3, G 109/6, G 127/9, G 134/1, G 134/1, L 3/9
 eylerdi (1) G 81/6
 eylerler (1) L 2/7
 eylerse (2) G 30/4, G 79/6
 eylese (1) G 130/2
 eylesek (1) G 8/8
 eylesem (4) G 51/5, G 61/3, G 101/4, G 134/3
 eyleye (2) G 104/3, L 4/11
 eyleyeli (1) G 30/3
 eyleyelüm (1) G 77/5
 eyleyince (1) G 76/6

eytâmun (1) G 95/2
 eyyâmdur (1) G 119/11
 ezber (2) G 34/7, G 118/4
 ezberümde (1) G 92/5
 ezel (3) G 96/1, G 134/10, L 3/4
 ez-gerdiş-i tanzîr (1) G 25/6
 ezhâr (1) G 42/2
 ezhârî (1) G 40/6
 ezhâr-ı şeft-âlû (1) G 51/8
 ezhâr-ı şevke (1) G 81/1
 ez-hasret-i cânân (1) G 13/5
 ez-i leb-i hâme (1) G 13/6
 eziyyet (1) G 16/5
 ezkârdan (1) G 117/5
 ez-ney (1) G 25/1
 ez-tohm (1) G 25/3

F

fagfür (1) G 30/5
 fâhir (1) G 87/7
 fahre (1) G 127/7
 fakîr-i heves (1) G 70/1
 fakr (3) G 42/6, G 84/3, G 127/7
 faner (1) G 57/1
 fânide (1) G 21/8
 Fârâb'a (1) G 129/6
 fârîg (7) G 86/1, G 86/1, G 86/2, G 86/3, G 86/4, G 86/5, G 86/6
 Fârisleri (1) G 90/8
 fark (4) G 90/8, T 93/5, G 102/5, G 108/1
 farkı (1) G 92/5
 fâsıkdur (1) G 113/2
 fâsıla (1) G 2/2
 fasl (1) G 109/3
 fasl u vashı (1) G 109/3
 fasl-ı bahâr (1) G 46/1
 fasl-ı bahâra (1) G 94/3
 fasl-ı bahârî (1) G 14/3
 fasl-ı dürûgı (1) G 63/2
 fasl-ı hitâb (1) L 2/8
 faslun (1) G 33/4
 fâş (2) G 43/4, G 98/4
 fatîr-i heves (1) G 70/7
 fatîr-i nîme (1) G 119/2
 fâzıl (1) G 119/11
 fâzıla (1) L 4/7
 fâzıl-ı 'asra (1) L 3/6
 fazl-ı dâ'irdür (1) G 33/2
 fazl-meniş (1) L 3/5
 fedâ (1) T 93/5
 fehm (1) G 106/3
 felek (4) G 47/4, G 128/9, L 2/1, G 64/3

felekde (3) G 108/3, G 121/9, G 9/3
 feleki (1) G 127/10
 felek-i atlasıyân (1) G 57/5
 fem (2) G 3/2, G 119/10
 femi (2) G 49/1, G 49/9
 fem-i âmâli (1) G 64/4
 fem-i cânân (1) G 113/3
 fem-i la'î-i nezâket (1) G 16/12
 fem-i neşâta (1) G 65/1
 femün (4) G 5/3, G 19/1, G 84/2, G 134/9
 femündedür (1) G 108/2
 femünden (1) G 121/2
 fen (1) G 45/4
 fenâ (1) G 36/6
 fenâdur (1) G 127/5
 fenâfi'llâhı (1) G 127/5
 fenâyı (1) G 104/4
 fenâ-yı rûzgârı (1) G 94/2
 fende (1) G 102/4
 fenerün (1) G 92/3
 fenn (1) G 82/2
 fenn-i beyânım (1) G 101/1
 fer (2) G 88/6, G 66/4
 ferâmûş (1) G 43/3
 ferdâ (1) G 111/2
 ferdâdaki (1) G 80/2
 ferdür (1) G 24/1
 Ferhâd'ı (2) G 7/8, G 74/4
 Ferhâduma (1) G 122/1
 feri (2) G 88/4, G 88/4
 ferrâşına (1) G 124/5
 fersûde (1) G 20/6
 ferş (1) G 65/4
 ferün (1) G 41/1
 ferve (1) G 62/4
 feryâd-ı 'andelîbe (2) G 39/5, G 60/2
 feryâd-ı hezâr (2) G 79/7, G 98/4
 feryâd-ı hezârı (2) G 14/4, G 89/4
 feryâdım (1) G 67/5
 feryâduma (1) G 122/5
 ferzâne (1) G 107/4
 fesden (2) G 7/5, G 91/1
 fessâdsın (1) G 41/6
 feth (2) G 26/6, L 4/2
 fetha (1) G 127/13
 feylesof (8) G 87/1, G 87/1, G 87/2, G 87/3, G 87/4, G 87/5, G 87/6, G 87/7
 feyyâzun (1) G 10/1
 feyz (11) G 11/6, G 20/3, G 59/2, G 81/1, G 81/1, G

81/2, G 81/3, G 81/4, G 81/5, G 81/6, G 92/8
 feyz-âver-i hicrân (1) G 2/5
 feyz-bahş (1) G 106/5
 feyze (1) G 24/1
 feyzi (1) G 24/8
 feyz-i meâsir (1) G 75/5
 feyz-i şevküm (1) G 67/1
 feyzidür (1) G 128/8
 fezâdur (1) G 127/12
 fezâ-yı çenber (1) G 113/1
 fezâ-yı fikre (1) G 20/8
 fezâ-yı senesinden (1) G 110/1
 fezâ-yı sîne (1) G 25/5
 fezâ-yı sîne-i behcet-fürûz-ı dildâra (1) G 36/3
 findık (1) G 70/4
 fi'lün (1) G 87/3
 figân (2) G 42/1, G 90/5
 figânım (1) G 101/3
 fikr (1) G 77/4
 fikr ü endîşe (1) G 77/4
 fikre (2) G 20/8, G 59/6
 fikri (1) G 77/4
 fikr-i dakîk (2) G 3/3, G 49/4
 fikrine (1) G 116/4
 firâşda (1) G 76/4
 firâş-ı yâre (1) G 76/1
 firâşına (1) G 104/2
 firâvânında (1) G 37/7
 firâz (1) T 72/5
 firkate (1) G 89/3
 firkat-pîşe-i âl-i 'abâyem (1) G 96/5
 fiten (4) G 2/1, G 7/3, G 58/2, G 74/2
 fiten-pîşe (1) G 116/2
 fitneden (1) G 6/1
 fitneyle (1) G 41/3
 fukarâdur (1) G 127/4
 fusûl (1) G 60/5
 fülen (1) G 13/2
 fûrû-bürde (1) G 68/2
 fûrûg (1) G 105/1
 fûrûg-ı 'izâr (1) G 103/1
 fûrûg-ı âteş-i terle (1) G 46/2
 fûrûg-ı pertev-i himmet-şihâb-ı hat (1) G 82/7
 fûrûg-ı şem'-i 'ışkım (1) G 73/1
 fûrûyı (1) G 17/6
 fûrûzândur (1) G 73/4
 füsûn (2) G 129/1, G 74/2
 füsûn u fiten (1) G 74/2
 fütâdelerün (1) G 4/2
 fütâdemüzi (1) G 130/2
 füzûn (1) G 46/3

füzûn-ter (1) G 111/4
 G
 gabgab-ı sîmînini (1) G 69/4
 gaffir (1) G 44/7
 gâh (5) G 10/4, G 16/1, G 26/5, G 99/3, L 1/2
 gâhî (5) G 28/4, G 44/4, G 45/6, G 90/3, L 1/2
 gâhîce (1) G 90/9
 gâlibâ (1) G 82/5
 galtân (1) G 24/10
 galtân-ı 'ışk (1) G 128/5
 gam (7) G 33/4, G 70/2, G 119/3, G 2/4, G 13/2, G 57/3, G 58/8
 gama (1) G 130/6
 gamâm (1) G 4/4
 gamda (1) G 89/3
 gamdan (1) T 72/5
 gam-gîne (1) G 48/2
 gamı (1) G 27/1
 gamla (3) G 11/1, G 123/6, G 92/2
 gam-nâk (1) G 25/3
 gamz (4) G 32/4, G 51/3, G 97/7, G 6/3
 gamze (4) G 29/5, G 33/1, G 2/3, G 63/1
 gamzede (2) G 112/4, G 112/4
 gamze-i câdû (2) G 78/4, G 122/4
 gamze-i câdû-pesend (1) G 8/6
 gamze-i cânân (1) G 85/1
 gamze-i cânâna (1) G 5/4
 gamze-i çeşmindeki (1) G 134/3
 gamze-i gûyâda (1) G 89/1
 gamze-i hûn-hâra (1) G 7/3
 gamze-i pür-kîne (1) G 48/1
 gamze-i şûr-ı nighinden (1) G 58/2
 gamze-i Tâtâr (3) G 37/1, G 40/8, G 97/4
 gamze-i vahşet-zedesi (1) G 115/3
 gamzen (3) G 75/3, G 97/1, G 119/4
 gamzesi (1) G 44/3
 gamzeyle (1) G 27/1
 gamzı (3) G 3/1, G 39/3, G 44/5
 gamz-ı çeşmi (1) G 134/9
 gamz-ı çeşm-i hûn-âlûdî (1) G 6/3
 gamz-ı nigh (1) G 117/3

gamz-ı nıgeh-i sâhiri (1) G 91/8
 garaz (8) G 80/1, G 80/1, G 80/2, G 80/3, G 80/4, G 80/5, G 119/10, G 135/4
 garîb (8) G 10/1, G 10/1, G 10/2, G 10/3, G 10/4, G 10/5, G 10/6, G 124/2
 gark (2) G 88/3, G 89/3
 gavta-hor-ı lücce-i 'ısyân (1) G 85/3
 gavnâs-ı hüner (1) G 79/8
 gayb (1) G 26/6
 gâyet (1) G 10/6
 gâyetle (2) G 49/8, L 3/7
 gayret-i akrân-ı hürriyyet (1) G 134/5
 gazab (2) G 35/1, G 91/3
 gazab-ı dü (1) G 38/4
 gazabla (1) G 41/4
 gazâlândur (1) G 23/5
 gazâle (1) G 85/2
 gazâli (2) G 134/3, G 11/1
 gazâlün (1) G 97/7
 gâze (1) G 110/5
 gâze-i sevdâ (2) G 6/1, G 6/1
 gâze-sâ-yı zülf-i şeb (1) G 9/7
 gazel (5) G 41/7, G 44/6, G 87/7, G 96/7, G 116/9
 gazel-ender-gazel (1) G 97/7
 gazel-i nâ-şinîdemüz (1) G 66/6
 gâze-tırâz-ı rûy-ı 'arûs-ı zamân (1) G 100/2
 geç (10) G 21/1, G 21/1, G 21/2, G 21/3, G 21/4, G 21/5, G 21/6, G 21/7, G 21/8, G 58/2
 geçdi (1) G 4/6
 geçer (16) G 32/1, G 32/1, G 32/2, G 32/3, G 32/4, G 32/5, G 32/6, G 36/4, G 41/1, G 41/1, G 41/2, G 41/3, G 41/4, G 41/5, G 41/6, G 41/7
 geçinmek (1) G 63/9
 geçirdün (1) G 70/6
 geçirür (6) G 52/1, G 52/1, G 52/2, G 52/3, G 52/4, G 52/5
 geh (12) G 16/1, G 16/2, G 26/5, G 44/4, G 69/5, G 90/3, G 90/3, G 96/6, G 99/3, L 1/2, L 1/2, L 2/7
 gehî (3) G 32/1, G 40/1, G 40/1
 gel (2) G 59/1, G 100/2

geldi (7) G 49/3, G 76/6, G 82/4, G 99/1, G 110/3, G 111/1, G 117/5
 geldiler (1) G 122/4
 geldük (1) T 72/1
 geldükce (1) T 93/3
 gelecek (1) G 18/1
 gelelden (1) G 131/5
 gelince (1) G 4/8
 geliş (1) G 59/6
 gelişden (1) G 107/7
 gelmede (1) G 59/6
 gelmeden (1) G 97/1
 gelmedi (3) G 10/5, G 89/4, G 110/1
 gelmez (7) G 1/1, G 7/10, G 58/4, G 63/3, G 96/1, G 118/4, G 122/1
 gelmiş (1) G 81/5
 gelse (7) G 32/1, G 61/5, G 68/1, G 68/5, G 86/4, G 116/9, L 3/7
 gelûdadur (1) G 50/4
 gelûy (1) G 17/3
 gelû-yı sâ'id-i sîmîn-billûrî (1) G 131/2
 gelû-yı üstühân (1) G 6/6
 gelüp (4) G 2/3, G 75/1, G 126/6, G 132/1
 gelür (7) G 5/6, G 91/5, G 96/6, G 117/2, G 117/4, G 117/5, G 50/2
 gelür ü ne (1) G 50/2
 gelürdi (1) G 109/5
 genc (1) G 24/6
 gencidenün (1) T 72/3
 gencîtede (2) G 84/2, G 123/3
 gencîne-i cevher (1) G 7/7
 gencîne-i fusûl-i dürrer (1) G 60/5
 ger (2) G 97/3, L 3/10
 gerçi (7) G 40/2, G 43/3, G 96/5, G 102/8, G 109/2, G 119/12, L 4/8
 gerd (1) G 123/5
 gerd ü gubâr (1) G 123/5
 gerdân (1) G 131/3
 gerden (3) T 72/5, G 20/6, G 97/1
 gerdene (1) G 30/2
 gerdeni (2) G 7/10, G 98/3
 gerden-i reng-â-reng (1) G 16/12
 gerden-i sîmini (1) G 112/3
 gerden-i yârî (1) G 106/3
 gerdenini (1) G 14/2
 gerd-i leb (1) G 73/3

gerd-i lebde (1) G 135/3
 gerdiş (2) G 47/5, G 36/6
 gerdişi (1) G 90/7
 gerdiş-i çarhumuz (1) G 56/8
 gerdiş-i Hak'da (1) G 127/11
 gerdiş-i mey (1) G 47/4
 gerdün (3) G 107/6, G 122/6, G 33/5
 gerdûnda (1) T 72/2
 gerek (1) G 95/3
 germ (2) G 55/4, G 6/3
 germ ü gamz (1) G 6/3
 germle (1) G 55/2
 getürdüm (1) G 7/8
 getürür (7) G 17/3, G 35/1, G 35/1, G 35/2, G 35/3, G 35/4, G 35/5
 gevher-bârdan (1) G 75/5
 gevher-bârsın (1) G 133/4
 gezmez (1) L 1/1
 gıdâ-yı berş (1) G 65/2
 gırre (1) G 41/1
 gibi (27) G 16/10, G 18/2, G 22/4, G 29/7, G 37/2, G 37/7, G 60/5, G 65/1, G 65/1, G 65/4, G 65/5, G 90/3, G 92/4, G 99/6, G 100/6, G 118/6, G 120/4, G 121/3, G 121/4, G 125/4, G 125/5, G 128/5, G 132/3, L 1/2, L 1/4, L 1/10, L 2/1
 gibidür (1) G 84/4
 gice (7) G 3/4, G 9/3, G 78/3, G 84/2, T 93/5, G 126/2, L 1/6
 gicede (1) G 125/4
 gider (1) G 50/2
 gidüp (1) G 76/2
 gill (1) G 59/5
 gill ü giş (1) G 59/5
 girân (1) L 2/2
 gird (1) G 81/5
 girdâb (1) G 51/2
 girdâbdan (1) G 61/1
 girdâbdur (1) G 20/5
 girdi (3) G 2/2, G 91/6, G 124/1
 gird-i lebde (1) G 20/4
 gird-i lebdeki (1) G 81/5
 gird-i leb-i sâkî (1) G 56/4
 giremez (1) L 4/4
 girer (1) G 2/4
 girev (1) G 25/1
 giribân-çâk (1) G 20/6
 giriftâr (1) L 4/9
 giriftâr u kimi (1) L 4/9
 girih-gîr (1) G 13/3

girilür (1) G 16/8
 girmez (1) G 14/5
 girsem (1) G 70/5
 girü (3) G 6/3, T 72/2, G 108/5
 giryânımla (1) G 7/8
 girye-hîz-i 'aks-i ruhsâr-ı sirîşk-i hasretem (1) G 96/4
 gîsû (4) G 31/2, G 51/2, G 91/6, G 116/5
 gîsûdan (1) G 79/1
 gîsû-dâr (1) G 133/3
 gîsûlar (1) G 121/1
 gîsûlara (1) G 37/1
 gîsuvân (1) G 9/7
 gîsuvânı (2) G 6/1, G 55/2
 gîsû-yı mergûlesin (1) G 116/5
 gîsû-yı müşg-zây-ı 'itr-sâ-yı Gülşenî (1) G 128/4
 giş (1) G 59/5
 gitdi (1) G 76/1
 gitmez (2) G 49/3, G 121/3
 giyâh (1) G 79/6
 giyâha (1) G 87/1
 giydigi (2) L 1/4, L 1/6
 giyehden (1) G 86/4
 giymez (1) G 128/9
 giymiş (1) L 4/8
 giyüp (1) Kt 1/2
 gonca (11) G 1/5, G 3/2, G 29/2, G 78/1, G 94/4, G 128/7, G 130/3, G 39/1, G 74/1, G 101/3, G 133/1
 gonca-fem (4) G 29/1, G 61/7, G 120/2, G 121/4
 gonca-femi (1) G 15/2
 gonca-femünle (1) G 28/1
 gonca-i gül (1) G 113/3
 gonca-i ne'sküftedür (1) G 67/4
 gonca-i nev-reste-i zîbâ (1) G 38/1
 gonca-i teredür (1) G 36/1
 goncaları (1) G 81/2
 goncamuz (1) G 39/5
 goncanun (1) G 81/4
 goncaya (1) G 98/4
 göge (1) T 72/5
 gökden (1) G 10/4
 gönül (2) G 11/1, T 93/3
 gönülleri (1) G 22/5
 gör (13) G 8/2, G 34/1, G 35/5, G 36/4, G 50/4, G 56/4, G 59/5, G 88/3, G 91/8, G 104/3, G 119/6, L 1/5, L 2/4

gördi (3) G 16/9, G 71/4, G 121/4
 gördiler (1) G 5/2
 gördükce (2) G 46/2, G 98/3
 gördüm (4) G 12/1, G 58/7, G 66/3, G 70/7
 göremem (1) G 12/6
 göremez (1) G 63/5
 göricek (4) G 12/7, G 42/1, G 63/6, G 92/3
 görilmez (1) G 117/1
 görince (6) G 35/5, G 66/1, G 75/2, G 102/7, G 116/6, L 1/10
 görinen (1) G 91/1
 görünmedi (1) G 81/5
 görinür (4) G 69/5, G 69/6, G 120/1, L 3/3
 görmeden (1) G 124/3
 görmedi (2) G 12/3, G 83/5
 görmedik (1) G 60/2
 görmege (1) G 10/5
 görmez (1) G 123/2
 görmiş (1) G 39/5
 görse (3) G 38/5, G 39/8, L 4/6
 görüp (13) G 14/2, G 17/5, G 23/7, G 30/6, G 50/3, G 71/7, G 78/1, G 103/1, G 104/5, G 108/4, G 116/5, G 119/5, G 129/9
 görür (5) G 36/6, G 63/3, G 90/1, G 101/3, G 117/2
 görürse (1) G 81/2
 gösteriş (1) G 42/1
 gösterür (2) G 29/3, G 34/2
 göz (1) G 119/3
 gözden (1) G 94/6
 gözeden (1) G 89/5
 gözédürken (1) G 58/7
 gözet (2) G 33/7, G 40/3
 gû (1) G 112/4
 gubâr (1) G 123/5
 gubârâna (1) G 106/2
 gubâr-ı hatı (1) G 130/5
 gubâr-ı hâtır-ı 'uşşâkdan (1) G 6/2
 gubâr-ı hattı (1) G 62/2
 gubâr-ı kademi (1) G 99/4
 gubâr-ı makdemi (1) G 19/3
 gubâr-ı pâyı (1) G 102/2
 gubâr-ı pâyına (1) G 124/5
 gubârın (1) G 90/10
 gufrân (1) G 85/3
 gulâm (1) G 4/5
 gûlarla (2) G 121/2, G 126/2
 gulûv (1) G 57/4

gumûm-ı perçem-i zülf-i siyeh (1) G 64/2
 gurâbı (1) G 44/5
 gurâbumuz (1) G 60/2
 gurer-i nâz (1) G 116/3
 gurru (1) G 43/4
 gurru-e ebrûların (1) T 93/1
 gurru-e kemâle (1) G 39/7
 gurru-e rûze (1) G 124/6
 gurruenür (1) G 106/1
 gûş (6) G 1/5, G 89/4, G 102/3, G 111/5, G 74/4, G 130/3
 gûşa (2) G 16/8, G 11/6
 gûşe (1) G 73/4
 gûşe-i mihrâbdur (1) G 20/2
 gûş-ı güle (1) G 120/4
 gûşına (3) G 14/5, G 29/6, G 122/5
 gûşını (2) G 16/8, G 66/6
 gûyâ (10) G 8/6, G 11/3, G 24/8, G 33/2, G 38/2, G 69/2, G 69/5, G 69/7, G 113/1, L 1/1
 gûyâda (1) G 89/1
 gûyâsı (1) G 118/4
 gûyâsındaki (1) G 134/9
 gûyed-i sühen (1) G 13/1
 gûy-ı gülşen-zâre (1) G 78/1
 gûyiyâ (4) G 9/4, G 32/3, G 127/6, L 2/2
 güç (2) G 63/9, G 123/3
 güft (4) G 112/4, G 112/4, G 121/2, G 126/2
 güft ü gû (1) G 112/4
 güft ü gûlarla (2) G 121/2, G 126/2
 güft ü şenîd (1) G 112/4
 güftâr (2) G 18/5, G 10/3
 güftâr-ı bî-ma'nî (1) G 120/4
 güftâr-ı vakt-i vuslatı (1) G 97/6
 güher (1) G 118/3
 güherdür (1) G 24/6
 güher-i hâme (1) G 81/6
 güherün (1) G 92/4
 gül (37) G 14/1, G 14/4, G 16/7, G 16/10, G 29/3, G 40/2, G 48/1, G 63/6, G 101/6, G 101/6, G 103/3, G 111/3, G 117/5, G 125/4, G 128/10, G 16/11, G 25/2, G 25/4, G 31/4, G 46/1, G 51/1, G 51/3, G 67/6, G 69/6, G 81/3, G 88/1, G 101/5, G 111/1, G 113/3, G 121/2, G 128/7, G 128/7, G 128/9, G

128/10, G 51/4, G 67/3, G 15/2
 gül ü mül (1) G 67/3
 gül ü ruhsâra (1) G 15/2
 gül-‘izâr (3) G 7/2, G 7/11, G 123/2
 gül-‘izârân (1) G 122/3
 gül-‘izâr-ı gonca-i gülzârsın (1) G 133/1
 gül-‘izârında (1) G 51/1
 gül-âb (2) G 103/3, G 108/4
 gül-bûs (2) G 27/3, G 80/2
 gül-bûsında (1) G 125/6
 gül-bûy (1) G 51/8
 gül-çîn-i gazab (1) G 91/3
 gülde (1) G 71/5
 gülden (1) G 111/4
 güldür (2) G 128/10, G 40/2
 güle (7) G 71/5, G 90/3, G 98/4, G 15/5, G 46/1, G 111/5, G 120/4
 güler (9) G 39/1, G 39/1, G 39/2, G 39/3, G 39/4, G 39/5, G 39/6, G 39/7, G 39/8
 gül-fâm (1) G 5/3
 gül-fâmdur (1) G 119/5
 gül-fâme (1) G 89/2
 gül-fâmına (1) G 58/3
 gül-fâmsuz (1) G 64/1
 gül-fâmunla (1) G 64/3
 gül-gûn (7) G 45/2, G 62/4, G 110/5, G 14/3, G 17/1, G 91/2, G 131/2
 gül-gûna (1) G 8/2
 gül-hand (1) G 21/3
 gül-hand-ı istihzâ (1) G 109/1
 gül-hand-i şevk-i gonca (1) G 101/3
 gülî (2) G 42/1, G 18/6
 gül-i bî-jâledür (1) G 67/8
 gül-i eş‘âr-ı Vesîm (1) G 106/5
 gül-i hamrâ-yı Gülşenî (1) G 128/10
 gül-i handân (1) G 28/1
 gül-i kâm-ı bahâr-ı feyz (1) G 81/1
 gül-i la‘linden (1) G 16/6
 gül-i muhammerden (1) G 108/1
 gül-i musavverden (1) G 108/4
 gül-i mül (1) G 108/2
 gül-i ra‘nâ-yı Gülşenî (1) G 128/1
 gül-i rûyun (1) G 40/6
 gül-i sad-bergdeki (1) G 17/5

gül-i şeb-bû (1) G 113/5
 gül-i şermendeveş (1) G 73/3
 gül-i ter (1) G 29/6
 gül-i zibâ-yı Gülşenî (1) G 128/1
 gülistân (1) G 5/6
 gülistândur (1) G 23/1
 gülistân-ı cemâle (1) G 24/1
 güller (3) G 14/3, G 101/3, G 123/1
 gül-nâr (2) G 46/3, G 120/2
 gül-nâra (1) G 5/3
 gül-nârsın (1) G 133/1
 gül-reng-i ruhun (1) G 79/5
 gül-reşk-i şermi (1) G 20/1
 gül-rû (1) G 41/4
 gül-rûdan (1) G 79/5
 gül-rûsında (1) G 125/1
 gül-rûya (1) G 46/4
 gülsitân (1) G 67/4
 gülşen (8) G 1/5, G 39/1, G 51/4, G 67/6, G 81/2, G 120/1, G 121/4, G 128/6
 gülşende (6) G 14/4, G 17/2, G 67/1, G 67/5, G 79/7, G 117/5
 gülşenden (1) G 26/1
 gülşene (3) G 14/1, G 99/2, G 20/3
 gülşeni (1) G 7/6
 gülşenî (12) G 128/1, G 128/1, G 128/2, G 128/3, G 128/4, G 128/5, G 128/6, G 128/7, G 128/8, G 128/9, G 128/10, G 128/11
 gülşen-i esrâr-ı Hudâ’nun (1) G 15/5
 gülşenün (1) G 39/5
 gülşen-zâre (1) G 78/1
 gülün (1) G 111/2
 gülzâr (4) G 120/1, G 5/7, G 51/3, G 26/1
 gülzâr u gülşenden (1) G 26/1
 gülzâra (2) G 7/1, G 42/1
 gülzârî (1) G 17/4
 gülzâr-ı âteş-fâmdur (1) G 29/3
 gülzâr-ı mahabbet (1) G 15/2
 gülzâr-ı nâz (1) G 101/3
 gülzâr-ı tabî‘at (1) G 18/6
 gülzâr-ı vahdet (1) G 128/3
 gülzârından (1) G 106/5
 gülzârsın (1) G 133/1
 gümânım (1) G 101/5
 gün (4) G 12/2, G 26/6, G 63/7, G 64/2
 günâhı (1) G 7/5

günde (2) G 27/5, G 122/6
 gündüz (1) L 1/6
 güneş (1) G 62/1
 günehi (1) G 104/4
 günü (1) G 99/6
 gürîze (1) G 40/4
 güşâd (1) G 27/1
 güşâde (2) G 43/5, G 128/1
 güşâdemüzi (1) G 130/3
 güzel (1) G 83/1
 güzler (1) G 39/5
 güzeşte (1) G 49/7
 güzîne (1) G 33/5
 H
 hâ’il (1) G 95/1
 habâb (4) G 56/4, G 126/5, G 29/3, G 58/3
 habâbâsâ (2) G 121/6, G 131/1
 habâb-ı çeşm-i bî-fer (1) G 67/3
 habâb-ı çeşm-i mecâz (1) G 59/1
 habâb-ı eşk-i çeşm-i rindi (1) G 119/6
 habâb-ı la‘l-gûn-ı sâgar (1) G 20/4
 habâb-ı la‘l-gûn-ı sâgar u vişn-âbdur (1) G 20/4
 habâbumuz (1) G 60/1
 habbeden (1) T 72/3
 hâbda (1) G 12/7
 hâbdur (1) G 20/2
 haber (1) G 107/2
 haberün (1) G 92/7
 hâb-ı nâz-ı sabâh (1) G 22/1
 habîb (1) G 98/1
 hâbîde (1) G 59/5
 habîr (2) G 104/2, L 4/2
 hâbun (1) G 94/7
 hacâlet (2) G 16/7, G 20/1
 haccâmdur (1) G 119/7
 hâcet (2) G 82/3, G 22/2
 Hâcî (14) G 127/1, G 127/1, G 127/2, G 127/3, G 127/4, G 127/5, G 127/6, G 127/7, G 127/8, G 127/9, G 127/10, G 127/11, G 127/12, G 127/13
 hacr (1) G 50/5
 hadd-i zebânım (1) G 101/7
 hademsüz (1) G 63/8
 hadengi (1) G 71/1
 hadeng-i müje-i cânâna (1) L 2/3
 hadeng-i müjen (1) G 92/6

hadîb (1) G 82/7
 hadîka-i hulyâya (1) G 4/4
 hâdisât-ı ravzatü'l-ahbâba (1) G 129/8
 hâfız-ı câbük-zebân (1) G 118/4
 hafî (1) G 43/1
 hâhiş (1) G 70/1
 hâhişden (1) G 107/1
 hâhişgeri (1) T 72/4
 hâhiş-i kebîr-i heves (1) G 70/4
 hâhiş-i meyhânedan (1) G 80/1
 hâhiş-i neyl-i meveddet (1) G 121/9
 hâhiş-i vuslat (1) G 59/3
 hâhişle (1) G 126/1
 Hak (1) G 10/2
 hâk (1) G 70/6
 Hak'da (1) G 127/11
 Hak'dan (1) G 127/13
 Hak'la (1) G 127/6
 hâk-i pâ-yı kademi (1) G 127/2
 hakikat (2) G 123/6, G 24/8
 hâkinün (1) G 23/4
 Hakk'a (1) G 19/7
 hakkâ (2) G 38/5, G 83/2
 hakkâk (1) G 25/4
 hâl (14) G 7/4, G 22/2, G 23/1, G 23/1, G 23/2, G 23/3, G 23/4, G 23/5, G 23/6, G 23/7, T 93/4, G 115/1, G 123/3, G 117/3
 hâl u hat (2) T 93/4, G 117/3
 halâs (11) G 79/1, G 79/1, G 79/2, G 79/3, G 79/4, G 79/5, G 79/6, G 79/7, G 79/8, G 79/9, G 107/7
 halâvet (1) G 16/6
 hâle (4) G 60/3, G 77/2, G 105/2, G 54/1
 hâle-i hatt-ı 'anberîn (1) G 9/1
 hâlel (1) G 97/1
 hâleyi (1) G 9/3
 hâlıkı (1) G 87/3
 hâli (3) G 8/2, G 117/2, G 32/6
 hâlî (1) G 110/3
 hâl-i 'anber-bû (1) G 51/1
 hâl-i 'izâr-ı feyzidür (1) G 128/8
 hâl-i digerdür (1) G 32/5
 hâl-i perîşâna (1) G 1/3
 hâl-i siyâhî (1) G 1/2
 Halîl'i (1) G 128/2
 hâline (1) G 14/6

Hâlis (92) G 3/5, G 4/8, G 6/7, G 9/7, G 11/6, G 12/7, G 13/6, G 14/6, G 15/5, G 16/13, G 17/8, G 18/10, G 19/7, G 20/8, G 23/7, G 24/11, G 28/5, G 29/7, G 30/7, G 31/5, G 33/7, G 34/5, G 38/5, G 39/8, G 40/8, G 41/7, G 43/5, G 44/7, G 45/7, G 47/5, G 48/5, G 50/6, G 51/9, G 52/5, G 53/5, G 58/9, G 59/7, G 63/9, G 64/5, G 65/5, G 66/6, G 70/7, G 73/5, G 74/5, G 76/7, G 78/6, G 82/6, G 83/5, G 84/5, G 86/6, G 87/7, G 88/6, G 89/6, G 90/9, G 91/9, G 92/8, G 94/7, G 95/5, G 97/7, G 98/6, G 101/7, G 103/6, G 104/5, G 107/8, G 108/5, G 109/7, G 110/5, G 111/5, G 112/5, G 115/6, G 118/9, G 119/12, G 120/5, G 121/9, G 126/7, G 128/11, G 129/9, G 131/5, G 132/5, L 3/10, G 5/7, G 8/8, G 29/7, G 55/5, G 56/8, G 67/8, G 69/7, G 71/7, G 75/5, G 77/5, G 79/9, G 100/6
 Hâlis'den (1) G 105/5
 Hâlis'e (2) G 35/5, G 130/9
 Hâlis'em (1) G 25/6
 Hâlis'i (1) G 7/10
 Hâlis'ün (1) G 106/5
 Hâlisâ (40) G 1/7, G 2/7, G 10/6, G 21/8, G 22/5, G 26/6, G 27/5, G 32/6, G 36/7, G 37/8, G 42/7, G 46/5, G 49/9, G 54/5, G 57/6, G 60/5, G 61/8, G 62/5, G 68/5, G 80/5, G 81/6, G 85/6, T 93/5, G 96/6, G 99/5, G 102/8, G 113/5, G 114/5, G 116/9, G 122/6, G 123/6, G 124/7, G 125/8, G 127/13, G 133/7, G 134/10, G 135/5, L 1/10, L 2/9, L 4/11
 Hâlis-i nâ-çârdan (1) G 117/7
 halka (5) G 13/3, G 23/6, G 23/6, G 63/5, G 119/1
 halka-der-halka (1) G 2/6
 halka-i çeşm (1) G 75/2
 halka-i sîmîni (1) G 12/3

halka-i tevhid (14) G 9/6, G 24/1, G 24/1, G 24/2, G 24/3, G 24/4, G 24/5, G 24/6, G 24/7, G 24/8, G 24/9, G 24/10, G 24/11, G 47/4
 halka-i zih-gîredür (1) G 34/3
 hâller (1) G 112/5
 hâlüm (1) G 76/2
 hâlün (2) G 124/2, G 124/2
 halvetinde (1) G 68/4
 ham (1) G 92/1
 hâma (1) G 126/7
 hâme (17) G 42/7, G 48/5, G 56/3, G 73/5, G 86/6, G 100/1, G 126/7, G 13/6, G 33/7, G 33/8, G 81/6, G 82/7, G 95/5, G 97/6, G 100/5, G 100/6, G 107/7
 hâme vü mahberede (1) G 2/7
 hâme vü tab' u hüner (1) G 57/6
 hâmede (1) G 51/8
 hâmeden (3) G 76/7, G 96/7, G 119/12
 hâme-i ahbâr-ı dūr-isâra (1) G 7/11
 hâme-i bî-câ (1) G 38/4
 hâme-i edhem-revişün (1) G 90/9
 hâme-i Hâlis (1) G 55/5
 hâme-i hoş-gû (2) G 3/5, G 51/9
 hâme-i hoş-gûsında (1) G 125/8
 hâme-i nâçizi (1) G 104/5
 hamel (1) G 97/5
 hâmemüze (1) G 39/8
 hâmenden (1) G 11/6
 hâmenün (1) G 17/7
 hâmeveş (1) G 43/1
 hâmeyi (1) G 30/7
 ham-geşte (1) G 63/5
 ham-ı ebrûsında (1) G 125/3
 ham-ı gîsû (1) G 51/2
 ham-ı gîsûlara (1) G 37/1
 hamîr (1) G 70/6
 hâmişden (1) G 107/1
 ham-keşte (1) G 125/3
 hammâma (1) G 45/6
 hamrâ (1) G 128/10
 hamret-i gül-rûsında (1) G 125/1
 hamsüz (1) G 63/5
 hâmun (1) G 92/8
 hâmuş (1) G 74/3
 hamyâze (1) G 34/3
 hamyâze-i sevdâ (1) G 6/2

- hamyâze-rîz (1) G 61/4
 hançer (1) G 2/3
 handân (2) G 5/7, G 28/1
 hande (2) G 36/7, G 111/1
 hande-i verâlarına (1) G 39/3
 handeye (1) G 39/1
 hâne-i endîşede (1) G 33/6
 hânemüz (1) G 45/7
 hânende (1) G 107/4
 hân-kâhında (1) G 42/6
 har (1) G 116/8
 hâr (1) G 51/4
 hâr u gül (1) G 51/4
 hâra (1) G 7/6
 hârâ (1) G 128/9
 harâb (1) G 51/4
 harâbât (1) G 37/6
 harâret (1) G 16/4
 harem (1) G 127/8
 harf-i huçestedür (1) G 49/2
 harf-i sıhhat (1) G 37/4
 harf-i ümmîdleri (1) G 83/3
 harf-i visâl-i dil-beri (1) G 34/7
 harf-i vuslatı (1) G 48/3
 hâr-ı âzâr (1) G 46/4
 hâr-ı mahabbet (1) G 15/5
 har-ı nâ-tüvân (1) G 47/5
 hârın (1) G 14/4
 harîf (1) L 1/3
 Harîm-i Ka'be-i hüsne (1) G 120/3
 harîmine (1) G 60/4
 harîr (2) G 59/4, G 132/2
 harîr-i pâre-i zülfî (1) G 71/6
 harîr-i va'd-i vuslat (1) G 68/5
 has (1) G 46/5
 has u hâşâk (1) G 46/5
 hased (1) G 90/1
 hasedle (1) G 36/3
 hasen (2) G 56/2, G 60/4
 hasendür (1) G 114/2
 hâsılı (1) G 114/5
 hasîr (1) G 19/5
 hasîrdür (1) G 104/3
 hâsiyet (1) G 118/8
 has-pûş (1) G 77/1
 hasret (3) G 18/5, G 68/3, G 134/2
 hasrete (1) G 2/4
 hasretem (1) G 96/4
 hasret-i bayramdur (1) G 119/2
 hasret-i bedr-i cemâlünle (1) G 61/4
 hasret-i ruhsâr-ı nesrînünle (1) G 51/6
 hasret-keş (1) G 67/6
 hasretle (3) G 103/3, G 118/2, G 36/2
 hasret-rîz (2) G 11/2, G 126/4
 hasretüm (1) G 129/1
 hâssiyyet (1) G 87/1
 hâssiyyet-i Hâlis (1) G 69/7
 haste (1) G 63/3
 hastedür (4) G 44/2, G 49/8, G 54/5, G 102/6
 haste-i 'ışka (1) G 127/3
 hâşâk (2) G 25/1, G 46/5
 haşm-ı hasret-rîz-i mînâ (1) G 126/4
 haşr (1) G 125/5
 haşre (1) G 108/5
 hat (38) G 32/1, G 49/3, G 61/5, G 62/4, G 64/2, G 75/1, G 82/4, G 86/4, G 89/4, G 102/2, G 134/4, G 17/4, G 18/4, G 37/2, G 39/8, G 56/3, G 65/4, G 79/4, G 82/1, G 82/1, G 82/2, G 82/3, G 82/4, G 82/5, G 82/6, G 82/7, G 91/5, G 100/3, G 130/7, G 4/7, T 93/4, G 115/1, G 117/3, G 119/9, G 109/6, G 117/3, G 121/8, G 124/2
 hat u ebrûsı (1) G 119/9
 hat u eş'âr-ı iltiyâm (1) G 4/7
 hat u hâlün (1) G 124/2
 hat u zülf (1) G 109/6
 hat u zülf ü perçemünle (1) G 121/8
 hatâ (6) G 23/5, G 32/5, G 38/4, G 91/4, G 109/6, G 115/2
 hatâdan (1) G 99/6
 hatâyî (2) G 32/6, G 129/7
 hatda (1) G 9/5
 Hâtem-meniş (1) G 39/6
 hatı (3) G 39/6, G 57/6, G 130/5
 hat-ı butlân (1) G 106/2
 hat-ı hümayûna (1) G 44/7
 hat-ı hüsninde (1) G 98/2
 hat-ı ikbâl-fezâ (1) L 3/4
 hat-ı nâ-restesi (1) G 110/5
 hat-ı nev (1) G 78/4
 hat-ı sebz (3) G 55/1, G 132/2, G 5/5
 hat-ı sebz ü leb-i câvid-i yâr (1) G 5/5
 hat-ı sebz-i demîdemüz (1) G 66/2
 hat-ı sebzindeki (1) G 69/5
 hat-ı sebzünle (1) G 120/5
 hat-ı süver (1) G 13/6
 hâtır (5) G 6/2, G 8/4, G 21/6, G 58/4, G 132/1
 hâtıra (2) G 4/8, T 93/3
 hâtırda (1) G 62/2
 hâtır-firîbümüz (1) G 49/6
 hâtır-ı 'uşşâk (1) G 117/4
 hâtır-ı Ferhâduma (1) G 122/1
 hâtır-ı gam-gîne (1) G 48/2
 hâtır-şiken (1) G 43/4
 hâtırumı (1) G 52/2
 hatîb (1) G 98/2
 hatla (1) G 122/4
 hatt (7) G 9/1, G 17/4, G 25/1, G 81/5, G 135/3, G 20/7, G 107/1
 hatta (1) G 4/7
 hatt u hâmişden (1) G 107/1
 hatt u usturlâbdur (1) G 20/7
 hattât (6) G 83/1, G 83/1, G 83/2, G 83/3, G 83/4, G 83/5
 hattı (6) G 51/1, G 6/1, G 62/2, G 83/1, G 83/4, G 97/4
 hatt-ı feyz-i sebz-i gülşene (1) G 20/3
 hatt-ı sebz-i la'le (1) G 32/2
 hatt-ı siyeh-fâme (1) G 95/3
 hatt-ı siyeh-kârından (1) G 106/2
 hatt-ı to (1) G 25/5
 hattıdır (2) G 51/3, G 26/4
 hattına (1) G 38/2
 hattında (1) G 88/1
 hattını (1) G 104/1
 hattun (2) G 54/1, G 132/1
 hattunla (1) G 94/3
 hatun (4) G 98/3, G 57/4, G 59/2, G 119/3
 havâs-ı teb (1) G 71/6
 havâssı (1) G 30/4
 hâvdan (1) G 110/5
 hâver-i elmâs (1) G 69/2
 havf (1) G 102/7
 havf u niyâzumuz (1) G 102/7
 havf-ı tâb-ı dūd-ı âhumdan (1) G 94/5
 havf-ı visâle (1) G 116/8
 havhavdan (1) G 110/1
 havz (1) G 67/2
 hây (2) G 79/7, G 126/6
 hây u hûlarla (1) G 126/6
 hayâl (9) G 119/1, G 6/4, G 12/6, G 27/4, G 42/4, G 73/4, G 85/2, G 85/6, G 134/3
 hayâlde (1) G 46/4

- hayâle (10) G 3/2, G 14/1, G 14/6, G 17/1, G 88/2, G 28/2, G 41/6, G 54/1, G 59/5, G 119/7
 hayâl-i bûy-ı zülfe (1) G 11/1
 hayâl-i çîn-i zülfün (1) G 61/1
 hayâl-i hâma (1) G 126/7
 hayâl-i mû-miyânun (2) G 117/6, G 126/6
 hayâl-i nıgehünle (1) G 30/1
 hayâl-i târ-ı zulmetde (1) G 105/4
 hayâl-i vasl (1) G 74/5
 hayâl-i vasl-ı cânâm (1) G 24/3
 hayâl-i vuslatı (1) G 109/4
 hayâl-i vuslat-ı dil-ber (1) G 47/2
 hayâl-i vuslatun (1) G 134/2
 hayâl-i yâr (1) G 117/4
 hayâl-i zülf (1) G 126/3
 hayâlinde (1) G 62/2
 hayâlinde (1) G 68/4
 hayâlini (1) G 36/2
 hayâlüm (4) G 5/1, G 33/1, G 76/1, G 40/1
 hayâlümde (1) G 71/3
 hayâlümüzde (1) G 103/6
 hayâlün (4) G 84/1, G 121/3, G 18/2, G 85/5
 hayât (4) G 135/3, G 16/6, G 66/2, T 72/4
 hayât-engizün (1) G 27/2
 hayfâ (2) G 83/3, G 116/1
 hayfdur (1) G 91/8
 hayli (8) G 16/5, G 23/7, G 49/5, G 61/3, G 70/3, G 90/4, G 112/4, G 134/6
 haylice (2) G 90/10, G 119/11
 hayr (3) G 95/3, G 98/5, G 39/2
 hayr u şer (1) G 39/2
 hayr-du'âdur (1) G 127/6
 hayret (2) G 58/8, G 119/8
 hayretdeyüm (1) G 118/5
 hayretdür (2) G 24/9, G 94/6
 hayvân (1) G 5/5
 hazân (3) G 111/4, G 38/3, G 51/6
 hazen (1) G 13/5
 hâzıkı (2) G 49/8, G 102/6
 hâzır (2) G 58/7, G 90/6
 hâzırdur (1) G 33/5
 hazret (3) G 30/8, G 41/7, G 85/3
 hazret-i üstâd (1) G 61/8
 hecme-i nuzzâradan (1) G 34/6
 hecme-i nuzzâr-ı 'uşşâk (1) G 122/3
 hecr (4) G 39/2, G 67/7, T 93/5, G 107/6
 hecr-i visâlüm (1) G 76/4
 hecrinde (1) G 61/4
 hedâyâ (1) G 42/5
 hedef (1) L 2/3
 hedm (1) G 61/5
 hedme (1) G 20/2
 heft (1) G 30/4
 heftede (1) L 4/5
 helâk (11) G 134/1, G 134/1, G 134/2, G 134/3, G 134/4, G 134/5, G 134/6, G 134/7, G 134/8, G 134/9, G 134/10
 helâl (1) G 8/6
 helâl-i mâ'ide-i yâdur (1) G 70/7
 helâlüm (1) G 76/7
 hele (14) G 12/1, G 15/4, G 57/3, G 58/9, G 63/3, G 78/5, G 82/3, G 83/5, G 84/1, G 89/3, G 102/1, G 118/6, G 118/7, G 125/7
 hem (5) G 67/3, L 1/8, L 2/9, L 3/3, L 4/2
 hem-âgûş (3) G 24/3, G 54/4, G 66/3
 hem-âgûş-ı hayâl (1) G 85/6
 hemân (15) G 1/2, G 20/1, G 20/7, G 32/5, G 53/3, G 70/6, G 71/5, G 77/5, G 90/1, G 100/6, G 104/3, G 118/2, G 129/9, G 135/5, L 4/3
 hem-bezm-i mey-i ülfet (1) G 16/2
 hem-bû (1) G 113/3
 hem-çü (3) G 31/4, G 107/4, L 3/8
 hem-çün (3) G 41/2, G 87/5, G 102/4
 hem-dem (2) L 2/5, G 15/3
 hem-dem ü hem-râz-ı mahabbet (1) G 15/3
 hem-hâb-ı nâziş-i ser-nûş (1) G 74/2
 hemîşe (1) G 50/1
 hem-neşve-i ser-mest-i gül-fâm-ı femün (1) G 5/3
 hem-pehlû (1) G 113/4
 hem-râz-ı mahabbet (1) G 15/3
 hem-res-i efgânı (1) G 122/5
 hem-şemm-i güldür (1) G 40/2
 hemşîredür (2) G 34/1, G 34/5
 hem-zânû (1) G 51/4
 hendese (1) G 1/7
 henûz (8) G 16/3, G 16/4, G 21/2, G 73/3, G 89/4, G 106/2, G 118/8, G 125/6
 hep (14) G 11/1, G 11/1, G 11/2, G 11/3, G 11/4, G 11/5, G 11/6, G 51/3, G 53/5, G 56/3, G 87/1, G 107/2, L 1/4, L 1/7
 her (32) G 6/6, G 9/2, G 10/4, G 11/2, G 11/4, G 14/6, G 17/2, G 18/2, G 18/10, G 19/3, G 22/5, G 23/6, G 25/2, G 34/3, G 44/1, G 57/2, G 62/4, G 67/4, G 80/4, G 86/2, G 87/1, G 87/6, T 93/4, G 95/1, G 95/4, G 99/6, G 105/4, G 127/9, Kt 1/1, L 1/2, L 4/6, L 4/7
 hergiz (2) G 6/2, G 18/7
 herkes (1) G 101/2
 herkesde (1) L 3/2
 hest (1) G 71/3
 hestîdür (1) G 24/7
 hevâ (6) G 68/3, G 6/5, G 27/5, G 56/7, L 4/7, L 4/7
 hevâ-yı âteş-i hicrân (1) G 51/4
 hevâ-yı hecr (1) G 107/6
 hevâ-yı zülfle (1) G 6/7
 heves (11) G 34/6, G 70/1, G 70/1, G 70/1, G 70/2, G 70/3, G 70/4, G 70/5, G 70/6, G 70/7
 heves-i gîsû-yı müşğînün (1) G 91/6
 hevesüm (1) G 28/4
 heykel-i bed-sîret (1) L 1/5
 hezâr (13) G 7/6, G 31/4, G 46/1, G 67/5, G 78/1, G 99/2, G 101/3, G 111/5, G 130/3, G 79/7, G 88/6, G 98/4, G 130/3
 hezâr u bülbüle (1) G 130/3
 hezârân (5) G 1/5, G 21/1, G 45/5, G 117/5, G 121/2
 hezâr-gâze (1) G 65/3
 hezârı (3) G 14/4, G 89/2, G 89/4
 hezâr-ı feyz (1) G 81/4
 hezârını (1) G 39/5
 hezârün (3) G 90/5, G 120/4, G 121/4
 hezâr-zikr (1) G 128/3

- hezeyân-gûy-ı tabîbi (1) G 37/4
 hıfz (2) G 43/2, G 66/6
 hille (1) L 4/11
 hıralandı (1) G 132/4
 hırâm (1) G 101/4
 hırâmân-refâtâr (1) L 4/10
 hırâşidelük (1) G 90/4
 hired (4) G 42/4, G 88/5, G 118/9, G 114/2
 hırka-i peşmîne (2) G 84/3, G 123/1
 hırmâna (1) G 22/1
 hırz-ı cân (1) G 3/5
 hisn-ı dilem (1) G 13/2
 hitâ (1) G 1/3
 hitta-i Bagdâd (1) Kt 1/1
 hitta-i nev-hatt-ı livâ-yı ikbâl (1) G 99/5
 hitta-i Şâm'a (1) G 130/7
 Hızır (3) G 5/5, G 27/2, G 66/2
 Hızır'ı (1) G 135/3
 hîbre (1) G 118/3
 hicâb (3) G 79/5, G 7/11, G 41/4
 hicrân (7) G 8/3, G 28/4, G 2/5, G 31/3, G 51/4, G 107/8, G 129/3
 hicrâna (1) G 2/2
 hicrândur (1) G 105/2
 hicrân-geştemi (1) G 122/2
 hicrânun (1) G 129/8
 hicrânun (1) G 91/7
 hîç (6) G 58/4, G 62/5, T 93/2, G 119/3, G 120/4, L 4/4
 hiddet-i berk (1) G 41/2
 hiddet-i berk ü nigâh-ı şeş-perün (1) G 41/2
 hikâye (1) G 109/6
 hikmet (3) G 16/11, G 87/7, G 87/6
 hilâf-ı cins (1) G 134/8
 hilâl (2) G 124/6, G 30/6
 hilâl-i feleki (1) G 127/10
 hilâl-i gurre-i nâze (1) G 43/4
 hilâl-i nâzişe (1) G 65/3
 hilâl-i rûzeyi (1) G 70/7
 hîle-i şeytân (1) G 85/6
 himâr-ı derd-i serün (1) G 92/2
 himmet (2) G 6/5, G 43/2
 himmetde (1) T 72/5
 himmetdür (1) G 24/2
 himmet-i mevhîbe-zâdur (1) G 127/8
 himmet-şihâb (1) G 82/7
 himmetün (1) G 127/13
 Hindû-yı hâme (1) G 33/7
 hîn-i tulû'ı (1) G 133/3
 hîre (1) G 131/4
 hîre-çeşm (1) G 9/4
 hisâb (1) G 56/7
 hisâb-ı hat (1) G 82/2
 hisâbumuz (1) G 49/7
 hisân-ı nazm (1) G 66/5
 hisâr-ı nazma (1) G 114/3
 hisse-mend (1) G 128/11
 hitâb (1) L 2/8
 hitâb-ı hat (1) G 82/5
 hizmetde (1) G 4/5
 hizmeti (1) G 63/8
 hod-rû (1) T 72/1
 hod-rûy (1) G 49/6
 hokka-i dür (1) G 7/7
 hoş (2) G 91/5, G 110/4
 hoş-bû (1) G 3/2
 hoş-bûy (1) G 114/4
 hoş-bûy u semendür (1) G 114/4
 hoş-gû (2) G 3/5, G 51/9
 hoş-gûdan (1) G 79/9
 hoş-gûsında (1) G 125/8
 hoş-güftârsın (1) G 133/2
 hoş-güfte (1) G 60/2
 hoş-nevâ (1) G 53/1
 hoş-refâtâr (1) G 120/5
 hoş-refâtârsın (1) G 133/6
 hoş-serv (1) L 4/10
 Hoten (1) G 89/2
 Hoten'dür (1) T 93/1
 Hoten'e (1) G 115/2
 Hû (4) G 24/7, G 104/1, G 113/2, G 127/13
 hûbâna (1) G 11/5
 hûbânun (1) G 91/2
 hubb-ı vatan (1) G 13/4
 Hucend (1) G 2/7
 hucestedür (2) G 44/5, G 49/2
 Hudâ (5) G 99/6, G 127/3, G 128/6, G 130/8, G 130/9
 Hudâ'dur (1) G 127/10
 Hudâ'nun (1) G 15/5
 Hudâ'yem (1) G 96/1
 hûdan (1) G 79/7
 Hudây (1) G 102/8
 hûlarla (2) G 121/1, G 126/6
 hulfını (1) G 86/3
 hulî (1) G 75/1
 hulkun (1) G 42/3
 hulle-i hârâ-yı Gülşenî (1) G 128/9
 hulvü'l-mezâk (1) G 96/3
 hulyâ (5) G 19/1, G 76/2, G 84/2, G 119/8, G 125/7
 hulyâda (7) G 64/4, G 78/3, G 32/3, G 58/7, G 61/3, G 75/3, G 98/1
 hulyâya (6) G 4/4, G 33/3, G 94/7, G 117/6, G 119/1, G 134/2
 humâr (1) G 22/5
 hum-ı dilde (1) G 49/4
 humret (1) G 17/3
 hûn-âlûdı (1) G 6/3
 hûn-bâr (1) G 18/5
 hûn-bârum (1) G 126/3
 hûn-bârumuz (1) G 8/5
 hûn-hâra (1) G 7/3
 hûn-ı 'işve (1) G 25/2
 hûn-ı eşki (1) G 46/1
 hûn-rîz-i müjen (1) G 119/7
 hûr (1) G 127/8
 hûr u melek (1) G 127/8
 hurde (1) G 5/4
 hûrde-efsûn (1) G 91/8
 hurde-kârı (1) G 124/2
 hurde-kârî-çeşm (1) G 8/6
 hurde-sâl (1) G 110/4
 hurdeyi (1) G 36/1
 hûriyâna (1) G 128/8
 hurmet (1) G 16/8
 hurmete (1) G 130/4
 hurûf (1) G 83/2
 hurûş (1) G 74/1
 husûsında (10) G 118/1, G 118/1, G 118/2, G 118/3, G 118/4, G 118/5, G 118/6, G 118/7, G 118/8, G 118/9
 husyeyi (1) G 87/5
 husyeyle (1) G 87/4
 hûşe (3) G 46/2, G 46/2, G 54/3
 hutbe (1) G 98/2
 hutût-ı feyzi (1) G 24/8
 huveys-i susa (1) G 76/2
 hûy-gerde (1) G 91/2
 hûy (2) G 17/2, G 17/8
 huzûr-ı şâh-ı gama (1) G 130/6
 huzûrumun (1) G 76/3
 hücûm (1) G 122/4
 hükminde (1) G 18/2
 hümâ (3) L 3/8, G 27/5, G 99/1
 hümâdur (1) G 127/11
 hümâyûna (1) G 44/7
 hümûm-ı gam-ı hayret (1) G 58/8
 hüner (7) G 31/5, G 79/8, G 83/2, G 100/1, G 107/8, L 2/6, G 57/6

hünerle (2) G 53/1, G 87/6
 hünerün (1) G 90/7
 hünkâra (1) G 7/9
 hünkârdan (1) G 117/2
 hürriyyet (1) G 134/5
 hüseyniye (2) G 12/5, G 63/6
 hüsn (17) G 58/1, G 1/4, G 42/3, G 59/3, G 65/4, G 105/1, G 105/3, G 32/1, G 35/1, G 100/6, G 23/2, G 51/2, G 75/1, G 88/4, G 94/3, G 100/3, G 105/3
 hüsn ü ân (2) G 32/1, G 35/1
 hüsn ü ândur (1) G 105/3
 hüsn ü ânî (1) G 51/2
 hüsn ü edâ-yı şîve-i Hâlis (1) G 100/6
 hüsn ü ferî (1) G 88/4
 hüsn ü melâhat (1) G 100/3

hüsn ü nâz (1) G 75/1
 hüsn ü rûy (1) G 94/3
 hüsn ü şîve (1) G 23/2
 hüsn (6) G 41/1, G 20/2, G 37/5, G 66/5, G 120/3, G 131/5
 hüsn-edâ (1) G 34/7
 hüsn-edâ-yı ikbâl (1) G 99/4
 hüsnî (5) G 65/1, G 65/5, T 93/4, G 117/2, G 133/5
 hüsnî (1) G 61/5
 hüsn-i bâl-i kâkûli (1) G 40/5
 hüsn-i hat (1) G 18/4
 hüsn-i hat-ı tigrânun (1) G 91/5
 hüsn-i melâhat-ger (1) G 116/2
 hüsn-i Yûsuf'a (1) G 55/1
 hüsninde (2) G 98/2, G 105/2
 hüsninden (1) G 82/4
 hüsnine (1) G 52/4
 hüsnini (1) G 82/1
 hüsninün (1) T 93/3
 hüsnle (1) G 71/1
 hüsnün (4) G 135/3, G 20/5, G 38/3, T 93/2
 hüstün (1) G 49/2
 hüviyyetle (1) G 127/5

I
 ikd-ı Süreyyâ (1) G 122/6
 ısırmışlar (1) G 107/5
 ışk (11) G 2/4, G 8/3, G 13/2, G 13/4, G 53/2, G 57/1, G 59/1, G 128/5, G 134/7, L 2/3, G 101/1
 ışka (2) G 127/3, T 72/2

ışkı (4) G 40/6, G 43/3, G 74/3, G 109/2
 ışk-ı sūziş-i Mecnûn'dur (1) G 31/3
 ışkında (1) G 34/6
 ışkum (3) G 7/1, G 73/1, G 96/4
 ışkun (1) G 62/1
 ışkunda (1) G 4/2
 itlâk (1) L 4/2
 itra (1) G 90/3
 itrı (1) G 121/4
 itr-sâ (1) G 128/4
 ıztırâb (1) G 103/1
 ıztırâb-âlûd (1) G 62/3

İ
 i'âdemüzi (1) G 130/1
 i'âz (1) G 58/2
 i'câz (1) G 133/2
 i'tâsında (1) G 10/1
 i'tidâle (1) G 109/5
 i'tikâd (1) G 87/3
 i'tikâd ü mezhebinde (1) G 87/3
 iblîsi (1) G 68/4
 ibrâm (1) G 95/1
 ibrâmdur (1) G 29/6
 ibrâmun (1) G 95/1
 ibret (1) G 1/6
 ibretle (1) G 119/6
 iclâl (1) G 99/1
 iç (1) G 98/6
 içerken (1) G 14/6
 İçil (1) L 1/4
 içim (1) T 72/4
 içinde (6) G 39/1, G 101/3, G 110/3, G 128/2, G 128/5, G 128/6
 içinden (1) G 126/2
 içre (10) G 1/5, G 47/5, G 51/4, T 72/5, G 78/4, G 88/3, G 127/7, G 128/3, G 133/2, L 2/3
 içün (24) G 4/6, G 14/4, G 16/5, G 19/1, G 19/4, G 37/5, G 44/3, G 49/8, G 54/4, G 61/5, G 70/3, G 74/3, G 74/4, G 78/3, G 80/3, G 82/5, G 90/4, G 90/6, G 91/4, G 91/6, G 91/7, G 103/3, G 111/3, G 120/2
 idde (1) G 19/2
 iddi'â-yı mâ-cerâdan (1) G 21/4
 ide (2) G 59/4, G 99/6
 idecek (2) G 3/3, G 12/4

idelden (2) G 94/6, G 132/4
 ideler (1) L 1/5
 ideli (2) G 16/7, G 57/6
 idelüm (13) G 103/1, G 103/1, G 103/2, G 103/3, G 103/4, G 103/5, G 103/6, G 104/1, G 104/1, G 104/2, G 104/3, G 104/4, G 104/5
 idemem (4) G 12/2, G 84/1, G 90/2, G 108/1
 idemez (8) G 16/4, G 18/7, G 42/7, G 63/2, G 64/3, G 84/4, G 84/5, L 1/4
 iden (3) G 20/6, G 124/7, L 4/2
 ider (65) G 3/1, G 3/4, G 6/6, G 9/1, G 9/1, G 9/2, G 9/3, G 9/4, G 9/5, G 9/6, G 9/7, G 10/1, G 16/6, G 16/10, G 18/1, G 18/4, G 18/9, G 21/2, G 22/2, G 22/2, G 24/8, G 26/6, G 27/3, G 28/2, G 28/4, G 29/7, G 41/3, G 43/4, G 55/1, G 55/1, G 55/2, G 55/3, G 55/4, G 55/5, G 58/5, G 66/6, G 68/2, G 75/5, G 83/4, G 87/5, G 90/9, G 94/1, G 96/6, G 102/5, G 109/1, G 111/3, G 111/4, G 112/3, G 114/4, G 117/7, G 122/6, G 134/2, G 134/3, G 134/4, G 134/5, G 134/6, G 134/7, G 134/8, G 134/9, G 134/9, G 134/10, L 3/6, L 3/8, L 4/2, L 4/5
 iderdi (1) G 122/5
 iderdüm (1) L 3/10
 iderek (2) G 12/5, G 116/6
 iderler (3) G 11/5, G 113/5, G 122/3
 idermiş (2) G 32/4, G 134/8
 iderse (6) G 33/4, G 46/4, G 55/5, G 67/8, G 74/1, G 105/5
 iderüz (1) G 111/5
 idi (9) G 59/6, G 70/4, G 99/2, G 99/4, G 108/2, G 125/4, G 132/2, G 133/3, G 133/4
 îdi (1) G 30/6
 idicek (2) G 17/7, G 42/3
 idince (4) G 49/9, G 54/2, G 112/1, G 131/3
 idiyor (2) G 38/3, G 63/2
 idrârdan (1) G 75/4

- idüm (1) G 86/3
 idüp (33) G 1/3, G 9/3, G 11/4, G 19/5, G 23/5, G 30/1, G 49/4, G 55/2, G 57/5, G 62/5, G 67/2, G 70/7, G 78/3, G 83/1, G 87/2, G 87/7, G 94/2, G 98/2, G 100/2, G 101/4, G 103/4, G 104/2, G 104/4, G 106/3, G 116/6, G 116/8, G 122/4, G 123/2, G 123/4, G 126/2, G 127/7, G 128/11, G 130/4
 ifâdedür (1) G 80/4
 ifhâma (1) G 89/6
 ifşâ (6) G 3/1, G 3/1, G 3/2, G 3/3, G 3/4, G 3/5
 iftirâk (1) G 97/5
 îhâmdur (1) G 119/1
 ihlâs-ı penç-gâh (1) G 44/2
 ihrâc (1) G 8/8
 ihrâc-ı lü'lü'den (1) G 79/8
 ihrâk (1) G 33/6
 ihsân (1) G 85/1
 ihtikân-ı müdârâ (1) G 19/6
 ihtişâmını (1) G 108/5
 ihyâda (1) G 30/7
 ikbâl (7) G 99/1, G 99/1, G 99/2, G 99/3, G 99/4, G 99/5, G 99/6
 ikbâl-fezâ (1) L 3/4
 ikbâl-i işâretle (1) L 3/7
 iken (27) G 3/5, G 12/7, G 14/5, G 16/2, G 16/3, G 30/2, G 34/4, G 48/5, G 58/6, G 59/5, G 66/3, G 69/4, G 79/3, G 79/4, G 103/2, G 107/6, G 107/6, G 110/4, G 111/2, G 118/4, G 124/1, G 129/8, G 133/1, L 1/5, L 2/4, L 2/7, L 4/9
 iki (7) G 63/8, G 113/1, G 114/4, G 123/3, L 4/2, L 4/3, L 4/5
 iktidârda (1) G 116/7
 ilâhî (1) G 98/6
 ile (193) G 3/3, G 4/4, G 5/1, G 6/2, G 8/3, G 8/4, G 9/1, G 9/2, G 9/6, G 12/6, G 14/1, G 14/3, G 14/3, G 14/5, G 15/2, G 16/5, G 16/8, G 16/9, G 16/11, G 16/12, G 17/1, G 17/2, G 17/3, G 17/4, G 17/6, G 17/6, G 17/8, G 18/5, G 18/7, G 18/8, G 22/2, G 22/4, G 24/2, G 27/3, G 28/3, G 28/5, G 28/5, G 30/5, G 32/4, G 33/4, G 36/6, G 37/3, G 37/4, G 39/2, G 41/4, G 42/2, G 42/5, G 42/5, G 42/6, G 43/2, G 43/5, G 44/1, G 44/7, G 45/4, G 46/1, G 46/3, G 49/5, G 49/7, G 49/9, G 50/1, G 50/2, G 51/4, G 51/5, G 51/8, G 54/3, G 54/4, G 54/5, G 55/1, G 55/4, G 56/5, G 57/1, G 57/2, G 58/1, G 58/2, G 58/7, G 59/2, G 59/7, G 60/1, G 61/2, G 61/2, G 62/1, G 62/1, G 63/9, G 66/2, G 67/2, G 67/7, G 68/4, G 69/4, G 69/6, G 69/7, G 70/1, G 70/4, G 71/4, G 71/4, T 72/1, G 74/5, G 76/1, G 77/1, G 77/2, G 77/2, G 78/1, G 79/7, G 82/1, G 82/4, G 83/1, G 83/3, G 83/3, G 84/2, G 85/6, G 87/6, G 87/7, G 90/4, G 90/4, G 90/5, G 90/8, G 90/10, G 91/8, G 92/5, G 92/8, T 93/3, T 93/4, T 93/5, T 93/5, G 94/2, G 95/1, G 95/2, G 97/4, G 97/6, G 97/7, G 98/2, G 98/6, G 101/6, G 102/2, G 102/5, G 102/7, G 102/8, G 103/1, G 103/2, G 104/2, G 105/4, G 106/3, G 107/3, G 107/4, G 107/6, G 109/7, G 112/2, G 112/4, G 113/3, G 113/3, G 113/5, G 114/3, G 114/4, G 115/1, G 116/8, G 117/4, G 118/5, G 118/6, G 119/2, G 120/2, G 122/2, G 122/6, G 123/1, G 126/3, G 126/5, G 127/4, G 127/7, G 128/2, G 128/3, G 128/5, G 128/7, G 128/10, G 129/4, G 129/6, G 130/7, G 130/8, G 131/2, G 131/5, G 132/1, G 132/4, G 132/5, G 134/1, G 134/4, G 134/8, G 134/8, G 135/5, Kt 1/2, L 2/2, L 2/5, L 2/9, L 3/10, L 4/3, L 4/5, L 4/9
 iledür (11) G 18/7, G 56/1, G 56/1, G 56/2, G 56/3, G 56/4, G 56/5, G 56/6, G 56/7, G 56/8, G 82/6
 illet (1) G 134/7
 illet-i kec (1) G 95/4
 illet-i nahvet (1) G 134/7
 ilm (1) L 4/3
 ilticâ (2) G 19/4, T 72/5
 ilticâya (1) G 1/1
 iltiyâm (1) G 4/7
 î mâ (2) G 83/1, G 134/9
 imâdî (1) G 83/5
 imâm (1) G 50/2
 Îmâm-ı A'zam'un (1) Kt 1/2
 î mân (1) G 13/4
 imâretle (1) L 4/10
 î mâ-yı ebrû (1) G 43/1
 î mâ-yı gamz (1) G 97/7
 imdâdî (1) G 95/5
 imdâduma (1) G 122/4
 imiş (1) G 4/3
 imlâ (1) G 83/1
 imsâk (1) G 10/5
 imtizâc (1) G 48/5
 î n (2) G 13/2, G 25/3
 inân-gîr-i ecel (1) G 97/1
 inân-ı eşheb-i nâzun (1) G 130/6
 inbîk-i hacr-ı terbiyede (1) G 50/5
 inbîk-i hünerle (1) G 87/6
 inhirâf-ı dest-i hâme (1) G 97/6
 inışden (1) G 107/2
 inkârdan (1) G 117/6
 inkisâf-ı mihr-i 'âlem-tâb (1) G 26/4
 inkisâr-ı şîşe-i hâtır (1) G 8/4
 inmedi (1) G 82/4
 insâf (3) G 62/5, G 125/2, G 122/6
 insâk (1) G 43/5
 insânı (1) G 24/5
 inşâ (1) G 67/2
 intikâm-ı lezzet-i vuslat (1) G 121/9
 intisâbumuz (1) G 60/3
 intizârdur (1) G 74/5
 intizârında (1) G 125/7
 inüp (1) G 101/7
 ipligi (1) G 42/3
 irâdemüzi (1) G 130/1
 İrem'dür (1) T 93/3
 İremsüz (1) G 63/7
 irtifâ' (1) L 2/8
 irtifâ'ı (1) G 61/6
 irtifâ'-ı kadridür (1) G 26/2
 irtifâ'-ı nâz (1) G 20/7

irtifâ'-ı zıll-i usturlâba (1) G 129/9
 îsâr (1) G 122/6
 isbât (1) G 83/2
 ise (3) G 19/7, G 42/6, G 85/1
 isen (1) T 72/5
 ishâba (1) G 68/3
 Îsî (2) G 27/2, G 30/2
 Îsî-nefes (1) G 133/2
 İslâm'a (1) G 117/3
 ism (1) L 3/8
 ism ü cismi (1) L 3/8
 ismet-sezâ-yı Yûsuf-ı himmet (1) G 43/2
 ismi (1) L 3/2
 ism-i mekân (1) L 4/1
 ismün (1) G 58/9
 İsrâfil'i (1) G 127/4
 iste (1) G 127/13
 ister (11) G 33/8, G 37/1, G 37/1, G 37/2, G 37/3, G 37/4, G 37/5, G 37/6, G 37/7, G 37/8, G 82/7
 istersen (1) G 127/6
 isti'âreyle (1) G 86/5
 isticâbeti (1) G 82/7
 istigfâra (1) G 7/5
 istignâ (1) G 21/4
 istignâsı (1) G 107/1
 istihkâk (1) G 96/2
 istihracı (1) T 93/4
 istihzâ (2) G 21/1, G 109/1
 istînâs (1) G 134/8
 istişmâmdur (1) G 119/10
 istişmâmsuz (1) G 64/5
 isyân (1) G 85/3
 iş (2) G 59/1, G 116/8
 işâretle (1) L 3/7
 işden (1) G 107/8
 işitdi (1) G 111/1
 işitmesün (1) G 66/6
 işitse (1) G 43/1
 işkenbeden (1) G 68/2
 işkeste (2) G 44/6, G 21/6
 işkeste-dil (1) G 30/5
 işket (1) G 25/2
 işte (1) G 59/1
 iştihâ (1) G 19/2
 iştiyâk (1) G 102/7
 işümüz (1) G 1/6
 işün (1) G 95/4
 işve (4) G 25/2, G 29/5, G 41/2, G 116/2
 işvede (2) G 40/7, G 58/1
 it (30) G 8/2, G 8/7, G 14/1, G 14/1, G 14/2, G 14/3, G 14/4, G 14/5, G 14/6, G 15/3, G 17/1, G 17/1, G

17/2, G 17/3, G 17/4, G 17/5, G 17/6, G 17/6, G 17/7, G 17/8, G 28/3, G 33/4, G 40/5, G 44/2, G 88/4, G 97/6, G 98/3, G 98/4, G 126/1, G 126/5
 itâb-ı nâz (1) G 44/4
 itdi (30) G 2/6, G 3/1, G 4/7, G 5/4, G 60/1, G 63/1, G 64/4, G 66/4, G 70/5, G 74/4, G 76/4, G 77/2, G 77/3, G 81/2, G 89/2, T 93/1, G 94/1, G 97/1, G 107/2, G 112/4, G 116/5, G 117/3, G 118/1, G 120/5, G 121/8, G 122/1, G 122/2, G 122/3, G 127/5, G 134/4
 itdigî (2) G 14/4, G 17/7
 itdigüm (1) G 101/6
 itdigün (1) G 107/2
 itdiler (2) G 62/4, G 133/5
 itdirür (1) G 87/2
 itdükce (2) G 129/3, G 135/4
 itdüm (4) G 84/1, G 84/2, G 109/4, G 121/2
 itme (10) G 21/7, G 41/1, G 43/4, G 56/6, G 56/7, T 72/5, G 91/4, G 98/4, G 107/3, G 112/5
 itmede (7) G 21/2, G 22/1, G 31/5, G 83/2, G 83/3, G 101/2, G 118/2
 itmededür (1) G 86/5
 itmeden (1) G 78/2
 itmedi (2) G 118/9, G 130/1
 itmedün (1) G 1/5
 itmedür (1) G 80/5
 itmege (2) G 20/5, G 37/7
 itmek (4) G 32/5, G 58/5, G 111/3, G 123/3
 itmekde (2) G 59/7, G 79/8
 itmekdedür (1) G 79/7
 itmem (1) G 96/5
 itmeyem (1) G 124/6
 itmez (12) G 15/4, G 29/6, G 45/2, G 97/4, G 110/2, G 117/4, G 125/4, G 127/10, G 127/11, G 130/3, L 3/2, L 3/7
 itminân (1) G 6/5
 itmiş (16) G 3/5, G 34/7, G 63/7, G 66/2, G 77/4, G 82/5, G 87/1, T 93/4, G 99/2, G 113/1, G 121/4, G 121/8, G 128/1, G 128/2, G 133/6, L 3/4

itse (8) G 33/6, G 39/4, G 40/8, G 43/3, G 79/9, G 87/5, G 95/3, G 97/5
 itsem (2) G 27/4, G 28/1
 itsen (1) G 42/2
 itsün (1) T 72/5
 itti (1) T 72/4
 izâr (7) G 103/1, G 113/3, G 117/1, G 128/8, G 130/2, G 4/1, G 4/8
 izâra (1) G 94/5
 izârî (5) G 14/1, G 81/4, G 121/7, G 46/2, G 108/1
 izâr-ı âteşînün (1) G 110/2
 izârına (1) G 103/3
 izârında (1) G 110/5
 izârındaki (1) G 17/2
 izârın (4) G 35/5, G 73/1, G 90/3, G 120/1
 izârınla (2) G 61/6, G 65/2
 izhâr (1) G 45/2
 izhâr-ı tabî'at (1) G 18/8
 izzet (1) G 16/1, G 21/4
 izzetde (1) L 2/6

J

jâj-hâ (1) G 129/7
 jâle (2) G 29/1, G 111/3
 jâlelerle (1) G 74/1
 jende-i sad-pâredür (1) G 123/1

K

Ka'be (1) G 120/3
 Ka'be-i hasen (1) G 60/4
 Ka'be-i hazret-i üstâd-ı Vesîm'e (1) G 30/8
 Ka'be-i hüsn (1) G 105/3
 Ka'be-i hüsn (1) G 66/5
 ka'b-ı latîfî (1) G 63/9
 ka'r-ı deryâ-yı ma'âniden (1) G 8/8
 kâ'ildür (1) G 10/4
 kâ'im (1) L 1/1
 kabâ (1) G 96/5
 kâbil-i sûret (1) L 1/2
 kâbiliyyetde (1) T 72/3
 kabûl (2) G 127/5, G 127/6
 kaçma (1) G 107/4
 kadar (3) G 42/6, G 69/1, T 93/4
 kadardur (1) G 90/7
 kadd-i hırâm-ı nâzı (1) G 101/4
 kaddüm (1) T 93/5
 kademi (2) G 99/4, G 127/2
 kademsüz (1) G 63/9
 kader (1) G 39/8

kaderden (1) G 96/1
kad-i bâlâ-yı yâr (1) G 107/3
kad-i mevzûna (1) G 8/1
kadîmi (1) G 74/2
kadr (1) G 119/2
kadridür (1) G 26/2
kafes (1) G 48/4
kâfî (1) G 83/1
kâfidür (1) G 97/5
kâfile-sâlâr-ı gül (1) G 81/3
kâfir (6) G 45/4, G 115/5, G 117/3, G 29/5, G 57/4, G 58/2
kâfirdür (1) G 33/1
kâfiri (1) G 75/3
kâfir-kîş (1) G 7/4
kâfiyem (1) G 119/9
kâfiyemden (1) G 87/7
kâfiyemüz (1) G 36/7
kâfiyeye (1) G 95/5
kâfûr (1) G 30/2
kâgıda (1) G 129/7
kâğıdından (1) G 32/6
kâh-ı vücûd (1) G 59/3
kâh-ı vücûdî (1) G 20/5
kâhinden (1) G 109/4
kâkül (3) G 63/7, G 114/4, G 88/3
kâkül ü perçemle (1) G 88/3
kâküli (1) G 40/5
kâkül-i müşğîn-i ruh-ı yâre (1) G 42/2
kâkülidür (1) G 2/7
kâkülün (1) G 79/6
kâl (5) G 15/1, G 77/5, L 2/3, G 82/2, G 121/8
kâlâ (1) G 42/3
kâlâ-yı hayâl (1) G 6/4
kâlâ-yı tefâhür (1) G 84/3
kalbi (2) T 72/3, G 90/1
kalbümde (1) G 96/2
kaldı (3) G 28/4, G 82/3, G 106/4
kaldırmadadır (1) G 63/8
kaldırur (1) G 66/5
kâle (2) G 18/1, G 118/4
kalem (10) G 44/6, G 53/1, G 53/3, G 101/7, G 115/1, G 43/5, G 78/5, G 86/5, G 125/1, L 3/5
kalemde (1) G 130/8
kalem-i meşk (1) G 61/8
kalemsüz (1) G 63/1
kalemüm (1) G 53/5
kâlib-ı dilde (1) T 93/1
kalkar (1) G 63/3
kalmadı (2) G 76/3, G 116/7

kalmamış (9) G 50/4, T 72/1, T 72/1, T 72/1, T 72/2, T 72/3, T 72/4, T 72/5
kalmasa (1) G 102/4
kalmasun (1) G 107/8
kalmaz (15) G 61/1, G 61/1, G 61/2, G 61/3, G 61/4, G 61/5, G 61/6, G 61/7, G 61/8, G 68/1, G 68/1, G 68/2, G 68/3, G 68/4, G 68/5
kalmazdı (1) G 58/8
kalmış (14) G 71/1, G 71/1, G 71/2, G 71/3, G 71/4, G 71/5, G 71/6, G 71/7, G 75/1, G 75/1, G 75/2, G 75/3, G 75/4, G 75/5
kalup (1) G 105/4
kalur (1) G 74/5
kâm (1) G 81/1
kamer (3) G 39/7, G 127/12, G 57/5
kamerdür (1) G 24/2
kâmet-i ra'nâsı (1) G 8/1
kâm-ı ârzû (1) G 112/2
kâmün (1) G 95/1
kanber (1) G 121/3
kanberi (1) G 126/1
kanbûr (2) G 45/1, L 1/9
kanbûr u kimi (1) L 1/9
kand (1) G 51/9
kanda (1) T 72/5
kande (1) G 10/3
kand-ı leb (1) G 112/5
kand-i esrâr-ı basal (1) G 96/3
kand-i lebün (1) G 28/1
kandîl-i fûrûzândur (1) G 73/4
kanı (1) G 132/4
kân-ı dile (1) G 16/11
kânî' (1) G 89/5
kanlar (1) G 125/1
kannâduma (1) G 122/3
kânümde (1) G 71/6
kânûn (2) G 8/4, G 110/3
kapa (1) G 30/4
kapamış (1) G 16/8
kapatdı (1) G 121/6
kapılma (1) G 21/1
kaplamışdur (1) T 93/2
kâr (2) G 74/2, G 109/5
kâr u reh-i yâri (1) G 109/5
kara (1) G 42/7
karadur (1) G 36/4
kâr-hâneyi (1) G 47/1
karısıyla (1) L 1/5
karîb (1) G 98/3
karîn-i hâcet (1) G 22/2

kârûresini (1) G 16/9
kasabâsâ (1) G 84/5
kasd (1) G 61/2
kâsede (1) G 113/2
kâse-i çînîdeki (1) G 17/8
kâse-i dilde (1) G 16/5
kasemsüz (1) G 63/2
kasîdemüz (1) G 66/5
kasr-ı visâl (1) G 37/6
kaşı (2) G 58/4, G 71/1
kaşına (1) G 124/6
kaşında (1) L 1/7
kaşlar (1) G 115/1
kat' (1) G 97/6
katâr-ı feyz (1) G 81/3
katre (4) G 1/4, G 41/6, T 72/4, G 119/7
kâvdan (1) G 110/2
kavm (1) G 32/3
kavm-i Tâtârı (1) G 40/8
kavs (1) G 34/3
kavs-i ebrûdan (1) G 32/2
kayârun (1) G 90/9
kayd-ı lâ'ubâlîden (1) G 107/7
kayd-ı riyâmuz (1) G 102/5
kayyûmına (1) G 124/5
kazığa (1) L 2/2
kazzâz (1) G 132/2
ke's-i tanbûrda (1) G 14/5
ke's-i tanbûrî (1) G 131/3
kebâb (1) G 56/5
kebîr (2) G 104/4, G 70/4
kebûdîn (1) G 69/5
kebûterveş (1) G 11/3
kec (1) G 95/4
kec-bîn (1) G 18/7
kec-mest (1) G 64/3
kec-rev (1) G 18/7
kec-rev ü kec-bîn (1) G 18/7
kec-vaz'ı (1) G 12/2
keder (1) G 57/3
kedû (1) G 25/6
kef-i hadîb-i hâme (1) G 82/7
kef-i kevsere (1) G 17/4
kefş-i pâyına (1) G 19/4
keh-rübâ (1) G 52/3
kej (1) G 122/4
kej ü hatla (1) G 122/4
kej-dûn (1) G 60/1
kelâl-i tab'a (1) G 94/4
kelleler (1) G 24/10
kemâle (1) G 39/7
kemâl-i hasen (1) G 56/2
kemâl-i nâzından (1) G 36/7
kemân (6) G 35/2, G 71/1, T 93/3, G 122/4, G 125/3, G 130/5

- kemân-ı sahtı (1) G 70/3
 kemânına (1) G 52/3
 kemânından (1) G 92/6
 kemân-keşler (1) G 115/6
 kemânun (1) G 101/2
 kemânun (1) G 58/4
 kemend (1) G 2/1
 kemer (1) G 119/1
 kemerde (1) G 36/5
 kemerdür (1) G 24/5
 kemerün (1) G 92/1
 kemîni (1) G 54/3
 kem-mâye (3) G 44/2, G 78/6, G 82/5
 Ken'ân (1) G 28/3
 kenâr-ı lücce-i âgûş-ı hulyâyâ (1) G 33/3
 kenâr-ı lücce-i deryâ (1) G 31/5
 kendi (4) G 17/7, G 132/3, L 1/5, L 1/7
 kendin (1) G 34/2
 kendini (1) G 126/2
 kendisi (1) L 4/1
 kepâde (1) G 102/4
 kepâdemüzi (1) G 130/5
 kerem (2) T 72/1, G 61/1
 keremdür (1) G 11/5
 kerestedür (1) G 49/5
 kerre (3) G 109/7, G 112/2, L 4/5
 kesâd (1) G 27/2
 kesb-i halâvet (1) G 16/6
 kesb-i şeref (1) L 3/2
 kesel (2) G 37/8, G 96/1
 keser (1) G 15/1
 kesermiş (1) G 92/2
 kesilse (1) G 6/1
 kesret-i eşküm (1) G 129/2
 kesret-i nuzzâr (1) G 41/4
 kesret-i züvvârdan (1) G 117/4
 keş-â-keşe (1) G 116/7
 keş-â-keş-i rukabâ (1) G 130/5
 keşîde (1) G 83/4
 keşîdemüz (1) G 66/1
 keşîdesi (1) G 49/2
 keşîdesin (1) G 39/8
 keşkül (1) G 127/10
 keş-me-keş (1) G 102/1
 keştî-i emel (1) G 89/3
 keştî-i sâgar (1) G 121/6
 kevne (1) G 133/3
 kevnün (3) G 45/1, G 49/8, G 102/6
 kevsere (1) G 17/4
 kevseri (1) T 72/4
 keyf (1) G 65/2
 keyf-i efyûn (1) G 8/2
 keyfîn (1) G 22/5
 keyfiyyet (1) G 134/1
 keyfiyyet-i sahbâ-yı ..?.. (1) G 109/2
 kıçda (1) G 89/3
 kıl (2) G 56/3, G 82/1
 kıldum (1) G 23/5
 kımât-ı mehd-i i'câz (1) G 133/2
 kırân (1) G 35/3
 kırdı (1) G 131/3
 kırıp (1) G 130/5
 kısadur (1) L 1/6
 kışdan (1) G 107/6
 kışra (1) G 26/3
 kıt'a (1) G 83/5
 kıvâm (1) G 4/3
 kıvâmün (1) G 110/4
 kıyâm (1) L 2/7
 kıyamam (1) G 46/4
 kızarmış (1) G 73/3
 kızarur (1) L 2/4
 kızıl (1) L 1/2
 ki (31) G 13/3, G 19/3, G 20/3, G 24/6, G 24/7, G 24/10, G 25/3, G 27/1, G 35/2, G 35/5, G 38/2, G 38/4, G 47/1, G 58/1, G 61/7, G 67/6, G 70/5, G 77/5, G 94/7, G 98/4, G 109/3, G 110/3, G 113/2, G 113/3, G 116/1, G 118/6, G 121/3, G 127/6, L 1/1, L 2/4, L 4/1
 kibâr (2) G 10/4, G 19/7
 kibâra (1) G 117/4
 kibâr-ı 'asra (1) G 42/5
 kibr (1) L 3/7
 kıl (2) G 82/2, G 121/8
 kıl ü kâl (2) G 82/2, G 121/8
 kilik (6) G 9/2, G 118/6, G 119/9, G 33/8, G 38/5, G 75/5
 kilke (1) G 58/6
 kilik-i 'utârid (1) G 83/2
 kilik-i bî-nagam (1) G 78/6
 kilik-i dūr-eşânını (1) G 23/7
 kilik-i Edhem'i (1) G 103/5
 kilik-i Hâlis'den (1) G 105/5
 kilik-i hoş-gûdan (1) G 79/9
 kilik-i Hudâ-yı dâdemüzi (1) G 130/8
 kilik-i hüma-yı tab'un (1) G 27/5
 kilik-i hüner (1) G 107/8
 kilik-i hünerle (1) G 53/1
 kilik-i nâdire-pîrâ (1) G 52/5
 kilik-i sîm-i Hâlis'i (1) G 7/10
 kilinde (1) G 99/5
 kim (13) G 5/4, G 7/4, G 23/6, G 35/3, G 50/3, G 70/5, G 70/5, G 70/5, G 75/5, G 90/1, T 93/4, G 104/4, G 125/8
 kimi (9) G 22/5, G 22/5, G 47/4, L 1/9, L 4/9, L 4/10, L 1/9, L 4/9, L 4/10
 kimisi (1) G 47/4
 kimse (1) G 123/2
 kimün (1) G 70/5
 kîse (1) G 27/4
 kîse-i ihsân (1) G 85/1
 kîşden (1) G 107/4
 kişinün (1) L 3/8
 kişver-i kâfir (1) G 29/5
 kişver-i kâfir-i nâzişde (1) G 57/4
 kitâb (1) G 56/3
 kitâb-ı hat (1) G 82/1
 kitâb-ı safha-i ruhsârî (1) G 107/1
 ko (1) G 21/6
 kodı (1) G 57/3
 kokar (1) G 125/6
 komadun (1) G 1/4
 komaz (2) G 40/7, G 113/1
 kondı (1) G 99/4
 konup (1) G 102/2
 koparur (1) L 2/4
 kor (2) G 1/2, G 6/7
 korkaram (1) G 1/2
 koşar (1) G 52/3
 koymadı (2) G 129/2, G 130/5
 koymaz (1) G 41/6
 koymış (1) G 78/3
 koynına (2) G 36/1, G 98/1
 koynında (1) L 3/8
 köhne (6) G 8/4, G 17/8, G 40/8, G 44/1, G 45/2, G 124/7
 köhne-binâ-yı mazmûn (1) G 37/8
 köhne-kefş (1) G 65/3
 körpe (1) G 132/3
 kubbe-i eflâke (1) L 4/8
 kûçe (1) G 80/5
 kûçede (1) G 92/7
 kûçe-i dil (1) G 121/5
 kudret (4) G 34/7, T 93/2, G 108/3, G 134/6
 kudreti (1) G 63/2
 kudsiyâna (1) Kt 1/1
 kudûmün (1) G 58/8

kûhsâr (1) G 74/4
 kûhsâra (2) G 7/8, G 84/5
 kûhsârî (1) G 40/4
 kula (1) G 22/4
 kulî (1) L 3/6
 kulîdur (1) G 15/5
 kulkul (2) G 16/8, G 118/5
 kulkul-ı mînâ (1) G 60/1
 kullukla (1) G 15/4
 kumâş (1) G 66/4
 kumâş-ı hüsne (1) G 37/5
 kumâş-ı hüsnî (2) G 65/1, G 65/5
 kumâş-ı hüsnine (1) G 52/4
 kumâş-ı ülkerîn (1) G 41/5
 kurmuş (1) G 53/4
 kurs-ı semenle (1) G 9/7
 kurudadır (1) G 50/1
 kurudî (1) G 132/4
 kuş (1) L 1/7
 kutb (1) L 4/4
 kutba (2) L 4/5, G 24/8
 kûtehdür (1) G 107/3
 kuvvet (2) G 116/7, G 129/2
 kuvvetlidür (1) T 93/4
 kûyî (1) G 119/12
 kûy-ı dil-bere (1) G 7/8
 kûy-ı dildârî (1) G 40/1
 kûy-ı nâka-i Leylâ (1) G 31/3
 kûyına (1) G 49/3
 kûyına(göyüne) (1) G 129/5
 kûyında (1) G 115/4
 kuyruğı (1) L 3/9
 kûyun (1) G 11/5
 kuzgûn (1) G 116/3
 kuzıcagum (1) G 132/3
 kuzısıdur (1) G 86/4
 kuzum (1) G 36/1
 Kübrâ'dur (1) G 9/6
 kühen (2) G 13/6, G 43/3
 kühen-bestedür (1) G 102/3
 küleh (1) L 1/6
 külehden (1) G 86/3
 külehidür (1) L 1/4
 künbed-i mînâ-fâme (1) L 4/8
 kürsîde (3) G 21/5, G 56/6, G 116/5
 küştesi (1) G 115/4
 küştesinün (1) G 125/5
 küttâba (1) G 129/2
 küttâbdan (1) G 73/5
 L
 lâ vü ne'amsüz (1) G 63/1
 la'l (9) G 135/5, G 16/5, G 16/12, G 51/8, G 54/5, G 64/3, G 64/4, G 129/4, G 47/2

la'l ü miyânun (1) G 47/2
 la'le (2) G 32/2, G 118/8
 la'l-gûn (1) G 20/4
 la'l-gûnından (1) G 135/4
 la'li (4) G 118/3, G 51/9, G 56/4, G 91/2
 la'l-i câm (2) G 4/1, G 4/8
 la'l-i lebün (2) G 66/1, G 84/2
 la'l-i mey-i nâbun (1) G 94/1
 la'l-i nâb-i câzibün (1) G 64/1
 la'l-i nâbun (1) G 134/1
 la'l-i sâgar-ı sahbâ (1) G 31/1
 la'l-i terî (1) G 16/6
 la'l-i yâr (1) G 56/5
 la'lidür (2) G 80/2, G 135/1
 la'linde (1) G 88/1
 la'linden (3) G 16/6, G 16/10, G 48/2
 la'line (2) G 29/4, G 10/3
 la'lini (1) G 76/6
 la'linün (1) G 123/4
 la'l-nümâdur (1) G 69/6
 la'lün (1) G 135/2
 lâ'ubâlîden (1) G 107/7
 lâbe-i 'âlem-firîb-i dil-rubâdan (1) G 21/1
 lafza (2) G 20/8, G 59/7
 lafzî (1) G 77/5
 lâgar (1) G 68/2
 lahm (1) L 1/3
 lahm u şahme (1) L 1/3
 lahza (4) G 16/2, G 32/3, G 79/4, G 123/6
 lahzada (1) G 18/9
 lak (1) G 76/4
 laklak (1) G 35/4
 lâl (1) G 125/1
 lâle (1) G 67/8
 lâle-i bâg-ı İrem'dür (1) T 93/3
 lâne-sâz-ı şâhik-i nâz (1) G 79/3
 latîf (1) L 1/5
 latîfî (1) G 63/9
 lâyık (1) L 3/1
 lâzımdur (1) G 21/7
 lâzum (1) G 44/5
 le'imân (1) G 85/5
 leb (15) G 119/2, G 119/10, G 5/3, G 13/6, G 28/5, G 56/4, G 59/2, G 61/2, G 73/3, G 89/2, G 91/2, G 112/5, G 121/7, G 107/5, G 5/5, G 133/1
 leb ü ruhsâr-ı yâri (1) G 107/5
 leb-â-leb (1) G 24/2
 leb-ber-leb (4) G 27/3, G 126/1, G 131/1, G 135/5

lebde (3) G 20/4, G 27/2, G 135/3
 lebdeki (1) G 81/5
 lebe (1) G 64/4
 lebi (3) G 30/2, G 135/1, G 17/3
 leb-i cânânda (1) G 109/2
 leb-i câvid-i yâr (1) G 5/5
 leb-i cûya (1) G 121/6
 leb-i cûyî (1) G 17/4
 leb-i gül (1) G 16/11
 leb-i gül-bûsında (1) G 125/6
 leb-i gûşâdemüzi (1) G 130/3
 leb-i hâhişgeri (1) T 72/4
 leb-i hâhişle (1) G 126/1
 leb-i hâşâk (1) G 25/1
 leb-i mül (1) T 93/1
 leb-i sâgarda (1) G 126/4
 leb-i sâkî (1) G 27/3
 leb-i tasavvur (1) G 104/2
 leb-i ümniyye-i uşşâka (1) G 16/3
 leb-i yâkût (1) G 69/7
 lebinden (2) G 46/3, G 118/5
 lebini (2) G 14/1, G 14/6
 lebinün (1) G 18/4
 lebiyle (1) G 17/1
 leblebi (5) G 135/1, G 135/2, G 135/3, G 135/4, G 135/5
 leblebici (1) G 135/5
 lebrîz (1) G 131/3
 lebün (11) G 65/1, G 108/2, G 120/2, G 19/2, G 28/1, G 46/3, G 51/8, G 64/5, G 66/1, G 84/2, G 97/3
 lehcede (1) G 49/5
 lerziş (1) G 24/9
 lerziş-i endâmdur (1) G 119/8
 lerziş-yâb (1) G 94/6
 leşe (1) G 116/3
 leşkeri (1) T 72/4
 leşker-i gam (1) G 57/3
 leşker-i Tâtârdan (1) G 117/3
 leşler (1) G 115/4
 letâfet (2) G 16/3, G 59/7
 levend-i sevdâ (1) G 2/3
 levh (4) G 34/2, G 83/2, G 119/9, L 3/1
 levha (2) G 17/7, G 100/3
 levha-i tenzûlârun (1) T 93/1
 levha-i zerrîne (1) G 9/2
 levh-i hüsn (1) G 49/2
 levh-i münakkaşlar (1) G 115/1
 levh-i sâde (1) L 3/1
 levh-i sâdeye (1) G 32/6
 levta-i kilke (1) G 58/6
 Leylâ (1) G 31/3

leyle (2) L 1/8, G 31/2
 Leylî (1) G 43/3
 leyl-i kadr (1) G 119/2
 leylî-i zülfünle (1) G 121/3
 lezâ'iz-i gül-bûs-i la'lidür (1)
 G 80/2
 lezzet (4) G 11/6, G 125/7, G
 134/1, G 121/9
 lezzet-bahş (1) G 94/7
 lezzet-i güftârı (1) G 10/3
 lezzet-i la'l-i lebe (1) G 64/4
 lezzet-i rengînini (1) G 18/4
 lezzet-i şîr (1) G 125/6
 lezzet-i şîr ü şeker (1) G
 125/6
 lîka-i küttâba (1) G 129/2
 lisân-ı hâl (1) G 22/2
 lisân-ı hürmete (1) G 130/4
 lisân-ı hürmet (2) G 100/1, G 101/4
 livâ (1) G 99/5
 livâ-yı şîve (1) G 105/1
 lu'bını (1) G 116/6
 lutf-ı Hak'la (1) G 127/6
 lû'lü' (1) G 52/5
 lû'lü'den (1) G 79/8
 lû'lü'-i müdevverden (1) G
 108/1
 lüce (3) G 31/5, G 33/3, G
 85/3
 lûgaz (1) L 3/10
 lûknet-âmizinde (1) G 48/3

M

mâ (1) G 62/1
 ma'ânide (1) G 90/8
 ma'âniden (1) G 8/8
 ma'ârif (1) L 3/5
 ma'ârif ü dâniş (1) L 3/5
 ma'cûna (1) G 8/7
 ma'cûndur (1) G 118/8
 ma'den-i billûr (1) G 113/2
 ma'den-i la'le (1) G 118/8
 ma'den-i yâkût (1) G 135/4
 ma'dûm (1) G 94/4
 ma'kûs (1) G 1/6
 ma'kûsına (1) G 18/3
 ma'nâ (2) G 105/5, G 125/8
 ma'nâ-yı ebruvân (1) G 102/4
 ma'nî (6) G 46/5, G 53/3, G
 59/7, G 76/7, G 78/5, G
 125/5
 ma'nide (2) G 77/5, G 125/3
 ma'nîdür (1) G 20/8
 ma'nî-i hoş-nevâ-yı edâyı (1)
 G 53/1
 ma'nî-zâd (1) G 27/5
 ma'nî-zâduma (1) G 122/6
 ma'siyetüz (1) G 102/8

ma'zûr (1) G 30/8
 mâ'-i pîh (1) G 87/6
 mâ'ide (1) G 70/7
 mâ'il (1) G 39/1
 mâ'ildür (1) G 10/1
 mâ'il-i hoş-serv-i hırâmân-
 reftâr (1) L 4/10
 mâbeyn-i çeşm (1) G 112/4
 mâbeyn-i çeşm ü gamzede (1)
 G 112/4
 mâ-cerâdan (1) G 21/4
 mâ-cerâsın (1) G 48/2
 mâ-cerâ-yı la'lidür (1) G
 135/1
 mâcinden (1) G 109/3
 Mâçîn'den (1) G 109/6
 mâderinün (1) G 125/6
 magfîret (1) G 85/3
 magmûmı (1) G 68/3
 magşûş (1) G 77/5
 magza (1) G 26/3
 magz-ı bâdâm (1) G 26/3
 magz-ı fagfûr (1) G 30/5
 magz-ı ser-i nâ-şaduma (1) G
 122/1
 mâh (1) G 39/7
 mahabbet (6) G 15/1, G 15/1,
 G 15/2, G 15/3, G 15/4, G
 15/5
 mahabbetdür (1) G 24/4
 mahabbeti (1) G 4/8
 mahabbetle (1) G 4/3
 mahabbet-penâh-ı bülbül
 den (1) G 111/1
 mahabbetüm (1) G 76/5
 mahabbetün (1) G 92/3
 mâ-hasal (1) G 16/13
 mahberede (1) G 2/7
 mahbereden (1) G 42/7
 mahbûb (2) G 70/4, G 70/5
 mahbûb-likâdur (1) G 127/1
 mahcûb (1) L 2/4
 mahfûz (6) G 84/1, G 84/1, G
 84/2, G 84/3, G 84/4, G
 84/5
 mâhı (1) G 108/4
 mâh-ı rûze (1) G 10/5
 mâhir (1) G 58/1
 mahmûrî (1) G 131/1
 mahmûrında (1) G 134/1
 mahmûrî-i ser-mest-i miyân
 (1) G 89/5
 mahmûrun (1) G 71/4
 mâh-rû (2) G 112/1, G 123/4
 mahsûr (1) G 30/1
 mahv (2) G 122/2, G 123/2
 mahv-ı isbât-ı hurûf (1) G
 83/2

mahv-ı vücûd-ı 'âşıkı (1) G
 80/4
 makâm (1) L 4/4
 makar (1) L 4/5
 makardur (1) G 24/8
 makdemi (1) G 19/3
 maksad (1) G 135/5
 maksim-i erzâk (1) G 22/3
 mâlişüne (1) G 12/6
 mânende-i câzû (1) G 51/7
 mânend-i dâm (1) G 53/4
 mânend-i esed (1) L 3/9
 mânend-i gonca (1) G 39/1
 mânend-i harîr (1) G 132/2
 mânend-i nesîb (1) G 98/6
 mânend-i sürme (1) G 39/4
 mâni'-i safvet (1) G 123/5
 mânîleri (1) G 18/8
 mansıb-ı el-gâzına (1) L 4/11
 mansıb-ı muhlisle (1) G 16/13
 Mansûr (1) G 30/4
 mâr (1) L 2/5
 mâr-ı hâkinün (1) G 23/4
 masharadur (1) G 36/7
 masîr (2) G 104/3, L 4/2
 matla'-ı eş'âr-ı dil-ârâ (1) G
 38/2
 matla'-ı nûr-ı fezâdur (1) G
 127/12
 matlab (1) G 135/1
 matlaba (1) G 95/1
 matlabun (1) G 19/7
 Mâtürîdiyye (1) G 87/3
 mâvdan (1) G 110/3
 mâye (3) G 16/11, G 65/1, G
 70/2
 mâye-dâr-ı feyz (1) G 81/6
 mâye-i hamîr-i heves (1) G
 70/6
 mâye-i ibrâmdur (1) G 29/6
 mâyesidür (1) G 95/1
 mazbût (1) G 129/8
 mazhar-ı sırr-ı fenâdur (1) G
 127/5
 mazmûn (4) G 40/8, G 94/4,
 G 37/8, G 114/3
 mazmûn u me'ân (1) G 114/3
 mazmûna (1) G 8/1
 mazmûn-ı hâli (1) G 32/6
 me'ân (2) G 114/3, G 114/3
 me'âl-i hattını (1) G 104/1
 me'lûf (2) G 83/3, L 4/9
 me'men (1) L 4/7
 me'mûn (1) G 99/6
 meâsir (1) G 75/5
 mecâlüm (1) G 76/1
 mecâz (3) G 86/5, G 59/1, G
 101/1

- meclâ (1) G 34/2
 meclisde (4) G 16/2, G 68/4,
 G 79/5, G 130/4
 meclisi (1) G 56/6
 meclis-i meyde (1) G 121/7
 Mecnûn (2) L 1/7, G 34/6
 Mecnûn'dur (1) G 31/3
 Mecnûn'un (1) G 43/3
 Mecnûn-ı melâmet-zede (1) G
 12/1
 mecrûh (1) G 34/4
 medâr-ı la'î (1) G 51/8
 meded (1) L 4/11
 medhûş (1) G 77/2
 meftûnî (1) G 118/7
 meh (3) G 32/1, G 63/7, G
 95/3
 mehâsâ (1) G 119/11
 mehcûr-ı gam-ı hasrete (1) G
 2/4
 mehçe-i kilinde (1) G 99/5
 mehçe-i râyât-ı hüsn (1) G
 23/2
 mehçe-i râyât-ı hüsn ü şîve-i
 pür-işvedür (1) G 23/2
 mehd (1) G 133/2
 mehden (1) G 86/1
 mehi (2) G 30/3, G 132/5
 meh-i hâle (1) G 54/1
 meh-i hüsninde (1) G 105/2
 meh-i Ken'ân (1) G 28/3
 meh-i münevverden (1) G
 108/3
 meh-i nev (2) G 86/1, G
 106/1
 meh-i nevred (1) G 23/3
 meh-i peyker (1) G 88/3
 meh-i temmûzda (1) G 45/6
 meh-pâresi (1) T 93/3
 meh-peyker (1) G 118/1
 meh-rû (1) G 121/5
 mehtâb (8) G 9/1, G 9/1, G
 9/2, G 9/3, G 9/4, G 9/5, G
 9/6, G 9/7
 meh-tâba (1) G 132/5
 mehtâbdan (1) G 73/1
 meh-tâbdan (1) G 61/4
 mehtâbdur (1) G 20/6
 meh-tâbdur (1) G 105/2
 meh-tâbun (1) G 94/3
 mehün (2) G 71/3, G 133/3
 mehveş (1) G 24/1
 mehveşe (1) G 116/1
 mekân (1) L 4/1
 mekâtirdür (1) G 33/3
 Mekke'sinde (1) G 115/3
 meknûna (1) G 8/8
 mektebde (1) G 133/1
 mektûb-ı bî-elkâba (1) G
 129/7
 melâhat (8) G 73/5, G 115/1,
 G 23/3, G 81/5, G 119/3,
 G 132/2, G 100/3, G 100/3
 melâhatde (1) G 89/4
 melâhat-ger (1) G 116/2
 melâhati (1) G 82/2
 melâhatle (1) G 35/1
 melâhat-tırâza (1) G 65/4
 melâhat-yâbdur (1) G 105/1
 melâmet-zede (1) G 12/1
 melek (1) G 127/8
 memhûrî-i zahmun (1) G 58/9
 memzûc (1) G 94/1
 memzûc-ı müşg (1) G 32/5
 men (2) G 13/4, G 100/4
 menâm (1) G 4/6
 mengûş (1) G 127/11
 menzelet (1) L 3/5
 menzilet (1) L 2/8
 merâ (1) G 13/5
 merâm (1) G 79/3
 merdâna (1) L 2/3
 merdüm (1) G 40/3
 merdümân-ı çeşminün (1) G
 134/5
 merdümân-ı hâme-i müyîn-
 tırâz-ı çeşm (1) G 100/5
 merdümek-i çeşm (2) G 63/5,
 G 63/8
 merdüm-i çeşm (4) G 4/5, G
 30/1, G 79/2, G 134/8
 merdüm-i çeşmi (1) G 39/4
 merdüm-i çeşmine (1) G 30/6
 merdüm-i sencidenün (1) T
 72/3
 mergûlesin (1) G 116/5
 merhamet (1) G 1/1
 merhametde (1) T 72/4
 merhem (1) L 2/5
 merhem-zededür (1) G 15/1
 merkad-i pâki (1) Kt 1/2
 merkezveş (1) G 24/8
 mesâ'ilden (1) G 109/3
 mesâm-ı şî're (1) G 105/5
 mesbûk-ı fen-i son (1) G 45/4
 mescide (1) G 50/2
 mescidün (1) G 124/5
 mesfür (1) G 45/4
 mesken (1) L 4/7
 meskûna (1) G 33/2
 meslaha (1) G 132/4
 mesned-i hüsninden (1) G
 82/4
 mest (5) G 71/4, T 93/3, G
 135/5, G 61/7, G 67/1
 mestânen (1) G 80/1
 mestâne (1) G 63/4
 mestânun (1) G 91/9
 meste (1) G 74/2
 mesti (1) G 33/1
 mest-i bî-hûş (1) G 78/2
 mest-i dil-siyeh (1) G 119/4
 mest-i hâbdur (1) G 20/2
 mest-i nâz (2) G 103/2, G
 124/3
 mestûr (1) G 33/8
 mestûr-ı defâtir (1) G 58/9
 mestün (1) G 48/1
 meş'al (1) G 9/5
 meşâma (1) G 104/1
 meşâm-ı dilde (1) G 6/7
 meşâm-ı dile (1) G 54/1
 meşâm-ı dil-i nâlân-ı hezârî
 (1) G 89/2
 meşâm-ı gîsuvân-ı encümi (1)
 G 9/7
 meşhed (1) G 24/10
 meşhedem (1) G 25/2
 meşk (2) G 29/7, G 61/8
 meşk-i çüb (1) G 41/3
 meşk-i darb (1) G 32/4
 meşk-i sühenler (1) G 117/7
 meşrebi (1) G 11/5
 meşreb-i rindiyi (1) G 102/5
 meşrebidür (1) G 91/3
 metâneti (1) G 49/5
 mevâli-zâdemüzi (1) G 130/7
 mevc (2) G 62/3, G 101/5
 mevc-âver (1) G 102/6
 mevc-bestedür (2) G 49/1, G
 49/9
 mevce-i girdâbdan (1) G 61/1
 mevce-i girdâb-ı hüsn (1) G
 51/2
 mevce-i girdâb-ı hüsn ü ânı
 (1) G 51/2
 mevce-i zencîre (1) G 126/3
 mevc-i âb (1) G 94/2
 mevc-i cûşîş-i enhârdur (1) G
 67/2
 mevc-i nakş-ı hasîrdür (1) G
 104/3
 mevc-i pîçîş-i zülfindeki (1)
 G 20/5
 mevc-i yem-i hüner (1) G
 31/5
 mevc-i yüm-i çeşm-i 'andelîb
 (1) G 74/1
 mevcine (1) G 2/6
 mevc-şiken (1) G 13/3
 meveddet (1) G 121/9
 mevhibe-zâdur (1) G 127/8
 mevhumun (1) G 3/2

mevlâ-yı Gülşenî (1) G 128/11
 mevsim-i tehniye (1) G 16/13
 mevsim-i vasl-ı kalemde (1) G 130/8
 mevzûna (1) G 8/1
 mey (8) G 14/6, G 79/5, G 16/2, G 47/4, G 67/3, G 94/1, G 117/1, G 131/2
 mey-âşâm (1) G 126/1
 meydânda (2) G 115/4, G 115/6
 meydân-ı belâgatde (1) G 126/7
 meyde (4) G 5/6, G 71/7, G 121/7, G 129/4
 meyden (2) G 7/2, G 118/3
 meye (1) G 17/3
 mey-fürûş-ı gamı (1) G 27/1
 meyhânedan (1) G 80/1
 mey-hânenün (1) G 124/3
 mey-hâneye (1) G 50/2
 meyi (1) G 47/1
 mey-i gül-fâmsuz (1) G 64/1
 mey-i gül-gûn (2) G 14/3, G 17/1
 mey-i ruh-ı rengînün (1) G 103/1
 mey-i ser-mest-i nâz (1) G 134/10
 meykede-i nâzişden (1) G 2/3
 mey-kedenün (1) G 91/9
 mey-keşân (1) G 47/1
 mey-keşâna (1) G 21/5
 meyil (1) G 4/7
 meyle (3) G 5/6, G 17/2, G 135/4
 meyli (2) G 36/1, G 45/1
 mezâkından (1) G 109/1
 mezhebinde (1) G 87/3
 mezra'ada (1) G 90/6
 mezra'-ı neyl-i merâm (1) G 79/3
 mı (17) G 4/5, G 10/2, G 30/7, G 32/2, G 46/5, G 50/3, G 50/5, G 74/5, G 77/4, G 81/4, G 90/7, T 93/2, T 93/2, G 108/2, G 108/4, G 119/9, G 128/6
 mıdur (5) G 10/2, G 79/2, G 92/7, G 115/4, G 118/7
 mısın (1) G 63/6
 mısra' (2) G 38/2, G 114/4
 mısra'a (1) G 36/5
 mısra'dan (1) L 4/2
 mısra'-ı ber-ceste (1) G 49/2
 mısra'-ı bercestedür (1) G 102/4

mısra'-ı çâr-ı tedebbüre (1) G 82/3
 mısra'la (2) G 73/5, L 4/3
 mızrâb (2) G 14/5, G 90/4
 mızrâb-ı müşt-sîne-i şeş-târı (1) G 40/1
 mızrâb-ı tîşeyle (1) G 45/5
 mi (27) G 1/1, G 1/5, G 1/6, G 2/4, G 6/7, G 7/2, G 7/2, G 7/7, G 7/10, G 12/2, G 12/3, G 24/10, G 36/6, G 57/3, G 60/2, G 63/4, G 71/5, G 79/2, G 82/3, T 93/2, T 93/2, G 96/6, G 105/5, G 116/9, G 118/3, G 118/3, G 121/8
 mi'mâr (1) G 37/6
 micmer-fürûz (1) G 21/7
 micmer-i dil (1) G 32/5
 micmer-i dil-sûziş-i 'abîr (1) G 104/1
 mî-çeked (1) G 25/2
 midâd (1) G 100/2
 midâd-ı hâme (1) G 95/5
 midür (6) G 7/7, G 51/7, G 71/3, G 92/1, G 112/5, G 118/9
 mihnet-i hecr (1) T 93/5
 mihr (13) G 9/1, G 4/1, G 25/6, G 26/4, G 61/6, G 63/7, T 93/2, G 114/1, L 2/1, G 21/8, G 57/5, G 76/5, G 108/4
 mihr ü kamer (1) G 57/5
 mihr ü mahabbetüm (1) G 76/5
 mihr ü mâhı (1) G 108/4
 mihr ü vefâdan (1) G 21/8
 mihrâbdan (2) G 61/5, G 73/4
 mihrâbdur (1) G 20/2
 mihrâb-ı dü (1) G 30/7
 mihrâb-ı nâzişe (1) G 101/2
 mihrde (1) G 88/5
 mihre (2) G 66/4, G 119/11
 mihri (3) G 9/5, G 9/4, G 108/3
 mihr-i 'âlem-tâbdan (1) G 73/1
 mihr-i 'âşık (1) G 86/1
 mihr-i cihân (2) G 30/3, G 32/1
 mihr-i enverün (1) G 41/1
 mihr-i münîr (1) G 64/3
 mihr-i müşâ'şâ' (1) G 69/2
 mihr-i nûr-ı subh (1) G 39/2
 mihr-i nûr-ı subh u şafak (1) G 39/2
 mihr-i pertev-sûzı (1) G 33/2

mihr-i pertev-zededür (1) G 106/1
 mihr-i pür-envârdan (1) G 117/1
 mihr-i pür-envârsın (1) G 133/3
 mihr-i pür-enver (2) G 118/1, G 118/9
 mihr-i pür-nûr (1) G 131/4
 mihr-i sühen (1) G 96/6
 mihr-i sühen-sûzun (1) G 129/9
 mihr-i sühen-tâbun (1) G 119/11
 mihr-i şu'le-sûz-ı cihân (1) G 116/1
 mihr-i zer-târ-ı melâhat (1) G 23/3
 mihrün (3) G 26/2, G 43/4, G 130/2
 mihrünle (2) G 29/1, G 121/5
 Mîkâ'il (1) G 22/3
 miksîr (1) G 85/4
 mîl-i müje (1) G 40/3
 mîl-i sürme (1) G 134/6
 mînâ (10) G 50/1, G 66/6, G 94/1, G 118/5, G 118/6, G 31/1, G 60/1, G 126/4, G 113/2, G 113/2
 mînâbdur (1) G 20/1
 mînâda (5) G 17/3, G 35/5, G 49/1, G 49/9, G 113/4
 mînâ-fâme (1) L 4/8
 mînâ-gerdeni (1) G 8/2
 mînâya (1) G 16/7
 mînâ-yı çeşm-i terdeki (1) G 54/5
 mînâ-yı Gülşenî (1) G 128/7
 mînâ-yı terle (1) G 126/5
 minber (1) L 2/7
 minber-i yâre (1) G 98/2
 minkâre (1) G 78/5
 mir'âte (1) G 117/1
 mir'ât-i bî-sîm-âbdur (1) G 119/8
 mir'ât-i bî-sîm-âb-ı lerziş (1) G 24/9
 mir'ât-i dile (1) G 5/1
 mîrân (1) G 16/4
 mî-revîd (7) G 25/1, G 25/1, G 25/2, G 25/3, G 25/4, G 25/5, G 25/6
 mîr-i zenbûr (1) G 45/7
 mîrüm (1) G 16/13
 misâl (2) G 44/6, G 88/4
 misâl-i cevher-i a'lâ (1) G 52/1

- misâl-i dūd-ı tenbâkû (1) G 68/2
 misâl-i şeb-nem-i dürr-i ‘Aden (1) G 55/4
 miskab-ı enfî (1) G 75/4
 misvâk (1) G 25/1
 mişkât (1) G 44/7
 mîve (1) G 40/7
 miyân (4) G 63/5, G 119/1, G 125/3, G 89/5
 miyân-beste (1) G 129/6
 miyân-beste-i nevâ-yı emel (1) G 70/2
 miyân-beste-i zencîre (1) G 12/5
 miyân-best-i nevâ-yı şevk-i vicdân (1) G 24/5
 miyânı (2) G 58/5, G 118/2
 miyân-ı hat (1) G 121/8
 miyân-ı hat u zülf ü perçemünle (1) G 121/8
 miyân-ı yâre (1) G 105/4
 miyânına (1) G 92/1
 miyânımda (1) G 89/5
 miyânun (2) G 47/2, G 47/2
 mîzâba (1) G 129/1
 mîzâbdan (1) G 61/1
 mîzâbdur (2) G 20/8, G 105/5
 mîzâbıdır (1) G 60/4
 mizâc-ı sahtını (1) G 94/1
 mollâ (1) L 1/4
 mor (1) L 1/2
 mû (4) G 3/3, G 6/6, G 25/2, G 25/5
 mu‘avvedür (1) L 1/9
 mu‘ciz-beyânun (1) G 100/6
 mû-be-mû (1) G 105/4
 mû-be-mûlarla (1) G 121/8
 mugân (2) G 47/1, G 56/6
 mugâna (1) G 103/4
 mugânun (2) G 63/4, G 98/5
 mugâyir (1) L 4/8
 mugbeçe (1) G 37/6
 mugberâsâ (1) G 10/6
 muhammerden (1) G 108/1
 muhlisle (1) G 16/13
 muhtâc (1) G 118/3
 muhteremdür (1) G 11/4
 mukâbil (1) G 37/2
 mukâbildür (1) G 119/11
 mukaddemdür (1) G 130/9
 mukarrer (2) G 131/5, G 82/4
 mukattar (1) G 108/4
 mukbile (1) G 16/1
 mûlarun (1) T 93/4
 mû-miyâdan (1) G 21/6
 mû-miyâna (1) G 44/1
 mû-miyânı (1) G 19/1
 mû-miyânına (1) G 36/5
 mû-miyânun (3) G 3/3, G 117/6, G 126/6
 murabba‘ (1) G 38/2
 murabba‘la (1) L 4/3
 murâd (9) G 26/1, G 26/1, G 26/2, G 26/3, G 26/4, G 26/5, G 26/6, G 87/5, G 27/4
 murâdını (1) G 128/11
 murâdun (1) G 21/8
 murgân-ı dil-figende-i ‘uşşâka (1) G 53/4
 murg-ı hucestedür (1) G 44/5
 murg-ı huzûrumun (1) G 76/3
 murg-ı musavverdür (1) G 48/4
 murg-ı nazardan (1) G 40/5
 Mûsâ‘da (1) G 30/2
 musâhabet (1) G 76/4
 musavver (2) G 88/4, G 123/3
 musavverden (1) G 108/4
 musavverdür (1) G 48/4
 musavvirde (1) G 119/10
 musavvirdeki (1) G 28/3
 mushaf-ı cemâli (1) G 54/4
 mûsîkârî (1) G 14/5
 mûsîkâr-ı feyz-i hâmeden (1) G 11/6
 mutâf-ı rûye (1) G 120/3
 mutlak (1) G 26/6
 mutrib-nevâdan (1) G 21/2
 mûy-ı hat (1) G 124/2
 mûy-ı hat u hâlün (1) G 124/2
 mûy-ı nâ-resâ (1) G 119/1
 mûy-ı şikesti (1) G 113/4
 mûyîn-kilk-i müjgânun (1) G 75/2
 mûyîn-tırâz (1) G 100/5
 müd (1) L 4/11
 müdâhaneyle (1) G 36/4
 müdâhinden (1) G 109/7
 müdâm (4) G 4/1, G 4/5, G 16/5, G 135/2
 müdârâ (1) G 19/6
 müddet (1) G 61/3
 müdebirlere (1) G 16/1
 müdevverden (1) G 108/1
 müfîz (1) G 109/2
 müfredi (1) L 3/2
 müfsid-tek (1) G 42/3
 müftî-i mâcinden (1) G 109/3
 müje (2) G 40/3, L 2/3
 müjen (2) G 92/6, G 119/7
 müjgân (3) G 44/3, G 46/4, G 57/2
 müjgâna (1) G 52/4
 müjgânları (1) G 12/4
 müjgânun (1) G 77/1
 müjgânun (3) G 32/4, G 7/6, G 75/2
 mükerrerden (1) G 108/2
 mükevverden (1) G 108/5
 müksîr (1) L 1/8
 müktesebdür (1) G 87/6
 mül (5) G 108/2, T 93/1, G 108/2, G 17/1, G 67/3
 mül ü bûyî (1) G 17/1
 mülakkabla (1) G 116/8
 mülâzım (1) L 3/6
 mül-i la‘l (1) G 54/5
 mülk (1) G 21/4
 mûmâsil (1) G 90/3
 mümkün (1) G 61/8
 mümkün (1) G 131/4
 mümsik (1) G 11/5
 mümtazic (1) G 32/2
 mûn‘akis (1) G 39/6
 mûnâfikmış (1) G 107/2
 mûnakkaş (1) T 93/1
 mûnakkaşlar (1) G 115/1
 mûnâsib (8) G 12/1, G 12/1, G 12/2, G 12/3, G 12/4, G 12/5, G 12/6, G 12/7
 müneccim (1) T 93/4
 münevverden (1) G 108/3
 münîb (1) G 98/5
 münîr (1) G 64/3
 münkesif (1) L 2/1
 münkesirân (1) G 95/2
 mûnşî-i levh-i hüner (1) G 83/2
 müntahabdur (1) G 87/7
 mürekkeb (1) L 3/5
 mürekkebün (1) G 50/6
 mürîdi (1) G 68/4
 mürtcel (1) G 96/2
 mürüvvet (1) G 80/5
 mürüvvetle (1) G 21/8
 müsâfir (2) G 47/2, G 58/8
 müsâvî (1) G 113/5
 müseddes (1) G 45/7
 müseddes-hâne-i tekvîn-i eşyâ (1) G 78/6
 müseddes-hâne-i zenbûr-ı dil (1) G 97/3
 müselsel (1) G 34/6
 müsemma (1) G 16/3
 müslime (1) L 2/9
 müsteb‘ad (1) L 4/1
 müstekindür (1) G 21/5
 müşa‘şa‘ (1) G 69/2
 müşevveşler (1) G 115/2
 müşg (6) G 23/5, G 31/2, G 32/5, T 93/1, G 113/5, G 120/3

müşg-bâr-ı feyz (1) G 81/2
 müşg-bû (2) G 54/1, G 112/3
 müşg-bûlarla (1) G 121/4
 müşg-bûsında (1) G 109/6
 müşg-bûy-ı zülf-i tarrârı (1) G 40/5
 müşge (1) G 90/2
 müşg-i Çîn (1) G 1/3
 müşg-i Çîn'e (2) G 23/5, G 115/2
 müşg-i Hoten (1) G 89/2
 müşg-i terün (1) G 92/1
 müşg-i tûde (1) Kt 1/2
 müşgîn (4) G 54/2, G 42/2, G 82/1, G 113/1
 müşgîne (1) G 57/4
 müşgîn-gubâr-ı feyz (1) G 81/5
 müşgîn-i târ-ı zülf-i perîşânı (1) G 80/3
 müşgîn-perend-i nev-hat-ı sebze (1) G 59/4
 müşgîn-sâz (1) G 105/5
 müşgînün (1) G 91/6
 müşg-sây (1) T 93/1
 müşg-zây (1) G 128/4
 müşkildür (1) G 10/6
 Müşterî (1) T 93/4
 müş-t-sîne (1) G 40/1
 müte'allık (1) L 1/3
 mütelezziz (6) G 28/1, G 28/1, G 28/2, G 28/3, G 28/4, G 28/5
 müteşâ'ir (1) G 58/6
 müvekkel (1) G 22/3
 müyesser (2) G 4/2, G 121/7
 müzâb-ı la'line (1) G 10/3
 müzâd (1) G 27/3

 N
 n'idigün (1) G 7/11
 n'ola (2) G 127/4, G 128/4
 na'me-i mûsikârı (1) G 14/5
 na'relerle (1) G 91/9
 nâ'il (1) G 64/4
 nâ'il-i izzet (1) G 21/4
 Nâ'ilî (1) G 117/7
 nâb (1) G 64/1
 nâ-becâdan (1) G 21/3
 Nâbî (3) T 72/5, G 103/5, G 117/7
 Nâbî'nün (1) G 104/5
 Nâbî'ye (4) G 17/7, G 61/8, G 90/9, G 101/7
 Nâbî-i üstâda (1) G 125/8
 nâbumuz (1) G 60/4
 nâbun (2) G 94/1, G 134/1
 nabz (2) G 41/6, G 119/7

nabzında (1) G 102/6
 nâ-çâr (2) G 116/6, G 37/3
 nâ-çârdan (1) G 117/7
 nâ-çârsın (1) G 133/5
 nâçizi (1) G 104/5
 nâçiz-i nîm-sebze-i hod-rûy-ı destedür (1) G 49/6
 nâdir (3) G 58/1, G 58/5, G 58/5
 nâdire-pîrâ (1) G 52/5
 nâfe (1) G 79/1
 nâfe-i dil (1) G 11/1
 nâfe-i müşg-i Hoten'dür (1) T 93/1
 nâfe-i müşk-i gazâlândur (1) G 23/5
 nâf-i Hoten'e (1) G 115/2
 nagam (2) G 53/3, G 70/2
 nagamdur (1) G 11/6
 nagam-ı hurmet-i kulkul (1) G 16/8
 nagam-ı şarkî-i yâre (1) G 58/6
 nagamlarla (1) G 131/3
 nagamsuz (1) G 63/6
 nagme (1) G 90/4
 nagme vü etvârından (1) G 106/3
 nagmedür (1) G 6/6
 nagme-i be-mîrend (1) G 13/5
 nagmemüz (1) G 45/1
 nagme-rîz-i nevâ-yı nihânum (1) G 100/1
 nagme-sürûdelikte (1) G 53/3
 nahçîr (1) G 9/3
 nahl-i dil-cû (1) T 72/1
 nahl-i erguvân (1) G 35/5
 nahl-i gül (1) G 67/6
 nahvet (6) G 6/2, G 51/7, G 71/4, G 103/2, G 134/7, G 134/10
 nâka (1) G 31/3
 nâ-kâm (1) L 4/4
 nakd-i cân (1) T 93/5
 nakd-i enfâsı (1) G 56/7
 nakd-i hayâlün (1) G 85/5
 nakd-i murâd (1) G 27/4
 nakd-i vâfirdür (1) G 33/7
 nakdine (1) T 72/3
 nakkâşına (1) G 124/2
 nakş (7) G 14/3, G 65/1, G 65/5, G 21/2, G 29/4, G 101/5, G 104/3
 nakş-beste (1) G 100/1
 nakş-ı bûs (1) G 16/12
 nakş-ı bûse (1) G 101/6
 nakş-ı der-âgûş-ı miyâmı (1) G 118/2

nakş-ı digerle (1) G 96/7
 nakş-ı efsûn (1) G 5/4
 nakş-ı hasîr-i cebheye (1) G 19/5
 nakş-ı hatı (1) G 39/6
 nakş-ı kesâd (1) G 27/2
 nakş-ı nâz (1) G 59/4
 nakş-ı nigeği (1) G 106/4
 nakş-ı nigîn (1) G 1/6
 nakş-ı pesend-i sevdâ (1) G 2/1
 nakş-ı reng-i femi (2) G 49/1, G 49/9
 nakş-ı suverdür (1) G 24/9
 nakş-ı süveydâ-yı fiten (1) G 7/3
 nakş-ı şâ'irdür (1) G 33/4
 nâkûs-ı girân (1) L 2/2
 nâlân (1) G 89/2
 nâle (2) G 67/8, G 111/5
 nâle-i bülbül (1) G 15/2
 nâle-i cân-gâh (1) G 99/2
 nâle-i cân-gâh-ı âteş-zây-ı şîvenden (1) G 26/5
 nâle-i cân-gâh-ı bülbülü (1) G 1/5
 nâle-i cân-gâhumı (1) G 15/3
 nâlişi (3) G 120/4, G 125/4, G 130/3
 nâliş-i dildâre (1) G 42/1
 namâzsız (1) G 50/3
 nâmdur (1) G 29/4
 nâmlı (1) G 34/4
 nâm-ver (2) G 29/6, G 39/6
 nâ-nihâdemüzi (1) G 130/9
 nâr (1) G 51/3
 nâ-râmı (1) G 126/3
 nâ-resâ (1) G 119/1
 nâ-restesi (1) G 110/5
 nâr-ı mahabbet (1) G 15/1
 nâ-sezâ (1) G 96/2
 nâ-şâduma (1) G 122/1
 nâ-şinidemüz (1) G 66/6
 nat'-ı ma'ânide (1) G 90/8
 nâtûr (1) G 45/6
 nâ-tüvân (1) G 47/5
 nâ-tüvânem (1) T 93/5
 nâvek-i gamzı (1) G 39/3
 nâvek-i müjgân (1) G 57/2
 nâvek-i nâza (1) G 35/2
 nâ-yâbun (1) G 94/4
 nâz (26) G 59/5, G 20/7, G 22/1, G 25/4, G 44/4, G 49/8, G 53/2, G 59/4, G 75/4, G 79/1, G 79/3, G 97/2, G 97/4, G 101/3, G 103/2, G 116/3, G 123/1, G 124/3, G 129/5, G

133/6, G 134/7, G 134/10,
G 58/1, G 75/1, G 107/1,
G 75/1
nâz u istignâsı (1) G 107/1
nâza (3) G 35/2, G 43/4, G
107/4
nazar (2) G 117/1, G 131/4
nazardan (2) G 105/4, G 40/5
nazarı (3) G 36/5, G 102/1, L
1/6
nazar-ı çeşm (1) G 63/9
nazar-ı çeşm ü dilün (1) G
63/9
nazar-ı dil (1) G 66/1
nazar-ı hüsn-edâ (1) G 34/7
nazar-ı mihr (1) G 63/7
nazariye (1) G 117/2
nâzda (2) G 7/9, G 69/2
nâzende (1) G 52/3
nâzenîn (1) G 1/1
nâzı (1) G 101/4
nâz-ı etıbbâdan (1) G 21/6
nâzından (1) G 36/7
nâzır (1) G 58/3
nâzırdur (1) G 33/6
nâzıldür (1) G 119/9
nazîre (1) G 17/7
nazîren (2) G 30/8, G 119/12
nâziş (3) G 114/4, G 21/7, G
74/2
nâzişde (2) G 37/5, G 57/4
nâzişden (1) G 2/3
nâzişe (3) G 65/3, G 101/2, G
116/2
nâziş-gerün (1) G 41/3
nâzişi (1) G 19/3
nâzişine (1) G 37/1
nâzişle (2) G 6/5, G 116/7
nâzişlere (1) G 35/3
nazm (2) G 60/5, G 66/5
nazma (2) G 55/5, G 114/3
nazm-ı âb-dâra (1) G 43/5
nazm-ı belâgat (1) G 53/1
nazm-ı dil-keş-i lû'lû'-i tirâzı
(1) G 52/5
nazra (2) G 82/1, G 46/4
nazra-i 'uşşâkdan (1) G 123/5
nazra-i bârîk-i agyâre (1) G
40/6
nazra-i mehden (1) G 86/1
nâzun (5) G 7/3, G 84/2, G
116/3, G 122/4, G 130/6
ne (69) G 4/1, G 4/8, G 8/8, G
9/1, G 10/4, G 14/3, G
14/4, G 23/6, G 32/3, G
33/4, G 35/2, G 36/7, G
40/4, G 42/6, G 44/5, G
47/1, G 47/3, G 48/2, G

50/1, G 50/2, G 50/2, G
53/2, G 61/7, G 61/8, G
66/4, G 69/1, G 70/2, G
74/2, G 83/5, G 88/1, G
88/1, G 88/1, G 88/1, G
88/2, G 88/2, G 88/3, G
88/3, G 88/4, G 88/4, G
88/5, G 88/5, G 88/6, G
88/6, G 89/6, G 90/4, G
90/5, G 90/5, G 92/5, G
92/7, G 95/4, G 101/3, G
113/2, G 115/1, G 115/1,
G 115/2, G 115/3, G
115/3, G 115/4, G 115/5,
G 115/6, G 123/3, G
127/6, G 130/5, G 131/1,
G 131/4, L 1/5, L 2/4, G
13/2, G 50/2
ne'amsüz (1) G 63/1
ne'sküftedür (1) G 67/4
nebât (2) G 108/2, G 10/3
nebât u ney (1) G 10/3
nebâtâtı (1) G 86/4
nebâtı (1) G 87/1
neccâr (1) G 37/8
necib (1) G 114/2
necm-i gîsû-dâr (1) G 133/3
Necmü'd-dîn-i Kübrâ'dur (1)
G 9/6
neden (1) G 110/3
nedür (8) G 91/6, G 92/1, G
118/1, G 118/9, L 1/1, L
2/1, L 3/1, L 4/1
nefer (1) G 15/4
neferât-ı sitâre (1) G 22/4
nefesde (2) Kt 1/1, L 2/6
nefes-i 'îsî-i dem-bahşa (1) G
27/2
nefir-i heves (1) G 70/2
nehârı (1) G 14/2
nehr-i has-pûş (1) G 77/1
nemâ (1) G 76/5
nergis (5) G 61/7, G 67/1, G
130/1, G 134/10, G 14/3
nergise (1) G 128/6
nergiset (1) G 25/3
nergisi (3) G 71/4, G 18/6, G
18/6
nergis-i çeşmâna (1) G 131/1
nergisini (1) G 4/4
nergisler (1) G 78/4
nergisleri (1) G 91/9
nergisün (1) G 111/4
nerm (2) G 68/5, G 94/1
nermî-i hâtır (1) G 58/4
nerm-revlik (1) G 90/9
nesîb (1) G 98/6

nesic-i deffe-i zer-bâf-ı
zülfine (1) G 65/5
nesîm (1) G 111/1
nesîme (1) G 64/5
nesli (1) G 34/1
nesrînünle (1) G 51/6
neste (1) G 49/7
nestedür (2) G 49/7, G 102/7
neş'e (1) G 126/5
neş'e-i câridür (1) G 109/2
neş'e-i yek-lahzadur (1) G
94/2
neş'e-sâz-ı bâde-i dirîne (1) G
48/3
neş'et (1) G 16/10
neş'eyle (1) G 126/2
neşât (1) G 48/2
neşâta (1) G 65/1
neşv (1) G 76/5
neşv ü nemâ (1) G 76/5
neşve (7) G 16/12, G 27/1, G
69/4, G 25/5, G 31/1, G
53/2, G 80/1
neşve-hânede (1) G 65/2
neşve-i câm-ı kaderden (1) G
96/1
neşve-i gül-i sâgar (1) G 88/1
neşve-i meyden (1) G 7/2
neşve-i pür-işvesinün (1) G
106/4
neşve-i rûy-ı nigâr (2) G 34/5,
G 54/3
neşveyedür (1) L 1/6
nev (4) G 78/4, G 86/1, G
88/1, G 106/1
nev-'ayn (1) G 5/5
nev'i (2) L 1/9, L 4/7
nevâ (5) G 129/6, G 24/5, G
53/3, G 70/2, G 100/1
nev-âgâz (1) G 45/5
nevâ-sâz (1) G 67/5
nevâ-sâz-ı nühuft (1) G 18/10
nevâz(â) (1) G 31/4
nevâziş (1) G 109/7
nevâzişden (1) G 16/10
nevâziş-i nigehe (1) G 44/4
nevâziş-kârî-i ahhâb-ı vaz'-ı
nâ-becâdan (1) G 21/3
nevâzişle (1) G 8/7
nevâzişlerde (1) G 125/2
nevbet (1) G 34/4
nevdeki (1) G 35/4
nev-goncanun (1) G 122/5
nev-gubâr-ı hüsn (1) G 100/3
nev-gubâr-ı hüsn ü melâhat
(1) G 100/3
nevha (1) G 5/2
nev-hâle (2) G 132/5, G 23/3

nev-hat (2) G 73/5, G 59/4
 nev-hatân-ı ruh-i âyîne (1) G 106/2
 nev-hatt (1) G 99/5
 nev-hazân-ı nukre-i eşküm (1) G 11/2
 nevîn (1) G 114/2
 nevk (1) G 123/1
 nevk-i nâzun (1) G 7/3
 nev-mecrâ-yı tûfân (1) G 5/2
 nev-perde (1) G 45/1
 nevred (1) G 23/3
 nev-reste (2) G 132/3, G 38/1
 nevr-i gerden-i mehtâbdur (1) G 20/6
 nev-sebze (1) G 51/2
 nev-sebze-i hatun (1) G 59/2
 nev-sebz-i berg-i tâk (1) G 25/5
 nev-sebz-i şâh-ı gül (1) G 128/7
 nev-şinîd (1) G 82/6
 nev-zemîn (1) G 99/5
 nev-zemînde (1) G 33/7
 nev-zemîn-i Sâbit'e (1) G 116/9
 nev-zuhûr (1) G 26/4
 ney (2) G 53/3, G 10/3
 neyçe-gâhun (1) G 19/5
 ney-i şeker (2) G 55/5, G 130/8
 neyistân-ı şekerdür (1) G 51/9
 neyl (3) G 37/5, G 79/3, G 121/9
 neyl-i bûse (1) G 4/6
 neyl-i yek-bûse (1) G 17/6
 ney-pâre-i bahtum (1) G 79/9
 nezâket (1) G 16/12
 nezd-i kibâr-ı 'asrda (1) G 19/7
 nezzâre (1) G 39/4
 nice (8) G 18/8, G 78/6, G 92/1, G 102/3, G 124/6, G 125/1, L 2/5, L 4/2
 nigâh (3) G 123/3, G 111/3, G 41/2
 nigâha (1) G 36/2
 nigâhı (1) G 110/1
 nigâh-ı âhuvân (1) G 25/3
 nigâh-ı dikkatüm (1) G 35/2
 nigâh-ı germ (2) G 55/4, G 6/3
 nigâh-ı germ ü gamz-ı çeşm-i hûn-âlûdı (1) G 6/3
 nigâh-ı mest-i nergis (1) G 67/1
 nigâh-ı nergis-i tasvîrine (1) G 130/1

nigâh-ı pîre-zen-i gerdiş-i fenâ (1) G 36/6
 nigâh-ı şeş-perün (1) G 41/2
 nigâr (5) G 34/5, G 42/7, G 46/2, G 54/3, G 91/5
 nigârı (2) G 14/1, G 14/6
 nigârün (1) G 90/2
 nigeş (9) G 42/4, G 91/6, G 118/4, G 11/3, G 30/4, G 59/6, G 75/2, G 91/8, G 117/3
 nigeşden (1) G 86/1
 nigeşem (1) G 13/3
 nigeş-endâz (1) G 85/2
 nigeşî (4) G 44/4, G 77/2, G 106/4, G 115/6
 nigeşinden (1) G 58/2
 nigeşünle (1) G 30/1
 nigîn (2) G 1/6, G 29/4
 nigîn-i tab'uma (1) G 81/6
 nigûyî (1) G 17/5
 nihâd (1) G 18/8
 nihâl (1) G 46/1
 nihâl-i hüsn (1) G 75/1
 nihâl-i hüsn ü nâz (1) G 75/1
 nihâlüm (1) G 76/5
 nihâlün (2) G 36/2, G 54/2
 nihân (6) G 47/2, G 67/4, G 74/3, G 94/6, L 4/3, G 9/3
 nihânüm (2) G 100/1, G 101/1
 nikâb-ı hat (1) G 82/1
 nikât-ı kâfiyemüz (1) G 36/7
 nikât-ı nüsha-i tenvîrini (1) G 9/2
 Nîl'dür (1) G 8/5
 nîlî-reng (1) G 67/2
 nîme (1) G 119/2
 nîm-lahza (1) G 134/2
 nîm-sebze (1) G 49/6
 nisâb (1) G 56/2
 nisâbumuz (1) G 60/5
 nisbetle (1) G 65/3
 nîst (7) G 13/1, G 13/1, G 13/2, G 13/3, G 13/4, G 13/5, G 13/6
 nisvân (1) L 1/10
 nîş (1) G 29/4
 nişân (2) G 35/2, G 121/2
 nişâne-i dil (1) G 44/3
 nişânemüz (1) G 39/3
 nişânüm (1) G 100/3
 nişestedür (1) G 49/4
 nişter (1) G 119/7
 nişterün (1) G 41/6
 niyâz (1) T 72/5
 niyâz-ı sabâh (1) G 22/2
 niyâzumuz (1) G 102/7

niyyet-i meclâ-yı tab'-ı rûyını (1) G 34/2
 nizâ' (2) G 112/4, G 116/8
 nizâ'un (1) G 62/5
 nizâm (1) L 2/1
 nizâr (1) G 48/4
 nîze-i pür-saykal-i nâziş-gerün (1) G 41/3
 nîze-i sâhib-kırân (1) G 32/4
 nokta (2) G 23/6, G 23/6
 nokta-i evhâmdur (1) G 29/1
 nokta-i hâl-i siyâhı (1) G 7/4
 nokta-i reml (1) G 83/3
 Nu'mân'ı (1) Kt 1/2
 Nu'mân-ı vaktün (1) Kt 1/2
 nu'ûmet (2) G 68/1, G 68/5
 nu'ûmeti (1) G 47/3
 nuhûsete (1) G 35/3
 nuhûseti (1) G 22/1
 nuhust (1) G 62/5
 nukl (2) G 120/2, G 121/7
 nukl-i leb-i gül-nâra (1) G 5/3
 nukre (1) G 11/2
 nûr (9) G 24/2, G 30/1, G 128/2, G 9/4, G 24/4, G 24/6, G 39/2, G 127/12, G 24/1
 nûr u ferdür (1) G 24/1
 nûr-ı 'ârızdur (1) G 32/2
 nûr-ı basar (1) G 39/4
 nûr-ı cebînün (1) G 9/1
 nûr-ı çeşme (1) G 26/3
 nûr-ı çeşm-i zu'afâdur (1) G 127/1
 nûr-ı devrân (1) G 56/1
 nûr-ı hilâl-i 'îdi (1) G 30/6
 nûr-ı Hû-yı pür-şererdür (1) G 24/7
 nûr-ı nigeşden (1) G 86/1
 nûr-ı tennûresini (1) G 127/9
 nûr-ı vechün (1) T 93/2
 nûş (2) G 76/6, G 135/4
 nûş-â-nûş (1) G 96/1
 nûş-ı cûy-ı nâz (1) G 97/2
 nûş-ı zehr-âblarun (1) G 91/3
 nutk-ı kalem (1) G 125/1
 nutkuma (1) G 53/5
 nuzzâr (2) G 41/4, G 122/3
 nuzzâradan (1) G 34/6
 nüh (6) G 41/2, G 95/4, G 114/5, G 119/6, G 119/12, G 71/5
 nühûl (1) G 122/2
 nühüft (1) G 18/10
 nühüfte (3) G 6/6, G 45/1, G 70/2
 nühüfte-kâr (1) G 33/4
 nühüfte-kâr-ı nakş (1) G 21/2

nükât-ı hat (1) G 109/6
 nükât-ı hat u zülf-i müşğ-
 bûsında (1) G 109/6
 nükhet-i 'anber (1) G 81/3
 nükhet-i dârû (1) G 77/2
 nükhet-i hoş-bû (1) G 3/2
 nükte (4) G 46/5, G 62/4, G
 78/5, G 118/4
 nükte-i çeşmi (1) G 97/7
 nükte-i gamzı (1) G 3/1
 nükte-i ham-keşte (1) G 125/3
 nükte-i hata (1) G 4/7
 nükte-i hat-ı yârî (1) G 56/3
 nükte-i hattı (1) G 83/4
 nükte-i ma'dûm (1) G 94/4
 nükte-i sırr-ı femûn (1) G
 134/9
 nükte-senc (1) G 33/8
 nükte-sencândur (1) G 23/7
 nükte-senc-i şu'arâ (1) G
 114/1
 nümâyân (1) G 18/5
 nümâyândur (1) G 109/1
 nümâyış-ger-i elmâs (1) G
 69/3
 nümâyîşi (1) G 111/2
 nümâyîş-i âteşle (1) G 111/2
 nümâyîş-i gül (1) G 46/1
 nûsah (1) G 83/3
 nüsha (1) G 9/2
 nüsha-i evrâk-ı gül (1) G
 121/2

O

o (123) G 4/3, G 9/1, G 9/5, G
 9/5, G 11/3, G 11/4, G
 16/4, G 16/10, G 18/3, G
 18/8, G 19/4, G 20/2, G
 20/5, G 22/3, G 22/3, G
 23/1, G 23/1, G 23/2, G
 23/3, G 23/4, G 23/5, G
 23/6, G 23/7, G 24/9, G
 28/2, G 30/2, G 30/3, G
 30/5, G 31/1, G 31/1, G
 31/2, G 31/3, G 33/1, G
 33/2, G 35/1, G 35/4, G
 36/1, G 36/1, G 36/2, G
 36/5, G 37/3, G 39/1, G
 39/4, G 39/7, G 39/7, G
 45/4, G 45/7, G 46/4, G
 47/1, G 47/2, G 50/3, G
 51/1, G 52/1, G 52/2, G
 52/4, G 53/4, G 54/2, G
 55/1, G 55/2, G 55/3, G
 58/5, G 59/5, G 61/2, G
 61/7, G 62/4, G 65/4, G
 66/4, G 67/7, G 71/2, G
 71/3, G 71/7, G 74/2, G

74/2, G 74/4, G 76/5, G
 76/6, G 78/1, G 78/4, G
 81/5, G 85/2, G 88/6, G
 91/9, G 92/1, T 93/5, G
 94/6, G 104/2, G 104/3, G
 109/1, G 109/3, G 109/7,
 G 110/2, G 111/4, G
 112/1, G 112/3, G 112/5,
 G 112/5, G 115/1, G
 115/3, G 115/4, G 115/5,
 G 115/6, G 116/1, G
 116/2, G 116/3, G 116/8,
 G 118/1, G 119/4, G
 119/7, G 119/11, G
 119/12, G 121/1, G 121/1,
 G 128/5, G 128/7, G
 130/1, G 130/4, G 130/6,
 G 131/3, G 132/3, G
 133/6, L 1/1, L 1/2, L 1/3,
 L 2/3
 oğlıdur (1) G 128/10
 oku (1) G 44/2
 okunmaz (1) L 4/1
 okur (1) G 120/4
 ol (115) G 1/7, G 4/3, G 5/5,
 G 7/11, G 8/1, G 11/1, G
 15/2, G 18/4, G 18/5, G
 18/9, G 21/2, G 21/7, G
 27/4, G 28/3, G 28/3, G
 29/4, G 29/6, G 30/3, G
 30/4, G 30/6, G 32/3, G
 37/3, G 39/1, G 39/2, G
 39/3, G 39/6, G 39/8, G
 40/5, G 41/3, G 41/7, G
 43/4, G 43/4, G 44/1, G
 44/6, G 45/4, G 47/5, G
 48/3, G 48/4, G 48/5, G
 49/4, G 49/7, G 50/4, G
 51/7, G 54/1, G 54/4, G
 57/5, G 57/6, G 58/3, G
 58/4, G 59/1, G 66/2, G
 69/2, G 75/1, G 75/2, G
 76/2, G 76/6, G 78/4, G
 79/3, G 81/1, G 81/3, G
 85/3, G 85/6, G 86/3, G
 88/3, G 90/1, G 91/1, T
 93/2, T 93/3, T 93/4, G
 94/1, G 94/6, G 97/7, G
 98/1, G 98/1, G 98/2, G
 98/2, G 98/3, G 98/4, G
 98/5, G 98/6, G 99/6, G
 100/1, G 100/1, G 100/2,
 G 100/3, G 100/4, G
 100/5, G 100/6, G 104/4,
 G 110/4, G 113/1, G
 117/6, G 118/1, G 118/9,
 G 122/4, G 123/4, G
 125/3, G 126/1, G 127/5,

G 130/3, G 131/1, G
 131/4, G 133/3, G 134/3,
 G 134/10, G 135/2, G
 135/3, G 135/4, G 135/5,
 G 135/5, L 2/1, L 3/1, L
 4/1, L 4/3, L 4/8
 ola (3) G 30/8, G 58/1, G 99/6
 olaldan (1) G 27/1
 olalı (4) G 27/3, G 60/5, G
 85/2, G 116/1
 olamaz (9) G 15/3, G 37/2, G
 63/7, G 63/8, G 79/2, G
 85/5, G 86/1, G 86/4, G
 86/5
 olan (8) G 14/2, G 17/5, G
 21/8, G 45/4, G 61/4, G
 70/4, G 103/5, G 104/4
 olaydı (1) G 92/4
 oldı (41) G 4/5, G 5/1, G 5/1,
 G 5/4, G 5/7, G 8/3, G
 12/6, G 14/3, G 16/9, G
 22/3, G 26/3, G 30/1, G
 30/5, G 30/6, G 46/1, G
 49/3, G 51/4, G 64/4, G
 64/5, G 66/2, G 67/5, G
 70/1, G 70/5, G 74/2, G
 77/1, G 85/2, T 93/3, G
 96/7, G 99/5, G 106/4, G
 109/4, G 116/8, G 119/2,
 G 119/5, G 121/3, G
 121/7, G 128/9, G 131/5,
 L 3/3, L 4/2, L 4/4
 oldığı (1) L 4/3
 olduğındandır (8) G 45/1, G
 45/1, G 45/2, G 45/3, G
 45/4, G 45/5, G 45/6, G
 45/7
 oldılar (2) G 5/2, G 5/3
 oldukca (1) G 110/2
 oldun (1) T 72/2
 olinca (1) G 131/2
 olındı (2) G 82/2, G 88/6
 olunmak (1) G 19/1
 olunmam (1) T 93/5
 olınsa (1) G 66/5
 olunur (3) G 18/10, G 106/3, L
 4/2
 oluyor (2) G 17/2, G 89/3
 olma (3) G 42/4, G 91/3, G
 107/4
 olmada (3) T 72/5, G 78/5, G
 102/6
 olmadadır (2) G 16/6, G
 106/5
 olmadan (1) G 5/3
 olmadı (11) G 4/2, G 79/1, G
 79/4, G 79/5, G 79/7, G

86/1, G 86/2, G 86/3, G
86/6, G 88/5, G 110/3
olmaduk (1) G 1/4
olmag (1) G 37/3
olmaga (1) G 127/12
olmagla (1) G 9/4
olmak (6) G 8/3, G 10/6, G
16/5, G 17/6, G 45/7, G
61/8
olmakda (3) G 2/1, G 11/2, G
135/5
olmamışdur (1) G 5/7
olmasa (2) G 58/3, L 3/2
olması (1) G 45/5
olmasun (1) G 97/6
olmaya (1) G 77/5
olmayalum (1) G 85/6
olmaz (33) G 5/6, G 8/1, G
8/1, G 8/2, G 8/3, G 8/4, G
8/5, G 8/6, G 8/7, G 8/8, G
62/1, G 62/1, G 62/2, G
62/3, G 62/4, G 62/5, G
63/6, G 65/1, G 65/1, G
65/2, G 65/3, G 65/4, G
65/5, G 79/1, G 79/3, G
79/6, G 79/9, G 107/7, G
113/3, G 117/1, G 118/7,
G 123/6, G 125/7
olmuş (19) G 2/5, G 5/5, G
9/5, G 51/2, G 64/1, G
70/1, G 83/3, G 91/4, G
119/4, G 119/11, G 121/1,
G 125/8, G 128/3, G
128/5, G 134/10, L 2/3, L
4/7, L 4/9, L 4/10
olmuşam (1) G 96/3
olsa (34) G 3/4, G 10/4, G
18/10, G 32/1, G 47/2, G
53/5, G 58/1, G 65/3, G
68/2, T 72/2, T 72/4, G
81/1, G 81/6, G 85/3, G
95/3, G 96/5, G 97/2, G
97/3, G 102/5, G 113/1, G
113/4, G 113/5, G 116/9,
G 118/5, G 122/5, G
125/2, G 125/4, G 125/7,
G 127/4, G 128/10, G
131/1, L 3/8, L 4/1, L 4/2
olsada (1) G 21/3
olsam (3) G 55/3, G 96/3, G
134/5
olsaydı (1) G 58/8
olsun (2) G 41/7, T 93/5
olup (22) G 2/2, G 2/6, G
16/13, G 56/5, G 70/6, G
71/1, G 71/1, G 71/2, G
71/3, G 71/4, G 71/5, G
71/6, G 71/7, G 71/7, G

75/1, G 76/2, G 91/2, T
93/4, G 94/7, G 98/6, G
121/7, L 2/3
olupdur (1) Kt 1/1
olur (62) G 3/4, G 9/7, G
15/4, G 16/1, G 16/2, G
16/13, G 22/3, G 24/11, G
26/5, G 27/5, G 28/1, G
40/8, G 44/5, G 45/6, G
46/5, G 58/6, G 62/1, G
62/3, G 63/4, G 63/9, G
68/3, G 69/1, G 69/7, G
74/1, G 81/2, G 84/3, G
85/1, G 85/4, G 90/5, G
90/10, G 94/7, G 95/1, G
95/4, G 95/5, G 96/2, G
101/4, G 108/2, G 108/4,
G 109/7, G 111/2, G
113/4, G 113/4, G 116/3,
G 118/3, G 125/1, G
125/2, G 125/3, G 125/5,
G 125/7, G 127/6, G
127/7, G 128/6, G 135/4,
L 1/1, L 1/2, L 1/2, L 2/5,
L 2/6, L 2/7, L 3/1, L 4/5,
L 4/6
olurdı (2) G 68/5, G 120/2
olurken (1) L 2/5
olurlarmış (1) G 124/3
olursa (8) G 1/6, G 24/10, G
35/2, G 46/3, G 81/4, G
94/3, G 123/5, G 130/8
olursan (1) G 43/2
olursam (1) G 78/2
olursun (2) G 21/4, G 45/3
on (1) G 124/1
ona (1) L 4/8
ortanın (1) G 124/4
ot (1) G 81/4
otur (1) G 107/4
oturur (1) L 1/7
oymaga (1) G 44/5

Ö
ömr (1) T 72/2
ömri (3) G 70/6, T 72/3, G
111/4
ömrini (1) G 56/7
öp (2) G 63/4, G 98/5
öper (1) G 107/7
öreke (1) L 1/4
örf-i Nu'mân'ı (1) Kt 1/2
öteden (1) G 85/4
ötmeye (1) G 70/2
öyle (9) G 5/4, G 7/4, G 30/5,
G 85/4, G 91/9, T 93/5, G
127/10, L 1/8, L 2/4
öz (1) G 41/6

P

pâ (2) G 76/2, G 108/1
pâ-bende (1) G 90/10
pâçeye (1) G 89/5

pâ-der-rikâb-ı devlete (1) G
19/2
pâki (1) Kt 1/2
pâlehang (1) G 127/12
pâ-mâl-i cemâl (1) G 122/3
pâ-mâl-i esb-i nâze (1) G
107/4
pâpûşını (1) G 63/8
pâre (2) G 7/10, G 71/6
parladur (1) G 29/2
parlar (15) G 32/1, G 32/1, G
32/2, G 32/3, G 32/4, G
32/5, G 32/6, G 41/1, G
41/1, G 41/2, G 41/3, G
41/4, G 41/5, G 41/6, G
41/7
pây (1) G 127/2
pây-der-gildür (1) G 10/2
pâyı (2) G 102/2, L 3/9
pây-ı dil (1) G 49/3
pây-ı kalem (1) G 78/5
pây-ı merdüm-i çeşmine (1) G
40/3
pây-ı nâzişi (1) G 19/3
pây-ı nigâhı (1) G 110/1
pâyına (3) G 91/7, G 19/4, G
124/5
pâyını (1) G 19/4
pâ-zede-i 'ışk (1) G 2/4
pehlûsında (1) G 125/7
pejmürde (1) G 38/3
pek (9) G 19/7, G 34/1, G
34/5, G 66/4, G 87/3, G
102/6, G 109/1, G 113/4,
L 1/6
pelid (1) L 1/2
penbe (1) G 16/8
penbeden (2) G 68/1, G 68/5
penbeyle (3) G 54/5, G 66/6,
G 94/1
penç-gâh (1) G 44/2
penç-geh (1) G 15/4
pendi (1) T 72/4
per (1) G 76/3
per ü bâlüm (1) G 76/3
perçem (7) G 105/1, G 105/1,
G 105/2, G 105/3, G
105/4, G 105/5, G 64/2
perçemi (3) G 7/5, G 115/2, G
131/3
perçem-i eftîmûnı (1) G 16/11
perçem-i müşgîne (1) G 57/4

perçemidür (1) G 91/1
 perçemle (2) G 26/4, G 88/3
 perçemün (2) G 54/2, G 78/4
 perçemünle (2) G 121/8, G 121/8
 perde-dâr-ı gayb-ı mutlak (1) G 26/6
 perdür (1) G 24/4
 perestîş (2) G 101/2, G 111/3
 perestîş-gâh-ı hüsne (1) G 20/2
 perestîş-gâh-ı hüsnî (1) G 61/5
 pergâr (2) G 18/9, G 75/2
 pergâr-ı hakikat (1) G 24/8
 perî (4) G 32/3, G 71/3, G 85/6, G 134/8
 perîdemüz (1) G 66/3
 perî-peykeri (1) G 28/2
 perî-rû (1) G 33/1
 perîşân (4) G 7/5, G 90/5, G 107/8, G 131/5
 perîşâna (1) G 1/3
 perîşânî (2) G 66/5, G 80/3
 perîveş (1) G 30/1
 perîyi (1) G 37/3
 pertev (7) G 114/1, G 114/1, G 114/2, G 114/3, G 114/4, G 114/5, G 82/7
 pertev-ârâ-yı ruhun (1) G 26/1
 pertev-i mihr-i 'izârunla (1) G 61/6
 pertev-i mihrünle (1) G 29/1
 pertev-i ruhi (1) G 35/1
 pertev-i ruhsârî (1) G 66/4
 pertev-i üstâd-ı gubârün (1) G 90/10
 perteviyle (1) G 9/4
 pertev-sûzî (1) G 33/2
 pertevün (2) G 119/11, G 129/9
 pertev-zededür (1) G 106/1
 pervâne (3) G 23/4, G 24/4, G 74/3
 pervâneden (1) G 80/4
 pervânelikledür (1) G 60/3
 pervâneveş (1) G 123/2
 perverd-gârün (1) Kt 1/1
 perveriş (1) G 59/2
 pes (1) G 107/5
 pesend (2) G 116/6, G 2/1
 peşmîne (2) G 84/3, G 123/1
 peyâm-ı hande-i gül (1) G 111/1
 peydâ (1) L 3/8
 peyker (1) G 88/3
 peymâneden (1) G 80/2

pey-rev (3) G 10/6, G 61/8, G 125/8
 peyvend (1) L 4/9
 peyvestedür (1) G 102/1
 pîç (2) G 23/6, G 23/6
 pîçîş (1) G 20/5
 pîçîş-i ham-ı zülfün (1) G 92/1
 pîçîş-i zülf-i müselsel (1) G 34/6
 pîçîş-i zülf-i tılsım-ı zahme-i nahvet (1) G 51/7
 pîh (1) G 87/6
 pîl-rakîb (1) G 130/6
 pinhân (1) G 5/1
 pîr (1) G 56/6
 pîrâhen (1) G 20/6
 pîrâna (1) G 127/2
 pîrehen (1) G 43/2
 pîrehen-i beyt-i hazen (1) G 13/5
 pîrehenün (1) G 16/7
 pirelendi (1) G 132/1
 pîre-zen (1) G 36/6
 pîr-i mugân (1) G 47/1
 pîr-i mugâna (1) G 103/4
 pîr-i mugânun (2) G 63/4, G 98/5
 piristû (1) G 119/4
 piristûdan (1) G 79/3
 pîşân-ı melâhat (1) G 119/3
 pîş-ez-în (1) G 13/4
 pîş-i çeşmünden (2) G 121/3, G 123/6
 pîş-i Nâbî'ye (1) G 101/7
 pişürmişler (1) G 124/4
 piyâdemüzi (1) G 130/6
 piyâdeyle (1) G 90/8
 piyâle (1) G 67/8
 piyâveş (1) G 107/4
 pûlâddan (1) G 68/1
 pûte-i 'ışk (1) L 2/3
 pûte-i ma'nîde (1) G 77/5
 pûyî (1) G 17/7
 pür (1) T 72/1
 pür-'iber (1) G 24/9
 pür-'işvesinün (1) G 106/4
 pür-âşûb (1) G 29/5
 pür-cilâ (1) G 34/4
 pür-cûş (1) G 77/1
 pür-çîn (3) G 2/1, G 23/6, G 38/4
 pür-dâg-ı dil (1) G 67/8
 pür-dâg-ı şükûfe (1) G 94/3
 pür-efkârdur (1) G 67/8
 pür-efsûnını (1) G 51/5
 pür-elemdür (1) G 11/1
 pür-encüm (1) G 9/2

pür-envârdan (1) G 117/1
 pür-envârından (1) G 106/1
 pür-envârsın (1) G 133/3
 pür-enver (2) G 118/1, G 118/9
 pür-eşkül (1) G 27/3
 pür-eşkülde (1) G 51/2
 pür-güneh (1) G 45/3
 pür-habâb (1) G 106/4
 pür-hâbdan (1) G 61/7
 pür-hıyre (1) G 66/4
 pür-jâle (1) G 81/2
 pür-jeng (1) G 123/5
 pür-kîne (1) G 48/1
 pür-mevc-rîz (1) G 96/5
 pür-müşrifde (1) G 129/3
 pür-nârdur (1) G 67/6
 pür-neşve (1) G 98/6
 pür-neşvesin (1) G 29/5
 pür-nizâr (1) G 129/3
 pür-nûrî (1) G 131/4
 pür-sadâ (1) G 17/8
 pür-saykal (1) G 41/3
 pür-ser-sâmdur (1) G 119/4
 pür-şererdür (1) G 24/7
 pür-şîvedür (1) G 23/2
 pür-tâbun (1) G 94/5
 pür-zahm-ı gülzâr-ı cemâl (1) G 5/7
 püskülün (1) G 6/4
 püş (1) G 44/6
 püş-i lebde (1) G 27/2
 R
 ra'd (1) G 41/2
 ra'nâ (3) G 52/1, G 83/4, G 128/1
 ra'nâsı (1) G 8/1
 râbî'asî (1) G 130/7
 râci' (1) G 24/7
 râci'dür (1) G 21/5
 râd-ı basardur (1) G 24/11
 Râgıb (1) G 117/7
 ragmen (1) G 28/5
 râhat (3) G 67/5, T 93/2, G 117/4
 râh-ı bûlbûlden (1) G 111/1
 râh-ı cânân (1) G 10/2
 râh-ı mecâz (1) G 101/1
 râh-ı sühen (1) G 10/6
 râh-ı sühende (1) G 101/7
 rahîk-i bûs-ı 'izârunla (1) G 65/2
 rahm (1) G 1/3
 Rahmân'ı (1) Kt 1/1
 rahmet (2) G 24/10, G 60/4
 rahşındaki (1) G 69/3
 rakam (1) G 53/1

- rakîb (14) G 36/3, G 47/5, G 60/2, G 66/3, G 92/2, G 92/3, G 106/3, G 110/1, G 112/4, G 115/4, G 16/9, G 49/5, G 88/6, G 98/1
 rakîbe (1) G 107/2
 rakîbi (1) G 35/3
 rakîb-i bâridün (1) G 45/6
 rakîb-i bed-güheri (1) G 103/6
 rakîb-i bed-likâ (1) G 51/7
 rakîb-i har (1) G 116/8
 rakîbün (4) G 68/2, G 75/4, G 109/1, G 132/4
 raks (1) G 116/6
 râm (1) G 109/7
 rasad-gehd (1) G 41/5
 rasânet (1) L 4/9
 rasânetle (1) G 114/3
 râst (1) G 19/5
 râstdur (1) G 1/6
 ravza-i behîşt (1) G 128/4
 ravzamest-i nergiset (1) G 25/3
 ravzatü'l-ahbâba (1) G 129/8
 ravz-ı endîşemde (1) G 51/6
 ravzumda (1) G 54/2
 râyât (1) G 23/2
 râyet-i âh-ı seher-hîze (1) G 37/2
 râz-ı dehen (1) G 13/1
 râz-ı dilümi (1) G 3/1
 râz-ı nihânum (1) G 101/1
 râz-ı sabâh (1) G 22/3
 re'y-i savâb-ı hat (1) G 82/3
 re'yümi (1) G 12/2
 recâ (1) G 42/5
 ref'-i rakîb (1) G 16/9
 reft (2) G 4/5, G 129/5
 reft ü rûba (2) G 4/5, G 129/5
 reftârdan (1) G 75/2
 reftâr-ı Sâbit'e (1) G 50/6
 reftâr-ı tabî'at (1) G 18/7
 reg-i âb-ı güher (1) G 118/3
 reg-i la'lün (1) G 135/2
 reg-i nabz-ı hayâle (2) G 41/6, G 119/7
 reg-i nabzında (1) G 102/6
 reg-i neşve (1) G 25/5
 reg-i sırr-ı femünden (1) G 121/2
 reh (1) G 57/1
 rehâ (1) G 109/7
 rehber (1) G 83/2
 reh-güzâr-ı 'ışkunda (1) G 4/2
 reh-güzâr-ı Hak (1) G 10/2
 reh-güzârında (1) G 24/10
 reh-i yâri (1) G 109/5
 rem (1) L 2/8
 remîde (1) G 59/6
 reml (1) G 83/3
 rencidenün (1) T 72/3
 renciş (1) G 15/5
 reng (10) G 4/1, G 4/8, G 17/3, T 72/1, G 84/4, G 49/1, G 49/9, G 66/3, G 3/4, G 108/4
 reng ü bû (1) G 108/4
 reng ü bûyun (1) G 3/4
 reng-â-enge (1) G 16/12
 rene (1) G 18/1
 rengi (3) G 46/1, G 90/5, G 20/4
 reng-i 'izârı (1) G 14/1
 reng-i büseden (1) G 7/2
 reng-i büse-i yâri (1) G 126/4
 reng-i demi (1) G 50/3
 reng-i ezhârı (1) G 40/6
 reng-i figân (1) G 42/1
 reng-i gül-bûy-ı lebün (1) G 51/8
 reng-i gül-gûn-ı leb-i la'li (1) G 91/2
 reng-i hacâlet (2) G 16/7, G 20/1
 reng-i kebûdîn (1) G 69/5
 reng-i la'linden (1) G 16/10
 reng-i lebün (1) G 64/5
 reng-i meyden (1) G 118/3
 reng-i nehârı (1) G 14/2
 reng-i neşât (1) G 48/2
 reng-i nigûy-ı (1) G 17/5
 reng-i rûyun (1) G 29/3
 reng-i sahbâ (1) G 45/2
 reng-i zibâlar (1) G 5/6
 rengîn (5) G 65/2, G 69/6, G 121/6, G 26/2, G 61/2
 rengînden (1) G 27/5
 rengînini (1) G 18/4
 rengînün (1) G 103/1
 rengün (1) G 45/2
 resâ (2) G 88/5, G 99/1
 resen-i hülle (1) L 4/11
 resen-sâz-ı kemend-i sevdâ (1) G 2/1
 resîd (1) G 33/8
 resm (1) G 24/8
 resm-i âhumı (1) G 55/2
 resm-i Bismillâh-ı Şâfidür (1) T 93/1
 resm-i hûlarla (1) G 121/1
 resm-i kâfirî (1) G 75/3
 resm-i nâz (1) G 25/4
 resmini (1) G 73/5
 restedür (3) G 44/7, G 49/2, G 102/8
 reşh (2) G 75/5, G 105/5
 reşha-i gamâm (1) G 4/4
 reşhaya (1) G 20/8
 reşh-i âb (1) G 81/6
 reşk (3) G 103/3, G 116/8, G 122/3
 reşk-endâzdur (1) G 118/2
 reşk-i lebün (1) G 46/3
 reşk-i nevâziş (1) G 109/7
 reşk-i nev-zuhûr-ı hattıdur (1) G 26/4
 reşkinden (1) G 92/3
 revâ (1) G 12/3
 revânum (1) G 101/6
 revgandan (1) G 26/3
 revgan-ı bâdâmdur (1) G 29/2
 revîd (2) G 25/3, G 25/5
 revîş (2) G 59/1, G 58/1
 revîş ü nâz u edâ (1) G 58/1
 revnak (2) G 58/3, G 117/5
 revnak-şiken (1) G 96/6
 revzenden (1) G 26/6
 revzen-i endîşede (1) G 28/4
 reyyân (1) T 72/4
 rez (1) G 118/6
 reze (3) G 28/5, G 50/3, G 130/4
 rezi (1) G 36/6
 rezle (4) G 34/1, G 34/5, G 92/4, G 126/2
 rîzk-ı nâ-nihâdemüzi (1) G 130/9
 ricâ (1) G 19/7
 rif'at-i câh (1) G 17/6
 rindân (5) G 5/3, G 28/5, G 121/5, G 21/5, G 85/4
 rindâna (1) G 120/2
 rindâne (1) G 98/5
 rindân-ı şerer (1) G 57/1
 rindânun (1) G 91/3
 rindi (1) G 119/6
 rind-i kec-mest-i felek (1) G 64/3
 rindîyi (1) G 102/5
 rindün (1) G 135/1
 rişte-i emeli (1) G 52/4
 riyyâ (1) G 42/6
 riyyâmuz (1) G 102/5
 riyyâyı (1) G 103/4
 riyyâz-ı sîne (1) G 67/2
 rîze-hây-ı 'anberi (1) G 32/5
 rîz-i ma'nîdür (1) G 20/8
 rîziş (1) G 66/2
 rîziş-i ebr-i 'atûfet (1) G 10/4
 rû (4) G 51/6, G 54/1, G 124/5, G 123/5
 rub'-ı meskûna (1) G 33/2
 rûba (2) G 4/5, G 129/5

rûbâhveş (1) G 40/7
 rû-be-rûda (1) G 49/7
 rubûde (2) G 20/5, G 130/2
 ruh (15) G 13/6, G 42/2, G 55/3, G 103/1, G 106/2, G 119/5, G 16/12, G 23/1, G 23/1, G 23/2, G 23/3, G 23/4, G 23/5, G 23/6, G 23/7
 ruh (2) G 48/4, G 71/2
 ruh u gerden-i reng-â-reng (1) G 16/12
 ruhâm (1) G 7/10
 rûh-bahş-ı fukarâdur (1) G 127/4
 ruhi (3) G 35/1, G 37/2, T 93/2
 ruh-ı âlüm (1) G 76/6
 rûh-ı ma'nî-i ter (1) G 59/7
 rûh-ı revânüm (1) G 101/6
 rûh-ı terün (1) G 41/4
 ruhsâr (7) G 17/1, G 23/1, G 51/6, G 64/5, G 96/4, G 123/4, G 132/1
 ruhsâra (4) G 79/6, G 7/1, G 15/2, G 15/2
 ruhsâresi (1) T 93/3
 ruhsârı (5) G 17/5, G 40/2, G 66/4, G 69/6, G 107/1
 ruhsâr-ı tâb-nâkinda (1) G 55/4
 ruhsâr-ı yâri (1) G 107/5
 ruhsârına (2) G 5/6, G 99/4
 ruhsârından (1) G 106/1
 ruhsat (1) T 93/2
 ruhun (6) G 29/3, G 4/1, G 26/1, G 79/5, G 95/3, G 131/4
 rukabâ (2) G 58/7, G 130/5
 rûlarla (1) G 121/1
 rûlarun (1) G 128/3
 rû-mâlî (1) G 26/2
 rû-mâlsin (1) G 134/6
 rummân (1) G 135/2
 rumûz (1) G 63/1
 rû-siyeh (1) G 37/7
 rûşenden (1) G 26/4
 rûy (5) G 34/5, G 54/3, G 60/1, G 100/2, G 94/3
 rûya (7) G 6/1, G 14/3, G 32/1, G 102/2, G 120/3, G 121/1, G 133/4
 rûyî (2) G 17/1, G 88/3
 rûy-ı âteş-tâbdan (1) G 73/2
 rûy-ı bedr (1) G 9/5
 rûy-ı cebîn-i düşnâm (1) G 91/3
 rûy-ı çemen (1) G 55/1

rûy-ı güle (1) G 111/5
 rûy-ı hayâl-i dildâr (1) G 42/4
 rûy-ı meh-tâbun (1) G 94/3
 rûy-ı mihrde (1) G 88/5
 rûy-ı minâyâ (1) G 16/7
 rûy-ı nigâr (1) G 46/2
 rûy-ı nigârî (2) G 14/1, G 14/6
 rûy-ı pür-envârından (1) G 106/1
 rûy-ı pür-tâbun (1) G 94/5
 rûy-ı teveccüh (1) G 112/1
 rûy-ı zerdî-i reng-i perîdemüz (1) G 66/3
 rûyına (1) G 103/3
 rûyında (1) G 111/3
 rûyını (1) G 34/2
 rûyun (4) G 81/2, G 123/4, G 29/3, G 40/6
 rûz (3) G 62/5, G 10/1, L 1/1
 rûz u şeb (2) G 10/1, L 1/1
 rûze (2) G 10/5, G 124/6
 rûze-i gerdûnda (1) T 72/2
 rûzeyî (1) G 70/7
 rûzgâr (3) G 102/2, G 8/7, T 72/2
 rûzgârî (1) G 94/2
 rûzgâr-ı feyz (1) G 81/1
 rû'ûs (1) L 3/10
 rû'yâ (1) G 12/6
 rû'yâda (3) G 28/2, G 61/4, G 101/6
 rû'yâsı (1) G 94/7
 rû'yâ-yı hayâl (1) G 12/6
 rûkn (1) G 37/6
 rûsûm-ı nâziş-i cânâna (1) G 21/7
 rûtbe (6) G 35/4, G 39/1, G 67/7, G 69/2, G 110/4, G 123/2
 rûtebdür (1) G 87/5

S

sa'âdetdür (1) G 97/2
 sa'âdetle (1) L 3/4
 sâ'at (1) G 62/2
 sâ'at-i dem-sâzı (1) G 33/5
 sa'd-ı vakt (1) L 4/5
 sâ'id (2) G 116/7, G 131/2
 sâ'id-i fitneyle (1) G 41/3
 sa'y (1) G 95/1
 sa'y u ibrâm u taleb (1) G 95/1
 sâ'il (1) L 1/1
 sâ'im (1) L 1/4
 sabâ (4) G 40/2, G 40/5, G 6/7, G 112/2

sabâh (6) G 22/1, G 22/1, G 22/2, G 22/3, G 22/4, G 22/5
 sabâhü'l-hayr (1) G 119/3
 sabâ-yı ikbâl (1) G 99/2
 Sâbit'de (1) G 10/6
 Sâbit'e (4) G 50/6, G 92/8, G 116/9, G 126/7
 sâbûn (1) G 126/5
 sâbûna (1) G 8/3
 sad (1) G 119/2
 sad-âferîn (1) G 124/2
 sadâkatse (1) G 21/8
 sadâ-yı hande-i şemmüm (1) G 36/7
 sad-berg (1) G 51/3
 sad-bergdeki (1) G 17/5
 sad-çâk (1) G 25/2
 sâde (4) G 34/2, G 50/6, G 57/5, L 3/1
 sade (1) G 128/5
 sade-i devrânda (1) G 114/5
 sâdeye (1) G 32/6
 sad-nükte (1) G 82/1
 sad-pâredür (1) G 123/1
 sad-pâremüzi (1) G 37/5
 sad-şükr (1) G 99/2
 sâf (1) G 135/2
 safâ (1) G 98/5
 safâ-âver (1) G 69/6
 safâ-güster-i elmâs (1) G 69/1
 safâmuz (1) G 132/5
 safâyı (1) G 74/5
 safâ-yı bezm-i musavver (1) G 88/4
 safâ-yı neşve-i ser-şâr-ı vuslatı (1) G 53/2
 safha (1) G 107/1
 safhada (1) G 1/6
 safha-i seîin-ber (1) L 3/1
 safha-i sîmîn-ber ü levh-i sâde (1) L 3/1
 safh-ı rû (1) G 123/5
 safh-ı rûya (1) G 121/1
 safh-ı tab'-ı Hâlis (1) G 79/9
 sâfi (1) G 119/6
 saf-i müjgânüm (1) G 77/1
 sâfindan (1) G 119/9
 sâfi (1) G 61/2
 safvet (4) G 57/3, G 88/2, G 100/3, G 123/5
 safvetle (1) G 69/3
 safvet-nihâdun (1) G 62/3
 sag (1) L 3/10
 sâgar (11) G 67/3, G 118/5, G 7/2, G 28/5, G 31/1, G 45/3, G 49/1, G 59/1, G 88/1, G 121/6, G 20/4

- sâgar u vişn-âbdur (1) G 20/4
 sâgarda (5) G 17/3, G 79/5, G 119/5, G 29/3, G 126/4
 sâgardur (1) T 72/2
 sâgarı (2) G 91/2, G 129/4
 sâgar-ı Cem'süz (1) G 63/4
 sâgar-ı elmâs (1) G 69/4
 sâgar-ı la'li (1) G 56/4
 sâgar-ı mînâda (1) G 113/4
 sâgar-ı sahbâ (1) G 113/2
 sâgar-ı sahbâyı (1) G 34/1
 sâgar-ı sahbâ-yı la'lini (1) G 76/6
 sâgar-ı ser-şâr (2) G 58/3, G 120/2
 sâgar-ı ser-şârı (1) G 27/3
 sâgar-ı ser-şârı (1) G 135/1
 sâgar-ı ser-şâr-ı engûrı (1) G 131/1
 sâgar-ı ser-şârından (1) G 106/4
 sâgarla (1) G 61/2
 sâha-i hulyâda (1) G 58/7
 sâha-i tanzîrde (1) G 51/9
 sâha-i tanzîrine (1) G 106/5
 sahbâ (7) G 84/4, G 131/2, G 31/1, G 45/2, G 76/6, G 109/2, G 113/2
 sahbâdan (1) G 20/4
 sahbâya (2) G 79/5, G 126/2
 sahbâyı (1) G 34/1
 sahbâ-yı la'linden (1) G 48/2
 sâhibi (1) L 3/5
 sâhibidür (1) L 2/8
 sâhib-kırân (1) G 32/4
 sahîfe-i dillerde (1) G 39/6
 sahîfe-i ruh-ı yâre (1) G 55/3
 sahil-i cevhere (1) G 92/5
 sâhil-i gamda (1) G 89/3
 sâhil-i yem-i ma'nî (1) G 46/5
 sâhir (2) G 51/3, G 109/4
 sâhir ü üstâd-ı kâhinden (1) G 109/4
 sâhirdür (1) G 33/1
 sâhiri (1) G 91/8
 sâhir-i kâfir (1) G 58/2
 sahn-ı çemen-zâra (1) G 61/7
 sahn-ı gülzârı (1) G 17/4
 saht (3) G 6/2, G 68/1, G 68/5
 sahtı (1) G 70/3
 sahtını (1) G 94/1
 saht-sîmîleri (1) G 47/3
 sahtun (1) G 58/4
 sahûr (1) G 70/7
 sakalına (1) L 1/10
 sakallu (1) L 1/3
 sakf-ı pür-müşrifde (1) G 129/3
 sakın (5) G 21/6, G 40/5, G 43/4, G 109/3, G 110/1
 sakınmış (1) G 94/5
 sâkî (6) G 28/5, G 60/3, G 63/4, G 73/3, G 27/3, G 56/4
 sâkiyâ (1) G 126/5
 sâl-i nevdeki (1) G 35/4
 sâlihun (1) G 23/7
 sâlikân-ı reh-i cânân (1) G 57/1
 saltanatla (1) G 7/9
 sâmân-ı cevâbı (1) G 90/10
 san'at-ı 'ayyâre (1) G 42/4
 sana (24) G 1/1, G 1/1, G 1/2, G 1/3, G 1/4, G 1/5, G 1/6, G 1/7, G 4/1, G 4/1, G 4/2, G 4/3, G 4/4, G 4/5, G 4/6, G 4/7, G 4/8, G 21/5, G 26/6, G 38/1, G 38/4, G 95/3, G 97/5, G 97/7
 sanduk (1) G 109/4
 sanemi (1) L 2/2
 sâni'un (1) G 124/2
 sâniyeli (1) G 90/7
 sanki (2) G 9/6, G 114/3
 sanma (3) G 56/4, G 111/3, G 128/7
 santûr (1) G 45/5
 sanur (2) G 106/4, G 112/3
 sarf (1) G 130/1
 sarf-ı hevâ (1) G 56/7
 sarınur (1) L 1/7
 sârî (1) G 33/2
 sarîr-i hâmemûze (1) G 39/8
 sarmak (1) G 58/5
 sarsam (1) T 93/5
 saru (1) L 1/2
 satr-ı evvelde (1) G 45/4
 satr-ı hüner (1) G 100/1
 savâb (1) G 82/3
 savtî-sıfat (1) G 78/5
 sayd (1) G 11/1
 sayda (2) G 9/3, G 44/5
 sâye-i meh-tâbdur (1) G 105/2
 sâye-i nev-hâle-i ândur (1) G 23/3
 sâye-i şeh-per-i iclâl-i resâ-yı ikbâl (1) G 99/1
 sâyem (1) G 67/7
 sâyen (1) G 119/5
 sâyesinde (1) G 113/1
 sâyesinden (1) T 93/5
 saykal-zidâ-yı levha-i safvet (1) G 100/3
 sâza (1) G 18/10
 sâz-ı nevâ-yı ma'nî-i serbestedür (1) G 53/3
 seb'a-i ebyâta (1) G 30/8
 sebebdür (1) G 87/2
 sebel (2) G 88/6, G 96/6
 sebîke-i kalemüm (1) G 53/5
 sebîke-i sîme (1) G 47/3
 sebû (3) G 54/3, G 112/1, G 112/1
 sebûdadur (1) G 50/3
 sebûlarla (2) G 121/5, G 126/1
 sebûnun (1) G 17/8
 sebz (6) G 20/3, G 32/2, G 55/1, G 66/2, G 132/2, G 5/5
 sebz ü leb (1) G 5/5
 sebz (2) G 78/4, G 59/4
 sebzî (1) G 65/4
 sebz-i hat (1) G 79/4
 sebz-i hatt (2) G 17/4, G 25/1
 sebz-i hatt-ı Hızr'ı (1) G 135/3
 sebz-i hattunla (1) G 94/3
 sebz-i hod-rû (1) T 72/1
 sebz-i nev (1) G 88/1
 sebzîn (1) G 62/4
 sebzindeki (1) G 69/5
 sebzünle (1) G 120/5
 secdegehi (1) L 2/7
 sefer (2) G 57/4, L 4/5
 sefid (1) L 1/2
 seg-i meslaha (1) G 132/4
 sehâb (2) G 23/3, G 32/1
 sehâb-endûd-ı hicrândur (1) G 105/2
 sehâb-endûdun (1) G 57/3
 sehâb-ı dîde (1) G 133/4
 sehâb-ı eşk (1) G 59/2
 sehâb-ı eşkle (1) G 76/5
 sehâb-ı feyz (1) G 92/8
 sehâb-ı kîlk-i Hâlis (1) G 75/5
 seher (8) G 11/2, G 17/2, G 31/4, G 39/1, G 64/5, G 127/9, G 29/6, G 57/6
 seher-hîze (1) G 37/2
 seher-i rû-mâlîle (1) G 26/2
 sehm-i sa'âdetdür (1) G 97/2
 selâm (1) G 4/2
 sem'an (1) G 44/7
 semâdur (1) G 127/9
 semâsını (1) G 31/2
 semen (3) G 55/2, G 14/3, G 18/6
 semen ü nergis (1) G 14/3
 semen ü nergisi (1) G 18/6
 semend-i eşheb-i nâzişlere (1) G 35/3
 semend-i sevdâ (1) G 2/4

- semendür (2) G 114/4, G 114/4
semene (1) G 90/3
semenle (1) G 9/7
semerün (1) G 92/2
semmûr (2) G 30/6, G 45/3
semmûra (1) G 88/3
semmûrı (2) G 62/4, G 131/5
sen (11) G 7/6, G 7/8, G 33/4, G 89/3, G 100/1, G 112/5, G 121/4, G 129/3, G 133/2, G 133/6, L 3/10
sencidenün (1) T 72/3
sende (1) G 115/1
sendeki (1) G 8/6
senesinden (1) G 110/1
sengîn (1) G 110/2
sengînine (1) G 58/4
seni (11) G 124/3, G 133/1, G 133/1, G 133/2, G 133/3, G 133/4, G 133/5, G 133/6, G 133/7, G 134/7, L 3/10
sennûr (1) G 110/3
sensüz (10) G 67/1, G 67/1, G 67/2, G 67/3, G 67/4, G 67/5, G 67/6, G 67/7, G 67/8, G 120/1
senün (7) G 4/3, G 11/5, G 24/11, G 43/2, G 75/3, G 90/7, G 94/7
ser (3) G 74/4, G 122/1, G 108/1
ser ü pâ (1) G 108/1
ser-âbistân (1) G 25/1
ser-â-pâ (1) G 67/4
serây (1) G 21/4
serây-ı mülk-i istignâ (1) G 21/4
ser-berg-i gül-i tasvîrdür (1) G 51/1
ser-berg-i sùsenden (1) G 26/1
ser-bestedür (1) G 53/3
serd (1) G 75/4
ser-dâr-ı mahabbet (1) G 15/4
seredür (1) L 1/6
ser-firâz (1) G 17/6
ser-fürû (1) G 54/2
ser-fürûdadur (1) G 50/1
ser-fürûlarla (1) G 126/4
serhadd-i bi-İslâm'dur (1) G 29/5
serhadd-i İslâm'a (1) G 117/3
ser-hışına (1) G 124/3
ser-i gencînede (1) G 123/3
ser-i sevdâ-zede-i zülf-i nigâr (1) G 91/5
ser-i sühen (1) G 13/1
serin (1) G 22/5
serîr-i hüsn-i melâhat-tırâza (1) G 65/4
serîr-i nâzda (1) G 7/9
sermâ (1) G 45/6
sermâye-i izzet (1) G 16/1
sermâye-i sermâ (1) G 45/6
ser-mest (5) G 91/9, G 5/3, G 89/5, G 96/1, G 134/10
ser-mesti (1) G 104/2
ser-mest-i 'ışk-ı nâz (1) G 53/2
ser-mest-i mey-i gül-gûn (1) G 131/2
ser-mestî-i menâm (1) G 4/6
ser-nûş (1) G 74/2
ser-nüvişt-i ezel (1) L 3/4
ser-sebz-i sad-berg-i gül-i gülzâr-ı nâr (1) G 51/3
ser-şâr (4) G 53/2, G 58/3, G 120/2, G 131/1
ser-şâra (1) G 7/2
ser-şârî (2) G 27/3, G 135/1
ser-şârından (1) G 106/4
ser-şîşemde (1) G 51/5
ser-tâ-be-kadem (1) G 15/3
ser-tîz (1) G 12/4
serümüz (1) G 102/8
serün (1) G 92/2
serv (1) G 101/4
servân (1) G 120/5
serve (1) G 8/1
serv-i bülend-i sevdâ (1) G 2/5
serv-i hoş-reftâr (1) G 120/5
serv-i nâz (1) G 129/5
serv-i nâz-ı hoş-reftârsın (1) G 133/6
setr (1) G 40/5
sevâb (2) G 56/6, G 103/4
sevb-i üst (1) G 62/4
sevdâ (18) G 123/6, G 2/1, G 2/1, G 2/2, G 2/3, G 2/4, G 2/5, G 2/6, G 2/7, G 6/1, G 6/1, G 6/2, G 6/3, G 6/4, G 6/5, G 6/6, G 6/7, G 74/4
sevdâ'st (1) G 25/4
sevdâlara (1) G 91/7
sevdâları (1) G 63/3
sevdâ-yı enzârî (1) G 40/3
sevdâ-yı Gülşenî (1) G 128/8
sevdâ-zede (2) G 16/11, G 91/5
sevki (1) Kt 1/2
sevri (1) G 90/6
seyfe (1) L 1/8
seyfû'l-'Acem'dür (1) T 93/1
seyl (1) G 5/2
seyl-âb (1) G 77/1
seyl-â-seyl (1) G 8/5
seyl-i eşk-i hasretüm (1) G 129/1
seyr (26) G 8/2, G 14/1, G 14/1, G 14/2, G 14/3, G 14/4, G 14/5, G 14/6, G 15/3, G 17/1, G 17/1, G 17/2, G 17/3, G 17/4, G 17/5, G 17/6, G 17/7, G 17/8, G 28/3, G 54/4, G 71/4, G 88/4, G 98/3, G 107/3, G 119/6, G 119/12
seyre (1) G 9/5
seyyâl-âteş-i genc-i güherdür (1) G 24/6
sezâ (1) G 96/2
sezâ u nâ-sezâ (1) G 96/2
sezâdur (1) G 127/7
sıdkun (1) G 43/2
sığâr (1) G 11/4
sıhhat (1) G 37/4
sıklete (1) G 16/2
sıkma (2) G 34/1, G 34/5
sır (1) G 48/2
sırr (3) G 121/2, G 127/5, G 134/9
sırr-ı 'alâdur (1) G 127/13
sırr-ı dehânun (1) G 43/1
sırr-ı dehen (1) G 118/5
sırr-ı fem-i mevhumun (1) G 3/2
sırr-ı mazmûn (1) G 114/3
sırr-ı mazmûn u me'ân (1) G 114/3
sırr-ı sühen (1) G 43/1
sırrına (1) G 127/13
sırrını (1) L 3/10
sızmaz (1) G 89/5
sifâl (2) G 17/8, G 113/2
sifâl ü ma'den-i billûr ü mînâ (1) G 113/2
sifâl-i gamla (1) G 92/2
sifâl-i köhne (1) G 45/2
sığa (1) G 95/2
sığa-i müfredi (1) L 3/2
sihr (1) G 114/2
sihr-âşinâ-yı hâme-i mu'ciz-beyânım (1) G 100/6
sihr-i çeşmi (1) G 5/4
sihr-i helâl (1) G 8/6
sihr-i helâlüm (1) G 76/7
Sikender'sin (1) G 119/6
sikke (1) G 15/1
sikkeye (1) G 7/10
silk-i necib-i emced (1) G 114/2

silisile (2) G 2/6, L 4/9
 sîm (1) G 7/10
 sima'-ı gûşa (1) G 11/6
 sîm-âba (2) G 90/1, G 119/5
 sîm-âbdan (1) G 61/3
 sîm-âb-ı lerziş-yâb-ı
 hayretdür (1) G 94/6
 sîm-âb-ı mevc (1) G 101/5
 sîm-âb-ı mevc-i ıztırâb-âlûd
 (1) G 62/3
 sîm-âb-ı ziyâ-bahş (1) G 18/3
 sîm-âbumuz (1) G 33/3
 sîm-âyîne (1) G 92/5
 sîm-beden (1) G 89/6
 sîm-berdür (1) G 24/3
 sîme (1) G 47/3
 sîm-i ruhâm-ı gerdeni (1) G
 7/10
 sîmîn (3) G 9/2, G 68/1, G
 78/3
 sîmîn-ber (1) L 3/1
 sîmîn-ber-i yâri (1) G 129/7
 sîmîn-berin (1) G 84/1
 sîmîn-ber ü levh (1) L 3/1
 sîmîn-billûrî (1) G 131/2
 sîmîne (1) G 113/4
 sîmîni (2) G 12/3, G 112/3
 sîmînini (1) G 69/4
 sîmîn-sebîkeden (1) G 92/4
 sîmîn-sîne-i yâri (1) T 93/5
 sîm-keşân (1) G 47/3
 sîm-ten (1) G 101/6
 sîm-teni (1) G 27/4
 sîn (1) G 83/1
 sîne (8) G 35/2, G 61/6, G
 94/3, G 20/6, G 25/5, G
 36/3, G 67/2, G 78/2
 sîne (7) G 6/3, G 18/2, G
 34/7, G 58/9, G 84/1, G
 84/5, G 123/1
 sîne-i bî-kîne (1) G 84/4
 sîne-i sîmîne (1) G 113/4
 sîne-kûbân (1) G 45/5
 sînemde (3) G 58/8, G 77/4,
 G 2/5
 sîneme (1) T 93/5
 sîne-sâf (1) G 104/4
 sînesi (2) G 61/5, L 1/8
 sînesin (1) G 88/2
 sînesine (1) L 3/3
 sîneye (2) G 24/3, G 103/6
 sin-keşân (1) G 107/5
 sinnevr-i temelluk-sâz-ı dil-
 ber (1) G 11/4
 sipeh (1) G 39/7
 siper (1) G 57/2
 siperâned (1) G 13/2
 siperün (1) G 92/6

sipih (1) G 30/3
 sipih-i 'işve (1) G 41/2
 sipih-i feyze (1) G 24/1
 sipih-i hüsninün (1) T 93/3
 sipihrûn (2) G 9/6, G 12/2
 sîr-i heves (1) G 70/5
 sirîşk (3) G 5/2, G 60/4, G
 96/4
 sirîşk-i dîde (1) G 61/1
 sirîşt (1) G 128/10
 sirîştinde (1) G 18/8
 sitâre (1) G 22/4
 sitem (2) G 25/4, G 29/4
 sitem-ger (1) G 38/3
 sitem-rîz-i cefâ (1) G 99/3
 sîtu (1) G 17/8
 sît-i bülendümüz (1) G 102/3
 sît-i eş'ârun (1) G 11/6
 siyâh (1) G 111/4
 siyâhî (2) G 1/2, G 7/4
 siyâhından (1) G 79/2
 siyâhî-i şebi (1) G 113/5
 siyâhum (1) G 36/4
 siyâhun (1) T 93/4
 siyeh (7) G 119/10, G 120/3,
 G 2/7, G 42/7, G 59/4, G
 64/2, G 85/1
 siyeh-bahtân-ı 'ışkun (1) G
 62/1
 siyeh-bahtî (1) G 100/2
 siyehden (1) G 86/6
 siyeh-fâme (1) G 95/3
 siyeh-kâr (2) G 37/1, G 37/7
 siyeh-kârından (1) G 106/2
 siyeh-kârî-i hattî (1) G 6/1
 siyeh-mest (1) G 2/3
 siyeh-rû (1) G 73/5
 siyehüm (1) G 2/2
 siyehümden (1) G 12/2
 siyehün (1) G 2/2
 sofrası (1) G 42/6
 sohbet (1) G 134/9
 sohbet-i cânân (1) G 63/2
 sohbet-i rindân (1) G 85/4
 son (1) G 45/4
 sonı (1) G 95/4
 sonra (11) G 5/2, G 5/4, G
 117/1, G 117/1, G 117/2,
 G 117/2, G 117/3, G
 117/4, G 117/5, G 117/6,
 G 117/7
 sor (12) G 7/1, G 7/1, G 7/2,
 G 7/3, G 7/4, G 7/5, G 7/6,
 G 7/7, G 7/8, G 7/9, G
 7/10, G 7/11
 sordı (2) G 50/3, G 64/5

sordum (3) G 30/2, G 112/5,
 G 129/4
 sorma (13) G 7/1, G 7/1, G
 7/2, G 7/3, G 7/4, G 7/5, G
 7/6, G 7/7, G 7/8, G 7/9, G
 7/10, G 7/11, G 107/5
 sorsun (1) T 72/4
 sorun (2) G 108/3, G 109/2
 söndürmege (1) G 121/5
 söyledür (8) G 48/1, G 48/1,
 G 48/2, G 48/3, G 48/4, G
 48/5, G 97/7, G 107/8
 söyleme (1) G 84/5
 söyler (16) G 43/1, G 43/1, G
 43/2, G 43/3, G 43/4, G
 43/5, G 48/1, G 48/1, G
 48/2, G 48/3, G 48/4, G
 48/5, G 63/1, G 89/1, G
 118/4, L 1/8
 söylerse (1) G 89/1
 söylese (1) G 43/5
 söyleyiş (1) G 59/7
 sözi (1) G 107/3
 sözüm (1) G 56/3
 sözümde (1) G 1/3
 su (6) G 7/8, G 54/5, T 72/4,
 G 87/6, G 89/5, G 98/6
 su'âl (1) G 109/4
 subh (1) G 39/2
 subh u şafak (1) G 39/2
 sudadur (1) G 50/2
 sûde (1) G 104/3
 suffe (1) G 1/7
 sûfî (1) G 80/2
 sûhte (1) G 8/3
 sûhtesi (1) L 4/6
 suhûnet (1) G 110/3
 sûkîdur (1) G 41/7
 sularla (1) G 121/6
 sultân-ı 'işve (1) G 116/2
 sultân-ı Hudâ'dur (1) G
 127/10
 sultânım (1) G 61/5
 sun'ı (1) G 91/6
 sundı (1) G 128/7
 sunmaz (1) G 115/3
 sunsa (1) G 61/2
 sûr (1) G 127/4
 sûrah-ı havâssı (1) G 30/4
 sûret (3) G 35/4, G 100/5, L
 1/2
 sûretde (1) G 34/2
 sûreti (1) G 71/3
 sûret-i 'aksüm (1) G 123/2
 sûret-i agyâr (1) G 58/7
 sûret-i devrân (1) G 21/3
 sûret-i eşkâl-i husyeyle (1) G
 87/4

sûret-i hat (1) G 130/7
 sûret-i rûh-ı elest (1) G 71/2
 sûret-i ruhsârı (1) G 17/5
 sûret-perest (1) G 26/3
 susa (2) G 76/1, G 76/2
 sûsenden (1) G 26/1
 sûy-ı i'tidâle (1) G 109/5
 sûzân (1) G 56/5
 sûzândur (1) G 23/4
 sûzen (1) G 52/4
 sûz-ı 'ışk (1) G 8/3
 sûz-ı çeşmün (1) G 29/2
 sûz-ı dili (1) G 89/6
 sûziş (2) G 73/2, G 31/3
 sûziş-i hasret (1) G 134/2
 sûziş-i pervânenen (1) G 80/4
 sûzişin (1) G 7/1
 sübhay (1) G 52/1
 sūd (1) G 86/4
 sühan (7) G 55/5, G 10/6, G 13/1, G 13/1, G 25/6, G 43/1, G 96/6
 sühan-dânî (1) G 62/5
 sühanda (2) G 61/8, G 101/7
 sühandür (1) G 114/1
 sühan-gû (1) G 3/1
 sühan-gûsında (1) G 125/1
 sühanı (1) G 89/1
 sühanlar (1) G 117/7
 sühan-sâzına (1) G 38/5
 sühan-sûzun (1) G 129/9
 sühan-tâbun (1) G 119/11
 sühre-kârından (1) G 109/1
 sükker-i mükerrerden (1) G 108/2
 Süleymân (1) G 18/2
 sünbül (1) T 93/2
 sünbülü (2) G 63/7, G 90/2
 sünbüllerün (1) G 128/4
 sünbül-zâr (1) G 23/1
 sünbül-zâre (1) G 78/4
 sünnet (2) G 92/6, L 2/9
 sür (1) G 44/7
 sürdiler (1) G 130/6
 Süreyyâ (1) G 122/6
 sürince (1) G 19/4
 sürîni (1) G 6/4
 sürinüp (1) G 103/2
 sürme (4) G 40/3, G 91/7, G 39/4, G 134/6
 sürmede (1) G 86/6
 sürme-i kudret (1) G 134/6
 sürmek (1) G 91/7
 sürme-resâ (1) G 127/2
 sürmesün (1) G 124/5
 süst (1) G 62/3
 süvârun (1) G 90/8
 süver (1) G 13/6

süverdür (1) G 24/9
 süveydâ (1) G 7/3
 Ş
 şâ'ir (1) G 80/3
 şâ'irân (1) G 114/5
 şâ'irdür (1) G 33/4
 şâ'ir-i sihr-i nevîn (1) G 114/2
 şâ'irün (1) G 133/5
 şâd (1) G 64/4
 şâdî-i kudûmün (1) G 58/8
 şafak (3) G 98/3, G 39/2, G 39/2
 şafak-ı şevk-i semâdur (1) G 127/9
 şafakla (1) G 26/2
 şafak-reng (1) G 131/4
 şâfidür (1) T 93/1
 şâh (2) G 128/7, G 130/6
 şâhçe-i âmulecdür (1) L 1/9
 şâh-ı hayâlün (1) G 18/2
 şâh-ı hûbâna (1) G 11/5
 şâh-ı kavm-i cân (1) G 32/3
 şâh-ı şeft-âlûya (1) G 40/7
 şâh-ı zerdâlû (1) G 51/6
 şâhid (1) G 24/5
 şâhik (1) G 79/3
 şâhîn-i nîgeh (1) G 11/3
 şâhînler (1) G 79/3
 şahme (1) L 1/3
 şâhum (3) G 51/6, G 90/8, G 107/4
 şâhun (1) G 98/2
 şak-ı hâmeden (1) G 76/7
 şâkirem (1) G 96/5
 şâkirün (1) G 96/7
 şâlûn (1) G 6/4
 şalvâre (1) G 78/3
 şâm (1) G 57/6
 şâm u seher (1) G 57/6
 Şâm'a (1) G 130/7
 şâmildür (1) G 10/3
 şâmmede (1) G 90/3
 şân (1) G 47/5
 şâne (1) G 119/2
 şâne-zen-i ta'n (1) G 91/4
 şân-ı mukarrer (1) G 82/4
 şânına (2) L 3/1, L 3/7
 şânun (1) G 134/4
 şarâb-ı gül (1) G 128/7
 şarâb-ı nahvet (2) G 71/4, G 103/2
 şarâb-ı riâyî (1) G 103/4
 şarâbumuz (1) G 60/1
 şarkî (1) G 58/6
 şast (1) G 71/1
 şastında (1) G 39/3
 şastındadır (1) G 34/3

şâyândur (1) G 23/6
 şâyeste (1) G 127/12
 şeb (12) G 9/1, G 9/2, G 44/1, G 80/4, G 105/4, G 118/1, G 121/1, G 121/8, G 124/4, G 9/7, G 10/1, L 1/1
 şebâne (1) G 31/2
 şeb-bû (3) G 3/4, G 51/1, G 113/5
 şeb-bûdan (1) G 79/6
 şeb-bûsında (1) G 125/4
 şebde (1) G 14/2
 şebelden (1) G 86/5
 şebi (1) G 113/5
 şeb-i âzîne (1) G 48/5
 şeb-i âzîne (1) G 123/4
 şeb-i deycûr-ı cehle (1) G 24/2
 şeb-i deycûr-ı hatı (1) G 57/6
 şeb-i deycûr-ı hüsn (1) G 105/3
 şeb-i deycûr-ı hüsn ü ândur (1) G 105/3
 şeb-i deycûr-ı zülfün (1) T 93/2
 şeb-i hatda (1) G 9/5
 şeb-i hayâle (1) G 54/1
 şeb-i hecrinde (1) G 61/4
 şeb-i hicrân (1) G 31/3
 şeb-i hicrâna (1) G 2/2
 şeb-i hulyâda (1) G 98/1
 şeb-i intizârdur (1) G 74/5
 şeb-i tahassürümüz (1) G 4/6
 şeb-i târikini (1) G 14/2
 şeb-i yeldâ-yı zülf-i iftirâk (1) G 97/5
 şeb-i zülfî (1) G 30/7
 şebihûn (2) G 40/8, G 117/3
 şeb-nem (2) G 103/3, G 55/4
 şeb-nemi (1) G 1/4
 şeb-nem-i çeşmüm (1) G 130/2
 şecâ'atle (1) L 2/5
 şeft-âlû (2) G 51/8, G 90/3
 şeft-âlûlardan (1) G 75/1
 şeft-âlûya (1) G 40/7
 şeh (1) G 30/4
 şehâ (6) G 11/5, G 19/1, G 36/4, G 67/1, G 73/1, T 93/5
 şehbâl-i nâzun (1) G 116/3
 şeh-bâz-ı gamzı (1) G 44/5
 şehde (1) G 10/3
 şehd-i ma'nâ (1) G 125/8
 şehe (1) G 19/4
 şeh-nâz (3) G 21/2, G 33/4,

G 58/5
 şeh-nişîn (1) G 1/7
 şeh-nişîn-i yâre (1) G 33/6
 şeh-per (1) G 99/1
 şeh-pesend (1) G 7/9
 şeh-süvâr (1) G 41/3
 şeh-vâra (1) G 7/7
 şehvet (1) G 36/6
 şeker (5) G 25/1, G 55/5, G 130/8, G 125/6, G 125/6
 şekerdür (2) G 10/3, G 51/9
 şeker-hâ-hor-ı hoş-güftârsın (1) G 133/2
 şeker-hand (1) G 78/5
 şeker-hûrde (1) G 16/4
 şekl-i çelîpâ (1) G 75/3
 şekl-i murabba'la (1) L 4/3
 şeklinde (6) G 120/1, G 120/1, G 120/2, G 120/3, G 120/4, G 120/5
 şem (1) G 42/2
 şem' (1) G 73/1
 şem'-i himmetdür (1) G 24/2
 şem'-i kâfûr (1) G 30/2
 şem'ine (1) G 60/3
 şem-i cemâle (1) G 80/4
 şemîm (1) G 119/10
 şemîme (1) G 113/3
 şemm (3) G 15/2, G 18/6, G 112/3
 şemme (3) T 93/2, G 106/3, G 129/4
 şemme-yâb-ı bûy-ı ruhsâr (1) G 64/5
 şemm-i ruhsâr (1) G 17/1
 şemmüm (1) G 36/7
 şems (1) G 24/11
 şemşîredür (1) G 34/4
 şemşîr-i ebrûdan (1) G 79/2
 şemveş (1) G 23/4
 şenîd (1) G 112/4
 şenîdem (1) G 25/5
 şer (1) G 39/2
 şerâre (1) G 100/4
 şerâre-pâş-ı teşvîş-i dil (1) G 110/2
 şerâr-ı âteş-i 'ışkı (1) G 74/3
 şerbet (14) G 16/1, G 16/1, G 16/2, G 16/3, G 16/4, G 16/5, G 16/6, G 16/7, G 16/8, G 16/9, G 16/10, G 16/11, G 16/12, G 16/13
 şerbet-i la'l (1) G 16/5
 şeref (1) L 3/2
 şeref-zâ (1) L 4/1
 şerer (1) G 57/1
 şerh (1) G 100/2
 şerha-i seyfe (1) L 1/8

şerha-i sînesi (1) L 1/8
 şerm (2) G 17/2, G 81/2
 şermende (1) L 2/4
 şermende-i bûs-ı 'izârî (1) G 121/7
 şermendeveş (1) G 73/3
 şermi (1) G 20/1
 şerminden (1) G 91/2
 şeş-per-i tab'umla (1) G 82/6
 şeş-perle (1) G 101/7
 şeş-perün (1) G 41/2
 şeş-târe (1) G 78/6
 şeş-târî (1) G 40/1
 şevher (1) G 118/6
 şevk (6) G 24/5, G 101/3, G 127/9, G 128/2, G 132/5, L 4/7
 şevk ü hevâ (1) L 4/7
 şevk ü safâmuz (1) G 132/5
 şevke (1) G 81/1
 şevket (2) T 93/2, G 134/4
 şevket ü dârât u şânun (1) G 134/4
 şevket ü vâret-i hüsnün (1) T 93/2
 şevki (2) G 104/3, G 112/1
 şevk-i 'işkum (1) G 7/1
 şevk-i 'izârün (2) G 73/1, G 120/1
 şevk-i bi-karâr (1) T 72/2
 şevk-i ilâhî (1) G 98/6
 şevk-i vecd (1) G 26/5
 şevkun (1) G 78/1
 şevküm (1) G 67/1
 şey (2) G 12/4, G 50/4
 şey' (1) G 18/1
 şey'-i nâ-yâbun (1) G 94/4
 şeydâ (3) G 38/1, G 50/2, G 84/4
 şeydâ-yı Gülşenî (1) G 128/3
 şeyh (3) G 104/4, G 116/5, L 4/7
 şeyhâna (1) G 126/6
 şeyhe (1) G 50/1
 şeyh-i mahbûb-likâdur (1) G 127/1
 şeyh-i riyâ (1) G 42/6
 şeyi (1) L 1/3
 şeyine (1) G 86/2
 şeytân (3) G 5/4, G 28/2, G 85/6
 şeyün (1) G 11/4
 şî're (1) G 105/5
 şîfâ-hâne-i esrâr-ı Hudâ (1) G 127/3
 şîfâh-ı bülbülden (1) G 111/5
 şîfâ-yı mû-miyâdan (1) G 21/6

şifte (1) L 4/6
 şifte ü sültesi (1) L 4/6
 şikâf-ı çâk-i ceyb-i sînesi (1) G 61/5
 şikâr (1) T 72/2
 şikem (1) G 46/3
 şikem-hârâna (1) G 124/6
 şiken (1) G 55/3
 şikenc-i turren (1) G 30/5
 şikenc-i zülf (2) G 44/1, G 131/5
 şikest (2) G 71/7, G 79/9
 şikeste (2) G 60/1, G 104/5
 şikestedür (2) G 44/1, G 49/1
 şikesti (1) G 113/4
 şimden (2) G 6/3, T 72/2
 şimdi (10) G 5/7, G 34/4, G 49/3, G 57/2, G 59/6, G 76/4, G 85/4, G 108/2, G 124/1, G 133/3
 şîr (2) G 16/4, G 125/6
 şîr ü şeker (1) G 125/6
 şîr ü şeker-hûrde (1) G 16/4
 şîrâze-i sevdâ (1) G 6/7
 şîrî (1) G 125/6
 şîr-i hurdeyi (1) G 36/1
 Şîrîn'i (1) G 122/1
 şirişk-i dîde (1) G 67/2
 şîşe (1) G 8/4
 şîşede (1) G 30/1
 şîşe-i çeşmümde (1) G 71/3
 şîşe-i işkeste-i hâtır (1) G 21/6
 şîşe-i kannâduma (1) G 122/3
 şitâb (1) G 103/2
 şîve (5) G 75/4, G 80/1, G 100/6, G 105/1, G 23/2
 şîve-i hat-ı ebrû (1) G 39/8
 şîve-i hattı (1) G 83/1
 şîve-i küttâbdan (1) G 73/5
 şîve-i müşğîn (1) G 82/1
 şîve-i pür-işvedür (1) G 23/2
 şîve-i takdire (1) G 95/4
 şîvenden (1) G 26/5
 şiyârün (1) G 90/6
 şod (1) G 13/3
 şol (2) G 122/2, G 123/2
 şöhreti (2) G 91/8, T 93/1
 şöhretün (1) G 32/4
 şöyle (1) G 103/6
 şû (1) G 37/7
 şu'â'a (1) G 88/5
 şu'â'-ı zer (1) G 118/9
 şu'arâ (1) G 114/1
 şu'le (2) G 92/3, G 67/3
 şu'le-i âvâze (1) G 29/2
 şu'le-i cevval-e-i pergâr-ı tabî'at (1) G 18/9

şu'le-i elmâsveş (1) G 41/1
 şu'le-i mehtâbdan (1) G 73/1
 şu'le-i mihr-i cihân-tâb-ı
 sühendür (1) G 114/1
 şu'le-i mihrünle (1) G 121/5
 şu'le-i nûr-ı mahabbetdür (1)
 G 24/4
 şu'le-i ruh-sâr (1) G 132/1
 şu'lem (1) G 33/6
 şu'le-rîz-i tâbiş-i âh-ı derûn-ı
 men (1) G 100/4
 şu'lesi (1) T 93/2
 şu'le-sûz (1) G 116/1
 şu'leyi (1) G 74/3
 şugl (1) L 3/6
 şûh (7) G 4/2, G 16/10, G
 21/2, G 52/1, G 53/4, G
 110/4, G 130/1
 şûha (2) G 4/3, G 35/1
 şûhı (2) G 7/9, G 115/5
 şûh-ı leyle-i zalmâ (1) G 31/2
 şûhın (1) G 116/9
 şûhun (2) G 33/2, G 109/1
 şûlarla (2) G 8/3, G 126/5
 şunun (1) L 3/3
 şûr (1) G 58/2
 şûr-engîzi (1) G 40/4
 şûrîde (2) G 63/6, G 86/2
 şûkât-ı cem-i gafîr (1) G 44/7
 şûkr-i hezâr (1) G 88/6
 şûkûfe (1) G 94/3
 şûkûfe-i hâtır-firibümüz (1) G
 49/6
 şûküfte (1) G 81/1
 şüst (5) G 16/7, G 62/1, G
 8/3, G 37/7, G 126/5
 şüst ü şû (1) G 37/7
 şüst ü şûlarla (2) G 8/3, G
 126/5

T

tâ (5) G 27/1, G 77/5, G 96/1,
 G 108/1, G 134/10
 tâ'a (1) G 44/7
 ta'abbüsi (1) G 39/4
 ta'affünât (1) G 49/5
 ta'âmına (1) G 92/7
 ta'arruz (1) G 87/3
 tâ'at-ı dil-dâr (1) G 15/4
 ta'ayyün (1) L 3/8
 ta'bîr (2) G 9/1, G 90/2
 ta'bîre (1) G 12/6
 ta'bîredür (1) G 34/7
 ta'bîr-i mesfûr (1) G 45/4
 ta'lik (2) G 30/8, G 66/5
 ta'lik-nûvis-i cîm (1) G 55/3
 ta'lîm (1) G 83/4
 ta'n (1) G 91/4

ta'rîf (2) G 3/3, G 87/2
 ta'sîr (1) G 55/5
 ta'tîr (1) G 9/7
 ta'yîb (1) G 11/5
 ta'zîm (1) G 21/7
 tâb (4) G 94/5, G 56/1, G
 76/3, G 107/8
 tâb u teb-i hicrân-ı cânâna (1)
 G 107/8
 tâb u tüvânı (1) G 76/3
 tab' (7) G 21/5, G 29/7, G
 34/2, G 79/9, G 102/3, G
 57/6, G 62/3
 tab' u endâmında (1) G 62/3
 tab'a (3) G 1/7, G 44/6, G
 94/4
 tab'ı (1) G 79/8
 tab'-ı dil (1) G 10/5
 tab'-ı gevher-bârdan (1) G
 75/5
 tab'-ı hâmeden (1) G 96/7
 tab'-ı kalem (1) G 86/5
 tab'-ı raşânetle (1) G 114/3
 tab'-ı saht-ı yâre (2) G 68/1,
 G 68/5
 tab'uma (2) G 96/1, G 81/6
 tab'umla (1) G 82/6
 tab'un (1) G 27/5
 tabâbet (1) G 16/9
 tâb-âver-i şerâre-i âteş-
 feşânım (1) G 100/4
 tâbdur (1) G 20/1
 tâbe-i tutkâlî (1) G 110/4
 tâb-ı gül-'izâr (1) G 123/2
 tâb-ı hat (1) G 82/6
 tâb-ı mahabbeti (1) G 4/8
 tâb-ı meyle (2) G 5/6, G
 135/4
 tâb-ı reşkinden (1) G 92/3
 tâb-ı ruhun (2) G 95/3, G
 131/4
 tabî'at (13) G 4/7, G 18/8, G
 18/1, G 18/1, G 18/2, G
 18/3, G 18/4, G 18/5, G
 18/6, G 18/7, G 18/8, G
 18/9, G 18/10
 tabîbi (1) G 37/4
 tabîb-i 'ışk (1) G 134/7
 tabîb-i hâzıkı (2) G 49/8, G
 102/6
 tabîb-i rûzgâr (2) G 8/7, T
 72/2
 tabîb-i zamânun (1) G 19/6
 tâbiş (1) G 100/4
 tâbiş-i 'ışk (1) G 57/1
 tâbiş-i meyle (1) G 17/2
 tâbiş-i mihr-i ruhi (1) T 93/2
 tâbiş-i mihr-i ruhun (1) G 4/1

tâbiş-i ruhsâra (1) G 7/1
 tâbiş-i yâr (1) G 56/1
 tâb-nâkında (1) G 55/4
 tahassür (2) G 20/3, G 41/5
 tahassürümüz (1) G 4/6
 Tâhirâ (1) T 93/5
 Tâhirveş (1) G 131/5
 tahkîkûn (1) G 24/11
 tahmîsde (1) T 72/5
 tahrîk (1) G 87/5
 tahrîkûn (1) G 87/5
 tahrîr (1) G 18/4
 tahrîr-i rumûz (1) G 63/1
 tahsîn (5) G 11/4, G 18/10, G
 95/2, G 124/6, G 43/5
 tahsîn-i dest-i pûşt-i zemîn (1)
 G 44/6
 tahsîs (1) G 62/4
 taht-gehi (1) G 18/2
 tahvîf (1) L 1/5
 tahvîl (1) G 97/5
 tâk (2) G 25/5, G 30/4
 takar (6) G 52/1, G 52/1, G
 52/2, G 52/3, G 52/4, G
 52/5
 tâkat (1) T 93/2
 tâkat-güdâz (1) G 53/5
 takdîm (1) G 109/3
 takdîm ü te'hîrûn (1) G 109/3
 takdîre (2) G 12/2, G 95/4
 tâk-ı ebrûlarını (1) L 4/6
 tâk-ı hayâl-i gûşe-i mihrâbdan
 (1) G 73/4
 tâk-ı kemîni (1) G 54/3
 takınmış (1) G 40/2
 taklîd (2) G 118/2, G 127/9
 taklîd-i şîve (1) G 80/1
 takrîr (1) G 18/4
 takrîri (1) G 86/5
 taksîmden (1) G 130/9
 takfîr (1) G 87/6
 taleb (1) G 95/1
 tâli' (2) T 93/4, G 116/3
 tâli'i (1) T 93/4
 tâli'-i vârunne (1) G 79/2
 taltîf (1) G 95/2
 tamâm-ı temreni (1) G 92/6
 tanbûr (2) G 45/1, G 90/4
 tanbûrda (1) G 14/5
 tanbûrı (1) G 131/3
 tanîn-i hû (1) G 113/2
 tanîn-i tâs-ı gerdûn-ı visâlün
 (1) G 33/5
 tanzîr (3) G 9/1, G 124/7, G
 25/6
 tanzîrde (2) G 29/7, G 51/9
 tanzîre (1) G 126/7
 tanzîri (1) G 96/7

tanzîrine (1) G 106/5
 târ (2) G 80/3, G 105/4
 taraf (1) G 97/4
 tarafda (1) G 21/6
 taraftan (2) G 64/2, G 97/4
 tarâvetinde (1) G 46/3
 tard-ı bâb (1) G 103/6
 tard-ı nefer (1) G 15/4
 taraf (1) G 40/2
 taraf-ı meşhedem (1) G 25/2
 tarfetü'l-‘ayn (1) G 77/2
 tarh (1) G 87/7
 târı (1) G 14/5
 târ-ı harîr-i zülf-i siyeh (1) G 59/4
 târ-ı nev-âgâz-ı santûr (1) G 45/5
 târ-ı perçemi (1) G 131/3
 târ-ı zülf (1) G 118/1
 târ-ı zülf-i ‘anberün (1) G 7/4
 târ-ı zülfine (1) G 52/2
 târîh (1) G 129/8
 târîh-i kühen (1) G 43/3
 târik-i şevk (1) L 4/7
 târik-i şevk ü hevâ (1) L 4/7
 târîkî-i ahşâmdur (1) G 119/3
 târîkini (1) G 14/2
 tarrârı (2) G 40/5, G 91/4
 târun (1) G 90/4
 tarz-ı hasendür (1) G 114/2
 tâs (1) G 33/5
 tasarruf (1) G 89/6
 tasavvuf-gûne (1) G 87/7
 tasavvufî (1) G 89/6
 tasavvur (2) G 19/1, G 104/2
 tasavvurla (1) G 11/4
 tasavvurunda (1) G 66/3
 tastîr (2) G 9/2, G 94/2
 tasvîr (6) G 9/4, G 18/6, G 18/9, G 55/2, G 133/5, G 100/5
 tasvîrdür (1) G 51/1
 tasvîredür (1) G 34/2
 tasvîri (1) G 48/4
 tasvîridür (1) G 23/4
 tasvîrine (1) G 130/1
 tasvîrûmi (1) G 28/3
 tasvîrûn (1) G 119/10
 taş (1) G 115/6
 taş-ı endîşede (1) G 16/7
 taşurken (1) L 2/6
 Tâtâr (4) G 119/4, G 37/1, G 40/8, G 97/4
 Tâtârdan (1) G 117/3
 Tâtârı (1) G 40/8
 tathîr (1) G 8/3
 tâvdan (1) G 110/4
 tavr (1) G 129/6

tavr-ı serd-i nâz-ı şîve-i cânân (1) G 75/4
 tavrını (2) G 7/9, G 59/5
 tâvus (1) G 116/3
 tayanmaz (1) G 40/6
 tayyibeyle (1) G 128/11
 tâze (9) G 37/8, G 65/1, G 65/5, G 76/7, G 86/4, G 89/4, G 96/7, G 105/5, G 114/1
 te’hîrûn (1) G 109/3
 te’lîf (1) G 63/2
 te’sîr (3) G 7/6, G 120/4, G 122/5
 te’sîr-i cünûn (1) G 122/1
 te’sîr-i figân (1) G 90/5
 te’sîr-i şevk-i vecd (1) G 128/2
 teb (1) G 71/6
 tebeh (1) G 122/2
 tebessümde (1) G 39/5
 tebessüm-i sipeh-i encüme (1) G 39/7
 tebessüm-rîz-i gül-hand (1) G 21/3
 tebhâle (3) G 20/4, G 56/4, G 73/3
 tebhâl-i ser-âbistân (1) G 25/1
 teb-i bî-tâb-ı hayret (1) G 119/8
 teb-i hicrân-ı cânâna (1) G 107/8
 teb-i nâ-çâr (1) G 37/3
 tecellî (1) G 24/6
 teecessüm (3) G 101/4, G 120/5, G 133/6
 tecrübesi (1) G 88/6
 tedbîre (2) G 12/1, G 12/7
 tedebbür (1) G 87/4
 tedebbüre (1) G 82/3
 tefâhur (1) G 84/3
 tefâhurı (1) G 19/6
 tefeyyüz (1) G 20/8
 tefsîr (1) G 56/3
 tehâlûk-i ser-i sevdâ-yı zülf (1) G 74/4
 tehdîd (1) G 82/5
 teheyvüb (1) G 6/5
 tehî (1) G 74/5
 teh-i nihâl-i güle (1) G 46/1
 tehniye (1) G 16/13
 tehniyet-sâz-ı cefâdan (1) G 21/7
 tek (1) G 17/7
 tek ü pûy (1) G 17/7
 tekâpûdan (1) G 79/4
 tekbîr (1) G 9/6
 tekellümde (1) G 17/4

tekerlekle (1) L 1/10
 tekvîn (1) G 78/6
 tekvînât-ı eşyâdan (1) G 96/3
 tekyede (1) G 98/5
 tekye-i dilde (1) G 126/6
 tekye-i gülşende (2) G 79/7, G 117/5
 tekyesin (1) G 98/2
 tekyesinde (1) G 9/6
 tel (1) G 131/3
 telâtum (1) G 31/5
 telh-âb-ı düşnâm-ı lebün (1) G 97/3
 telh-kâm (1) G 96/3
 temâşâ (2) G 17/4, G 61/3
 temâşâya (3) G 108/3, G 123/4, G 126/4
 temelluk-sâz (1) G 11/4
 temelluk-sâz-ı istihzâ (1) G 21/1
 temessül (1) G 18/1
 temhîd-i hikâye (1) G 109/6
 temiz (1) G 126/5
 temkîn (1) G 107/4
 temmûzda (1) G 45/6
 temreni (1) G 92/6
 temûz-ı ‘ışkı (1) G 40/6
 tenbâkû (2) G 51/5, G 68/2
 tene (2) G 58/5, G 58/5
 teng (1) G 85/1
 tengî-i dehenün (1) G 36/1
 teng-nây-ı kûçe-i vîrânenen (1) G 80/5
 tenhâ (1) G 52/3
 tennûresini (1) G 127/9
 tenvîr (1) G 9/5
 tenvîrini (1) G 9/2
 tenzû (1) G 112/3
 tenzûlarun (1) T 93/1
 ter (8) G 95/5, G 29/6, G 31/4, G 39/1, G 59/7, G 67/3, G 88/1, G 133/4
 terahhum (1) G 44/2
 terâterâzû (1) T 72/3
 terâzûsında (1) G 125/2
 terâzû-yı şemîme (1) G 113/3
 terbiyede (1) G 50/5
 terdeki (1) G 54/5
 terden (1) G 20/3
 terdür (1) G 24/1
 teredür (1) G 36/1
 tereşşuh (7) G 55/1, G 55/1, G 55/2, G 55/3, G 55/4, G 55/5, G 87/2
 teri (2) T 72/4, G 16/6
 terk (2) G 104/4, G 125/4
 terkeş (1) G 119/4
 terkeşe (1) G 116/2

terkeş-i nâzişine (1) G 37/1
 terk-i ârâyış (2) G 57/5, G 127/7
 terk-i âsâyış (1) G 30/5
 terle (5) G 17/5, G 46/2, G 73/3, G 126/5, G 131/4
 tertîb (2) G 71/5, G 95/5
 terün (3) G 41/4, G 90/2, G 92/1
 ter-zemîn (1) G 75/5
 ter-zükâmdur (1) G 119/9
 tesbîh (1) G 22/2
 tesellî (1) G 37/4
 tesellî-sâz (1) G 79/4
 tesellî-yâb-ı vuslatdur (1) G 96/2
 teslîm-i defter-i dilümüz (1) G 44/4
 teslîm-i gerden (1) G 97/1
 teşbîh (6) G 3/3, G 12/4, G 23/5, G 113/5, G 115/2, G 128/6
 teşbîhe (1) G 23/6
 teşebbüs (1) G 22/1
 teşne-leb-i gül-fâmına (1) G 58/3
 teşrîfine (1) T 93/5
 teşrîhine (1) G 87/4
 teşvîş (1) G 110/2
 teveccüh (2) G 73/4, G 112/1
 tevekküldür (1) G 26/6
 tevhîd (15) G 9/6, G 24/1, G 24/1, G 24/2, G 24/3, G 24/4, G 24/5, G 24/6, G 24/7, G 24/8, G 24/9, G 24/10, G 24/11, G 47/4, G 128/2
 tevhîde (1) G 117/5
 tîbâk-ı nüh (1) G 71/5
 tîfilken (1) G 118/4
 tîfl (2) G 124/1, G 133/1
 tîfla (1) G 4/3
 tîfl-ı bî-temkîne (1) G 48/1
 tîfl-ı iblîsi (1) G 68/4
 tîfl-ı ma'ni (1) G 76/7
 tîflının (1) G 135/5
 tîkdı (1) G 81/4
 tîlism (1) G 51/7
 tîlism-ı dahme-i nûr-ı tecellî (1) G 24/6
 tîrâşîd (1) G 13/6
 tîrâz (2) G 65/3, G 116/9
 tîrâzî (1) G 52/5
 tîynetün (1) G 45/4
 tîg (3) G 26/1, G 71/7, G 2/3
 tîg u hançer (1) G 2/3
 tîg-i ebrû (1) G 97/2
 tîg-i gamzen (1) G 97/1

tîg-i meşhed-i rahmet (1) G 24/10
 tîr (1) G 130/5
 tîr ü kemân (1) G 130/5
 tîrâ (1) G 25/6
 tîr-bâzân-ı cefâ (1) G 57/2
 tîr-bâz-ı nîgehi (1) G 115/6
 tîr-bâzun (1) G 34/3
 tîre (1) G 12/4
 tîre-baht-ı beste-i 'uşşâk (1) G 6/6
 tîredür (1) G 34/1
 tîre-i perçemle (1) G 26/4
 tîrelendi (1) G 132/2
 tîr-i gamzesi (1) G 44/3
 tîr-i heves (1) G 70/3
 tîr-i müjgânun (1) G 7/6
 tîr-i nâzişe (1) G 116/2
 tîr-i nâzun (1) G 122/4
 tîşe (1) G 74/4
 tîşe-i Ferhâd'ı (1) G 7/8
 tîşeyle (1) G 45/5
 tîz-bâl-i gamzen (1) G 119/4
 to (1) G 25/5
 togan (1) G 94/5
 togar (1) L 1/3
 togmadı (1) G 64/2
 togrı (1) G 97/6
 togup (1) G 76/7
 tolanur (1) G 30/3
 top (1) T 72/5
 torâ-ger (1) G 13/4
 torba (1) L 1/1
 tu (1) G 13/1
 tûde (1) Kt 1/2
 tûfân (1) G 5/2
 tûfân-zâr (1) G 96/4
 tûg (1) G 23/2
 tûg-ı fîrûg-ı hüsn-i 'âlem-tâbdur (1) G 105/1
 tûgrânun (1) G 91/5
 tûgrâ-yı zerkeşe (1) G 116/5
 tohm-ı emeli (1) G 90/6
 tohm-ı nergisini (1) G 4/4
 tûle-i nuhûsete (1) G 35/3
 tulû'ı (1) G 133/3
 tuman (1) G 35/1
 tûr (1) G 36/3
 turfa (1) L 1/7
 Tûr-ı vahdetdür (1) G 24/6
 Tûr-ı vuslatda (1) G 30/2
 turmaz (1) G 86/2
 turre-i gîsû-yı müşk (1) G 31/2
 turre-i kâkül-i hoş-bûy (1) G 114/4
 turre-i kâkül-i hoş-bûy u semendür (1) G 114/4

turre-i Şîrîn'i (1) G 122/1
 turreler (1) G 54/1
 turren (1) G 30/5
 turukun (1) G 127/4
 tutamaz (1) G 3/4
 tutar (1) G 131/2
 tutuşdı (1) G 121/5
 tûtî (2) G 29/7, G 55/5
 tûtî-i hoş-güfte (1) G 60/2
 tûtî-i tasvîri (1) G 48/4
 tûtîyâ (3) G 19/3, G 99/4, G 24/11
 tutkalı (1) G 110/4
 tutup (1) G 130/6
 tutuşup (1) G 39/2
 tuyûr (1) G 22/2
 tükürür (1) L 1/10
 türbesidür (1) G 127/8
 tûvânı (1) G 76/3

U
 ucı (1) G 42/2
 ufuk-ı nâzda (1) G 69/2
 ukde (1) G 3/4
 umar (1) G 82/7
 unsur-ı cânân (1) G 109/5
 urdı (1) G 6/3
 urdum (1) G 1/7
 urmadadır (1) G 57/2
 urmuş (1) L 2/2
 ursa (2) G 39/3, G 119/7
 usâre-i tûr-ı hasedle (1) G 36/3
 usturlâb (1) L 2/8
 usturlâba (1) G 129/9
 usturlâbdan (1) G 61/6
 usturlâbdur (1) G 20/7
 usûl (3) G 49/9, G 106/3, G 129/6
 usûl-i çenberedür (1) G 36/5
 uşşâk (6) G 44/2, G 63/3, G 6/6, G 117/4, G 122/3, G 24/3
 uşşâka (7) G 56/2, G 58/5, G 85/5, G 53/4, G 85/2, G 7/6, G 16/3
 uşşâkdan (2) G 6/2, G 123/5
 uşşâkı (6) G 82/5, G 97/1, G 97/2, G 33/2, G 11/3, G 20/6
 uşşâk-ı dil-beste (1) G 21/2
 uşşâkına (1) G 24/4
 uşşâkını (1) G 28/4
 uşşâkun (1) G 9/4
 utârid (1) G 83/2
 uymaz (1) G 77/3
 uzakdan (1) L 2/4

Ü
 üftâde (2) G 41/2, G 11/3
 ülfet (4) G 18/7, G 132/4, G 134/8, G 16/2
 ülfetde (1) G 76/4
 ülfete (1) G 119/4
 ülkerîn (1) G 41/5
 ümîd-i vakt-i vuslat (1) G 61/6
 ümmîd-i recâ (1) G 42/5
 ümmîdleri (1) G 83/3
 ümmîz-i neşve (1) G 80/1
 ümniyye (1) G 16/3
 ümniyyemde (1) G 34/5
 ünsiyyet (1) G 32/3
 ünsiyyetlidir (1) T 93/4
 üst (1) G 62/4
 üstâd (4) T 72/5, G 30/8, G 61/8, G 90/10
 üstâda (1) G 125/8
 üstâd-ı kâhinden (1) G 109/4
 üstâdına (1) G 124/7
 üstine (2) G 76/3, G 103/2
 üstühân (1) G 6/6
 üstüme (1) G 30/3
 üzre (10) G 4/1, G 4/8, G 6/4, G 37/6, G 67/7, G 75/2, G 105/3, G 130/2, L 1/1, L 2/7
 V
 va'd (3) G 123/4, G 36/4, G 68/5
 va'de (1) G 117/6
 va'de-i dürûg-ı güzeste (1) G 49/7
 va'de-i hulfını (1) G 86/3
 va'de-i vaslun (1) G 3/5
 va'd-i vuslat (1) G 109/1
 vâ'iz (5) G 21/5, G 68/4, G 85/4, G 103/4, G 130/4
 vâ'izün (1) G 56/6
 vâ-bestedür (1) G 102/2
 vâ-beste-sühen (1) G 89/1
 vâdî-i Sâbit'de (1) G 10/6
 vâfir (1) L 1/9
 vâfirdür (1) G 33/7
 vahdet (2) G 128/3, G 128/5
 vahdetdür (1) G 24/6
 vâhib (1) Kt 1/1
 vahşet (2) G 134/3, G 79/1
 vahşetler (1) G 40/4
 vahşetün (1) G 26/5
 vahşet-zedesi (1) G 115/3
 vahy-i levh-i sâfindan (1) G 119/9
 vak'a-i târîh-i hicrânüm (1) G 129/8

vakfinun (1) T 72/5
 vakt (4) G 105/4, G 61/6, G 97/6, L 4/5
 vakte (1) G 22/3
 vakti (1) G 33/5
 vakt-i 'ömrini (1) G 56/7
 vakt-i vuslat-ı cânân (1) G 20/7
 vaktile (1) G 90/5
 vaktün (1) Kt 1/2
 vâlî-i hüsne (1) G 131/5
 var (22) G 19/3, G 19/7, G 32/4, G 60/5, G 63/2, G 86/6, G 88/1, G 88/1, G 88/2, G 88/3, G 88/4, G 88/5, G 88/6, G 91/9, G 92/5, G 92/7, G 95/4, G 112/4, G 118/7, G 123/3, G 125/6, L 3/6
 varak-ı gül (1) G 128/10
 vardı (1) G 76/1
 vardur (1) G 123/6
 vârestedür (1) G 102/5
 vâret-i hüsnün (1) T 93/2
 varken (2) G 19/6, G 115/1
 varma (1) G 42/5
 varsa (1) G 1/3
 vârne (1) G 79/2
 varup (1) G 104/2
 vâsf (3) G 28/1, G 80/3, G 2/7
 vâsf-ı hüsnî (1) G 133/5
 vâsf-ı kand-ı la'li (1) G 51/9
 vâsf-ı ma'nîde (1) G 125/3
 vâsf-ı müşevveşler (1) G 115/2
 vâsf-ı tîg-i ebruvân (1) G 26/1
 vâsfında (1) G 38/4
 vâsfumuz (1) G 102/2
 vâsîta (1) G 112/2
 vâsî' (7) G 85/1, G 85/1, G 85/2, G 85/3, G 85/4, G 85/5, G 85/6
 vâsl (3) G 24/3, G 74/5, G 130/8
 vâslı (1) G 109/3
 vâsl-ı hicrân (1) G 129/3
 vâslun (1) G 3/5
 vatan (1) G 13/4
 vaz' (1) G 21/3
 ve (1) G 44/7
 ve'y (1) G 100/1
 vebâline (1) G 70/5
 vecd (2) G 26/5, G 128/2
 vecde (2) G 126/6, G 24/5
 vechi (1) L 2/4
 vech-i hüsnini (1) G 82/1
 vech-i şebekten (1) G 86/5
 vechün (1) T 93/2

vefâ (1) G 125/4
 Vefâ'ya (1) L 4/7
 vefâdan (1) G 21/8
 vefâsı (1) G 94/2
 vefâsındandır (1) G 99/3
 vefâ-yı 'ahdi (1) G 107/3
 vefâ-yı hüsn (1) G 88/4
 vefâ-yı hüsn ü ferî (1) G 88/4
 vefk-i 'ilm (1) L 4/3
 vekâhat (1) G 16/1
 velî (16) G 50/6, T 93/4, G 127/1, G 127/1, G 127/2, G 127/3, G 127/4, G 127/5, G 127/6, G 127/7, G 127/8, G 127/9, G 127/10, G 127/11, G 127/12, G 127/13
 velîkin (1) G 21/4
 verâlarına (1) G 39/3
 verâsı (1) G 81/4
 verd-i handân (1) G 5/7
 verd-i ter (1) G 39/1
 verd-i terdür (1) G 24/1
 veremsüz (1) G 63/3
 Vesîm (3) G 29/7, G 41/7, G 106/5
 Vesîm'e (1) G 30/8
 vesveseden (1) G 16/9
 vesvesedür (1) G 85/6
 vezân (1) G 81/1
 vicdân (1) G 24/5
 vilâ-yı ikbâl (1) G 99/3
 vir (2) G 56/2, G 58/1
 vîrân (1) L 4/10
 vîrân u kimi (1) L 4/10
 vîrânedan (1) G 80/5
 virdi (13) G 4/1, G 4/8, G 6/1, G 11/6, G 16/11, G 16/12, G 27/1, G 35/4, G 37/8, G 75/4, G 79/5, G 83/4, G 107/2
 viremez (2) G 15/5, G 85/5
 viren (3) G 20/1, G 74/5, G 130/9
 virildi (1) G 82/4
 virirüz (1) L 4/11
 virme (1) G 117/6
 virmede (1) G 84/4
 virmedi (1) G 4/6
 virmekde (1) G 135/3
 virmekdedür (1) G 18/3
 virmez (3) G 53/2, G 60/1, G 130/3
 virmiş (1) G 124/6
 virmişdür (1) G 16/3
 virse (3) G 37/4, G 69/1, G 128/9

virür (20) G 6/4, G 22/1, G 27/2, G 46/5, G 47/3, G 54/1, G 54/1, G 54/2, G 54/3, G 54/4, G 54/5, G 66/4, G 69/3, T 93/2, T 93/2, T 93/2, G 109/6, G 128/11, G 131/1
 virürse (1) G 45/2
 visâde (1) G 78/3
 visâl (4) G 34/7, G 36/4, G 37/6, G 125/7
 visâle (1) G 116/8
 visâline (1) G 35/4
 visâlüm (1) G 76/4
 visâlün (2) G 58/7, G 33/5
 vişn-âba (1) G 129/4
 vişn-âbdan (2) G 61/2, G 73/3
 vişn-âbdur (2) G 20/4, G 20/4
 vişn-âbı (1) G 135/4
 vuhûş (1) G 22/2
 vuhûş u tuyûr (1) G 22/2
 vuslat (8) G 20/7, G 47/2, G 59/3, G 61/6, G 68/5, T 93/5, G 109/1, G 121/9
 vuslata (2) G 89/1, G 97/5
 vuslatda (1) G 30/2
 vuslatdur (1) G 96/2
 vuslatı (4) G 48/3, G 53/2, G 97/6, G 109/4
 vuslatun (1) G 134/2
 vusûl (1) G 95/4
 vuzû (1) G 54/4
 vuzû' (1) G 111/3
 vücûd (2) G 59/3, G 80/4
 vücûdı (4) G 71/3, G 108/1, G 20/5, G 112/3
 vücûd-ı şâhid-i vecde (1) G 24/5
 vücûdum (1) G 12/6

Y

ya (4) G 7/7, G 115/3, G 115/4, G 115/6, G 116/3
 yâ (9) G 10/2, G 10/3, G 10/3, G 23/3, G 94/4, G 104/1, G 105/2, G 105/3
 Ya'kûb (1) G 13/5
 yâd (5) G 10/1, G 51/5, G 54/2, G 57/6, G 134/1
 yağını (1) G 92/3
 yağmurlıdır (1) G 68/3
 yakar (1) G 30/2
 yakışdı (1) G 4/7
 yakışur (1) G 30/6
 yakîn (1) G 89/2
 yakîndür (1) G 90/2
 yaklaştı (1) G 33/5
 yâkût (2) G 69/7, G 135/4

yâkûta (1) G 135/2
 yâkût-ı femün (1) G 84/2
 yalamış (1) L 3/5
 yalan (2) G 35/4, G 50/6
 yalvarup (1) G 98/3
 yanar (2) G 24/4, G 67/6
 yangın (1) G 92/7
 yanık (1) G 92/7
 yanından (1) G 58/2
 yanmış (6) G 73/1, G 73/1, G 73/2, G 73/3, G 73/4, G 73/5
 yapar (1) G 22/5
 yapış (2) G 19/7, L 4/11
 yapışur (1) G 86/2
 yâr (18) G 49/7, G 63/9, T 72/5, G 97/6, G 118/7, G 125/7, G 133/4, G 135/4, G 5/1, G 5/5, G 13/6, G 23/4, G 49/8, G 56/1, G 56/5, G 78/3, G 107/3, G 117/4
 yârân-ı hüner (1) L 2/6
 yarar (1) G 89/6
 yârda (1) G 134/6
 yârdan (2) G 112/2, G 117/1
 yârdur (1) G 70/7
 yâre (17) G 5/6, G 20/1, G 69/1, G 79/4, G 107/6, G 33/6, G 42/2, G 55/3, G 58/6, G 60/3, G 68/1, G 68/5, G 76/1, G 98/2, G 105/2, G 105/4, G 114/4
 yârı (1) G 98/1
 yârı (20) G 12/5, G 12/7, G 84/4, G 98/1, G 102/7, G 103/6, G 124/4, G 126/6, G 6/5, G 20/2, G 42/7, G 56/3, G 78/2, T 93/5, G 106/3, G 107/5, G 109/5, G 119/5, G 126/4, G 129/7
 yârile (1) G 89/5
 yârın (7) G 12/3, G 51/1, G 90/1, G 91/9, G 124/5, G 124/6, G 125/2
 yârün (5) G 69/4, G 70/3, G 88/4, G 102/3, G 123/3
 yaslanmış (7) G 78/1, G 78/1, G 78/2, G 78/3, G 78/4, G 78/5, G 78/6
 yaş (1) G 50/1
 yaş u kurudadır (1) G 50/1
 yaşa (1) G 116/6
 yaşına (2) G 124/1, G 124/1
 yatan (1) G 115/4
 yavaş (16) G 76/1, G 76/1, G 76/1, G 76/1, G 76/2, G 76/2, G 76/3, G 76/3, G

76/4, G 76/4, G 76/5, G 76/5, G 76/6, G 76/6, G 76/7, G 76/7
 yaz (1) G 107/6
 yazıkdur (1) G 40/7
 yazmış (3) G 73/5, G 87/1, G 118/8
 yazsa (2) G 32/6, G 51/8
 yebs-i nebâtâtı (1) G 86/4
 yebs-i zühdi (1) G 50/1
 yek (3) G 3/3, G 7/10, G 44/3
 yek-bû (1) G 119/10
 yek-bûse (1) G 17/6
 yek-bûseyle (1) G 64/4
 yekdür (1) G 129/6
 yek-katresin (1) G 16/10
 yek-lahzadur (1) G 94/2
 yek-nazra (1) G 77/2
 yek-ni'met-i 'azîz-i lebün (1) G 19/2
 yek-reng (1) G 111/2
 yek-sâ'a (1) G 90/7
 yektâ (2) G 52/2, G 128/5
 yek-tarfa (1) G 40/4
 yek-vâr (1) G 70/6
 yek-zerre (1) G 99/3
 yeldâ (1) G 97/5
 yelden (1) G 94/5
 yelken (1) G 121/6
 yelpâze-i sevdâ (1) G 6/5
 yem (3) G 53/4, G 31/5, G 46/5
 yeme (1) G 115/3
 yem-i mevc-şiken (1) G 13/3
 yengân (1) G 18/7
 yeni (1) G 129/3
 yerde (1) G 92/7
 yerden (1) T 72/5
 yeri (1) L 2/9
 yerindedür (1) G 92/6
 yerine (2) G 54/3, G 98/6
 yerler (1) G 19/4
 yeter (2) G 4/1, G 4/3
 yetîm (1) G 52/2
 yetiş (1) G 126/5
 yetişdi (2) G 60/2, G 121/5
 yetişürken (1) G 44/3
 yılan (1) G 35/4
 yıldur (1) G 10/5
 yidi (1) G 70/5
 yidügi (1) G 50/4
 yimez (1) G 86/4
 yine (27) G 1/6, G 3/3, G 9/5, G 12/7, G 19/7, G 28/5, G 30/7, G 37/3, G 42/6, G 63/7, G 69/4, T 72/3, G 82/5, G 82/6, G 83/4, G 85/2, G 85/4, G 91/1, G

97/2, G 99/1, G 99/3, G
102/3, G 103/4, G 107/6,
G 124/7, G 132/5, G 135/3
yogiken (1) L 3/8
yogurdı (1) G 36/4
yohsa (5) G 7/2, G 8/7, G
20/8, G 73/2, G 118/3
yok (29) G 1/4, G 17/8, G
34/7, G 67/5, T 72/1, T
72/3, T 72/3, T 72/4, G
88/1, G 88/1, G 88/2, G
88/3, G 88/4, G 88/5, G
88/6, G 89/1, G 89/1, G
89/2, G 89/3, G 89/4, G
89/5, G 89/6, G 90/7, T
93/3, G 102/1, G 108/3, G
121/2, L 1/3, L 3/9
yokdur (2) T 72/3, G 121/4
yokla (1) G 90/9
yoktur (1) L 2/9
yoldâşına (1) G 124/4
yolına (1) G 56/8
yolında (1) G 104/3
Yûsuf (1) G 43/2
Yûsuf'a (1) G 55/1
Yûsufâsâ (1) G 21/4
Yûsuf-i hüsn-i hulkun (1) G
42/3
yutup (1) G 103/4
yübüset (1) G 75/4
yüki (1) G 92/2
yüksekden (1) G 107/2
yüm (1) G 74/1
yüm-i magfîret-i hazret-i
gufrân (1) G 85/3
yürür (1) L 1/10
yüz (2) G 40/3, G 103/2
yüzi (1) G 42/7
yüzün (2) G 19/4, G 44/7

Z

za'f (1) G 67/7
za'îf (1) L 1/3
zâ'il (1) G 24/2
zâ'irân-ı harem-i türbesidür
(1) G 127/8
zâhid (9) G 44/2, G 50/3, G
102/5, G 104/2, G 107/5,
G 108/4, G 116/6, G
121/8, L 4/6
zâhidâ (4) G 19/5, G 45/3, G
91/4, G 129/4
zâhidân (1) G 124/5
zâhid-i istigfâra (1) G 7/5
zâhid-i sûret-perest (1) G 26/3
zâhir (2) G 113/2, G 113/4
zahm (1) G 57/2
zahme (1) G 51/7

zahmete (1) L 2/5
zahm-ı berg-i gülşeni (1) G
7/6
zahm-ı dil (1) G 67/4
zahm-ı dil-i 'işket (1) G 25/2
zahm-ı gül (1) G 25/4
zahm-ı mâr (1) L 2/5
zahm-ı nevk-i nâz (1) G 123/1
zahm-ı tîşe-i Ferhâd'ı (1) G
74/4
zahm-nâk-ı niş-i elmâs-ı
sitem (1) G 29/4
zahmun (2) G 67/5, G 58/9
zahrın (1) G 95/2
zalmâ (1) G 31/2
zamân (2) G 47/4, G 57/2
zamândur (1) G 133/7
zamânun (1) G 100/2
zamânun (2) G 99/3, G 19/6
zamîr (1) G 104/1
zamîr-i tab'-ı rindân (1) G
21/5
zann (1) G 78/3
zânû-nişest (1) G 71/1
zânû-nişîn (1) G 121/1
zânûsında (1) G 125/5
zânû-yı fikre (1) G 59/6
zâr (1) G 125/4
zâre (2) G 78/1, G 83/4
zâr-ı cismüm (1) G 129/3
zarîfândur (1) G 23/2
zârum (1) G 5/2
zârun (1) G 90/1
zarûretle (1) G 37/6
zâtı (1) L 3/7
zât-ı Hudâ (1) G 99/6
zât-ı ma'ârif (1) L 3/5
zât-ı ma'ârif ü dâniş (1) L 3/5
zâtında (1) G 18/3
ze (3) G 25/1, G 25/2, G 25/6
zebân-ı hâme (1) G 107/7
zebân-ı şu'le (1) G 67/3
zebân-ı şu'leyi (1) G 74/3
zebânun (1) G 101/7
ze-elmâs-ı sitem (1) G 25/4
zehr-âba (1) G 97/2
zehr-âba-nûş-ı sâgar-ı ekdâr
(1) G 45/3
zehr-âblarun (1) G 91/3
zehr-i erguvânveş (1) G 67/6
zekan (1) G 55/1
zeker (2) G 87/4, G 87/5
zekût-ı cemâlün (1) G 56/2
zemîn (4) G 37/8, G 67/7, G
82/6, G 44/6
zemîn-i köhne (1) G 124/7
zemîn-i Sâbit'e (1) G 92/8
zemînini (1) G 104/5

zenbûr (2) G 45/7, G 97/3
zencîr (2) G 13/3, T 93/4
zencîr-bend-i ma'siyetüz (1)
G 102/8
zencîre (6) G 12/1, G 43/3, G
91/6, L 4/9, G 12/5, G
126/3
zencîredür (1) G 34/6
zencîrveş (1) G 129/5
zer (5) G 70/4, G 70/5, G
77/3, G 77/5, G 118/9
zer-bâf (1) G 65/5
zerdâlû (1) G 51/6
zerdî (1) G 66/3
zer-dîde (2) G 42/4, G 109/4
zer-i Hâlis (1) G 56/8
zer-i kânumda (1) G 71/6
zerkeşe (1) G 116/5
zer-nişân (1) G 32/6
zerrât-ı gird-i hatt-ı melâhat
(1) G 81/5
zerre (1) G 1/1
zerrece (1) G 45/2
zerrîn (2) G 66/4, G 88/5
zerrîne (1) G 9/2
zer-tâbdur (1) G 105/3
zer-târ (1) G 23/3
zer-târ-ı melâhat-yâbdur (1) G
105/1
zerün (1) G 41/7
zevce (1) G 118/6
zevki (1) T 72/3
zıll (2) G 99/1, G 129/9
zîb (4) G 41/1, G 66/4, G
115/1, G 120/3
zîb ü fer (1) G 66/4
zîb ü ferün (1) G 41/1
zîb ü hâl ü hat (1) G 115/1
zîb ü zîverdür (1) G 120/3
zîbâ (2) G 38/1, G 128/1
zîbâlar (1) G 5/6
zî-bâl-i cihânun (1) G 45/7
zîbâsıdur (1) G 110/5
zîb-âver-i kâkül (1) G 63/7
zîb-i dûş (1) G 30/6
zîb-i safâ-âver-i elmâs (1) G
69/6
zi-eş'âr-ı kühen (1) G 13/6
zifâf (1) G 126/1
zifâfi (1) G 92/4
zihâm-ı 'işve-i pür-neşvesin
(1) G 29/5
zi-hâm-ı nigehe (1) G 13/3
zih-gîre (1) G 12/3
zih-gîredür (1) G 34/3
zihî (1) G 75/5
zi-kilk-i cevher-i hakkâk (1)
G 25/4

- zikr-i ezhâr (1) G 42/2
 zindânun (1) G 91/6
 zînet (1) G 88/5
 zînet ü zîver (1) G 88/5
 zînet-dih-i ârâyış (2) G 69/1, G 69/7
 zînet-i engüşter-i zîver (1) G 69/3
 zînetlidür (1) T 93/4
 zirâ'-ı hendese-i tab'a (1) G 1/7
 zir-gehden (1) G 87/2
 zir-i bâl-i emn (1) G 11/3
 zir-i eşk-i hasret (1) G 68/3
 zir-i fesden (2) G 7/5, G 91/1
 zir-i gelûdadur (1) G 50/4
 zir-i gûş (1) G 130/3
 zir-i hevâ (1) G 27/5
 zir-i kabûl (1) G 127/6
 zir-i tarf-ı ebruvâna (1) G 40/2
 zîver (4) G 118/1, G 118/9, G 69/3, G 88/5
 zîverdür (1) G 120/3
 zîver-i âgûş-ı hayâl (1) G 27/4
 zîver-i bâzâr (1) G 37/5
 zîver-i deşt-i hayâl (1) G 134/3
 zîver-i elmâs (1) G 69/5
 zîver-i gûş (1) G 74/4
 zîver-i mengûş (1) G 127/11
 zîver-i tûğ-ı zarîfândur (1) G 23/2
 zîver-nümâ-yı nâmdür (1) G 29/4
 zîver-nümâ-yı sûret-i tasvîr-i cânun (1) G 100/5
 ziyâ-bahş (1) G 18/3
 ziyâde (1) G 92/6
 ziyâ-yı mihri (1) G 108/3
 ziyâ-yı nûr-ı mihri (1) G 9/4
 zu'afâdur (1) G 127/1
 zu'mınca (1) G 17/7
 zuhûr (3) G 33/6, G 66/2, G 134/4
 zulmetde (1) G 105/4
 zulmet-i şebde (1) G 14/2
 zû-nesebdür (1) G 87/1
 zûr (2) G 101/2, G 116/7
 zurefâ (1) G 38/5
 zûr-ı hüsnle (1) G 71/1
 zûrlar (1) L 2/4
 zücâcından (1) G 109/5
 zühdi (1) G 50/1
 zühreyle (1) T 93/4
 zükkâmun (1) G 95/5
 zülf (28) G 1/3, G 7/4, G 9/7, G 34/6, G 40/5, G 44/1, G 51/7, G 59/4, G 64/2, G 73/2, G 74/4, G 80/3, G 91/5, G 97/5, G 118/1, G 126/3, G 131/5, G 23/1, G 23/1, G 23/2, G 23/3, G 23/4, G 23/5, G 23/6, G 23/7, G 121/8, G 109/6, G 121/8
 zülf ü hâl ü ruh (8) G 23/1, G 23/1, G 23/2, G 23/3, G 23/4, G 23/5, G 23/6, G 23/7
 zülfe (3) G 62/4, G 113/5, G 11/1
 zülfeleri (1) G 91/5
 zülfî (5) G 2/1, G 37/2, G 115/2, G 30/7, G 71/6
 zülf-i 'abîr-efşânun (1) G 91/1
 zülf-i 'anber-bûlarun (1) T 93/1
 zülf-i 'arûs (1) G 42/2
 zülf-i çîn (1) G 116/5
 zülf-i çîn ü gîsû-yı mergûlesin (1) G 116/5
 zülf-i çîne (1) G 81/3
 zülf-i Leylî (1) G 43/3
 zülf-i müşg-bûlarla (1) G 121/4
 zülf-i müşg-bûsında (1) G 109/6
 zülf-i müşg-i çînün (1) G 120/3
 zülf-i müşgîn (1) G 113/1
 zülf-i nigâr-ı siyeh-i yâri (1) G 42/7
 zülf-i nigârün (1) G 90/2
 zülf-i perîşânı (1) G 66/5
 zülf-i pür-çîn (1) G 38/4
 zülf-i sehâb-endûdun (1) G 57/3
 zülf-i semmûr (1) G 131/5
 zülf-i siyâhun (1) T 93/4
 zülf-i siyehün (1) G 2/2
 zülf-i sünbül (1) T 93/2
 zülf-i tarrârı (1) G 91/4
 zülf-i yârdan (1) G 112/2
 zülfinde (1) G 14/2
 zülfindeki (1) G 20/5
 zülfine (3) G 55/3, G 52/2, G 65/5
 zülfini (2) G 63/3, G 63/5
 zülfle (1) G 6/7
 zülfün (6) G 94/5, G 119/2, G 61/1, G 91/6, G 92/1, T 93/2
 zülfünle (1) G 121/3
 zümresi (1) G 38/5
 zümresine (1) G 114/5
 zünnâra (1) G 7/4
 zürdânun (1) G 91/8
 züvvârdan (1) G 117/4
 züvvâre (1) G 42/6

ÖZET

[ATICI, Muammer]. [Mehmet Hâlis Efendi ve Mehmet Hâlis Efendi Divanı], [Yüksek Lisans Tezi], Ankara, [2009]

Bu çalışma Divan Edebiyatının 17. yüzyıl şâirlerinden Mehmet Hâlis Efendi'nin hayatını ve Divanını konu almıştır. Divanının transkripsiyonu ve tahlili yapılmıştır.

Mehmet Hâlis Efendi İstanbul Kasımpaşa'da doğmuş, eğitimini tamamladıktan sonra müderrislik ve kadılık yapmış, vasat bir divan şâiridir. Şiirleri divan şiiri geleneğinin devamı niteliğindedir.

Mehmet Hâlis Efendi Divanı'nın tek nüshası bulunmaktadır. Bu sebeple çalışmamız tek nüsha üzerinden yürütülmüştür. Divanda toplam 140 manzume bulunmaktadır.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır: I. Bölümde, Mehmet Hâlis Efendi'nin hayatı ve edebî kişiliği kaynaklardan ve kendi şiirlerinden hareketle ortaya konulmaya çalışılmıştır.

II. Bölümde divanın değerlendirmesi yapılmış, divanda yer alan şiirler nazım şekillerine göre incelenmiştir. Bu bölümde şâirin vezin, kafiye ve redif kullanımı örneklerle ortaya konulmuştur. Mehmet Hâlis Efendi'nin şiirlerinde kullandığı atasözü ve deyimler tespit edilmiştir.

III. Bölümde ise Mehmet Hâlis Efendi Divanı'nın metni ortaya konmuştur. Çalışmamızın son bölümünde ise ayrıntılı bir gramatikal dizin verilmiştir.

Sonuç bölümünde Mehmet Hâlis Efendi Divanı'nda karşılaşılan hususlar genel hatlarıyla ortaya konulmuş ve çalışma tamamlanmıştır.

Anahtar Sözcükler:

1. Mehmet Hâlis Efendi
2. Divan Edebiyatı
3. Mehmet Hâlis Efendi Divanı
4. Nazım şekilleri
5. Vezin

ABSTRACT

[ATICI, Muammer]. [Mehmet Halis Efendi and Mehmet Halis Efendi's Divan], [Master Thesis], Ankara, [2009]

This study focused on Classical Ottoman Poetry's poets of Mehmet Hâlis Efendi's Divan and his life who had lived in 17th century. The Divan's transcription and analysis were introduced.

Mehmet Halis Efendi was born in İstanbul and after he completed his education, he performed his duty as professor and kadi. He was a mediocre poet.

There is only one copy of Mehmet Halis Efendi's Divan. There fore, our study was carried out from this copy. There are totally 140 poems in this Divan.

This study has three parts. In the first part, It was mentioned about Mehmet Halis Efendi's life and his literary personality thanks to the sources and his own poems.

In the second part, the poems in Mehmet Halis Efendi's Divan were examined according to their verse forms. In this part, his using of meter and rhyme were introduced with examples. The proverbs and idioms which he used in his poems were explained.

In the third part, Mehmet Halis Efendi's Divan's text was introduced. At the end of this study a detailed index had given.

In the conclusion part, the elements in Mehmet Halis Efendi's Divan were explained in general terms and the study was accomplished.

KEY WORDS:

1. Mehmet Halis Efendi
2. Classical Ottoman Poetry
3. Mehmet Halis Efendi's Divan
4. Poems Forms
5. Meter

KAYNAKÇA

- AKSOY, Ömer Asım; **Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü I-II-III**, Ankara, TDK Yay., 1984.
- AKÜN, Ömer Faruk; “Divan Edebiyatı”, **İslam Ansiklopedisi**, IX. Cilt, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1994, s. 329-427.
- Ali Nazima, Faik Reşad; **Mükemmel Osmanlı Lügati**, Haz. Necat Birinci vd., Ankara, TDK. Yayınları, 2005.
- AYDIN, Mehmet; **Açıklamalı Deyimler Sözlüğü**, Ankara, Emek Yay., 1995.
- BALTACI, Cahit; **XV-XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri**, İstanbul, İrfan Matbaası, 1976.
- BANARLI, Nihad Sami; **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi**, I.cilt , İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1997.
- Behiştî; **Behiştî Dîvânı**, Haz. Yaşar Aydemir, Ankara, MEB. Yay., 2000.
- BEZİRCİ, Asım; **Deyimlerimizin Sözlüğü**, İstanbul, Gendaş Yayınları, 1991.
- Bosnalı Alaeddin Sâbit; **Divan**, Haz.Turgut Karacan, Sivas, Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, 1991.
- Bursalı Mehmet Tâhir; **Osmanlı Müellifleri**, Haz. A. Fikri Yavuz, İsmail Özon, II. Cilt, İstanbul, Meral Yay., 1972.
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmet; **Necâti Bey Divânı’nın Tahlili**, İstanbul, 1971.
- DEVELLİOĞLU, Ferit; **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Ankara, Aydın Kitabevi Yayınları, 17. baskı, 2000.
- DİLÇİN, Cem; “Divan Şiirinde Gazel”, **Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)**, cilt LII, sayı 415-416-417, Temmuz-Ağustos-Eylül, Ankara, TDK. Yay., 1986, s.78-248.
- DİLÇİN, Cem; **Yeni Tarama Sözlüğü**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 1983.
- ERGÜN, Mustafa; “Medreseden Mektebe Osmanlı Eğitim Sistemindeki Değişme”, **Yeni Türkiye Dergisi**, sayı 32, Mart-Nisan, Ankara, 2000, s.735-753.
- HIZLI, Mefail; “Osmanlı Sıbyan Mektepleri”, **Osmanlı**, Ed. Güler Eren, cilt 5, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 1999, s.207-217.
- İPEKTEN, Haluk; **Eski Türk Edebiyatı Nazım şekilleri ve Aruz**, İstanbul, Dergah Yayınları, 1994.

İPEKTEN, Haluk, İSEN, Mustafa vd.; **Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988.

İSEN, Mustafa; “Divan Şiirinde Nazire Geleneği”, **Ötelerden Bir Ses**, Ank., 1997.

İsmail Belig; **Nuhbetü'l-Âsâr Li-Zeyl-i Zübdeti'l- Eş'âr**, Haz. Abdülkerim Abdülkadiroğlu, Ankara, AKM. Yay., 1999.

KILIÇ, Filiz; **XVII. Yüzyıl Tezkirelerinde Şâir ve Eser Üzerine Değerlendirmeler**, Ankara, Akçağ Yay., 1998.

KÖKSAL, M. Fatih, **Sana Benzer Güzel Olmaz: Divan Şiirinde Nazire**, Ank., Akçağ Yay., 2006,

KURNAZ, Cemal; **Hayâlî Bey Dîvânı'nın Tahlili**, İstanbul, MEB. Yay., 1996.

KURNAZ, Cemal, ÇELTİK, Halil; “Klasik Nazım Şekillerinin Oluşumu ve Sistematiği”, **Süleyman Hayri Bolay Armağanı Kitabı**, Ankara, Gazi Kitabevi, 2005.

Mehmed Süreyya; **Sicill-i Osmânî**, Yay. Haz. Nuri Akbayan, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayınları, cilt I-VI, 1996.

Mustafa Safâyî Efendi; **Tezkire-i Safâyî: Nuhbetü'l-Âsâr Min Fevâ'id-i-Eş'âr** (İnceleme-Metin-İndeks), Haz. Pervin Çapan, Ankara, AKM. Yay., 2005.

Nâbî; **Nâbî Dîvânı**, Haz. Ali Fuat Bilkan, Cilt I-II, İstanbul, MEB. Yay., 1997.

OKUYUCU, Cihan; **Divan Edebiyatı Estetiği**, İstanbul, L&M Yayınları, 2004.

PAKALIN, M.Zeki; **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, İstanbul, MEB. Yayınları, 2004.

PALA, İskender; **Ansiklopedik Dîvân Şiiri Sözlüğü**, Ankara, Akçağ Yay., 1995.

Sâlim Efendi; **Tezkiretü's-Şu'ara**, Haz. Adnan İnce, Ankara, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 2005.

SARAÇBAŞI, Ertuğrul, MİNNETOĞLU, İbrahim; **Örnekli ve Açıklamalı Türkçe Deyimler Sözlüğü**, İstanbul, Bilge Kültür Sanat Yayınları, 2002.

SARI, Mevlüt; **Arapça-Türkçe Lûgat**, İstanbul, Bahar Yayınları, 1980.

Şemsettin Sami; **Kâmûs-ı Türkî**, İstanbul, Çağrı Yayınları, 1996.

ŞÜKUN, Ziya; **Farsça-Türkçe Lûgat: Gencînei Güftâr Ferhengi Ziya**, İstanbul, MEB. Yayınları, 1996.

TANYERİ, Mehmet Ali; **Örnekleriyle Divan Şiirinde Deyimler**, Ankara, Akçağ Yayınları, 1999.

TOLASA, Harun; “Divan Şâirlerinin Kendi Şiirleri Üzerine Düşünce ve Değerlendirmeleri”, **Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi**, Sayı:1, İzmir, 1982.

TUMAN, Mehmed Nail; **Tuhfe-i Nâ’îlî: Divan Şâirlerinin Muhtasar Biyografileri**, Haz. Cemal Kurnaz, Mustafa Tatçı, Ank., Bizim Büro Yay., 2001.

Türk Atasözleri ve Deyimleri I-II, İstanbul. MEB. Yayınları, 2001.

ULUDAĞ, Süleyman; **Tasavvuf Terimleri Sözlüğü**, İst.,Kabalıcı Yayınevi, 2005.

UNAN, Fahri; “Osmanlılarda Medrese Eğitimi”, **Osmanlı**, Ed. Güler Eren, cilt 5, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 1999, s.149-160.

UZUNÇARŞILI, İ. Hakkı; **Osmanlı Tarihi**, III. Cilt, 2. Kısım, Ankara, TTK. Yay., 1995, s. 440-441.

ÜNVER, İsmail; “Çeviri Yazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler”, **Türkoloji Dergisi**, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, XI. cilt, 1. sayı, 1993, s. 51-91.

YILMAZ, Mehmet; “Mustafa Paşa(Bozoklu, Bıyıklı)”, **Yaşamları ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi**, II.Cilt, İstanbul, Yapı Kredi Kültür ve Sanat Yay., 1999, s.308.